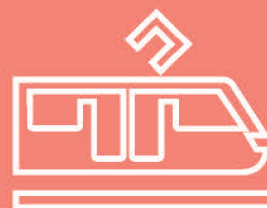

Raport o stanie miasta Poznania za rok 2023

POZnań*

Opracowanie merytoryczne:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta Poznania

ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań

tel. + 48 61 878 56 95

e-mail: rmwm@um.poznan.pl, badam@um.poznan.pl

Wydawca:

Wydawnictwo Miejskie Poznania

ul. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań

tel. +48 61 851 86 01, faks + 48 61 856 04 56

www.wmposnania.pl

Opracowanie graficzne:

Studio Graficzne Wydawnictwa Miejskiego Poznania

© Copyright by Miasto Poznań, Poznań 2024

Zapraszam do zapoznania się z „Raportem o stanie miasta Poznania za rok 2023”, który jest podsumowaniem najważniejszych informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej miasta. Przedstawia też działania i przedsięwzięcia realizowane przez Urząd Miasta Poznania, miejskie jednostki organizacyjne oraz wiele instytucji i podmiotów pozasamorządowych.

Poznań pozostaje miastem, w którym najważniejsza jest troska o potrzeby i komfort życia wszystkich mieszkanek i mieszkańców, a wśród naszych priorytetów jest dbałość o środowisko i innowacyjność.

Sprzyjają temu nie tylko liczne programy oraz inwestycje proekologiczne, rewitalizacyjne czy komunikacyjne, ale także postępująca cyfryzacja miejskich usług i troska o wszystkie grupy społeczne – zwłaszcza o seniorów, rodziny z małymi dziećmi oraz wielodzietne.

Dla Państwa wygody, kierując się dbałością o środowisko naturalne, raport oraz jego załączniki ukazują się wyłącznie w wersji cyfrowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w wersji online na portalu Badam.

O RAPORCIE

CEL

Niniejszy „Raport o stanie miasta Poznania za rok 2023” powstał na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 a i art. 28 aa ust. 9 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609). Jego celem jest przedstawienie przez Prezydenta Miasta Poznania Radzie Miasta Poznania (RMP) sytuacji społeczno-gospodarczej w danym roku. Raport jest przedmiotem debaty, na podstawie której podejmowana jest uchwała RMP w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wotum zaufania Prezydentowi. W raporcie prezentowane są kluczowe obszary funkcjonowania miasta w 2023 r. Dokument ma charakter przeglądowy.

ZAŁĄCZNIKI

Załączniki stanowią integralną część raportu i zawierają szczegółowe podsumowanie działalności Prezydenta Miasta Poznania w 2023 r., w szczególności realizację programów, strategii, uchwał RMP oraz Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego.

ŹRÓDŁA

Większość informacji w raporcie opiera się na danych pozyskanych od wydziałów/biur Urzędu Miasta Poznania, miejskich jednostek organizacyjnych, spółek oraz innych podmiotów współpracujących z Miastem. Część informacji opiera się na najnowszych dostępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego, agencji rządowych i wynikach badań ankietowych. Wykorzystano również dane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

JAK CZYTAĆ?

Prezentowane dane dotyczą Poznania w 2023 r. Kiedy mowa o „Mieście Poznaniu” lub o „Mieście”, należy przez to rozumieć Miasto Poznań będące gminą w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz miastem na prawach powiatu w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, w kontekście struktur organizacyjnych Miasta Poznania i władzy samorządowej.

W całym dokumencie została zastosowana forma rodzaju męskiego, np. „mieszkańcy, seniorzy, cudzoziemcy etc.”, a rozumie się pod tym również formy żeńskie, tj. „mieszkanki, seniorki, cudzoziemki etc.”

Tam, gdzie mowa o wydziałach/biurach Urzędu Miasta Poznania, zastosowano ogólną formę „Urząd Miasta Poznania (UMP)”.

Szczegółowe roczne dane statystyczne oraz wykazy dostępne są na stronie Bazy Danych Miasta (www.badam.poznan.pl) w zakładkach „Statystyki miejskie/ Rok 2023/Roczne” oraz „Opracowania”.

SPIS TREŚCI

MY I NASZE ŻYCIE /6

- 01 Mieszkańcy /7
- 02 Oświata i wychowanie /24
- 03 Kultura /39
- 04 Sport i rekreacja /48
- 05 Zdrowie /55
- 06 Pomoc społeczna /62

NASZA PRZESTRZEŃ /71

- 01 Powierzchnia i położenie /72
- 02 Środowisko /75
- 03 Zagospodarowanie przestrzenne /90
- 04 Rewitalizacja /94
- 05 Mieszkalnictwo /99
- 06 Mobilność miejska /105
- 07 Bezpieczeństwo publiczne /115

NASZ ROZWÓJ I GOSPODARKA /121

- 01 Kierunki rozwoju miasta /122
- 02 Aktywność gospodarcza /127
- 03 Współpraca międzynarodowa i krajowa /143
- 04 Promocja /147
- 05 Rynek pracy /153
- 06 Szkolnictwo wyższe /158
- 07 Innowacje i nauka /165

NASZ BUDŻET I ZARZĄDZANIE /174

- 01 Organizacja i zarządzanie Miastem /175
- 02 Partycypacja społeczna /187
- 03 Budżet i finanse Miasta /199

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW /211

- Wykaz załączników /212

**My
i nasze życie**

01 MIESZKAŃCY

Demografia

Według oficjalnej statystyki **Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)** na koniec 2023 r. **w Poznaniu mieszkało 538,4 tys. osób**. Statystyka GUS-u **nie uwzględnia ponad 80 tys. niezameldowanych osób**, które mieszkały w mieście i korzystały w ciągu roku z przestrzeni miejskiej i usług miejskich. Były to przede wszystkim osoby spoza Poznania uczące się oraz studiujące w trybie dziennym, osoby pracujące tymczasowo, osoby posiadające obce obywatelstwo (głównie z Ukrainy). Do tej liczby należy doliczyć także **do 30 tys. uchodźców wojennych z Ukrainy**.

Według GUS-u na koniec 2023 r. **udział ludności w wieku produkcyjnym wyniósł w Poznaniu 60,2%**. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25–44 lata (34,6%). Struktura wiekowa ludności ulegała stopniowym zmianom. Dzięki stosunkowo wysokiemu poziomowi urodzeń w ostatnich kilkunastu latach ustabilizowała się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Po okresie pandemii COVID-19, w bardzo wolnym tempie wzrastała liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Jednocześnie zmniejszała się liczba osób w wieku produkcyjnym. Na 100 mężczyzn przypadało 114 kobiet.

W 2023 r. urodziło się 4,4 tys. dzieci, a zmarło 5,8 tys. osób (w obu kategoriach o 0,5 tys. mniej niż w 2022 r.). Liczba urodzeń była niższa od liczby zgonów, co spowodowało – po raz czwarty z rzędu – ujemny przyrost naturalny, który wyniósł -2,7%.

Według GUS-u w 2023 r. poprawiło się saldo migracji, które wyniosło -1,1 tys. osób, czyli -2,0% (rok wcześniej -2,9%). Oficjalne saldo migracji nie pokazuje wszystkich przemieszczeń osób faktycznie mieszkających w Poznaniu, gdyż nie ujmuje ruchu migracyjnego osób niezameldowanych. Ich liczba rekompensuje ujemne saldo migracji i zwiększa liczbę osób rzeczywiście mieszkających w Poznaniu.

Większość osób meldujących się w Poznaniu przybyła z Wielkopolski. Dobre skomunikowanie gmin ościennych z miastem powodowało, że część osób podejmowała decyzję, by pracować i kształcić się w Poznaniu, ale nie zmieniać miejsca zamieszkania. Większość osób, które wyprowadziły się z Poznania, wybrało obszar powiatu poznańskiego – najczęściej były to gminy: Komorniki, Rokietnica i Dopiewo.

W 2023 r. **gęstość zaludnienia w Poznaniu wynosiła 2056 osób/km²**. Gęstość zaludnienia obszarów **42 jednostek pomocniczych miasta** była zróżnicowana – największą, wynoszącą 14,9 tys. osób/km² posiadało Osiedle Grunwald Północ, a najmniejszą, wynoszącą 0,17 tys. osób/km², Osiedle Morasko-Radojewo. Najwięcej osób było zameldowanych w Poznaniu na obszarze Osiedla Rataje (30,8 tys.) oraz Osiedla Piątkowo (31,7 tys.), najmniej – na obszarze Osiedla Fabianowo-Kotowo (1,8 tys.) oraz Osiedla Kiekrz (1,8 tys.).

W śródmieściu obejmującym obszar 5 osiedli (Jeżyce, Ostrów Tumski–Śródka–Zawady–Komandoria, Stare Miasto, Święty Łazarz, Wilda) w 2023 r. było zameldowanych 100,5 tys. osób, a gęstość zaludnienia wynosiła 4893 osób/km².

Rodzina i dzieci

Według opublikowanych w 2023 r. wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSPLiM 2021) w Poznaniu mieszkało 143 tys. rodzin. Było to o 13,9 tys. rodzin mniej niż podczas spisu w 2011 r. Na ogólną liczbę rodzin w Poznaniu składało się:

- 87,9 tys. małżeństw;
- 19,2 tys. związków niesformalizowanych;
- 30,9 tys. matek z dziećmi;
- 5 tys. ojców z dziećmi.

Choć niezmiennie wśród rodzin największy udział stanowiły małżeństwa, to ich liczba pomiędzy spisami zmniejszyła się o 1/5, natomiast liczba związków niesformalizowanych wzrosła ponad dwukrotnie.

W Poznaniu w 2021 r., w porównaniu ze spisem z 2011 r., liczba rodzin z dziećmi zmniejszyła się o 13% i wyniosła 95,5 tys. Stanowiły one 2/3 wszystkich rodzin. W rodzinach tych wychowywało się 140 tys. dzieci.

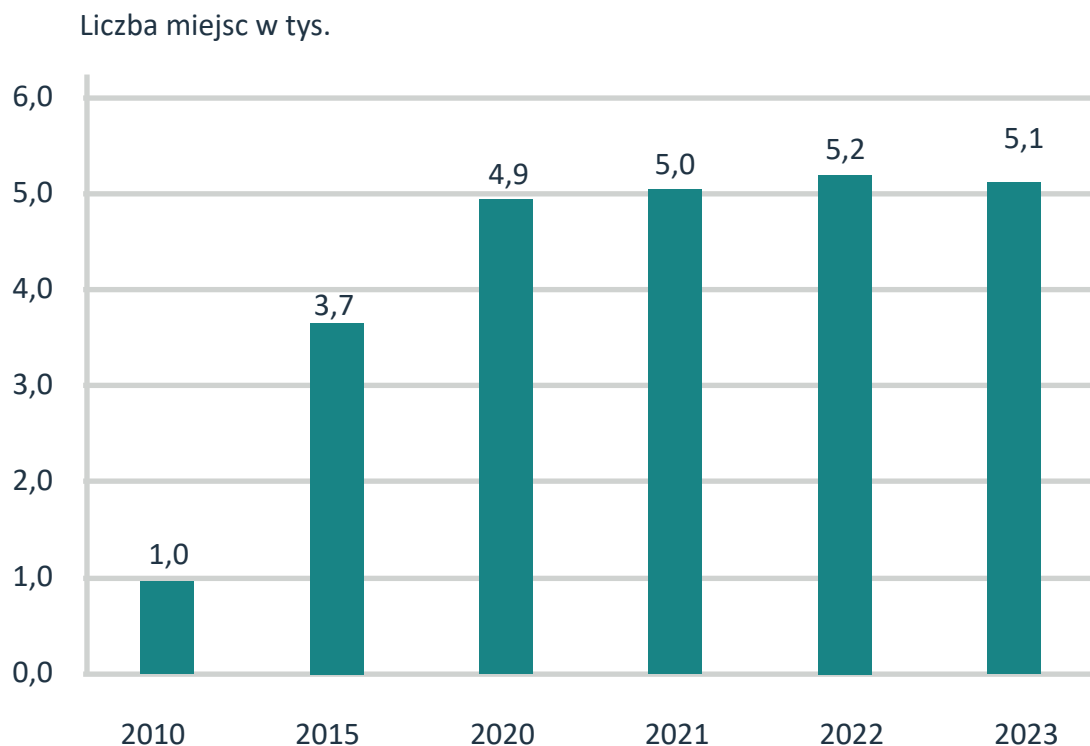
Podobnie jak w 2011 r., rodziny najczęściej posiadały jedno dziecko (40% rodzin) lub dwoje dzieci (26% rodzin), a znacznie rzadziej trójkę dzieci (6% rodzin) lub czwórkę i więcej dzieci (2% rodzin). Przeciętnie liczba dzieci w rodzinie wyniosła 1,47.

Według GUS-u na koniec 2023 r. w Poznaniu mieszkało 18,5 tys. dzieci w wieku żłobkowym (0–3 lata). Stanowiły one 3,4% mieszkańców miasta. Rodzice i opiekunowie dzieci do lat 3 mieli do dyspozycji łącznie 5,1 tys. miejsc zorganizowanych w 169 placówkach (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie). Miasto Poznań prowadziło 15 żłobków (zorganizowanych w Poznańskim Zespole Żłobków) z 1,4 tys. miejsc, a podmioty niepubliczne – 154 placówki z 3,8 tys. miejsc.

W 2023 r. z oferty poznańskich placówek opieki dla dzieci do lat 3 skorzystało łącznie 4,1 tys. dzieci. Było to o 366 dzieci mniej niż rok wcześniej.

W żłobkach prowadzonych przez Miasto Poznań liczba dzieci zmniejszyła się o 3%, a w placówkach niepublicznych o 11%. Rekrutacja do żłobków odbywała się poprzez internetowy system „Nabór”. Dostęp do opieki żłobkowej ułatwiało zróżnicowanie odpłatności w żłobkach publicznych (szczególnie dla rodzin w trudnej sytuacji) oraz dofinansowanie ponad 2 tys. miejsc w żłobkach niepublicznych. W żłobkach publicznych i niepublicznych kontynuowano proces wdrażania standardów jakości, tym razem w obszarze sytuacji codziennych, jak żywienie, odpoczynek, czynności higieniczne oraz w obszarze rodziny. Przeszkolono w tym zakresie 140 osób zatrudnionych w placówkach publicznych i niepublicznych. Zakończył się realizowany projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej pn. **„Wracamy na rynek pracy – aktywizacja zawodowa osób powracających lub wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dzieckiem do lat 3”**, którego celem było m.in. utworzenie 360 miejsc opieki nad dziećmi świadczonej przez opiekunów dziennych. Podniesiony został standard budynków żłobków poprzez przeprowadzone remonty i modernizacje. Działania polegały m.in. na: wykonaniu modernizacji pomieszczeń (żłobki: „Żurawinka”, „Miś Uszatek”, „Czerwony Kapturek”, „Koniczynka”), przebudowie podjazdu wraz z wiatrołapem (Żłobek „Przemko”), modernizacji instalacji kanalizacyjnej i elektrycznej (Żłobek „Koniczynka”), zagospodarowaniu terenu ogrodu wraz z placem zabaw (Żłobek „Calineczka”), montażu kotła jednofunkcyjnego (Żłobek „Stokrotka”).

Wykres 1. Miejsca w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 w Poznaniu

Źródło: UMP

Rok	Liczba miejsc w tys.
2010	1,0
2015	3,7
2020	4,9
2021	5,0
2022	5,2
2023	5,1

Poznańskie rodziny korzystały z różnych form pomocy, w tym ze świadczeń wypłacanych przez **Poznańskie Centrum Świadczeń (PCS)** oraz **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)**. Część tych świadczeń skierowana była do osób o niskich dochodach. Najwięcej środków przeznaczono na świadczenie wychowawcze „500+” (wypłacane przez ZUS bez względu na wysokość osiągniętych dochodów).

Świadczenia „500+” otrzymywało 101,8 tys. dzieci z poznańskich rodzin.

PCS przekazało rodzinom, m.in. następujące świadczenia:

- **rodzinne:** zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (4,8 tys. rodzin), jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (1 tys. rodzin), dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej (1,1 tys. rodzin), świadczenie rodzicielskie (1,1 tys. rodzin), świadczenie „Za życiem” (49 rodzin), Poznańskie świadczenie na rzecz wieloraczków (22 rodziny), Poznańskie świadczenie żłobkowe (79 rodzin);
- **związane z niepełnosprawnością:** świadczenie pielęgnacyjne (1,8 tys. osób), zasiłek pielęgnacyjny (7,7 tys. osób), specjalny zasiłek opiekuńczy (56 osób) zasiłek dla opiekuna (18 osób);
- **związane z nauką dzieci w szkołach:** stypendia (532 uczniów), zasiłki (35 uczniów), świadczenia dla uczniów z niepełnosprawnością (528 uczniów);
- **alimentacyjne** (1,9 tys. dzieci);
- **związane z mieszkaniem:** dodatki mieszkaniowe (7,6 tys. gospodarstw domowych), ryczałt na zakup opału (26,2 tys. wypłaconych ryczałtów), obniżenie czynszu (35 pozytywnie rozpatrzonych wniosków), dodatek elektryczny (1,3 tys. pozytywnie rozpatrzonych wniosków), refundacja podatku VAT dla gospodarstw domowych wykorzystujących paliwo gazowe jako główne źródło ogrzewania (0,8 tys. pozytywnie rozpatrzonych wniosków);

- dla repatriantów i członków ich rodzin (3 rodziny);
- dla posiadaczy Karty Polaka (328 osób);
- dla uchodźców – jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę (3,6 tys. osób), zasiłek rodzinny (1,2 tys. dzieci), stypendium szkolne lub zasiłek dla ucznia z Ukrainy (92 osoby), świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi (4,4 tys. osób).

Ponadto ZUS wsparł poznańskie rodziny wypłacając świadczenia:

- dofinansowanie do żłobka (4,2 tys. dzieci);
- Rodzinny Kapitał Opiekuńczy (4,8 tys. dzieci);
- „Dobry Start” (58,2 tys. dzieci).

Funkcję organizatorów **pieczy zastępczej** pełnili **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR)** – piecza rodzinna i instytucjonalna – oraz **Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda”** – piecza rodzinna.

W 2023 r. ze wsparcia całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych skorzystało łącznie 839 dzieci i młodzieży.

Większość z nich, podobnie jak rok wcześniej (77% wszystkich dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej), objęta była pomocą **445 rodzin zastępczych** (ponad połowa spokrewnionych). Pozostała część dzieci pozostawała pod opieką **18 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych**, spośród których 13 prowadzonych było przez Miasto. Zapewniały one łącznie 191 miejsc (w tym 37 interwencyjnych). Wszystkie całodobowe placówki spełniały wymagane ustawą standardy dotyczące liczby osób w nich przebywających (max. 14 osób). Z powodu niewystarczającej liczby miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych działających na terenie Poznania, **liczba dzieci oczekujących na umieszczenie w placówce wzrosła z 57 do 96 dzieci**. Blisko połowa oczekujących dzieci była w wieku 6–13 lat, a ponad 1/3 dzieci w wieku 0–5 lat. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 16 osób, w tym 4 powróciły do rodziny naturalnej, a 6 osób założyło własne gospodarstwo domowe. Z kolei rodziny zastępcze opuściło 99 osób, w tym 33 osiągnęły pełnoletniość, a 16 osób powróciło do rodziny naturalnej.

Miasto udzielało dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej pomocy finansowej polegającej m.in. na:

- wypłacie comiesięcznych świadczeń (642 dzieci, w tym 8 dzieci cudzoziemskich);
- wypłacie jednorazowych świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka (19 dzieci, w tym 2 dzieci cudzoziemskich);
- sfinansowaniu kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego dla 15 rodzin zastępczych zawodowych;
- wypłacie świadczeń 19 rodzinom pomocowym;
- dofinansowaniu do wypoczynku poza miejscem zamieszkania (7 dzieci).

Miasto **pomagało w życiowym usamodzielnieniu się i integracji ze środowiskiem** osobom, które po osiągnięciu pełnoletności przestały korzystać ze wsparcia instytucjonalnej czy rodzinnej pieczy zastępczej. Młodzież ta otrzymała pomoc finansową na usamodzielnienie (36 osób), dofinansowanie kontynuacji nauki (131 osób), a także pomoc na zagospodarowanie (45 osób).

W 2023 r. Miasto jako partner rozpoczęło realizację **nowego projektu pn. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie poznańskim”**, który potrwa do 2029 r. Celem projektu jest zwiększenie dostępności i poszerzenie zakresu usług wspierających dzieci i młodzież przebywających w pieczy zastępczej oraz wsparcie powiatowych systemów pieczy zastępczej. Projekt jest finansowany ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021–2027.

Wśród działań Miasta skierowanych do poznańskich rodzin wzmacniających potencjał rodziny, należy wymienić:

- **funkcjonowanie Centrum Inicjatyw Rodzinnych (CIR)** – w 2023 r. placówkę odwiedziło 8,1 tys. osób, w tym 1,9 tys. dzieci (o 15% więcej w porównaniu do 2022 r.); wydarzenia organizowane przez CIR były bezpłatne i otwarte dla wszystkich zainteresowanych – obejmowały działania prowadzone samodzielnie przez CIR oraz we współpracy z innymi organizacjami, w tym projekty wyłonione w otwartych konkursach ofert dla organizacji pozarządowych lub w konkursie tzw. „małych grantów”, a także odbywające się podczas „Poznańskich Dni Rodziny; łącznie CIR zrealizowało 41 działań skierowanych do różnych grup odbiorców, m.in. dla: dzieci w wieku przedszkolnym, dzieci w wieku szkolnym, rodzin, kobiet, rodziców spodziewających się dziecka, ojców; wśród tych działań znalazł się cykl warsztatów dla rodziców „#MójWychowawczyChallenge – zrozumieć nastolatka! vol. 2”, na który CIR pozyskał grant w konkursie Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich;
- **funkcjonowanie 14 placówek udzielających wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży**, w tym prowadzonych przez Miasto, Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Klub” oraz 13 placówek (w tym świetlic

socjoterapeutycznych) prowadzonych przez fundacje, stowarzyszenia oraz organizacje kościelne; z oferty placówek wsparcia dziennego skorzystało łącznie 748 osób (o 88 osób więcej niż w 2022 r.); placówki oferowały dla dzieci i młodzieży, m.in. opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań oraz ciepły posiłek, a rodzicom współpracę;

- **wspieranie rodzin wielodzietnych** polegające na wydawaniu kart dla rodzin wielodzietnych uprawniających do zniżek, tj.: Karty Dużej Rodziny (łącznie od początku programu wydano 109,4 tys. kart, w tym 10,1 tys. w 2023 r.), Wielkopolskiej Karty Rodziny (łącznie od początku programu wydano 26 tys. kart, w tym 463 karty w 2023 r.), Wielkopolskiej Karty Rodziny dla Obywateli Ukrainy (łącznie od początku programu wydano 1,2 tys. kart, w tym 353 karty w 2023 r.); na działaniu Rady Rodziny Dużej III kadencji oraz Pełnomocnika Prezydenta Miasta Poznania ds. Rodzin Wielodzietnych; na realizacji zadań takich jak: „Poradnictwo dla rodzin, w tym w szczególności dla rodzin wielodzietnych”, „Wsparcie rodziców samodzielnie wychowujących dzieci”, „Program Wspierania Rodzin Wielorazów”; na wypłacie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej (skorzystało 1,1 tys. rodzin);
- **pomaganie dzieciom w poszerzaniu wiedzy**, w tym bezpłatne korepetycje dla uczniów szkół podstawowych „Korki w Mieście – edukacja, wiedza i rozwój dzieci i młodzieży” i „Wielka Dogrywka z Korków”, z których łącznie skorzystało 309 dzieci z klas 4–8 oraz nowy projekt pn. lekcje „Korepetycje w Mieście – zajęcia wyrównawcze dedykowane uczniom szkół średnich – pilotaż”, z którego skorzystało 19 osób;
- **prowadzenie centrum mediacji oraz organizowanie mediacji rówieśniczych w szkołach** (skorzystało 114 osób);
- **udzielanie wsparcia w korzystaniu z transportu miejskiego** w formie bezpłatnych przejazdów, biletów ulgowych lub specjalnych dla uprawnionych osób;
- **udzielanie pomocy mieszkaniowej** polegającej na preferencyjnym traktowaniu rodzin wielodzietnych (tj. powyżej 3 dzieci) i samotnych rodziców podczas tworzenia rocznych list socjalnej i mieszkaniowej lub umożliwieniu skorzystania z programów „Mieszkanie do remontu” (dla osób, które nie mogą sfinansować zakupu mieszkania kredytem hipotecznym) czy „POZnań – i zamieszkaj” (m.in. zachęcającego do założenia lub rozwoju rodziny w Poznaniu);
- **organizowanie wydarzeń kulturalno-rozrywkowo-edukacyjnych integrujących poznańskie rodziny**, np.: 11. edycja **Poznańskich Dni Rodziny**, które trwały 19 dni i obejmowały 377 wydarzeń i atrakcji; propozycje wydarzeń dla rodzin oferowały również m.in. miejskie instytucje kultury i sportu;

- **przekazywanie dla nowo narodzonych dzieci „Wyprawki dla Gzubka”** – wydano 973 zestawy składające się z ubranka niemowlęcego, czapki, skarpet, kocyka i kart sensorycznych;
- **realizowanie przez MOPR (w tym wspólnie z innymi jednostkami UMP i miejskimi jednostkami organizacyjnymi (MJO) projektów, takich jak:**
„Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznań – edycja II” (381 osób objętych pomocą), „Asystentura rodzin” (21 asystentów wsparło 552 rodziny liczące 2,3 tys. osób), Poradnictwo Specjalistyczne i Terapia (4,7 tys. porad lub konsultacji psychologicznych oraz 1,4 tys. świadczeń terapeutycznych), Poradnictwo Specjalistyczne Prawne (1,9 tys. porad), „Wolontariat z MOPR w poznańskich rodzinach” (pomocą objęto 87 osób);
- **realizowanie i zakończenie projektu pn. „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”** (98 uczniów z Poznania otrzymało laptop wraz z oprogramowaniem);
- **działanie dwóch Centrów Integracji Międzypokoleniowej, tj. „Dojazd” oraz utworzonego w 2023 r. – „ławica”,** oferujących wsparcie dla dzieci i młodzieży, dorosłych, seniorów, wsparcie międzypokoleniowe oraz wydarzenia międzysąsiedzkie;
- **przyznanie organizacjom pozarządowym tzw. „małych grantów”** na realizację działań na rzecz poznańskich rodzin w okresie świąt Bożego Narodzenia.

Z powodu przemocy w rodzinie ze świadczeń udzielanych przez MOPR skorzystało, podobnie jak w roku ubiegłym, 89 rodzin liczących 271 osób. Podejrzenie stosowania przemocy zaistniało wobec 3,2 tys. osób. Działania Miasta Poznania pomagające rodzinom doświadczającym przemocy oraz znajdującym się w sytuacjach kryzysowych polegały na:

- **udzielaniu pomocy w formie poradnictwa:** socjalnego (2,3 tys. osób), zawodowego i rodzinnego (455 osób), psychologicznego (464 osoby) oraz medycznego (63 osoby);
- **prowadzeniu procedur „Niebieskich Kart”,** którymi objętych było 649 rodzin;
- **działaniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,** który udzielił pomocy 2,9 tys. osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, wśród których było 1,5 tys. kobiet, 390 dzieci oraz 972 mężczyzn;
- **działaniu Miejskiego Centrum Interwencji Kryzysowej,** które zapewniło m.in. schronienie i specjalistyczną pomoc: w Hostelu Drugi Dom (w ciągu roku skorzystały 24 osoby) oraz w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia Interwencji Kryzysowej (w ciągu roku skorzystało 69 osób); udzielało pomocy w sytuacjach kryzysowych (5 tys. interwencji) oraz prowadziło 2 infolinie: Telefon Zaufania oraz Telefon Zaufania dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin;
- **realizowaniu programów dla sprawców przemocy w rodzinie,** tj. korekcyjno-edukacyjnego (62 osoby) oraz psychologiczno-terapeutycznego (15 osób).

Młodzież

Według GUS-u w 2023 r. młodzież w wieku 15–29 lat liczyła w Poznaniu 86,4 tys. osób, co stanowiło 16,0% mieszkańców.

Realizując założenia „**Polityki dla Ludzi Młodych Miasta Poznania na lata 2019–2025**”, w ramach aktywizowania młodzieży, podejmowano m.in. takie działania, jak:

- **zorganizowanie VI edycji konkursu pn. „Fundusz Samorządów Uczniowskich”**, który umożliwiał poznańskiej młodzieży uzyskanie środków na realizację własnych pomysłów; konkurs adresowany był do uczniów poznańskich szkół ponadpodstawowych; młodzież zrealizowała 36 projektów (każda szkoła mogła pozyskać do 2 tys. zł na projekt);
- **wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie aktywizacji i integracji młodzieży** – przeprowadzono otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych w obszarach „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie” oraz „Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży”; organizacje pozarządowe zrealizowały projekty mające na celu rozwijanie zainteresowań i pasji, z uwzględnieniem edukacji lokalnej i regionalnej, kształtowanie postaw obywatelskich, a także działania edukacyjne o charakterze profilaktycznym, w tym dotyczące postaw prozdrowotnych, działania zwiększające świadomość ekologiczną w obszarze zrównoważonego rozwoju oraz kształtujące społeczne kompetencje przyszłości; ponadto wspierano organizacje w formie tzw. „małych grantów” w zakresie działań na rzecz rozwijania samorządów uczniowskich i wydarzeń integracyjnych;
- **kreowanie postaw obywatelskich wśród młodzieży** w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego (PBO) oraz Szkolnych Klubów Młodego Obywatela w zakresie Szkolnego Budżetu Obywatelskiego;
- **włączanie młodzieży w projekty aktywizujące mieszkańców i wspomagające relacje w społecznościach lokalnych**, realizowane w ramach Regrantingowego Centrum Inicjatyw Lokalnych oraz Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych;
- **organizowanie debat oksfordzkich dla szkół**;
- **realizowanie kampanii i konkursów w ramach edukacji ekologicznej**;
- **realizowanie działań miejskich jednostek kultury**, m.in.: warsztaty plastyczne, muzyczne i teatralne, wykłady, koncerty, spektakle, festiwale, kluby dyskusyjne i filmowe, programy edukacji medialnej i społecznej, a także praktyki i wolontariat;
- **wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa młodzieży**;
- **wspieranie młodych talentów** (m.in. poprzez konkursy i programy stypendialne);
- **realizowanie projektów w zakresie profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałania uzależnieniom**;

- **powołanie Rzeczniczki Praw Uczniowskich**, do której zadań należy m.in. informowanie uczniów o przysługujących im prawach, interweniowanie i udzielanie wsparcia uczniom, rodzicom, nauczycielom i dyrektorom szkół w rozwiązywaniu zgłoszonych spraw o naruszenie praw ucznia, a także współpraca z samorządami uczniowskimi oraz Młodzieżową Radą Miasta Poznania.

Szczegółowe informacje na temat realizacji „Polityki dla Ludzi Młodych Miasta Poznania na lata 2019–2025” zawarte są w Załączniku Nr 2 do niniejszego Raportu pn. „Raport z realizacji programów sektorowych za 2023 rok”.

Wiele inicjatyw podejmowała **Młodzieżowa Rada Miasta Poznania (MRMP)**, składająca się z uczniów poznańskich szkół ponadpodstawowych. Poza Komisją Skrutacyjną i Komisją Rewizyjną, MRMP działała w ramach komisji tematycznych: Komisji Edukacji i Nauki, Komisji Klimatu i Ochrony Środowiska, Komisji Kultury i Sportu, Komisji Relacji Zewnętrznych, Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia, Komisji Młodzieżowej Przedsiębiorczości i Projektów oraz Komisji Transportu i Infrastruktury Miasta. W 2023 r. odbyło się 8 sesji MRMP V kadencji. W dniach 27–28 września, przy wsparciu partnerów, Rada zorganizowała **V Poznański Kongres Samorządów Uczniowskich** dla szkół z Poznania i Wielkopolski, a w dniach 17–18 października podczas **Local Trends – Europejskiego Forum Samorządowego**, konferencję **Forum Młodych**. Rada zorganizowała również **Polsko-Ukraińskie Forum Młodzieżowych Rad** oraz **Konwent Młodzieżowych Rad Aglomeracji Poznańskiej**. W ciągu roku MRMP realizowała także takie projekty, jak „**Blubry Młodych**”, „**POZnaj UAM**” czy „**POZnaj Miasto**”. MRMP aktywnie włączyła się m.in. w realizację **Funduszu Samorządów Uczniowskich** oraz koncertu plenerowego **#NaFalach**. Ponadto Radni zorganizowali stoisko MRMP oraz kwestowanie w 31. finale **Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy** (w sztabie Ławica) oraz stoisko MRMP na **Poznańskich Targach Edukacyjnych** na Międzynarodowych Targach Poznańskich. Rada uczestniczyła w obchodach 78. rocznicy zakończenia walk o Poznań, 67. rocznicy Poznańskiego Czerwca 1956 oraz 105. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Reprezentanci MRMP wzięli udział w wielu wydarzeniach dotyczących aktywności młodzieży, a także w konsultacjach organizowanych przez Miasto. Podejmowali również dialog z przedstawicielami wydziałów UMP na temat różnych aspektów życia młodzieży w mieście. W ciągu roku MRMP podejmowała uchwały, m.in. w sprawie opinii na temat dokumentów strategicznych dotyczących młodzieży. Reprezentanci MRMP brali udział w sesjach oraz posiedzeniach komisji Rady Miasta Poznania oraz współpracowali z Pełnomocniczką Prezydenta do spraw młodzieży i współpracy akademickiej.

Seniorzy

W Poznaniu według GUS-u w 2023 r. mieszkało 142,1 tys. seniorów w wieku 60 lat i powyżej, którzy stanowili 26,4% wszystkich mieszkańców.

Instytucjonalna opieka nad osobami starszymi zapewniona była przez 6 domów pomocy społecznej (DPS) oraz 2 dzienne domy pomocy (DDP), w których łącznie na koniec roku przebywało 921 osób.

DPS-y dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekłe somatycznie chorych dysponowały 616 miejscami, z których na koniec roku korzystało 585 osób. Dienne domy pomocy (znajdujące się w 6 lokalizacjach) dysponowały 360 miejscami, z których na koniec roku korzystało 336 osób. W 5 DPS-ach zrealizowano nowy projekt pn. **„Wolontariat łączy pokolenia w Poznaniu”**, którego celem było wsparcie rozwoju wolontariatu poprzez realizację działań szkoleniowych, doradczych i mentoringowych, skierowanych zarówno do koordynatorów wolontariatu w DPS-ach, jak również do potencjalnych wolontariuszy oraz organizatorów zespołów wolontariackich. **Senioralny Dom Krótkiego Pobytu PETRA** kontynuował **bezpłatną opiekę wytchnieniową dla opiekunów osób starszych**. Ze wsparcia domu skorzystały 154 osoby (80 seniorów i 74 opiekunów). Osobom starszym, które wymagały częściowej opieki i pomocy w miejscu zamieszkania, udzielono usług opiekuńczych (skorzystało 4,7 tys. osób).

Działalność kontynuowała **Miejska Rada Seniorów (IV kadencja)** reprezentująca osoby starsze oraz pełniąca funkcję doradczą i opiniotwórczą wobec działań Miasta Poznania. W 2023 r. Rada spotkała się 16 razy i omówiła najważniejsze tematy dotyczące osób starszych. Rada zainicjowała **nowy projekt pn. „Srebrny Fyrtel”**, dedykowany osobom w wieku dojrzałym, które chcą aktywnie uczestniczyć m.in. w kulturalnej ofercie miasta i jednocześnie być jej twórcami. Współrealizatorem projektu jest **Centrum Inicjatyw Senioralnych (CentrumIS)**. Ponadto Rada, m.in. angażowała się w działania różnych zespołów konsultacyjnych, klubów seniora, organizacji pozarządowych, przeprowadziła 4. edycję nagrody „Senioribus Optime Meritis” („Najlepszy Przyjaciel Seniorów”).

CentrumIS realizowało działania ukierunkowane na wsparcie osób starszych, w tym informacyjno-promocyjne. Placówka prowadziła stałe oraz cykliczne działania: udzielanie stacjonarnych porad z zakresu nowych technologii (206 konsultacji), porady prawne i psychologiczne udzielane przez specjalistów (udzielono 38 porad prawnych, 70 porad psychologicznych), „Senioralne Pogaduszki” (linia telefoniczna funkcjonowała do lipca 2023 r.), projekt wspierający działalność klubów seniora „Animator senioralny” (w tym Forum Klubów Seniora, Akademia Liderów i Lidererek), związane z wolontariatem akcyjnym, informacyjnym oraz „Poznańskim wolontariatem 60+” (promocja i rozwój

wolontariatu), współorganizację **Targów Viva Seniorzy**, organizację **13. edycji „Senioralni. Poznań”** (ok. 3,8 tys. seniorów wzięło udział w ponad 225 wydarzeniach), organizację kampanii i akcji („Poznańska Złota Karta”, „Poznańska Akademia Bezpieczeństwa”, „Senior w Formie”, „Senior w Domu”, „Senioralna Mapa Poznania” – nowa edycja dotychczasowej akcji „Miejsca Przyjazne Seniorom”, w której do września 2023 r. przyznano 67 certyfikatów), prowadzenie strony internetowej i profili na Facebooku, redagowanie dodatku „Tytka Seniora” do miesięcznika „Senioralny Poznań”.

W 2023 r. w Poznaniu odbyła się 12. edycja Targów Viva Seniorzy. Te największe w Polsce targi senioralne zgromadziły 100 wystawców oraz 3 tys. zwiedzających.

W ramach **projektu pn. „Poznań Viva Senior”** kontynuowano świadczenie bezpłatnych usług dla osób starszych, które obejmowały: Kartę OK Poznań – Poznańska Złota Karta (wcześniej: Karta Seniora – Poznańska Złota Karta; łącznie wydano 5,4 tys. kart), „Złotą rączkę dla seniora” (wykonano 2,6 tys. usług), „Taksówkę dla seniora” (wykonano 10,7 tys. usług), „Mobilną pielęgnację paznokci u stóp seniorów” (wykonano 4,3 tys. usług), „Poznańskie pudełko życia” (wydano 2,4 tys. pudełek), „Książkę dla seniora” (91 osób wypożyczyło 3,3 tys. książek), „Miejską wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego” (zawarto 82 umowy), „Mycie okien w domach seniorów” (wykonano 237 usług), „Porządkowanie nagrobków osób bliskich na miejskich cmentarzach” (wykonano 250 usług), „Transport seniorów na terenie miejskich cmentarzy” (wykonano 686 usług).

Miasto Poznań kontynuowało program pn. **„Mieszkanie dla Seniora”**, w ramach którego dostępnych było 249 lokali (w tym pozyskanych 7 nowych lokali oraz włączonych 39 lokali). Do seniorów skierowany był także program pn. **„Mieszkania studyjne dla seniorów”**, w ramach którego dostępnych było 9 mieszkań. Jednocześnie kontynuowano prace nad włączeniem do wspomnianego programu kolejnych 17 lokali dla seniorów.

Osoby, które ukończyły 70. rok życia uprawnione były do bezpłatnych przejazdów transportem miejskim. Seniorzy pomiędzy 65. a 70. rokiem życia mogli korzystać z **ulgowego Biletu Seniora**.

W mieście funkcjonowało wiele organizacji, instytucji, fundacji, stowarzyszeń działających na rzecz wspierania osób starszych, w tym **79 klubów seniora**. Część z nich otrzymała dofinansowanie Miasta Poznania na swoje działania. Dzięki niemu **organizacje zaoferowały poznańskim seniorom liczne działania prozdrowotne, wspierające różnorodną aktywność oraz rozwój osobisty**.

Po raz czwarty Miasto Poznań przekazało **„Mikrogranty dla Seniorów”**, czyli dotacje dla nieformalnych grup seniorów mieszkających w Poznaniu na działania integracyjno-aktywizujące. **Dotacje przekazano na realizację 41 inicjatyw.**

Dla osób starszych organizowane były cykliczne i jednorazowe wydarzenia oraz akcje integracyjne i aktywizacyjne, w tym projekty kontynuowane z lat poprzednich, m.in. **„Senior w Muzie”**, **„Trener Senioralny”**, **Spartakiada Seniorów**. Wznowiono, zainicjowany w 2019 r., cieszący się dużą popularnością projekt pn. **„Senior Maluszka Tuli”**, który powstał, by pomóc zarówno rodzicom, jak i pracownikom szpitala w opiece nad noworodkami. Seniorzy (wolontariusze), którzy ukończyli 60 lat, za zgodą rodziców i personelu szpitalnego, spędzają czas z dziećmi, opiekując się nimi.

MOPR wspólnie z Caritas Archidiecezji Poznańskiej realizował moduł I programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. **„Korpus Wsparcia Seniorów”**. Wsparciem 76 wolontariuszy Caritasu oraz pracowników MOPR-u zostało objętych 180 seniorów, którzy potrzebowali pomocy w codziennych czynnościach czy przy umówieniu się na wizytę lekarską, pomocy psychologicznej, a także towarzystwa do wspólnego spędzania czasu. Ponadto MOPR we współpracy ze Stowarzyszeniem „Mali bracia Ubogich” w ramach projektu pn. **„Twoja obecność pomaga mi żyć”** zorganizowali tzw. wolontariat towarzyszący, który polegał na tym, że wolontariusze regularnie odwiedzali 17 podopiecznych Stowarzyszenia, budując więzi oparte na zaufaniu i przyjaźni.

Cudzoziemcy

W Poznaniu zameldowani byli **cudzoziemcy z ponad 120 państw z 6 kontynentów**, w tym 84% z Europy. Najwięcej cudzoziemców spoza Europy było obywatelami Turcji, Indii, Kazachstanu i Chin.

Na poznańskich uczelniach **studiowało w trybie stałym lub czasowym** – w ramach programu „Erasmus+” – 7,8 tys. cudzoziemców, głównie na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza (UAM), Uniwersytecie Medycznym, Uniwersytecie Ekonomicznym, Uniwersytecie WSB Merito, Politechnice Poznańskiej oraz w Collegium Da Vinci. Na pełen program studiów najczęściej przyjeżdżali do Poznania studenci z Ukrainy, Białorusi, Turcji, Chin, Azerbejdżanu, Indii, Tajwanu i Rwandy. Na wymianę czasową najwięcej studentów przyjeżdżało z Turcji, Hiszpanii, Kazachstanu, Francji, Portugalii i Włoch.

Wśród cudzoziemców przeważali Ukraińcy, w tym uchodźcy wojenni oraz tymczasowi pracownicy zatrudnieni na podstawie oświadczeń pracodawców o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom, zezwolenia na pracę sezonową, powiadomienia o podjęciu pracy przez cudzoziemca lub pozwolenia na pracę. **Szacuje się, że było ich łącznie do 65 tys. osób.**

W Poznaniu i powiecie poznańskim **zarejestrowano 27,9 tys. oświadczeń pracodawców o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom** (o 32,9 tys. mniej niż rok wcześniej), w tym najwięcej dla osób z Białorusi (43%), Ukrainy (28%), i Gruzji (20%).

Od 2022 r. uchodźcy z Ukrainy mają także możliwość podejmowania pracy wyłącznie na podstawie powiadomienia o podjęciu pracy przez cudzoziemca. Na podstawie przepisów o pomocy obywatelom Ukrainy w 2023 r. zgłoszono 73,1 tys. powiadomień o podjęciu pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim.

Więcej informacji na temat zatrudnienia cudzoziemców znajduje się w rozdziale pt. „Rynek pracy”.

Według szacunków Urzędu Miasta Poznania (UMP) w Poznaniu łącznie mieszkało do 90 tys. cudzoziemców, w tym do 65 tys. obywateli Ukrainy.

Po rozpoczęciu wojny w Ukrainie do Poznania przybyło ok. 40 tys. uchodźców wojennych, jednak do końca 2023 r. ich liczba zmniejszyła się do ok. 30 tys. osób.

Do poznańskich szkół uczęszczało ok. 5,3 tys. uczniów uchodźczych z Ukrainy (w tym 3,5 tys. do szkół podstawowych), a do przedszkoli ok. 1,0 tys. (dane Ministerstwa Edukacji i Nauki według stanu na 2.10.2023 r.). Z bezpłatnej nauki języka polskiego korzystało 1,0 tys. uczniów uchodźczych.

Więcej na temat cudzoziemców uczęszczających do poznańskich szkół i placówek oświatowych w rozdziale pt. „Oświata i wychowanie”.

Drugą najliczniejszą grupą cudzoziemców obecną w Poznaniu byli obywatele Białorusi – ich liczbę szacuje się na 10 tys. Obywatele **Ukrainy i Białorusi przeważali wśród cudzoziemców zameldowanych** (odpowiednio 3,7 i 3 tys. osób), zagranicznych studentów (2,4 i 1,3 tys.) oraz uczniów szkół i przedszkoli (12,5 tys. i 1,6 tys. osób – stan na wrzesień 2022 r.).

W 2023 r. pracę kontynuował **Migrant Info Point**, gdzie cudzoziemcy mogli uzyskać informacje i wsparcie związane z legalizacją pobytu, pracą oraz sprawami życia codziennego. Prowadzony był on przez Fundację Centrum Badań Migracyjnych oraz Centrum Integracji Cudzoziemców (na poziomie wojewódzkim – nadzorowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej). Cudzoziemcy ze statusem uchodźcy i z ochroną uzupełniającą korzystali z indywidualnych programów integracji (102 obywateli Białorusi, Afganistanu i Turcji).

Ponadto **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS)** w Poznaniu zrealizował pilotażowy projekt pn. „**Budowanie struktur dla integracji cudzoziemców w Polsce**”.

– **etap II – pilotaż Centrów Integracji Cudzoziemców**”, który współfinansowany był ze środków Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz z budżetu centralnego. W ramach projektu powstały **lokalne Centra Integracji Cudzoziemców**, m.in. w Poznaniu. Projekt zakończył się 30 września 2023 r.

W lutym 2023 r. Rada Miasta Poznania (RMP) przyjęła Uchwałę Nr LXXIX/1429/VIII/2023 dokument pn. „**Polityka na rzecz integracji migrantek i migrantów w Poznaniu**”, który zawiera cele Miasta w zakresie działań na rzecz cudzoziemców. Dla celów doradczo-konsultacyjnych w zakresie realizacji Polityki, Rada Miasta Poznania uchwałą Nr LXXIX/1576/VIII/2023 z dnia 6 czerwca 2023 r. powołała **Radę ds. integracji migrantek i migrantów**, określając jej skład oraz zadania.

Po rozpoczęciu konfliktu zbrojnego w Ukrainie i zidentyfikowaniu przez Miasto Poznań zadań związanych z zaspokojeniem podstawowych potrzeb rosnącej liczby uchodźców wojennych z Ukrainy przybywających do Poznania, w marcu 2022 r. RMP przyjęła Uchwałę Nr LXI/1136/VIII/2022 w sprawie **zakresu pomocy świadczonej przez Miasto Poznań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa**, której czas obowiązywania został ostatecznie przedłużony do 30 czerwca 2024 r. Powołano **Samorządowy Zespół Koordynujący Pomoc Uchodźcom z Ukrainy**. W 2023 r. działał także **Zespół Sieciujący** współpracę Miasta z organizacjami pozarządowymi wspierającymi pomoc Ukrainie. Aby usprawnić i skoordynować działania na rzecz wsparcia Ukrainy, w ramach Zespołu Sieciującego powołany został Zespół Sterujący, w skład którego wchodził przedstawiciele Urzędu, miejskich jednostek organizacyjnych, miejskich spółek oraz organizacji pozarządowych. Prezydent Miasta Poznania 7 października 2022 r. Zarządzeniem nr 746/2022/P powołał Zespół ds. wpływu sytuacji na Ukrainie na funkcjonowanie Miasta Poznania, który Zarządzeniem nr 280/2023/P z dnia 25.04.2023 r. został przekształcony w **Zespół ds. monitorowania i projektowania działań związanych z sytuacją w Ukrainie**.

Miejskie portale internetowe zostały przetłumaczone na język ukraiński, uruchomiony został również w języku ukraińskim system do nadawania PESEL ze statusem UKR, dzięki któremu wizyty w urzędzie odbywały się w sposób płynny.

Miasto prowadziło cykliczne **szkolenia oraz udzielało porad dotyczących podejmowania pracy oraz rozpoczynania działalności gospodarczej**. Organizowane były również wydarzenia dla obywateli Ukrainy na temat polskiego rynku pracy.

W Poznaniu przygotowano dla uchodźców wojennych z Ukrainy łącznie **724 miejsca w obiektach zakwaterowania zbiorowego** prowadzonych zarówno przez Wojewodę Wielkopolskiego jak i Miasto (w tym Miasto zapewniało 319 miejsc). **W porównaniu**

do grudnia 2022 r. liczba miejsc noclegowych zmalała o ponad 350. Wpływ na to miało zmniejszające się zapotrzebowanie na zorganizowane miejsca pobytu i usamodzielnianie się obywateli Ukrainy.

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa, **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR) w Poznaniu objął pomocą materialną 1012 rodzin (2433 osoby), z czego wsparciem objęto 1096 dzieci i 1337 osób dorosłych.**

Tabela 1. Formy wsparcia udzielone obywatelom Ukrainy w 2023 r.

Forma wsparcia	Liczba osób
zasiłek stały	315
zasiłek okresowy	449
zasiłek celowy	503
posiłek	533
usługi opiekuńcze	4
sprawienia pogrzebu	19

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu

W Poznańskim Centrum Świadczeń (PCS) obywatele Ukrainy mogli otrzymać **świadczenie 300+** (wsparciem objęto 3644 osoby), **świadczenie rodzinne** (dla 1239 dzieci) i **szkolne** (88 uczniów otrzymało stypendium, a 4 uczniom przyznano zasiłek). Dodatkowo wypłacane były **jednorazowe świadczenia z tytułu zakwaterowania i wyżywienia**. Dla osób potrzebujących Miasto Poznań dofinansowywało miejsca zbiorowego żywienia, gdzie wydawane były ciepłe posiłki oraz pakiety z żywnością.

Na stronach Miasta działał **wortal ukraińskojęzyczny** z informacjami dotyczącymi m.in. spraw urzędowych dla osób z Ukrainy nieposługujących się językiem polskim.

Współpraca Miasta z **Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)** rozpoczęła się w październiku 2022 r. W ramach tego porozumienia UNICEF przekazał środki finansowe na działania wspierające dzieci uchodźcze z Ukrainy oraz ich integrację ze społecznością lokalną. W pięciu sekcjach: „Ochrony socjalnej”, „Ochrony dziecka”, „Rozwoju i aktywizacji młodzieży”, „Edukacji” oraz „Zdrowia i odżywiania” wsparciem objęto blisko 100 działań. Obejmowały one m.in. dostęp do usług medycznych, konsultacje psychologiczno-pedagogiczne, zapewnienie opieki i szerokiej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację dodatkowych lekcji języka polskiego, korepetycji, doposażenie placówek w sprzęt

komputerowy, doradztwo zawodowe. Oferowano wspólny udział w wydarzeniach i działaniach kulturalnych o charakterze festiwalowym, edukacyjnym, społeczno-integracyjnym i artystycznym. Od 2022 r. funkcjonował również stacjonarny punkt Spilno Hub przy ul. Bukowskiej. W Punkcie prowadzone były działania pomocowe dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin i opiekunów prawnych, szczególnie uchodźców z Ukrainy. Obejmowały one m.in. udzielanie informacji na temat praw i obowiązków w Polsce, wsparcie psychologiczne, edukacyjne, prawne, organizację opieki oraz zajęć dla dzieci i młodzieży, a także aktywizację zawodową rodziców.

Miasto kontynuowało **pomoc dla firm z Ukrainy** (SIS oraz Sigma Software – rozpoczynających swoją działalność w Poznaniu po 24.02.2022 r.), m.in. poprzez ich czynne wspieranie w procesach rekrutacyjnych (organizowanie spotkań z reprezentantami najważniejszych poznańskich uczelni) oraz publikowanie ogłoszeń o rekrutacji na kanałach mediów społecznościowych czy uczestniczenie w Targach Pracy na Wydziale Matematyki i Informatyki UAM.

Spółka Aquanet S.A. przekazała na rzecz objętej wojną Ukrainy darowiznę rzeczową w postaci **7 samochodów marki Ford Transit**. Samochody te zostały przekazane przedsiębiorstwom wodociągowo-kanalizacyjnym działającym na terenie Ukrainy (między innymi w miastach: Charków, Izium, Wyszogród).

We wrześniu 2023 r. Międzynarodowe Targi Poznańskie zorganizowały **Kongres Odbudowy Ukrainy „Common Future”**, w którym uczestniczyła delegacja z Obwodu Charkowskiego.

02 OŚWIATA I WYCHOWANIE

Szkoły i placówki oświatowe

Na podstawie danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych SIO w roku szkolnym 2023/2024 Miasto było organem prowadzącym dla 359 szkół i placówek oświatowych. Ponadto w Poznaniu funkcjonowało 511 szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez podmioty niesamorządowe (w tym dotowane przez Miasto), m.in. fundacje, organizacje wyznaniowe oraz placówki niedotowane przez Miasto, a prowadzone przez m.in. organy administracji rządowej. Placówki te funkcjonowały samodzielnie lub były częścią jednego z 78 zespołów szkół i placówek oświatowych.

W roku szkolnym 2023/2024 funkcjonowało łącznie 870 szkół i placówek oświatowych.

Tabela 2. Liczba szkół i placówek oświatowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w roku szkolnym 2023/2024 w Poznaniu

Typ placówki	Ogółem, w tym:	prowadzone przez Miasto Poznań	prowadzone przez inne podmioty
Łączna liczba placówek, w tym:	870	359	511
przedszkola, punkty przedszkolne	286	124	162
szkoły podstawowe	142	88	54
szkoły specjalne przysposabiające do pracy	7	6	1
branżowe szkoły I stopnia	21	18	3
branżowe szkoły II stopnia	6	6	0
licea ogólnokształcące	98	46	52
technika	24	18	6
szkoły policealne	73	25	48
Kolegium Pracowników Służb Społecznych	1	0	1

Typ placówki	Ogółem, w tym:	prowadzone przez Miasto Poznań	prowadzone przez inne podmioty
Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży	1	1	0
placówki kształcenia zawodowego i/lub ustawicznego	121	3	118
placówki doskonalenia nauczycieli	16	0	16
poradnie psychologiczno-pedagogiczne	27	9	18
ogrody jordanowskie	2	2	0
młodzieżowe domy kultury	3	3	0
niepubliczne placówki oświatowo-wychowawcze (np. ogniska, w tym artystyczne, akademie)	13	0	13
Poznańska Szkoła Chóralna	1	1	0
szkoły muzyczne I stopnia (w tym ogólnokształcące)	5	2	3
szkoły muzyczne II stopnia (w tym ogólnokształcące)	3	1	2
liceum sztuk plastycznych	2	0	2
ogólnokształcąca szkoła baletowa	1	0	1
szkoła sztuki tańca	2	0	2
ośrodki: szkolne, wychowawcze, rewalidacyjne (w tym specjalne)	6	1	5
bursy	4	3	1
szkolne schroniska młodzieżowe	4	2	2
biblioteka pedagogiczna	1	0	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych SIO (stan na 25.01.2024 r.)

1 czerwca 2023 r. pracę rozpoczęła Rzeczniczka Praw Uczniowskich, która do końca roku zorganizowała 7 ogólnodostępnych spotkań. Powstała strona internetowa oraz profile na Facebooku i Instagramie dotyczące jej działalności.

W 2023 r. wzrosła liczba przeprowadzonych badań i podejmowanych pilnych interwencji przez **9 poradni psychologiczno-pedagogicznych (PPP)** prowadzonych przez Miasto. Łącznie pomocy udzielono 39 tys. osobom, które skorzystały z 33,5 tys. porad, badań lub terapii. Poradnie udzielały wsparcia przede wszystkim psychologicznego, pedagogicznego oraz logopedycznego. Ponadto współpracowały one z nauczycielami oraz licznymi instytucjami, prowadziły różnego rodzaju grupy wsparcia i sieci współpracy. Najczęściej z porad korzystały dzieci i młodzież oraz rodzice. Wśród grup wspieranych byli również nauczyciele oraz uchodźcy z Ukrainy. Do placówek prowadzonych przez Miasto Poznań uczęszczało 13,7 tys. dzieci (62%).

W zajęciach oferowanych przez **3 młodzieżowe domy kultury** prowadzone przez Miasto, średnio w ciągu roku uczestniczyło 2,4 tys. dzieci i młodzieży. W domach kultury najwięcej osób uczestniczyło w zajęciach: plastycznych, tanecznych oraz edukacyjnych.

Zespół Ogrodów Jordanowskich (ZOJ), składający się z 2 placówek (które odwiedziło 7 tys. osób), zapewniał przestrzeń do spędzania czasu (na placach zabaw, boiskach, terenach zielonych, siłowniach zewnętrznych) lub uczestniczenia w różnego rodzaju bezpłatnych stałych zajęciach. Dużymi wydarzeniami zorganizowanymi przez ZOJ były „I Igrzyska Olimpijskie dla Przedszkolaków” oraz „I Igrzyska Olimpijskie dla młodzieży z niepełnosprawnościami”.

Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży (CDZdM), prowadzone przez Miasto, przeprowadziło 2,7 tys. indywidualnych konsultacji oraz zajęcia grupowe (udział wzięło 5,3 tys. osób). Najczęściej korzystali z nich uczniowie klas ósmych szkół podstawowych, a także rodzice, doradcy zawodowi oraz nauczyciele w szkołach. Wśród ważniejszych działań CDZdM znalazły się m.in.: „Akcja rekrutacja!”, kontynuacja projektu edukacyjnego dla przedszkolaków pn. „Przygodę z zawodem czas zacząć”, wydarzenie „Kierunek studia!” oraz prowadzenie Punktu Poradnictwa Zawodowego dla Dzieci z Ukrainy.

Z konsultacji indywidualnych oferowanych przez Punkt Poradnictwa Zawodowego dla Dzieci z Ukrainy w 2023 r. skorzystało 485 uczniów.

Przy CDZdM działało **Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej**, które m.in. przeprowadziło 4. edycję badania społecznego pn. „Potrzeby kadrowe przedsiębiorców aglomeracji poznańskiej na tle kierunków społeczno-gospodarczego rozwoju regionu. Diagnoza, prognoza, monitoring” oraz przygotowało opracowanie pt. „Monitoring sytuacji migrantów uczących się w szkołach na terenie aglomeracji poznańskiej”.

Noclegi dla uczniów spoza Poznania zapewniały **internaty** funkcjonujące przy szkołach oraz **bursy szkolne**, w tym Państwowa Bursa Szkół Artystycznych. W ciągu roku skorzystało z nich 665 osób (dane GUS-u za 2022 r.). Internaty i bursy poza noclegami umożliwiały uczniom angażowanie się w różnego rodzaju zajęcia. Ponadto funkcjonowały **4 szkolne schroniska młodzieżowe**.

Według danych UMP placówki oświatowe prowadzone przez Miasto w roku szkolnym 2023/2024 zatrudniały osoby na 14,9 tys. etatach (łącznie z etatami w Centrum Usług Wspólnych Jednostek Oświatowych). W ogólnej liczbie zatrudnionych etaty pedagogiczne stanowiły ponad 70%, a pozostałe to etaty administracyjne, pomocnicze i obsługowe. Spośród 10,7 tys. nauczycieli 44% stanowili nauczyciele dyplomowani, 33% mianowani, 7% kontraktowi, a 15% nauczyciele początkujący. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym znacznie wzrosła liczba etatów nauczycieli początkujących (ze 157 do 1,6 tys. etatów), z kolei spadła liczba etatów nauczycieli kontraktowych (z 1,9 tys. do 797 etatów). Największa liczba pedagogów nauczwała w szkołach podstawowych (38%), następnie w liceach ogólnokształcących (16%) i przedszkolach (15%). Dokończało się ok. 5 tys. nauczycieli, w tym studia podjęło 591 osób. Przeprowadzono 517 postępowań egzaminacyjnych podnoszących kwalifikacje zawodowe nauczycieli (wzrost o 104%).

Dzieci w wieku przedszkolnym i uczniowie

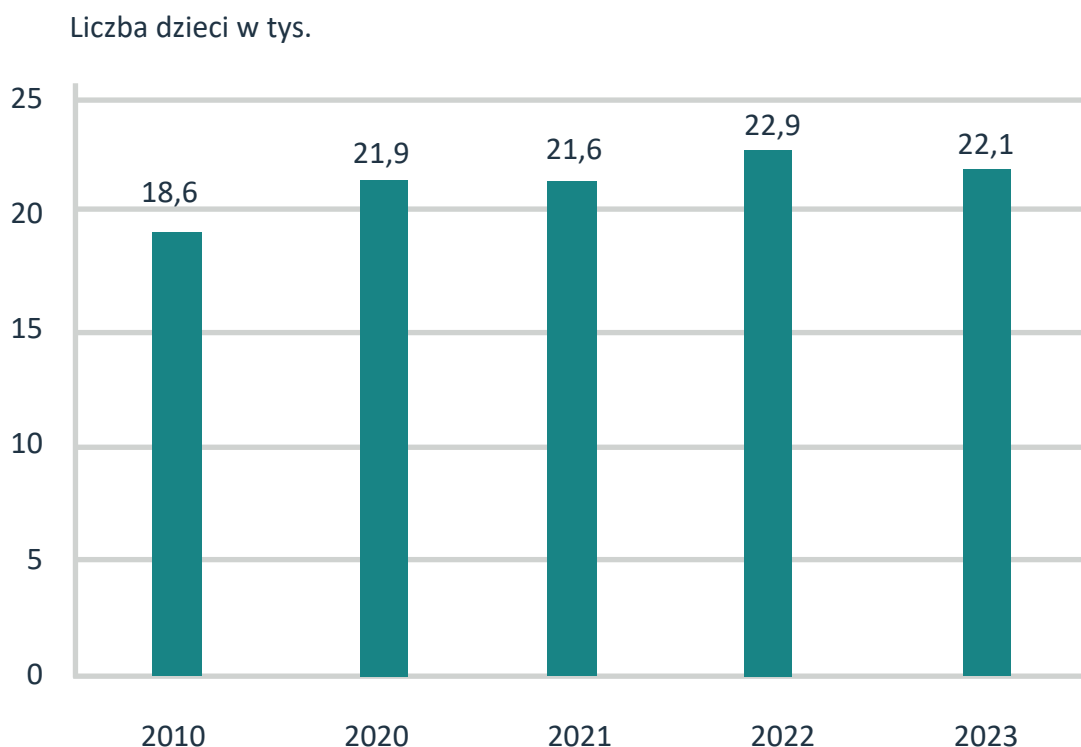
Według danych UMP rodzice lub opiekunowie prawni złożyli 4,2 tys. wniosków o przyjęcie dziecka do przedszkola lub oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej, w tym 3,6 tys. do placówek prowadzonych przez Miasto. Według www.dane.gov.pl na koniec września 2023 r. z oferty placówek wychowania przedszkolnego skorzystało 22,1 tys. dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Do placówek prowadzonych przez Miasto Poznań uczęszczało 13,7 tys. dzieci (62%).

Najchętniej wybieranymi przedszkolami były Przedszkole nr 39 przy ul. Bolesława Limanowskiego (4,1 dzieci na jedno miejsce) oraz Przedszkole nr 87 przy ul. Św. Czesława (3,8 dzieci na jedno miejsce).

Większość dzieci, tj. 21,1 tys. (95%) uczęszczała do ogólnodostępnych przedszkoli. Inne formy wychowania przedszkolnego zapewniały opiekę dla: 684 dzieci (3%) w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, 159 dzieci (1%) w przedszkolach specjalnych, 171 dzieci (1%) w punktach przedszkolnych. Największą grupę, tj. 71% (15,6 tys.) stanowiły dzieci w wieku 3–5 lat. Co czwarte dziecko w przedszkolu, tj. 27%, było sześciolatkiem (5,9 tys.).

Według danych GUS-u wzrósł odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3–6 lat, ze 105% w 2021 r. do blisko 112% w 2022 r. (najnowsze dostępne dane).

Wykres 2. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w Poznaniu

Źródło: GUS (do 2015 r.), www.dane.gov.pl (od 2020 r.)

Rok	Liczba dzieci w tys.
2010	18,6
2020	21,6
2021	21,9
2022	22,9
2023	22,1

Według www.dane.gov.pl na koniec września 2023 r. do szkół podstawowych, ponadpodstawowych i policealnych funkcjonujących w Poznaniu uczęszczało 110,7 tys. uczniów, z czego 69,2 tys. uczniów – do szkół prowadzonych przez Miasto.

63% uczniów poznańskich szkół kształciło się w placówkach prowadzonych przez Miasto – udział ten, kolejny rok z rzędu, zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim (70%).

Szkoły podstawowe kształciły 42% (46,1 tys.) uczniów poznańskich szkół, ponadpodstawowe – 46% uczniów (51,1 tys.), a policealne – 12% uczniów (13,5 tys.). Wśród szkół ponadpodstawowych najwięcej uczniów kształciło się w liceach ogólnokształcących – 60% (30,5 tys.), następnie w technikach – 31% (15,6 tys.) i szkołach branżowych I stopnia – 7% (3,7 tys.).

Około 2% uczniów poznańskich szkół uczęszczało do szkół specjalnych (1,9 tys. osób).

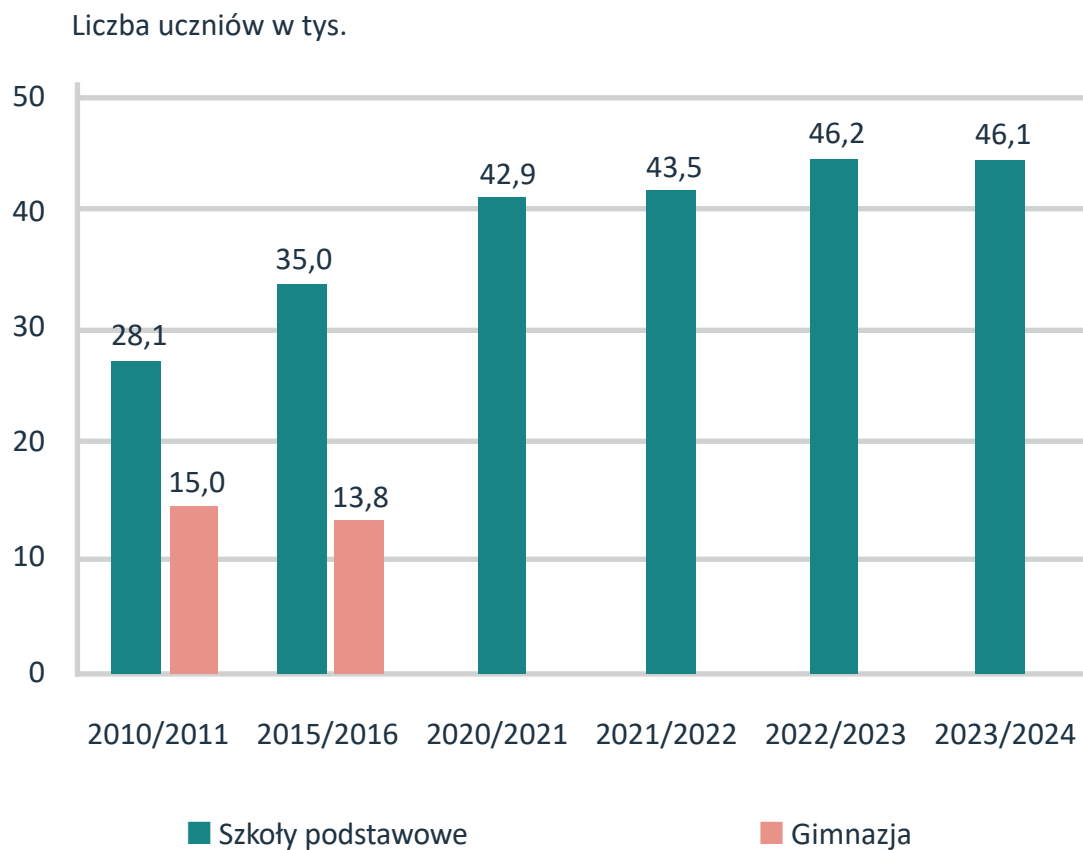
Część dzieci i młodzieży korzystała z edukacji domowej oferowanej przez „**Szkołę w Chmurze**”. Z tego trybu nauki korzystało 1,7 tys. uczniów szkół podstawowych oraz 5,9 tys. uczniów liceów ogólnokształcących.

Poznańskie technika, szkoły branżowe I i II stopnia, artystyczne oraz policealne w roku szkolnym 2022/2023 kształciły łącznie 32,7 tys. osób w 119 zawodach.

W roku szkolnym 2022/2023 poznańskie szkoły oferowały naukę 10 języków obcych. Najczęściej nauczonymi językami były: angielski (94,2 tys. uczniów), niemiecki (35,2 tys. uczniów) oraz hiszpański (13,2 tys. uczniów).

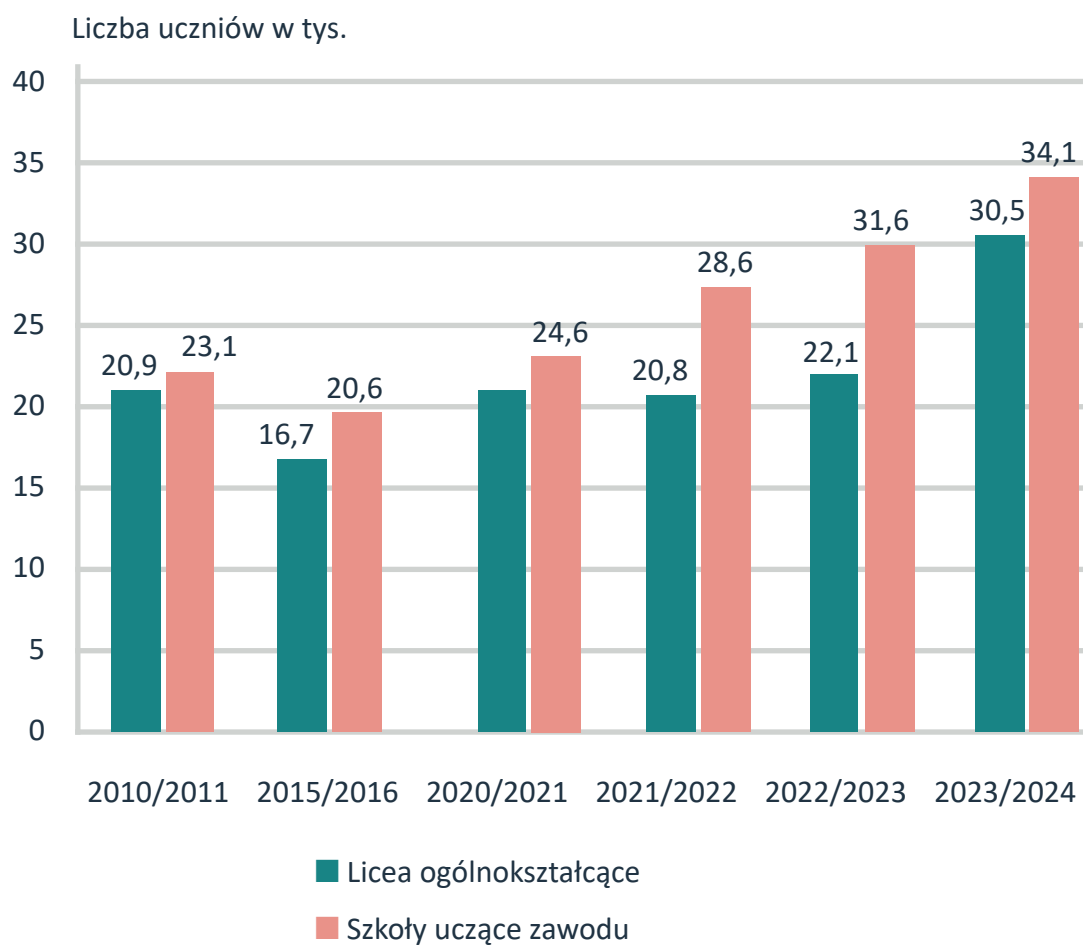
Według GUS-u w roku szkolnym 2022/2023 do poznańskich szkół dla dzieci i młodzieży dojeżdżało 21,6 tys. uczniów (w tym 82% do szkół ponadpodstawowych), z kolei do szkół znajdujących się poza Poznaniem dojeżdżało prawie 1 tys. uczniów (w tym 58% do szkół podstawowych).

W 2023 r. naukę w poznańskich szkołach ukończyło 19,1 tys. absolwentów, w tym szkoły podstawowe – 7,5 tys. osób, ponadpodstawowe – 7,7 tys. osób, policealne – 3,9 tys. osób.

Wykres 3. Uczniowie w szkołach podstawowych i gimnazjach w Poznaniu

Źródło: GUS (do 2015 r.), www.dane.gov.pl (od 2020 r.)

Rok szkolny	Uczniowie w szkołach podstawowych w tys.	Uczniowie w gimnazjach w tys.
2010/2011	28,1	15,0
2015/2016	35,0	13,8
2020/2021	42,9	0,0
2021/2022	43,5	0,0
2022/2023	46,2	0,0
2023/2024	46,1	0,0

Wykres 4. Uczniowie w szkołach ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w Poznaniu

Źródło: GUS (do 2015 r.), www.dane.gov.pl (od 2020 r.)

Rok	Uczniowie w liceach ogólnokształcących w tys.	Uczniowie w szkołach uczących zawodu w tys.
2010/2011	20,9	23,1
2015/2016	16,7	20,6
2020/2021	20,8	24,6
2021/2022	20,8	28,6
2022/2023	22,1	31,6
2023/2024	30,5	34,1

Oprócz oddziałów ogólnodostępnych, szkoły prowadziły naukę w oddziałach alternatywnych, takich jak sportowe, mistrzostwa sportowego, dwujęzyczne, wstępne oraz przygotowania wojskowego.

Dzieci i młodzież kształcące się w szkołach sportowych oraz mistrzostwa sportowego doskonaliły się w ponad 20 dyscyplinach, najczęściej w: pływaniu, siatkówce, piłce nożnej i koszykówce. Szkoły te ściśle współpracowały z 27 poznańskimi klubami sportowymi oraz 6 polskimi związkami sportowymi, m.in. w zakresie szkoleń, zajęć trenerskich oraz organizacji imprez, zawodów i obozów sportowych.

W poznańskich szkołach i placówkach oświatowych **znacznie wzrosła liczba uczniów posiadających obywatelstwo inne niż polskie, z 7,3 tys. w 2021 r., do blisko 15 tys. we wrześniu 2022 r.**, przede wszystkim z powodu znacznego wzrostu liczby uczniów z Ukrainy (z 5,6 tys. uczniów w 2021 r. do 12,5 tys. uczniów w 2022 r.). Uczniowie zagraniczni uczęszczający do poznańskich szkół i placówek oświatowych byli obywatelami 79 krajów, przy czym najliczniejszą grupą byli obywatele Ukrainy (84%) i Białorusi (11%). W 2023 r. w Poznaniu w 10 szkołach podstawowych i 1 liceum ogólnokształcącym funkcjonowało łącznie 37 oddziałów przygotowawczych, w których uczniowie (w większości z Ukrainy) przygotowywali się do nauki w polskich szkołach, poprzez naukę języka polskiego oraz realizację podstawy programowej w zakresie dostosowanym do ich potrzeb i możliwości. Uczniów cudzoziemskich wspierali asystenci kulturowi (22 asystentów w szkołach podstawowych, 1 asystent w liceum ogólnokształcącym, 11 asystentów w placówkach wychowania przedszkolnego). Nauka języka polskiego dla dzieci z Ukrainy odbywała się również w placówkach wychowania przedszkolnego. Uczniowie cudzoziemscy, także z Ukrainy, na bieżąco otrzymywali wsparcie w postaci dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego (w grupach – do 10 godzin tygodniowo). W 3 szkołach realizowany był rządowy „Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021–2030”, w ramach którego dla uczniów pochodzenia romskiego przeprowadzono 450 dodatkowych godzin zajęć.

Tabela 3. Liczba uczniów w oddziałach alternatywnych w roku szkolnym 2022/2023 (stan na wrzesień 2022 r.)

Rodzaje oddziałów	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe	Szkoły policealne	Razem
Sportowe	3875	844	0	4719
Mistrzostwa sportowego	286	550	0	836
Integracyjne	1965	3	0	1968
Terapeutyczne	215	415	0	630
Specjalne	1375	429	31	1835

Rodzaje oddziałów	Szkoły podstawowe	Szkoły ponadpodstawowe	Szkoły policealne	Razem
Przysposabiające do pracy	46	183	0	229
Dwujęzyczne	772	2043	0	2815
Międzynarodowe	164	263	0	427
Przygotowawcze dla uczniów cudzoziemskich	502	0	0	502
Przygotowania wojskowego	0	62	0	62
O charakterze eksperymentalnym	118	0	0	118
Razem	9318	4792	31	14141

Źródło: www.dane.gov.pl (dostęp: 8.04.2024 r.)

Szkoła Podstawowa nr 56 im. Charlesa de Gaulle’a w klasach I–VI rozpoczęła realizację **eksperymentu pedagogicznego** we współpracy z Oddziałem Bilingualism Matters@Poznań przy Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Eksperyment pn. „Primus Bilinguis Inter Pares – nauczanie dwujęzyczne w języku angielskim w klasach I–VI szkoły podstawowej, jako etap przygotowawczy do nauki w oddziałach dwujęzycznych z językiem angielskim od klasy VII szkoły podstawowej” potrwa do 2029 r.

Projekty rozwoju oraz jakość nauczania

W celu wyrównania szans edukacyjnych oraz wsparcia dzieci i młodzieży, w tym szczególnie uzdolnionych, **Miasto sfinansowało 350** programów zajęć pozalekcyjnych, w tym 267 programów w szkołach podstawowych, 51 – w liceach ogólnokształcących, 25 – w technikach i 7 – w branżowych szkołach I stopnia.

Wśród realizowanych programów zajęć pozalekcyjnych znalazło się 118 programów rozwijających zainteresowania, 108 – sportowych, 58 – przedmiotowych, 51 – antydyskryminacyjnych i 15 – językowych.

W ramach otwartego konkursu ofert Miasto zawarło umowy z organizacjami pozarządowymi, które zrealizowały 15 projektów w obszarach „Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie” oraz „Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży”. Uczestniczyło w nich 4,5 tys. osób. Projekty te miały na celu: organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży podczas wakacji i ferii, promocję szkolnictwa zawodowego, rozwijanie zainteresowań i pasji, kształtowanie postaw obywatelskich z uwzględnieniem edukacji lokalnej i regionalnej, doskonalenie kompetencji kadry pedagogicznej, zwiększenie świadomości postaw prozdrowotnych oraz w obszarze zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, a także ekologii.

Uczniowie szkół podstawowych (z klas 4–8) mogli skorzystać z **bezpłatnych korepetycji** zorganizowanych w ramach projektów: 6. edycja „Korki w Mieście – edukacja, wiedza i rozwój dzieci i młodzieży” (w roku szkolnym) oraz „Wielka Dogrywka z Korków” (w czasie wakacji). Po raz pierwszy możliwość wzięcia korepetycji mieli również uczniowie szkół ponadpodstawowych w ramach projektu „Korepetycje w Mieście – zajęcia wyrównawcze dedykowane uczniom szkół średnich – pilotaż”. Z korepetycji łącznie skorzystało 328 osób.

W ramach **współpracy z uczelniami** uczniowie, m.in. brali udział w wykładach, warsztatach, ćwiczeniach, zajęciach laboratoryjnych, kursach. Pedagodzy uczestniczyli w konferencjach naukowych, programach badawczych, doskonalili metody dydaktyczne i korzystali z pomocy kadry naukowej, natomiast studenci mieli możliwość odbycia praktyk zawodowych w poznańskich szkołach. Efektem tej współpracy były także tzw. klasy akademickie i patronackie (na podstawie umów i porozumień z uczelniami) oraz wspólnie realizowane projekty.

Na wszystkich poziomach nauczania zarówno dzieci, uczniowie, a także nauczyciele uczestniczyli w wielu przedsięwzięciach podejmowanych w ramach **współpracy ze szkołami i instytucjami zagranicznymi**. Efektem tej współpracy była poprawa warunków kształcenia oraz wsparcie edukacji i rozwoju uczniów oraz kadry pedagogicznej. Współpraca zagraniczna szkół obejmowała m.in. realizację projektów dofinansowanych ze środków UE, tzw. „wymianę uczniów”, udział w wyjazdach studyjnych, naukę języków obcych, odbycie zagranicznych praktyk i staży zawodowych, wymianę doświadczeń, pomoc charytatywną, zaangażowanie się w działania związane ze współpracą Miasta Poznania z UNICEF-em. Realizowane projekty dofinansowane ze środków UE to np.: „Inteligentne kwalifikacje zawodowe – szkolenia w CKZiU Poznań”, „Rozwój infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Poznaniu”, „Współpraca dla zawodowej przyszłości – podnoszenie efektywności kształcenia w ZSŁ, ZSH oraz ZSZ nr 6 w Poznaniu”, „Rozwój kształcenia zawodowego w ZSBD w Poznaniu”, „Kształcenie w zawodach niszowych – Ceramik – ZSB1 w Poznaniu”, „ENIGMA – Wsparcie nauczania matematyki i informatyki w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych Metropolii Poznań”, „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”, „Zagraniczna mobilność edukacyjna uczniów

i kadry edukacji szkolnej”, „Mobilność 2021”, „Mobilność 2022”, „Mobilność 2023”, „Partnerstwa 2023”.

Miasto kontynuowało działania **wspierające i promujące rozwój szkolnictwa zawodowego** m.in. poprzez realizację (od 2015 r.) projektu pn. „**Szacun dla Zawodowców**”. W ramach tego projektu prowadzono kampanię informacyjno-promocyjną oraz prowadzono stronę internetową (www.zawodowcy.poznan.pl). Ponadto po raz kolejny zorganizowano **Targi Szkolnictwa Zawodowego „Arena Zawodów”**, podczas których zaprezentowało się 21 szkół, a 3 tys. uczniów (przede wszystkim ósmoklasistów) mogło poznać blisko 100 zawodów. Kształcenie zawodowe w szkołach wspierane było również poprzez **współpracę szkół z przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami, instytucjami, szkołami wyższymi oraz partnerami zagranicznymi**. W jej efekcie realizowano projekty, doposażono pracownie w specjalistyczny sprzęt do nauki zawodu, umożliwiono uczniom odbycie kursów, staży i praktyk zawodowych. Ponadto nauczyciele wzięli udział w szkoleniach, funkcjonowały klasy patronackie, zorganizowano warsztaty oraz wykłady i spotkania z ekspertami przybliżającymi konkretne zawody, a także przeprowadzono zajęcia praktyczne i w laboratoriach.

W 2023 r. Miasto zawarło umowę dotyczącą utworzenia **Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) w dziedzinie piekarstwa** ze Stowarzyszeniem Rzemieślników Piekarstwa, Wielkopolską Izbą Rzemieślniczą i Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu. Poznańskie BCU będzie jednym z 3 tego typu centrów w województwie wielkopolskim oraz jednym ze 120 planowanych w Polsce. BCU będą zaawansowanymi technologicznie i ukierunkowanymi branżowo placówkami kształcenia, szkolenia i egzaminowania. Połączą działania szkół, uczelni i pracodawców.

Zespół Szkół Łączności im. Mikołaja Kopernika (ZSŁ), jako pierwsza instytucja z Polski, została wyróżniona i promowana przez międzynarodowe centrum UNESCO–UNEVOC (Międzynarodowe Centrum Edukacji i Szkolenia Technicznego i Zawodowego) za innowacyjne podejście do kształcenia zawodowego i wdrożenie Akademii Huawei.

Akademia od 2021 r. przeszkoliła ponad 1 tys. uczniów ZSŁ w zakresie korzystania z ICT (technologii informacyjno-telekomunikacyjnych). ZSŁ to pierwsza szkoła w Polsce z akredytacją Huawei.

W obszarze edukacji odbyły się m.in. takie wydarzenia, jak: XXVI Targi Edukacyjne pod hasłem „Wielkopolski pociąg do edukacji”, I Wielkopolski Festiwal Rzemiosła, Targi Edukacji Zagranicznej, polsko-niemieckie forum „Wielojęzyczność, nowoczesne technologie i współpraca w zespole wielokulturowym w kształceniu zawodowym”, IV polsko-gruzińska konferencja „Wykorzystanie sztucznej inteligencji

w procesie uczenia się”, III edycja Konferencji dla EDUKACJI „#MIKROINNOWACJE #MAKROEFEKTY”.

Miasto Poznań przyznało uczniom 345 nagród finansowych i wyróżnień indywidualnych za szczególne osiągnięcia naukowe (100 uczniów), artystyczne (60 uczniów), sportowe (161 uczniów) oraz zawodowe (24 uczniów). Ponadto Prezydent Miasta Poznania przyznał 349 nagród dla nauczycieli.

Według danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej (OKE) w Poznaniu, **do obowiązkowych egzaminów końcowych w 2023 r. przystąpiło łącznie ok. 13,5 tys. osób, w tym ok. 7 tys. uczniów w szkołach podstawowych oraz 6,6 tys. uczniów w szkołach kończących się maturą.** Podobnie jak w latach poprzednich, najczęściej zdawanym językiem obcym nowożytnym w szkołach podstawowych i na egzaminie maturalnym był język angielski.

Maturę zdało 88% poznańskich maturzystów. W liceach ogólnokształcących, w których uczniowie egzaminy zdawali według nowej „Formuły 2023” – zdawalność wyniosła 94%, z kolei w technikach, szkołach artystycznych oraz branżowych szkołach II stopnia, w których egzaminy odbyły się według dotychczasowej „Formuły 2015” – zdawalność wyniosła 79%.

Tabela 4. Średnie wyniki egzaminów końcowych z wybranych przedmiotów w poznańskich szkołach w 2023 r. (w %)

Przedmiot	Egzamin ósmoklasisty	Matura podstawowa „Formuła 2023”	Matura podstawowa „Formuła 2015”	Matura rozszerzona „Formuła 2023”	Matura rozszerzona „Formuła 2015”
Język polski	69	68	61	59	60
Matematyka	61	74	54	54	22
Język angielski	73	90	81	75	64
Geografia	x	x	x	58	42
Biologia	x	x	x	53	28
Chemia	x	x	x	53	11

Źródło: OKE

W rankingach liceów i techników portalu „Perspektywy 2024” w gronie najlepszych polskich szkół znalazły się 44 licea ogólnokształcące i technika z Poznania, czyli tyle samo szkół, co w roku poprzednim. Tytułem „Złotej” szkoły uhonorowano 9 poznańskich liceów, które zajęły miejsca wśród 200 najlepszych szkół oraz 4 technika, które uplasowały się wśród 100 najlepszych tego typu szkół. Na wysokim, 7. miejscu w zestawieniu Rankingu Techników „Perspektywy 2024” uplasowało się Technikum Komunikacji w Zespole Szkół Komunikacji, które od lat należy do ścisłej 10-tki najlepszych techników w kraju. W Rankingu Liceów Ogólnokształcących „Perspektywy 2024” najwyższe, tj. 21. miejsce, zajęło VIII Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza, które również w tym rankingu rokrocznie zajmuje wysokie miejsca.

Uczeń II Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu został laureatem konkursu Rise Global Winners i znalazł się w gronie 100 najlepszych na świecie. W konkursie brało udział prawie 400 tys. uczniów z niemal 50 krajów.

Ważniejsze inwestycje i remonty

Działania podnoszące standard obiektów oświatowych obejmowały m.in. budowę nowych placówek, rozbudowę już istniejących, modernizację budynków, w tym: termomodernizację, budowy i modernizację obiektów sportowych, modernizację i remonty boisk sportowych oraz placów gier i zabaw oraz różnego rodzaju remonty pomieszczeń szkolnych, dachów, instalacji elektrycznych i wodociągowych.

Łączne wydatki na inwestycje, modernizacje, remonty w placówkach oświatowych wyniosły 56,8 mln zł.

Do największych inwestycji w infrastrukturę oświatową zakończonych w 2023 r. należało **oddanie do użytkowania sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy Szkole Podstawowej nr 59**. Ponadto, w trakcie realizacji były następujące duże inwestycje:

- **budowa zespołu szkolno-przedszkolnego na Strzeszynie** – podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych, wykonano prace ziemne oraz fundamentowe;
- **rozbudowa budynku XV Liceum Ogólnokształcącego** – uchwalono zmiany do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; nastąpiło otwarcie ofert na wykonanie dokumentacji projektowej;
- **przebudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 68** – podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych, zrealizowano prace demontażowe oraz rozbiórkowe, zamontowano nowe pokrycie dachu wraz z ociepleniem;
- **budowa sali sportowej przy XX Liceum Ogólnokształcącym** – uzyskano pozwolenie na budowę oraz rozstrzygnięto postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych;

- **modernizacja Ogrodu Jordanowskiego nr 1 przy ul. Solnej** – podpisano umowę z wykonawcą robót budowlanych, wykonano: instalację podposadzkową, prace murarskie (kondygnacja -1), prace związane z rozbiórką istniejącego budynku;
- **modernizacja pomieszczeń szkolnych na potrzeby oddziałów przedszkolnych w Szkole Podstawowej nr 78** – wyłoniono wykonawcę dokumentacji projektowej, rozpoczęto prace projektowe;
- **modernizacja pomieszczeń Bursy Szkolnej nr 3 na potrzeby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 5** – rozpoczęto prace związane z opracowaniem koncepcji projektowej.

03 KULTURA

Miejskie instytucje kultury

Według GUS-u w 2023 r. bazę kulturalną Poznania stanowiło: 20 muzeów, 11 kin, 57 bibliotek z oddziałami, 7 teatrów, opera – Teatr Wielki, Filharmonia Poznańska oraz 10 galerii sztuki. W mieście funkcjonowały także orkiestry, chóry, zespoły muzyczne i folklorystyczne oraz domy kultury.

W 2023 r. Miasto Poznań było organem prowadzącym dla 14 miejskich instytucji kultury, które zorganizowały 12 845 projektów kulturalnych, w których udział wzięło ponad 2,3 mln osób.

Oferta kulturalna obejmowała m.in.: festiwale, filmy, koncerty, spektakle, warsztaty, wystawy, tematyczne formy zwiedzania, gry terenowe, publikacje i konkursy.

Tabela 5. Liczba projektów kulturalnych poszczególnych instytucji i liczba uczestników ogółem (stacjonarnych, online i hybrydowych) w 2023 r.*

Miejska instytucja kultury	Liczba projektów kulturalnych	Liczba uczestników
Wydawnictwo Miejskie Poznania	57	963 261
Poznański Chór Chłopięcy	59	334 870
Estrada Poznańska	4861	314 350
Centrum Kultury ZAMEK	3093	263 825
Poznańskie Centrum Dziedzictwa	671	149 334
Teatr Muzyczny w Poznaniu	224	76 374
Filharmonia Poznańska	615	74 759
Biblioteka Raczyńskich	2281	57 615
Teatr Animacji w Poznaniu	26	36 432
Teatr Polski w Poznaniu	240	24 588
Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu	339	21 690

Miejska instytucja kultury	Liczba projektów kulturalnych	Liczba uczestników
Galeria Miejska Arsenał	138	19 528
Dom Kultury „Stokrotka”	91	10 738
Teatr Ósmego Dnia	150	7726

*Suma liczby uczestników, kategorii projektów poza projektami wydawniczymi (publikacje, płyty) i wypożyczeniami.

Źródło: UMP

Ważną rolę w budowaniu oferty kulturalnej Poznania pełniły także **instytucje kultury podległe Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Wielkopolskiego**, w tym: Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu, Teatr Nowy im. Tadeusza Łomnickiego w Poznaniu, Polski Teatr Tańca w Poznaniu, Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu.

Z dniem 1 stycznia 2023 r., na mocy podpisanych w grudniu 2022 r. umów w sprawie przekazania instytucji kultury, Miasto Poznań przejęło od Samorządu Województwa Wielkopolskiego nadzór nad Filharmonią Poznańską im. Tadeusza Szeligowskiego.

Na mocy tych samych umów Samorząd Województwa Wielkopolskiego przejął od Miasta Poznania dwie instytucje kultury:

- Muzeum Archeologiczne w Poznaniu;
- Wielkopolskie Muzeum Niepodległości, którego częścią jest Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918–1919.

Przekazanie to umożliwi m.in. sprawne przeprowadzenie działań inwestycyjnych związanych z budową nowych siedzib Muzeum Powstania Wielkopolskiego oraz Filharmonii Poznańskiej. **W grudniu 2023 r. podpisana została umowa na budowę nowej siedziby Muzeum Powstania Wielkopolskiego.** Obiekt powstanie w historycznym sąsiedztwie Wzgórza Świętego Wojciecha w Poznaniu, a jego budowa współfinansowana jest przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W 2023 r. **Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu** (16. edycja) otrzymał **tytuł Koryfeusza Muzyki Polskiej 2023** w kategorii Wydarzenie Roku za najwyższy poziom organizacji jednego z najstarszych i najbardziej prestiżowych konkursów na świecie.

Z kolei **Malta Festival Poznań** otrzymał **Nagrodę Związku Artystów Scen Polskich (ZASP) GUSTAW** za szczególne zasługi dla środowiska teatralnego i wkład w kultywowanie tradycji i tworzenie nowych wartości kultury narodowej oraz przyczynianie się do promocji kultury polskiej w świecie.

Projekty i wydarzenia kulturalne

W 2023 r. w ramach wdrażania „**Poznańskiego Programu dla Kultury 2019–2023**” miejskie instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe **zrealizowały ponad 3000 projektów i wydarzeń artystycznych**:

- **318 projektów** wybranych w **11 otwartych konkursach ofert** na realizację zadań publicznych w obszarze „Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”, dedykowanych organizacjom pozarządowym;
- **93 projekty**, realizowane przez organizacje pozarządowe w trybie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, uzyskały wsparcie z budżetu Miasta w **procedurze „małych grantów”**.

W ramach wdrażania „Poznańskiego Programu dla Kultury 2019–2023” kontynuowano również realizację **Poznańskiego Programu Edukacji Kulturowej**. Analizowane i wdrażane były elementy edukacji kulturowej w projektach kulturalnych, społecznych i edukacyjnych, jak m.in.:

- **„Dwulatka. Szkoła Praktyk Animacyjnych”** – 23 warsztaty szkoleniowe, konferencja, 3 projekty;
- **„Współdziałanie w kulturze 2023”** – podjęto 3 inicjatywy w poznańskich szkołach: kontynuacja projektu EMPATY (Zespół Szkół Zawodowych nr 1), projekt pn. „Twórcze Relacje” (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 112); projekt „Strefa Relaksu” (Szkoła Podstawowa im. Ryszarda Berwińskiego nr 26);
- **„Włącznik! Forum Kultury Użytecznej”** – platforma wymiany wiedzy i doświadczeń dla osób, które korzystają z różnych form kultury.

Miejska oferta kulturalna skierowana była do wszystkich grup społecznych: rodzin, dzieci i młodzieży, seniorów, obcokrajowców, osób z niepełnosprawnościami.

Do ważniejszych projektów kulturalnych wspieranych przez Miasto w ramach wdrażania „Poznańskiego Programu dla Kultury 2019–2023” należały m.in.:

- **festiwale:**
 - » **33. Malta Festival Poznań** – blisko 50 wydarzeń na terenie Poznania, m.in. inauguracyjna parada ulicami miasta; w ramach „Portretu Artysty” goszczono tureckiego noblistę Orhana Pamuka; artyści z Azji, Afryki, Ameryki i Europy prezentowali projekty teatralno-taneczne; odbywały się debaty z osobami ze świata nauki, kultury i sztuki; zorganizowano wystawę maltańskich projektów graficznych, liczne warsztaty dla dzieci i dorosłych oraz wieczory z muzyką na żywo w Centrum Festiwalowym;

- » **8. edycja międzynarodowego festiwalu sztuki audiowizualnej – ŚWIATŁODŹWIĘKI 2023** – odbyły się koncerty, performance i instalacje, łączące muzykę i sztuki wizualne w jedno spójne doświadczenie;
- » **XXIII Festiwal Sztuki Słowa VERBA SACRA 2023** – Verba Sacra jest jedną z najbardziej znaczących inicjatyw kulturalnych w Polsce w ciągu ostatniego 20-lecia;
- » **52. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej – Poznańska Wiosna Muzyczna** – przedstawia szerokie spektrum działań współczesnej sceny muzycznej, prezentując zarówno muzykę twórców z Polski, jak i ze świata;
- » **4. edycja „Hiatus Festival 2023”** – międzynarodowy festiwal muzyki awangardowej, który skupia się na połączeniu muzyki eksperymentalnej, akademickiej i elektronicznej;
- » **13. Enter Enea Festival** – 4 dni muzycznych plenerowych spotkań nad jeziorem Strzeszyńskim; w trakcie festiwalu występowali uznawani artyści z całego świata, wybrani przez Dyrektora Artystycznego Festiwalu – Leszka Możdżera;
- » **Next Fest. Music Showcase & Conference** – nowy festiwal w Poznaniu; następca festiwalu Spring Break; trwający 3 dni i obejmujący ponad setkę koncertów w kilkunastu klubach i na scenach plenerowych, wykłady, a także spotkania, warsztaty i panele dyskusyjne;
- » **II Paderewski Festiwal** – w trakcie 2. edycji festiwalu odbyły się liczne koncerty i wystąpienia na cześć Ignacego Jana Paderewskiego, zarówno w Poznaniu, powiecie poznańskim, a także w Niemczech i Szwajcarii;
- » **27. Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych OFF CINEMA** – 6-dniowe poznańskie święto dokumentu i jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Polsce;
- » **41. Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza Ale kino!** – w 2023 r. festiwal świętował jubileusz 60-lecia swojego istnienia;
- » **16. Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych ANIMATOR 2023** – największy festiwal tej kategorii w Polsce;
- » **ETHNO PORT POZNAŃ** – w trakcie 4 festiwalowych dni 16. edycji festiwalu odbywały się koncerty na trzech scenach – w Sali Wielkiej CK ZAMEK, na Zamkowym Dziedzińcu oraz w Parku Adama Mickiewicza; muzyczne wydarzenia uzupełniły warsztaty, pokazy filmowe, dyskusje i atrakcyjne zajęcia przygotowane specjalnie dla dzieci;
- » **Poznań Design Festiwal** – 10. edycja festiwalu prezentującego poznańskie wzornictwo przemysłowe; hasłem przewodnim tej edycji festiwalu była „Komunikacja. Rozmowy w czasie niepewności”;
- » **Festiwal Tradycji Poznańskich i Święto Bamberskie POZNANIE 2023** – w festiwalu uczestniczyło 2 tys. osób;

- » **Festiwal Culture4Climate (C4C)** – pierwsza edycja inicjatywy łączącej dwa obszary: kulturowy oraz środowiskowo-klimatyczny; zaprezentowane zostały filmy dokumentalne; wiele uwagi poświęcone zostało WODZIE i problemowi kurczących się jej zasobów;
- **konkursy:**
 - » **XX Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Georga Philippa Telemanna** – coroczna, międzynarodowa impreza kulturalna, mająca charakter edukacyjny i wychowawczy;
 - » **promocja Międzynarodowych Konkursów im. Henryka Wieniawskiego wraz z Trasą Laureatów** – przygotowanie do kolejnych edycji Konkursów;
 - » **Grand Prix Polskiej Chóralistyki im. Stefana Stuligrosza** – 5. jubileuszowa edycja największego i najważniejszego w skali kraju konkursu chóralnego; w 2023 r. zmierzyło się ze sobą 6 najlepszych chórów w Polsce; odbyło się 8 koncertów towarzyszących w różnych miejscach Poznania i Wielkopolski (łącznie wystąpiło 26 zespołów wokalnych i chóralnych);
 - » **Kryminał do Poznania** – pierwsza edycja nowego konkursu na opowiadanie kryminalne, którego akcja rozgrywa się w Poznaniu; hasło pierwszej edycji brzmiało: „Śledztwo do wzięcia”;
 - » **Poznańska Nagroda Fotograficzna 2023** – pierwsza edycja ogólnopolskiego, konkursu fotografii prasowej i dokumentalnej składająca się z dwóch kategorii konkursowych: poznańskiej i ogólnopolskiej; do udziału w nim zaproszeni są pełnoletni fotografowie z całego kraju;
- **wystawy:**
 - » **wystawy w Fotoplastykonie Poznańskim**, m.in.: „Dawno temu w Wielkiej Brytanii”, „Stereofotografie George’a Washingtona Wilsona”, „Fungae”, „Miasto w *Kronice*. *Kronika* w mieście”, „Dookoła świata z Pawłem Edmundem Strzeleckim”;
 - » **wystawa plenerowa**, której bohaterem był patron 2023 r. – Paweł Edmund Strzelecki;
 - » **cykl wystaw na Wolnym Dziedzińcu Urzędu Miasta Poznania**;
 - » **wystawy organizowane przez Bibliotekę Raczyńskich w gmachu głównym oraz filiach** – łącznie 82 wydarzenia, w których uczestniczyło ponad 15 tys. osób, m.in.: „Nasza Szymborska. Labirynt”, „Zabytki Poznania”, „Teatr w obiektywie Tadeusza Bonieckiego”, „Elżbieta Ryksa. Dar średniowiecza”, „Książka Roku 2022 Polskiej Sekcji IBBY”, „Szekspir w operze”, „Barwne światy literatury dla dzieci”, „Zbrodniarki Mickiewicza”, „Dzieciństwo na trzepaku”, „Łączy nas pamięć Akcja Żonkile”, „W innym wymiarze rocznica śmierci Lewisa Carolla”, „Chwila z Wisławą Szymborską rocznica urodzin poetki”, „Powstanie w getcie warszawskim Akcja Żonkil”, „Wielkopolskie Pamiętniki”;

- » **„5+5 – plakat z Polski i Chin”** – wystawa w Galerii Śluza z okazji 30-lecia partnerstwa między miastami Poznań i Shenzhen;
- » **„Siła spotkania. O ludziach, którzy tworzyli Poznań”** – wystawa w Galerii Śluza, wpisująca się w obchody 770-lecia lokacji miasta Poznania, podkreślająca korzyści, które wniosła współpraca mieszkańców miasta z obcokrajowcami przybywającymi do Poznania;
- **spektakle i wydarzenia okołoteatralne:**
 - » **Teatru Animacji** – w tym: **Small Size Days** światowe święto sztuki dla najmłodszych w Teatrze Animacji, prezentacja spektakli: „Kuuki”, „Gapiszon i Zuzia”, „Wielki Mały Świat”, „O czym szepcze las”; **FESTIWAL NAJMŁODSZYCH 2023**: „Sztuka nie jest kwestią wieku, lecz ciekawości”;
 - » **Teatru Muzycznego** – w tym m.in.: premiera spektaklu „Piękna i bestia”, warszawska premiera spektaklu „Irena”, premiera spektaklu „Deszczowa piosenka”, „Zapamiętaj. Świadek Jana Karskiego”;
 - » **Teatru Polskiego** – w tym 6 premier: „Macocha”, „Haga”, „Taśmy rodzinne”, „Faustus Lover’s complaint”, „Śnieżka nie chce spać”; 16 spektakli, Klub seniorki i seniora, spotkania, wydarzenia, a także koncerty i przechadzki po zakamarkach Teatru;
 - » **Teatru Ósmego Dnia** – 11 spektakli; spektakle gościnne w ramach projektu pn. „Teatry bez sceny”, koncert „Stany mieszane”, pokaz filmu „Teleturniej Pani Sroki”, wystawa „Pamięć wybiórcza”, Festiwal Ofensywa Teatralna IX: Rewizja; spotkania m.in cykl: „Debaty o przyszłości. Kultura. Ekonomia. Społeczeństwo”;
- **koncerty:**
 - » **Filharmonia Poznańska** – 8 koncertów z cyklu „Koncerty Poznańskie”, 2 koncerty „Mistrzowie batuty”, 3 koncerty z cyklu „Zwycięzcy Międzynarodowych Konkursów Muzycznych”, 3 koncerty z cyklu „Koncerty Targowe”, koncert „Gwiazdy Światowych Estrad” oraz koncert „Słowicze kolędowanie”;
 - » **Poznański Chór Chłopięcy** – 19 wydarzeń muzycznych: Poznańskie Kolędowanie, Credo K. Pendereckiego w Filharmonii Szczecińskiej, koncerty w ramach roku Janiny Zamoyskiej, koncerty z okazji 80. Rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim, koncert w ramach V Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej Eufonie w Warszawie, 5 koncertów jubileuszowych w Wielkopolsce, koncert z okazji Dnia Seniora dla mieszkańców poznańskich Domów Pomocy Społecznej (DPS);
 - » **Estrada Poznańska** – koncerty w Scenie na Piętrze „Scena muzyczna”, Sparing kulturalny, Finał „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”, Smochy Festiwal, Gala profilaktyki uzależnień dla szkół, Koncert operowy nad Wartą, Śpiewanki powstańcze;
 - » **Staromiejskie Koncerty Organowe;**
 - » koncert jubileuszowy 30-lecia orkiestry kameralnej **Arte dei Suonatori** specjalizującej się w muzyce dawnej;

- obchody uroczystości rocznicowych:
 - » 105. rocznica Powstania Wielkopolskiego;
 - » 67. rocznica poznańskiego Czerwca'56.

Miasto wspierało **stałą aktywność kulturalną w przestrzeni publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc o niewykorzystanym potencjale kulturowym**, realizując łącznie około 100 projektów. Było to m.in.:

- **wspieranie projektów** realizowanych w ramach programu **Centrum Warte Poznania** oraz działań realizowanych przez organizacje pozarządowe (otwarte konkursy ofert, małe granty) i miejskie instytucje kultury;
- **realizowanie programów:** „Przystanek dla Kultury”, „Osiedla Warte Poznania”;
- **tworzenie i wspieranie „przestrzeni wspólnych”** takich jak Dom Tramwajarza czy Jeżycki Dom Kultury;
- **inicjowanie „projektów wspólnych”**, realizowanych we współpracy z lokalnymi ośrodkami, dzielnicowymi instytucjami kultury, bibliotekami, rzemieślnikami, przedsiębiorcami, radami osiedli, placówkami oświatowymi, wspólnotami mieszkaniowymi, m.in.: Kino Muza (Animator, Poznanianki, Przegląd kobiecych filmów górskich i podróżniczych), Rynek Łazarski (Łazarski Przegląd Filmowy), Klub Muchos (Cały Poznań Ukulele), Kulturalny Ogród Szeląg, Fundacja Spotkanie i Tworzenie (Koncert operowy nad Wartą).

Podjęmowano **działania wspierające rozwój kulturalny i budowanie więzi wśród społeczności lokalnych** (w tym integrację uchodźców wojennych z Ukrainy). Do licznych wydarzeń na rzecz społeczności ukraińskiej w Poznaniu można zaliczyć m.in.: XVI Festiwal Kultury „Ukraińska Wiosna”, Tydzień Sztuki Ukraińskiej w Poznaniu czy cykl wydarzeń „Poznańska Kultura dla Ukrainy”. Z kolei dla mieszkańców osiedli, organizowano takie wydarzenia, jak m.in.: „Lato z Estradą”, „Starołęckie spotkania”, „Kierski Festiwal 2023”, „Literacki Strzeszyn”, „Familijne Podolany”, „Przystanek Szczepankowo”, „DANCING fairPlayce Poznań”, „Mobilny Instytut Kultury na Strzeszynie 2023”, „Wildeckie lato Kulturalne”, Konkurs „Dobry Sąsiad”, Klub „Przystań”, „Smochy Festiwal”.

W Bibliotece Raczyńskich kontynuowano projekt pn. **„Sztuczna inteligencja w służbie książki”**, w ramach którego m.in. funkcjonowała w przestrzeni miejskiej **sieć 11 książkomatów**. W każdym z nich znajdowały się 93 skrytki, które łącznie mogły pomieścić ok. 3 tysięcy publikacji. W 2023 r. 2905 czytelników dokonało 33 907 operacji (wypożyczeń i zwrotów). W Bibliotece Raczyńskich realizowano także cykle wydarzeń obejmujące m.in. zajęcia dla dzieci, rodzin, spotkania oraz warsztaty.

W 2023 r. Miasto przyznało:

- **37 Stypendiów Twórczych Miasta Poznania** w ramach **Programu Stypendiów Twórczych Miasta Poznania**; stypendia przyznane zostały wyróżniającym się i związanym z Poznaniem twórcom zajmującym się twórczością artystyczną, opieką nad zabytkami oraz upowszechnianiem kultury;

- **10 stypendiów dla młodych twórców poznańskiego środowiska artystycznego;**
- **Nagrodę Artystyczną Miasta Poznania** – jej laureatem w 2023 r. został **prof. dr hab. Krzesimir Dębski** za nadzwyczajne osiągnięcia artystyczne, współtworzenie poznańskiego środowiska muzycznego, w tym zwłaszcza lokalnego ruchu jazzowego;
- **Poznańską Nagrodę Literacką** fundowaną przez Miasto Poznań i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, w ramach której przyznano:
 - » **Nagrodę im. Adama Mickiewicza** dla Zyty Rudzkiej za całokształt twórczości;
 - » **Stypendium im. Stanisława Barańczaka** dla Anny Wakulik.

Ważniejsze inwestycje i remonty

Do ważniejszych inwestycji w zakresie miejskich instytucji kultury należały m.in:

- **budowa nowej siedziby Teatru Muzycznego w Poznaniu** – zaktualizowano program funkcjonalno-użytkowy oraz kosztorys; opracowano ostateczną wersję dokumentacji formalno-prawnej niezbędnej do postępowania przetargowego; ogłoszono przetarg na generalnego wykonawcę nowej siedziby Teatru Muzycznego wraz z Parkiem Wody i Muzyki; trwało postępowanie przetargowe;
- **modernizacja budynku Biblioteki Raczyńskich oraz konserwacja i digitalizacja zasobów bibliotecznych** – zrealizowano wszystkie zaplanowane prace budowlano-montażowe wraz zakupem sprzętu i wyposażenia;
- **przebudowa placu przed Centrum Kultury ZAMEK** – projekt jest w trakcie realizacji;
- **budowa Domu Kultury przy ul. Chociebora** – sfinalizowano formalności związane z przekazaniem nieruchomości pod budowę Domu Kultury Antoninek; trwały prace projektowe wraz z przygotowaniem kompletnej dokumentacji przetargowej i uzyskaniem niezbędnych decyzji i pozwoleń;
- **rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródmiejskiego (ul. Jana Baptysty Quadro) w pasaż kultury** – projekt w trakcie realizacji, planowane zakończenie marzec 2024 r.;
- **modernizacja budynku głównego Teatru Polskiego w Poznaniu** – trwał proces przygotowania dokumentacji projektowej.

Ochrona zabytków

W 2023 r. **Miejski Konserwator Zabytków** nadzorował prace na terenie Poznania. Należały do nich m.in. **badania archeologiczne w budynku „Kuchni Królewskiej” na Wzgórzu Przemysła**, a także **badania prowadzone w związku z realizacją Kładki Berdychowskiej**. Kontynuowane były również **prace na obszarze Starego Rynku**, w związku z jego modernizacją. W efekcie prowadzonych badań archeologicznych przy ul. Smolnej odkryto i szczegółowo zinwentaryzowano szczelinę przeciwlotniczą z okresu II wojny światowej.

Na koniec 2023 r. w poznańskim Rejestrze zabytków figurowało: 607 obiektów nieruchomych, 194 zabytki ruchome. W gminnej ewidencji zabytków znajdowało się 5613 obiektów nieruchomych.

Miejski Konserwator Zabytków udzielił 15 dotacji prywatnym właścicielom na terenie Miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków. Łączna wartość dotacji wyniosła 1 mln zł, a wszystkie prace zostały zakończone w terminie i przyczyniły się do poprawy stanu obiektów.

Miasto Poznań uzyskało nagrodę Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków za prace konserwatorskie i restauratorskie XVIII-wiecznych fresków w sali sesyjnej Urzędu Miasta przy pl. Kolegiackim, w ogólnopolskim konkursie Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku.

04 SPORT I REKREACJA

Obiekty sportowe i rekreacyjne

Poznańska baza sportowo-rekreacyjna obejmowała łącznie 1047 obiektów, w tym: 11 stadionów i boisk sportowych z widownią, 493 boiska i place treningowe, 190 hal i sal sportowych, 15 pływalni krytych, 2 pływalnie odkryte, 4 kąpieliska, 3 lodowiska, 8 kręgielni, 6 strzelnic, 6 przystani wodnych, 136 kortów tenisowych, 29 kortów do squasha, 9 ścian wspinaczkowych, 4 skateparki, 4 parki linowe, 7 miniboisk do gry w koszykówkę, 2 wrotkarnie, 4 parki trampolin, 4 miejsca do gry w paintball, 5 miejsc do gry w laser, 3 ośrodki z kortami do badmintonu, 3 korty do padla, hipodrom, tor samochodowy, tor regatowy, letni tor saneczkowy, stok narciarski, tor łuczniczy, pole do minigolfa, kolejkę górską Adrenaline oraz 91 siłowni zewnętrznych.

Miejskimi terenami sportowo-rekreacyjnymi w Poznaniu zarządzał miejski zakład budżetowy – **Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji (POSiR)**.

Łącznie na pływalniach krytych, letnich i lodowiskach zarządzanych przez POSiR sprzedano 749,7 tys. biletów (o 17% więcej niż w roku poprzednim).

W 2023 r. aktywnie korzystano z obiektów sportowych POSiR-u, w tym z: pływalni krytych – 601 tys. sprzedanych biletów, pływalni letnich – 64,2 tys. biletów, lodowisk – ok. 84,6 tys. biletów.

Jednym z największych i najnowocześniejszych wodnych kompleksów rekreacyjno-sportowych w Polsce są poznańskie **Termy Maltańskie**. Zarządza nimi spółka z udziałem Miasta Poznania – **Termy Maltańskie sp. z o.o.** W 2023 r. z oferty kompleksu skorzystało prawie 1,3 mln osób (o 9% więcej niż rok wcześniej), najwięcej (70%) z oferty Aquaparku. Nowością na Termach było **otwarcie własnej szkoły pływania dla dzieci oraz osób dorosłych**. Nauka odbywała się zarówno w grupach, jak i indywidualnie.

Naturalnie wykształcone tereny rekreacyjne stanowi Dolina Warty wraz z dopływami – Cybiną i Bogdanką. Ich dostępność i bezpieczeństwo Miasto zwiększało dzięki takim działaniom i projektom, jak m.in.: rozbudowa Wartostrady pieszo-rowerowej, projekt edukacyjno-informacyjny pn. „Brama otwarta na rzekę”, cykl kulturalno-przyrodniczy „Rzeka Żywa”, utworzenie zorganizowanych miejsc do relaksu, odpoczynku i różnych inicjatyw kulturalnych (m.in. 15. edycja KontenerART, Ogród Szeląg, Rojber Plaża, Nurt, Klub na Fali, Burger KONT, Działka, Barbarka ze spokojem, Stary Port Beach Bar), funkcjonowanie poznańskiego Tramwaju Wodnego, stref biwakowych, tymczasowej przystani jachtowej i wypożyczalni motorówek i kajaków w Starym Porcie, a także Łazienek Rzecznych i Dziecińca pod Słońcem. Zakończono

prace związane z budową kładki pieszo-rowerowej łączącej os. Morasko-Radojewo z Owińskami, tym samym kładka w sposób naturalny stała się przedłużeniem Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego na zachodnim brzegu Warty i szlaków rowerowych po stronie wschodniej (np. Cysterski Szlak Rowerowy, Szlak Kościołów Drewnianych). Rozpoczęto budowę tzw. mostów Berdychowskich przez rzeki Wartę i Cybinę. Tereny nadrzeczne zostały wyposażone w kontenery na odpady i toalety przenośne, dbano także o utrzymanie porządku.

Na terenie Poznania znajdują się 4 jeziora: Maltańskie, Rusałka, Strzeszyńskie i Kierskie. Wody poznańskich jezior podlegają stałej rekultywacji, a ich jakość ciągle poddawana jest obserwacji i badaniom. W 2023 r. działały 4 miejskie kąpieliska o długości 230 m linii brzegowej. Były to: Plaża Parkowa w Kiekrzu, Plaża Smocza w Krzyżownikach, Plaża Malibu nad jeziorem Strzeszyńskim, a także Kąpielisko Rusałka. Wyłączone z użytkowania zostało Kąpielisko Malta nad Jeziorem Maltańskim z uwagi na często występujące tam zakwity sinic.

Oferta spędzania czasu wolnego, zwłaszcza dla rodzin z małymi dziećmi oraz dla pasjonatów historii i transportu, obejmowała m.in. **przejazdy taborem zabytkowym:** Kolejką Parkową Maltanka (sprzedano 86,7 tys. biletów, przewieziono 117,5 tys. osób) oraz autobusowymi i tramwajowymi liniami turystycznymi (sprzedano ponad 13 tys. biletów).

Projekty i wydarzenia sportowe i rekreacyjne

Miasto Poznań wsparło organizację 157 imprez sportowych, w tym 27 międzynarodowych, 63 ogólnopolskich, 42 regionalnych i 25 lokalnych. W 34 imprezach masowych uczestniczyło 512,4 tys. osób.

W 2023 r. z Poznania wystartowała 80. edycja szosowego wyścigu kolarskiego Tour de Pologne, który należy do elitarnego cyklu UCI World Tour.

Imprezami rangi Pucharu Świata oraz Pucharu Europy były: Puchar Świata w kajakarstwie 2023, Puchar Europy we florecie kadetek oraz Puchar Europy Juniorów w judo. **Dużą publiczność przyciągnęły takie wydarzenia,** jak: Międzynarodowe Zawody Konne CAVALIADA (17 tys. osób), mityng lekkoatletyczny 1Mila (4 tys. osób), Poznań Open – Międzynarodowy Turniej Tenisowy ATP Challenger (8 tys. osób), 4Foulee Międzynarodowe Zawody Jeździeckie (2,5 tys. osób), 10. edycja JBL Triathlon Poznań (1 tys. osób), międzynarodowy turniej młodzieżowy w piłce nożnej Enea Lech Cup (1 tys. osób).

Pod względem liczby zawodników największymi imprezami były: 15. Poznań Półmaraton (7,7 tys. biegaczy), mityng lekkoatletyczny 1Mila (2 tys. zawodników),

22. Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza (4,1 tys. biegaczy, 10 wózków), Enea IRONMAN 70.3 (2 tys. triathlonistów), XV Memoriał Jigoro Kano w judo (1,2 tys. zawodników), Puchar Świata w kajakarstwie (565 zawodników).

Na Enea Stadionie przy ul. Bułgarskiej rozegrano 24 mecze piłki nożnej ekstraklasy i Ligii Konferencji Europy, które obejrzało tysiące kibiców. Największa frekwencja dwukrotnie wyniosła ponad 40 tys. osób podczas meczów pomiędzy Lechem Poznań a ACF Fiorentina i Lechem Poznań a Djurgardens IF.

Wśród **43 najważniejszych wydarzeń sportowych, które odbyły się na Termach Maltańskich** znajdowały się wydarzenia o zasięgu: międzynarodowym (1 wydarzenie – XXVI Międzynarodowy Miting Pływacki Niestyszących), ogólnopolskim (36 wydarzeń), lokalnym lub regionalnym (6 wydarzeń). Najczęściej organizowanymi wydarzeniami były zawody pływackie. Ponadto na Termach odbyły się również mecze ekstraklasy w piłce wodnej oraz zawody w pływaniu artystycznym. Wydarzeniami o największej liczbie zawodników oraz publiczności były: Mistrzostwa Poznania Szkół w pływaniu (550 osób), Zimowe Mistrzostwa Polski w pływaniu do 14 lat (550 osób), Zimowe Mistrzostwa Okręgu Wielkopolskiego w pływaniu (500 osób).

Ponadto w Poznaniu odbyło się wiele innych wydarzeń, w tym imprez biegowych, mityngów, turniejów, zachęcających do aktywności fizycznej i rekreacyjnej.

15. Poznań Półmaraton oraz 22. Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza uplasowały się w pierwszej trójce największych imprez w Polsce pod względem frekwencji na danym dystansie.

Poznański maraton od lat uważany jest za jeden z najlepszych biegów ulicznych w Polsce, dlatego podczas 22. Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza jednocześnie odbyły się 43. PZLA Mistrzostwa Polski Kobiet w Maratonie oraz 93. PZLA Mistrzostwa Polski Mężczyzn w Maratonie. Po raz drugi w Poznaniu odbyły się **zawody triathlonowe Enea IRONMAN 70.3**, w których wzięli udział zawodnicy z 50 krajów. **Zawody te uplasowały się na 4. miejscu w światowym zestawieniu IRONMAN Athletes' Choice Awards.** Na ten wynik wpływ miały opinie samych uczestników rywalizacji. Odsetek zadowolonych z udziału w poznańskich zawodach wyniósł około 95%, a lepsze w globalnym zestawieniu okazały się tylko imprezy rozegrane w Austrii, Szwecji oraz Francji.

Na Torze Poznań odbyły się wyścigi ciężarówek Goodyear FIA European Truck Racing Championship – największa tego typu seria wyścigowa i impreza sportów motorowych. Było to historyczne wydarzenie, gdyż mistrzostwa odbyły się po raz pierwszy w Polsce. Było to też jednocześnie największe wydarzenie dla Automobilklubu Wielkopolski, który w 2023 r. obchodził jubileusz 100-lecia istnienia.

Wśród **przykładów umożliwiających podjęcie różnych form aktywności sportowych lub rekreacyjnych dofinansowanych przez Miasto Poznań** w 2023 r. można wymienić:

- **Młodzieżowe Centra Sportu** – funkcjonowało ich 111, a szkolenia odbywały się w 43 dyscyplinach sportowych w 63 klubach; w zajęciach udział wzięło 8,1 tys. młodych sportowców;
- **stałe zajęcia sportowe dla osób z niepełnosprawnościami** – w zajęciach w 17 dyscyplinach uczestniczyło 606 osób, które również brały udział w zawodach sportowych;
- **nauka pływania dla dzieci szkół podstawowych** – w zajęciach wzięło udział ponad 4,2 tys. uczniów klas II i III z 64 szkół podstawowych;
- **Poznańskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej** – obejmowały współzawodnictwo uczniów szkół podstawowych (w Igrzyskach Dzieci i w Igrzyskach Młodzieży Szkolnej) oraz szkół ponadpodstawowych (w Licealiadzie); program podzielony był na dwie edycje (I edycja – ponad 4 tys. uczniów, II edycja – ok. 5 tys. uczniów);
- **organizacja obozów sportowych dla osób z niepełnosprawnościami** – uczestniczyło w nich 30 osób;
- **wyjazdowe obozy sportowe w okresie wakacji** – uczestniczyło w nich 1,4 tys. zawodników biorących udział we współzawodnictwie organizowanym przez polskie lub okręgowe związki sportowe;
- **działania integrujące psychoprofilaktykę z aktywnością sportową w ramach przeciwdziałania narkomanii** – obejmowały organizację bezpłatnych zajęć nauki jazdy na łyżwach, nartach i snowboardzie, w której wzięło udział 1,8 tys. dzieci i młodzieży szkolnej;
- **zajęcia prowadzone w wyniku otwartego konkursu ofert w obszarze „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym”** – zajęcia o charakterze otwartym, prowadzone przez 33 kluby sportowe; dzieci i młodzież miały możliwość uczęszczania regularnie na ukierunkowane ćwiczenia z kilkudziesięciu dyscyplin, brania udziału w turniejach, a także zawodach wewnętrznych i zewnętrznych; organizowane były również pogadanki na temat zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu, a także zajęcia z psychologiem; w zajęciach wzięło udział ponad 10 tys. osób;
- **„Trener osiedlowy”** – w zajęciach odbywających się na 20 boiskach i salach gimnastycznych uczestniczyło 2,2 tys. starszych dzieci i młodzieży;
- **„Trener przedszkolaka”** – w zajęciach uczestniczyło 660 dzieci z 6 placówek;
- **„Trener senioralny”** – w zajęciach uczestniczyło ok. 5,4 tys. seniorów, którzy mieli do wyboru 23 różne rodzaje zajęć i ćwiczyli łącznie 4,5 tys. godzin;
- **16 rejonowych projektów realizowanych w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego** – prowadzone przez instruktorów bezpłatne zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży, dorosłych, seniorów i całych rodzin

z poszczególnych dzielnic, takie jak: aqua fitness, amatorskie treningi biegowe, kształtowanie sylwetki, zdrowy kręgosłup, Pilates, zumba, stretching, nordic walking, nauka jazdy na rolkach, pikniki, festyny, spływy kajakowe czy wycieczki rowerowe (w zajęciach uczestniczyło 39 tys. osób);

- **imprezy krajoznawcze w Poznaniu i Wielkopolsce dla mieszkańców Poznania** – zorganizowano 50 spacerów z przewodnikiem po Poznaniu, 6 wycieczek autokarowych, 8 spływów kajakowych, 13 rajdów pieszych, 1 rajd rowerowy, 4 zloty turystyczne, 2 konkursy krajoznawcze – we wszystkich wydarzeniach wzięło udział 6,2 tys. dzieci, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, osób dorosłych i seniorów.

W 2023 r. zorganizowano **II Forum Poznańskiego Sportu**. Podczas wydarzenia odbyły się 2 prelekcje (o digitalizacji w procesie zarządzania klubem sportowym oraz o zrównoważonym rozwoju podczas imprez sportowych) oraz 3 debaty (o sposobach na kształtowanie przyszłości w trakcie trwania kariery, a także po jej zakończeniu, o kryzysie oraz jego wpływie na sytuację samorządów, o pobudzaniu społeczeństwa do aktywnego spędzania czasu, a także uczestnictwa w imprezach sportowych). Wydarzenie było też okazją do przekazania gratulacji i podziękowań osobom zasłużonym dla poznańskiego sportu.

Osiągnięcia poznańskich sportowców

Poznańscy sportowcy (indywidualnie oraz drużynowo) reprezentowali kraj, zdobywając medale podczas mistrzostw świata, mistrzostw Europy, pucharów Europy, Igrzysk Europejskich czy Letniej Uniwersjady zarówno w kategoriach seniorskich, jak i młodzieżowych.

Do najważniejszych osiągnięć poznańskich zespołów w sportach drużynowych w 2023 r. należały:

- ćwierćfinał w Lidze Konferencji Europy – Lech Poznań;
- Wicemistrz Polski w piłce ręcznej plażowej – KS Pyrzyce Poznań;
- Mistrz Polski U-19 w koszykówce męskiej – Enea Basket;
- Mistrz Polski U-19 w piłce nożnej mężczyzn – Lech Poznań;
- Mistrz Polski U-19 w hokeju na trawie mężczyzn – KS Warta Poznań;
- Mistrz Polski U-19 w futsalu kobiet – AZS UAM Poznań;
- Mistrz Polski U-13 w koszykówce chłopców – MKK Pyra Poznań.

Wśród osiągnięć indywidualnych na szczególną uwagę zasługuje awans Magdy Linette do półfinału wielkoszlemowego Australian Open. Ponadto na podium europejskim i światowym stanęli poznańscy sportowcy w takich dyscyplinach, jak: kajakarstwo, wioślarstwo, lekkoatletyka, szermierka, strzelectwo, taekwondo WTF, zapasy, żeglarstwo i grappling. Poznańscy sportowcy zdobyli medale podczas m.in.: 31. Letniej Uniwersjady w chińskim Chengdu (5 medali: 2 złote, 1 srebrny, 2 brązowe) i Igrzysk Europejskich w Krakowie (8 medali: 3 złote, 3 srebrne,

2 brązowe.) Sportowcy **uzyskali także kwalifikacje na igrzyska olimpijskie i paraolimpijskie**, które odbędą się w Paryżu w 2024 r.

Spektakularnym wydarzeniem było zdobycie przez Marcina Oleksego (KS Warta Poznań) w amp futbolu nagrody za Bramkę Roku im. Ferencza Puskasa w prestiżowym plebiscycie FIFA The Best 2022!

Za wyniki osiągnięte w 2023 r. Miasto przyznało **32 najlepszym sportowcom stypendia sportowe w kategorii senior**. Sportowcy wyróżnieni stypendium uprawiali sport łącznie w 14 dyscyplinach. Stypendia zostaną wypłacone w 2024 r. Natomiast w 2023 r. stypendia sportowe przyznane w roku poprzednim pobierało 28 sportowców tej kategorii.

Stypendia sportowe Miasto przyznało także **52 zawodnikom w kategorii młodzieżowej** prezentującym wysoki poziom sportowy w 15 dyscyplinach. Stypendia wypłacane są od lipca 2023 r. do czerwca 2024 r.

W 2023 r. Nagrodę Sportową Miasta Poznania przyznano kajakarce Karolinie Nai – zawodniczce KS Poznań oraz Tadeuszowi Osikowi – trenerowi lekkoatletyki w OŚ AZS.

Miasto przyznało także **nagrody dla Młodzieżowych Mistrzów Polski w sezonie 2022/2023**. Nagrodzonymi drużynami były: KKS Lech Poznań, Enea Basket Poznań, MKK Pyra oraz KS Warta Poznań. Każdy z zespołów otrzymał nagrodę rzeczową w wysokości 5 tys. zł na zakup sprzętu sportowego.

Miasto rokrocznie dofinansowuje udział czołowych poznańskich zespołów w rozgrywkach ligowych. **W sezonie 2023/2024 dofinansowanie przyznano 22 zespołom.**

Ważniejsze inwestycje i remonty

Poznańska baza obiektów sportowych m.in. powiększyła się o boisko do koszykówki o wymiarach 3x3 m (POSiR, ul. Warmińska), boisko piłkarskie (ZZM, ul. Korfantego) oraz 2 korty do padla (Passion Padel, ul. 28 Czerwca 1956 r.).

Przy ul. Korfantego obok boiska piłkarskiego powstało także boisko wielofunkcyjne. Wybudowano również tor rowerowy Pumptruck przy ul. Krokusowej. Tor jest uniwersalny i umożliwia korzystanie z niego wszystkim dzieciom i młodzieży, bez względu na wiek. Na os. Tysiąclecia (w miejscu dawnego boiska), m.in. powstało boisko do piłki nożnej z nawierzchnią naturalną oraz streetworkout.

Do najważniejszych inwestycji w infrastrukturę sportową zakończonych w 2023 r. należały także:

- zakończenie budowy świetlicy sportowo-rekreacyjnej w Kiekrzu wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej;

- modernizacja Enea Stadion przy ul. Bułgarskiej – zmodernizowano: posadzki żywiczne, instalację wodno-kanalizacyjną;
- montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu Pływalni Winogrady.

Ponadto Termy Maltańskie sp. z o.o. przebudowały hol główny. W efekcie tej modernizacji usprawniono wejścia i wyjścia z budynku oraz skrócono kolejki do kas. W 2023 r. kontynuowano prace związane z **modernizacją infrastruktury obiektów wielofunkcyjnych KS Warta Poznań** przy ul. Droga Dębińska, obejmujące budowę nowych boisk treningowych, kortów tenisowych, hali szermierczej oraz budynku socjalno-biurowego. Planowane do realizacji boiska treningowe będą spełniać wymogi licencyjne dla klubów ekstraklasy. W 2023 r. Miasto rozstrzygnęło konkurs na koncepcję urbanistyczną zagospodarowania terenu, na którym znajduje się Stadion im. Edmunda Szyca. Na terenie stadionu oraz przylegającego do niego obszaru w przyszłości powstanie park ze strefą ciszy, zbiornikiem wodnym, strefami sportu i rekreacji oraz punktami widokowymi. Wykonano także dokumentację projektową dotyczącą całkowitej przebudowy HWS Arena, która docelowo ma być nowoczesnym obiektem do organizowania imprez sportowych, koncertów, wydarzeń kulturalnych, w których będzie mogło brać udział ok. 9 tys. osób.

05 ZDROWIE

Szpital i leczenie ambulatoryjne

Do samodzielnych publicznych zakładów ochrony zdrowia prowadzących leczenie szpitalne w 2023 r., dla których Miasto było podmiotem tworzącym, należały:

- Szpital Miejski im. F. Raszei przy ul. A. Mickiewicza wraz z Ośrodkiem Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych przy ul. Podolańskiej;
- Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia przy ul. Szwajcarskiej wraz z Zakładem Opiekuńczo-Lecznym SP ZOZ przy ul. Grunwaldzkiej;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Rehabilitacji Medycznej SP ZOZ przy ul. Mogileńskiej.

Placówki te świadczyły usługi zdrowotne w ramach kontraktów podpisanych z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ). Podobnie jak w roku ubiegłym, zapewniały one łącznie 1,1 tys. łóżek. Średni czas pobytu pacjentów w miejskich szpitalach wahał się od 3 do 5 dni w Szpitalu Miejskim im. F. Raszei i Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. J. Strusia oraz od 35 do 138 dni w zakładach opiekuńczo-leczniczych przy ulicach Grunwaldzkiej i Mogileńskiej. Średnie wykorzystanie łóżek wyniosło od 64% do 89% w szpitalach oraz od 80% w Ośrodku Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych do 95% i 97% w zakładach opiekuńczo-leczniczych.

Szpitaly prowadzone przez Miasto hospitalizowały łącznie 47,8 tys. osób, tj. o prawie 6% więcej niż rok wcześniej. Najwięcej pacjentów (27,9 tys. osób), z uwagi na największą liczbę miejsc, przyjął Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia.

W 2023 r. specjaliści z miejskiego szpitala im. J. Strusia przeprowadzili innowacyjną operację wszczepienia endoprotezy. Implant był wcześniej wydrukowany w technologii 3D i specjalnie dopasowany do konkretnej pacjentki. Nowatorska operacja otworzyła możliwości leczenia dla tych pacjentów, dla których wcześniej było ono niedostępne. W ostatnich latach wykonano w Polsce tylko 3 takie zabiegi.

Oprócz placówek leczenia stacjonarnego prowadzonych przez Miasto, w Poznaniu funkcjonowały także szpitale prowadzone przez: Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego (5 szpitali klinicznych), Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego (4 szpitale), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (1 szpital) czy podmioty prywatne. Według danych Wielkopolskiego Urzędu

Wojewódzkiego na koniec grudnia 2023 r. 28 podmiotów prywatnych świadczyło stacjonarne i całodobowe świadczenie zdrowotne, w tym szpitalne. W 2022 r. (najnowsze dostępne dane) 20 poznańskich szpitali (które przekazały sprawozdania MZ-29) miało do dyspozycji ok. 5,4 tys. łóżek. Leczyło się w nich 318,1 tys. osób, w tym 53,6 tys. dzieci (przebywających w szpitalu min. 1 dobę). Łącznie przeprowadzono ponad 100 tys. zabiegów operacyjnych. W szpitalach tych pracowało 3,9 tys. lekarzy, 4,7 tys. pielęgniarek oraz ok. 1 tys. położnych.

W 2023 r. Wielkopolskie Centrum Pediatrii, prowadzone przez Województwo Wielkopolskie, obchodziło pierwszą rocznicę swojej działalności. Przez rok do szpitala zgłosiło się 38,4 tys. pacjentów. Hospitalizowanych było 16,8 tys. osób, a Zespół Poradni Specjalistycznych przyjął 55,2 tys. pacjentów.

Usługi ambulatoryjne, na podstawie umów z NFZ, świadczyło 551 podmiotów, umożliwiających dostęp, m.in. do lekarza rodzinnego (117 podmiotów), stomatologa (106 podmiotów), specjalistycznych poradni (139 podmiotów), pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej (86 podmiotów), położnej (33 podmioty). Usługi w zakresie leczenia ambulatoryjnego, diagnostyki, rehabilitacji, profilaktyki oraz medycyny pracy czy sportu oferował, prowadzony przez Miasto, **Poznański Ośrodek Specjalistycznych Usług Medycznych (POSUM)** przy Al. Solidarności. Ośrodek dysponował największym zespołem przychodni specjalistycznych w Poznaniu. W POSUM **uruchomiono poradnię urologii i nefrologii dziecięcej** (na początku na zasadach komercyjnych, ale w planach jest również świadczenie usług w ramach finansowania z NFZ). **Wprowadzono usługę powiadomienia SMS o zbliżającej się wizycie u lekarza,** z możliwością jej odwołania, co wygenerowało realne oszczędności. Ponadto ośrodek rozpoczął współpracę z miejskim Biurem Poznań Kontakt, co znacznie ułatwiło pacjentom kontakt telefoniczny z POSUM.

Według GUS-u w 2022 r. (najnowsze dostępne dane) **na jedną przychodnię zdrowia działającą w Poznaniu przypadało ok. 1 tys. mieszkańców.** W przychodniach tych udzielono łącznie 7,1 mln porad lekarskich, w tym 2,9 mln porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej – lekarza rodzinnego oraz 4,2 mln porad specjalistycznych. Było to o 8% więcej porad niż rok wcześniej. Był to kolejny rok z rzędu ze znacznym wzrostem liczby porad – zarówno lekarza rodzinnego, jak i specjalistycznych.

Profilaktyka i ochrona zdrowia

Podejmowane przez Miasto działania **z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia** miały na celu **zwiększenie dostępu do badań, konsultacji i porad lekarskich.** W tym celu realizowane były programy wieloletnie oraz projekty jednoroczne, jak również działania o charakterze akcyjnym. Programy zdrowotne ukierunkowane były przede wszystkim na zapobieganie lub wczesne wykrywanie chorób, w tym chorób cywilizacyjnych (np. chorób układu krążenia, nowotworów). Skierowane

były do różnych grup odbiorców (np. dzieci i młodzieży, seniorów, osób z grup ryzyka, zagrożonych wykluczeniem społecznym).

W 2023 r. Miasto Poznań rozpoczęło nowy cykl wydarzeń pn. „Poznań w formie” w celu promowania zdrowia i ekologicznych postaw wśród mieszkańców.

Podczas 12 wydarzeń w działaniach edukacyjnych uczestniczyło 5,2 tys. osób. Ponadto można było wykonać bezpłatne badania profilaktyczne, również pod kątem nowotworów. Projekt był rozszerzeniem organizowanych w mieście akcji i ogólnodostępnych działań w zakresie profilaktyki chorób. Do tej pory takimi wydarzeniami były dofinansowywane przez Miasto „Białe Soboty”, podczas których w 2023 r. wykonano 3,7 tys. konsultacji i badań.

Wśród programów skierowanych do dzieci i młodzieży kontynuowany był „Program profilaktyki zakażeń wywołanych wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), w tym raka szyjki macicy dla mieszkańców Poznania, na lata 2019–2023” (w pełnym cyklu zaszczepiono 2,5 tys. osób z roczników 2006–2010, w tym 357 osób w 2023 r.). W celu promocji i profilaktyki zdrowia psychicznego przeprowadzono konsultacje i warsztaty psychologiczne oraz spotkania grup wsparcia (skorzystało 1,1 tys. osób – dzieci i młodzieży, pedagogów oraz rodziców i opiekunów). Drugi rok z rzędu zorganizowano konsultacje z fizjoterapeutą, psychologiem, logopedą, terapeutą SI (skorzystało 148 dzieci), które ukierunkowane były na eliminację ewentualnych deficytów rozwojowych u dzieci uczęszczających do publicznych i niepublicznych placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

W ramach **profilaktyki chorób układu oddechowego wynikających z zanieczyszczeń powietrza**, zainicjowano, przeprowadzony przez studentów, interdyscyplinarny projekt edukacyjny pn. „Czyste powietrze – smog i cztery pory roku”. Skierowany był on, przede wszystkim, do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W ramach projektu, m.in. powstała animowana bajka edukacyjna „Smog i cztery pory roku” oraz przeprowadzono szkolenia dla dzieci przedszkolnych i uczniów (ok. 500 dzieci). Dla osób dorosłych, poza działaniami edukacyjnymi (328 osób), wykonywano badania RTG klatki piersiowej (88 osób).

Udzielono wsparcia 260 osobom przewlekle i nieuleczalnie chorym (w tym dzieciom), m.in. zapewniając wizyty domowe: lekarza, pielęgniarki, rehabilitanta, psychologa. Osobom niesamodzielnym zapewniono świadczenia usług **Dziennego Domu Opieki Medycznej** dysponującego 25 miejscami. Z usług tych skorzystało 47 osób, które na okres od 30 do 120 dni roboczych zostały objęte bezpłatną opieką wielodyscyplinarnego zespołu terapeutycznego oraz miały zapewnione wyżywienie i transport.

Seniorzy skorzystali z bezpłatnych szczepień przeciw grypie sezonowej w ramach „**Programu profilaktyki zachorowań na grypę sezonową w populacji osób od 60. roku życia zamieszkujących miasto Poznań, na lata 2019–2023**” (w sumie zaszczepiono ok. 21 tys. osób, w tym 2 tys. osób w 2023 r.). Seniorzy skorzystali z konsultacji (lekarskich, pielęgniarskich, psychologicznych) oraz zajęć (rehabilitacyjnych, edukacyjnych dotyczących zdrowia) oferowanych przez ośrodki geriatryczno-gerontologiczne (skorzystało 540 seniorów). Działały także **Punkt Opieki Farmaceutycznej – POF 70+** (z konsultacji dotyczących zażywanych leków i suplementów diety skorzystało 280 seniorów) oraz „**Miejska wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego**” (82 wypożyczenia). Przeprowadzono **działania edukacyjne dla osób starszych** na temat profilaktyki problemów zdrowotnych występujących w tej grupie wiekowej, w szczególności w zakresie urazów i prewencji upadków (skorzystało 46 osób), a także dla nieformalnych opiekunów osób starszych na temat chorób związanych z wiekiem oraz zasad właściwej opieki nad tymi osobami (skorzystało 35 osób). W celu zapobiegania i reagowania na kryzysy psychiczne przeprowadzono warsztaty edukacyjne i grupy wsparcia dla dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów (skorzystały 294 osoby).

Dla osób zagrożonych wykluczeniem ze względu na ubóstwo (np. osoby w kryzysie bezdomności, seniorzy) kontynuowano projekt pn. „**Mobilny punkt pomocy medycznej**” (skorzystało 866 osób).

W ramach profilaktyki oraz wczesnego wykrycia chorób kontynuowano projekt pn. „**Nie wiesz, nie reagujesz, tracisz szansę na zdrowie/udar – liczy się każda minuta – profilaktyka chorób układu krążenia dla mieszkańców Poznania – kontynuacja**” (badaniami profilaktycznymi oraz działaniami edukacyjnymi objęto 145 osób). Przeprowadzono działania dotyczące profilaktyki otyłości i zapobiegania cukrzycy (158 osób). Do kobiet w wieku 50+ skierowany był program pn. „**Profilaktyka i wczesne wykrywanie osteoporozy wśród kobiet, zamieszkałych w Poznaniu, na lata 2021–2023**” (w sumie wzięło w nim udział ponad 3 tys. kobiet, w tym w 2023 r. ponad 1 tys. kobiet, którym m.in. wykonano badanie densytometryczne szyjki kości udowej). W zakresie profilaktyki chorób nowotworowych gruczołu piersiowego zrealizowano zadanie „**Badaj się!**” (skorzystało 126 osób). Funkcjonował także **Punkt profilaktyki intymnej 24h** (od 2021 r. z usług punktu skorzystało 9,8 tys. osób, w tym ok. 4 tys. osób w 2023 r.).

Kontynuowany był program pn. „**Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców miasta Poznania w latach 2021–2024**”, w efekcie którego w 2023 r. urodziło się 65 dzieci (od rozpoczęcia pilotażowego programu w 2017 r. urodziło się łącznie 510 dzieci). Osobom od 18. do 40. roku życia, u których zdiagnozowano nowotwór, dedykowany był program pn. „**Zabezpieczenie płodności na przyszłość u mieszkańców Poznania chorych onkologicznie na lata 2021–2023**” (w sumie skorzystało 41 osób, w tym 15 osób w 2023 r.).

Przeprowadzono także wiele szkoleń z udzielania pierwszej pomocy skierowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Wzięły w nich udział 164 osoby, w tym 24 osoby

– w Certyfikowanych Kursach Ratowników Pierwszej Pomocy w międzynarodowym systemie nauczania IFACC. Ponadto podczas 10 wydarzeń plenerowych odbyły się m.in. pokazy instruktażu pierwszej pomocy oraz pokazy ratownicze.

Według szacunkowych danych zawartych w **Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Poznaniu na 2023 r.** w Poznaniu uzależnionych od alkoholu mogło być ok. 11 tys. osób, a osób pijących szkodliwie oraz ryzykownie od 27 tys. do 37 tys. osób. Ponadto na negatywne skutki alkoholizmu mogło być narażonych ponad 42 tys. osób z ich najbliższego otoczenia (dzieci, partnerzy życiowi, rodzice). Z powodu uzależnienia od alkoholu, według danych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w 2022 r. (najnowsze dostępne dane) leczyło się w Poznaniu ok. 2,7 tys. osób (w tym ok. 1,1 tys. – po raz pierwszy), a z powodu nadużywania substancji psychoaktywnych – 2,8 tys. osób (w tym ok. 1,1 tys. – po raz pierwszy). **Działania Miasta Poznania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dotyczyły m.in.:**

- zlecenia funkcjonowania całodobowego Ośrodka dla Osób Nietrzeźwych – przyjęto 4,8 tys. osób;
- zapewnienia funkcjonowania w Szpitalu Miejskim im. F. Raszei: Ośrodka Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych – przyjęto 401 osób i Poradni Leczenia Uzależnień – udzielono 2,1 tys. porad;
- dofinansowania działań pn. „Na Trzeźwo” realizowanych przez Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej polegających m.in. na prowadzeniu dla osób uzależnionych i ich rodzin Hostelu Drugi Dom (w ciągu roku skorzystały 24 osoby), prowadzeniu całodobowego telefonu zaufania dla osób z problemem alkoholowym – Pomarańczowej Linii (678 połączeń) i Niebieskiej Linii (90 połączeń), świadczeniu usług profilaktycznych, w tym z elementami terapii (wzięto udział ok. 500 osób);
- sfinansowania działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – m.in. obsłużono 1,3 tys. osób oraz zaopiniowano 597 punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- dofinansowania działalności Centrów Integracji Społecznej wspierających zatrudnienie osób uzależnionych od alkoholu lub zagrożonych uzależnieniem;
- dofinansowania programu pn. „Poradnictwo Specjalistyczne i Terapia” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – m.in. skorzystało 550 rodzin;
- realizacji programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową, polegających na prowadzeniu zajęć sportowo-rekreacyjnych takich, jak: nauka pływania (4,2 tys. osób), „Poznańskie igrzyska młodzieży szkolnej” (I edycja – ponad 4 tys. uczniów, II edycja – ok. 5 tys. uczniów), wyjazdowe obozy sportowe (1,4 tys. osób), bezpłatne zajęcia nauki jazdy na łyżwach, nartach

i snowboardzie (1,8 tys. osób) lub realizacji programów: „Sportowa młodość – trzeźwa przyszłość” (3,3 tys. osób), „Sportową manią walczymy z narkomanią” (5,1 tys. osób) czy też zajęć prowadzonych przez 33 poznańskie kluby i stowarzyszenia sportowe, dofinansowanych przez Miasto w ramach otwartego konkursu ofert w obszarze „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym” (10 tys. osób);

- realizacji przez wiele jednostek innych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży takich, jak: „Wiem. Wybieram dobrze” (666 osób), programów profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych obejmujących problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków w poznańskich szkołach podstawowych oraz programu przeciwdziałania narkomanii skierowanego do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (8,9 tys. osób), programu przeciwdziałania narkomanii skierowanego do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, realizowanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 2 (1,5 tys. osób);
- realizacji przez całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze projektu pn. „Falochrony – projekt działań edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży” (84 osoby), przez Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Klub” – programu terapeutyczno-wychowawczego „Ostoja” (405 osób), przez Centrum Wspierania Rodzin Swoboda – programu pn. „Wspomaganie rozwoju psychofizycznego dzieci z symptomami FASD, dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym oraz znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka uzależnienia od alkoholu” (32 osoby);
- kontynuacji projektu pn. „Poznań uzależniony od profilaktyki” (8 tys. osób);
- przeprowadzenia przez Komendę Miejską Policji w Poznaniu interwencji, podczas których ujawniono 5,6 tys. przypadków nieprzestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- zadań podejmowanych przez Straż Miejską Miasta Poznania polegających na zapewnieniu transportu dla 1,5 tys. osób w stanie upojenia alkoholowego, m.in. do Ośrodka dla Osób Nietrzeźwych.

Miasto od 2001 r. jest członkiem Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich, z którym współpraca w 2023 r. polegała m.in. na wymianie pomiędzy miastami członkowskimi doświadczeń i dobrych praktyk, a także udziale w konferencjach i szkoleniach dotyczących problemów i wyzwań zdrowotnych.

Ważniejsze inwestycje i remonty

Działania inwestycyjne i modernizacyjne, podejmowane przez Miasto w miejskich placówkach ochrony zdrowia, obejmowały m.in.: kontynuację rozbudowy o nowe skrzydło głównego budynku Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji Medycznej przy ul. Mogileńskiej, kontynuację prac modernizacyjnych budynku Poznańskiego Ośrodka Specjalistycznych Usług Medycznych, modernizację infrastruktury technicznej i pomieszczeń Wielospecjalistycznego Szpitala Miejskiego im. J. Strusia. Rozpoczęto prace związane z modernizacją infrastruktury budowlanej i technicznej części męskiej Oddziału Chirurgii Ogólnej i Minimalnie Inwazyjnej w Szpitalu Miejskim im. F. Raszei. Miejskie placówki ochrony zdrowia otrzymały m.in. nowy sprzęt medyczny i wyposażenie.

Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia, jako pierwsza miejska placówka w Polsce, został wyposażony w robota chirurgicznego da Vinci czwartej generacji. Dzięki temu pacjenci zyskali dostęp do najnowocześniejszych, niezwykle precyzyjnych i minimalnie inwazyjnych zabiegów.

Zakłada się, że rocznie z udziałem robota przeprowadzanych będzie ok. 100 zabiegów na oddziale urologii. Z jego pomocą można wykonywać operacje również z innych dziedzin, szczególnie w leczeniu nowotworów. Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia został również wyposażony w 3-Teslowy rezonans magnetyczny, będący jednym z najnowocześniejszych urządzeń, dwukrotnie skracającym czas diagnostyki, szczególnie neurologicznej, neurochirurgicznej i urologicznej. Dzięki tym inwestycjom możliwe jest kompleksowe i aktualnie najbardziej precyzyjne leczenie, od diagnostyki po zabieg operacyjny. Ponadto w szpitalu uruchomiono poradnię onkologiczną oraz rejestrację telefoniczną „Call Center”, usprawniającą obsługę pacjentów.

Nowo otwarta pracownia robotyki operacyjnej w Szpitalu Św. Rodziny również została wyposażona w robota da Vinci. Nowoczesne urządzenie będzie dostępne dla pacjentów Oddziału Urologicznego i Onkologii Urologicznej oraz Oddziału Położniczo-Ginekologicznego.

Ponadto kończono prace związane z realizacją pierwszego etapu budowy **Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego**. Placówka powstaje w rejonie ulic Grunwaldzkiej i Przybyszewskiego, na terenie przekazanym Uniwersytetowi Medycznemu im. K. Marcinkowskiego przez Miasto Poznań. W kwietniu 2024 r. zostały oficjalnie otwarte dwa pierwsze moduły szpitala. W 2023 r. została podpisana umowa na realizację drugiego etapu budowy, w efekcie którego powstaną kolejne 3 budynki szpitalne z wielospecjalistycznymi oddziałami. Zakłada się, że szpital będzie przyjmował rocznie 70 tys. pacjentów.

06 POMOC SPOŁECZNA

Zasoby pomocy społecznej

W 2023 r. Miasto prowadziło lub dofinansowało placówki instytucjonalnej pomocy społecznej, w tym **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPR)** oraz całodobowe lub dzienne ośrodki dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub bytowej. Z kolei **Poznańskie Centrum Świadczeń (PCS)** zapewniało obsługę i wypłaty przysługujących świadczeń.

Tabela 6. Rodzaje placówek pomocy społecznej znajdujących się w Poznaniu prowadzonych przez Miasto oraz przez inne podmioty, które otrzymały dotację od Miasta (według stanu na 31.12.2023 r.)

Rodzaj placówki	Liczba placówek	Liczba osób korzystających
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	18	197
Placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	14	748
Mieszkania: chronione (treningowe, wspierane), wspomagane-treningowe, interwencyjne	33	195*
Środowiskowe domy samopomocy	9	348
Domy pomocy społecznej	7	639
Dzienne domy pomocy	2	336
Placówki dla osób w kryzysie bezdomności	11	532
Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej (Hostel Drugi Dom, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Interwencji Kryzysowej)	1	27
Dzienny Ośrodek Adaptacyjny	1	34

*Liczba szacunkowa

Źródło: UMP

W 2023 r. zmodernizowano i/lub doposażono takie jednostki pomocy społecznej, jak: domy pomocy społecznej (przy ul. Konarskiego, ul. Ugory, ul. Niedziałkowskiego), Zespół Dziennych Domów Pomocy, Ośrodek dla Bezdomnych nr 1, placówki

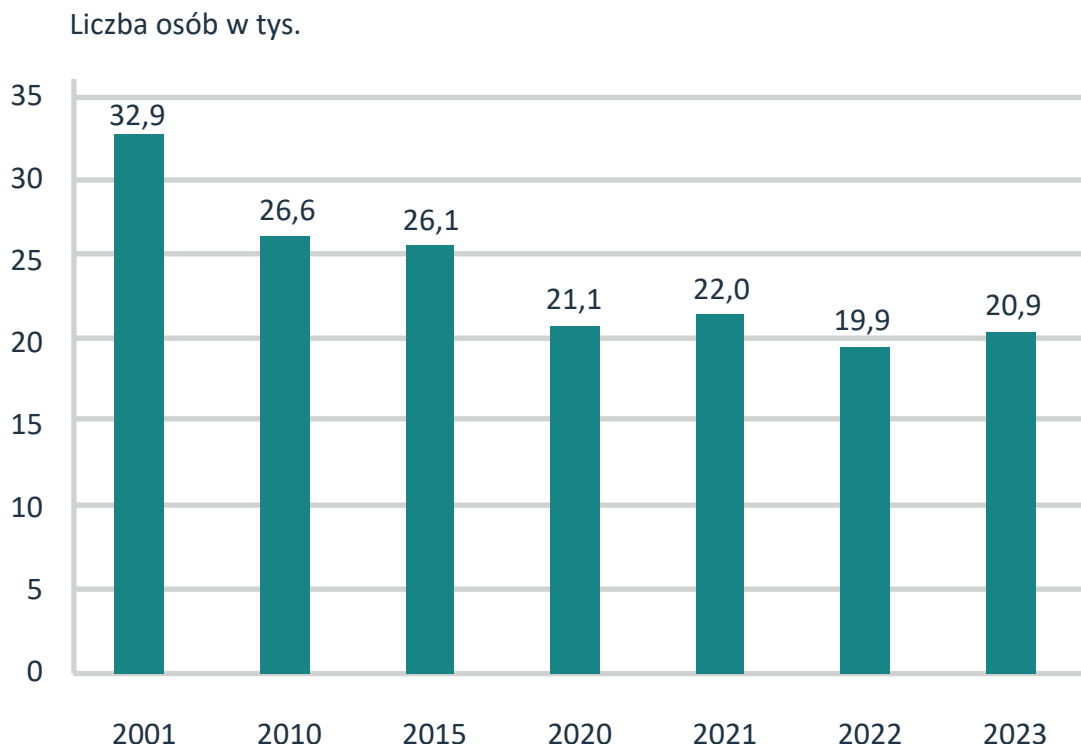
opiekuńczo-wychowawcze (przy ul. Perzyckiej, „Dom Pamiątkowa” przy ul. Pamiątkowej, „Nasz Dom” i „Zakątek” przy ul. Suwalskiej). Działania o największym zakresie finansowo-rzeczowym przeprowadzono w domach pomocy społecznej przy ul. Ugory oraz ul. Konarskiego.

Korzystający z pomocy społecznej

W 2023 r. ze świadczeń pomocy społecznej przekazanej przez MOPR skorzystało 14,5 tys. rodzin liczących ok. 21 tys. osób. Korzystanie ze świadczeń było uwarunkowane spełnieniem kryteriów „dochodowych” wynikających z przepisów prawa.

Liczba beneficjentów pomocy społecznej, w 2023 r., w porównaniu do roku poprzedniego, zwiększyła się o blisko 1 tys. osób. Udział tych osób w ogólnej liczbie mieszkańców Poznania wyniósł 3,9%.

Wykres 5. Korzystający z pomocy społecznej w Poznaniu

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu

Rok	Liczba osób w tys.
2001	32,9
2010	26,6
2015	26,1
2020	21,1
2021	22,0
2022	19,9
2023	20,9

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej w Poznaniu były:

- długotrwała lub ciężka choroba (10,1 tys. osób);
- ubóstwo (5,3 tys. osób);
- niepełnosprawność (3,9 tys. osób);
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (3,9 tys. osób);
- bezrobocie (1,7 tys. osób);
- potrzeba ochrony macierzyństwa (1,5 tys. osób);
- bezdomność (1,1 tys. osób).

Świadczenia pieniężne, w tym przekazywane potrzebującym w formie zasiłków stałych lub okresowych, jak również zasiłków celowych i w naturze, **stanowiły ok. 33% wszystkich świadczeń**. Zdecydowanie większą część wydatków, tj.

67%, stanowiły świadczenia rzeczowe, polegające na udzieleniu pomocy, m.in. w formie:

- usług opiekuńczych (4,7 tys. osób);
- schronienia (2,4 tys. osób);
- posiłku, w tym w ramach rządowego programu pn. „Posiłek w szkole i w domu” (8,6 tys. osób, w tym 3,1 tys. dzieci i młodzieży).

Udzielono także wsparcia w formie przekazania żywności 1,5 tys. osobom w ramach programu operacyjnego pn. „**Pomoc Żywnościowa 2014–2021 – Podprogram 2023**” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD).

Ze wsparcia MOPR-u najczęściej korzystały osoby żyjące w pojedynkę (11,3 tys.), stanowiące 77% wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz rodziny dwuosobowe (1,7 tys.), które stanowiły 12% rodzin wspieranych przez MOPR. Prawie co trzecia rodzina korzystająca z pomocy społecznej (4,5 tys.) była rodziną emerytów

lub rencistów. Rodziny z dziećmi (1,8 tys.) stanowiły 12% rodzin korzystających z pomocy, a rodziny niepełne (1 tys.) – 7%.

Przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym

Miasto prowadziło **działania pomocowe i profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu**. Skierowane one były m.in. do osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, długotrwale bezrobotnych, uzależnionych, z zaburzeniami psychicznymi, zwolnionych z zakładów karnych, a także uchodźców.

Według opublikowanych w 2023 r. wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2021 w Poznaniu było **70,2 tys. osób z niepełnosprawnościami** (o 4% więcej niż w 2011 r.). Ponad połowę stanowiły osoby, które miały udokumentowaną niepełnosprawność. Najczęściej były to osoby w wieku poprodukcyjnym (44,6 tys.). Około 1/3 stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (22,6 tys.), a 4% to dzieci i młodzież do 17. roku życia (ok. 3 tys. osób). Wśród osób z prawnie udokumentowaną niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym (16,1 tys.) oraz lekkim (13,6 tys.). Osób z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym było 9,6 tys. W grupie osób z niepełnosprawnościami bez potwierdzenia prawnego najczęściej odczuwane było umiarkowane ograniczenie sprawności (23,1 tys.), znacznie rzadziej poważne (4,6 tys. osób) lub całkowite ograniczenie sprawności (0,9 tys. osób).

Celem prowadzonych przez Miasto **działań dla osób z niepełnosprawnościami** było umożliwienie lub zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Środki na część tych zadań pochodziły z **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)** i obejmowały m.in. takie działania, jak:

- funkcjonowanie 9 warsztatów terapii zajęciowej (320 uczestników) oraz realizacja programu pn. „Zajęcia klubowe w warsztatach terapii zajęciowej”;
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (739 osób, w tym 87 dzieci i młodzieży);
- uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych (638 osób, w tym 32 dzieci i młodzieży);
- likwidacja barier architektonicznych (25 osób), technicznych (202 osoby) i barier w komunikowaniu się (219 osób);
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami (60 osób);
- kontynuowanie programu pn. „Aktywny Samorząd” – skorzystały z niego 423 osoby, w tym 194 osobom dofinansowano lub zrefundowano koszty uzyskania wykształcenia wyższego, a 229 osobom dofinansowano lub zrefundowano likwidację różnych barier (transportowej, w dostępie

do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, w poruszaniu się) oraz zapewnienie opieki dla osoby zależnej;

- realizacja **nowego programu pn. „Dostępne mieszkanie”** polegającego na zapewnieniu mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych (podpisano 1 umowę na dofinansowanie lokalu).

Część osób z niepełnosprawnościami (w tym seniorów i osób z zaburzeniami psychicznymi) wymagała **zapewnienia pomocy w miejscu zamieszkania w formie usług opiekuńczych**, w tym specjalistycznych. Z tej pomocy skorzystało 4,7 tys. osób (w tym 246 z usług specjalistycznych). Część z tych usług była świadczona w ramach zachowania trwałości projektu pn. **„Usługi społeczne i opieka medyczna dla mieszkańców miasta Poznania”**. Rodziny lub opiekunowie osób z niepełnosprawnościami otrzymali bezpłatną pomoc w opiece, która polegała na zapewnieniu pobytu dziennego w miejscu zamieszkania lub innym miejscu wskazanym przez uczestnika programu (92 opiekunów, 94 osoby z niepełnosprawnościami, w tym 13 dzieci), lub całodobowego w placówce (81 opiekunów, 81 osób z niepełnosprawnościami). W ramach programu pn. **„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”** 233 osoby skorzystały z pomocy asystentów, którzy m.in. pomagali w przemieszczaniu się, wizytach u lekarza czy w robieniu zakupów. Osoby z niepełnosprawnościami mogły również skorzystać z pobytu w Dziennym Ośrodku Adaptacyjnym nr 1 (skorzystały 34 osoby).

Dostępne były różne formy mieszkalnictwa wspomaganego i chronionego dla osób z niepełnosprawnościami. Z treningów w 2 mieszkaniach treningowych z 7 miejscami skorzystało łącznie 29 osób, natomiast w 1 mieszkaniu chronionym wspomaganym zapewniono pomoc 6 osobom.

Osoby z niepełnosprawnościami (332 osoby) stanowiły 9,4% osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu. Ze wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej, udzielanego m.in. przez **Poznańskie Centrum Wspierania Rozwoju Zawodowego**, skorzystało 50 osób z niepełnosprawnościami oraz 60 pracodawców. Ponadto osoby z niepełnosprawnościami otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz wzięły udział w szkoleniach. Dofinansowano koszty zatrudnienia osób pomagających pracownikom z niepełnosprawnościami oraz dokonano zwrotu kosztów uruchomienia stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnościami. W ramach **„Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III”**, m.in. dofinansowano zakup mikrobusu dla placówki służącej rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.

W Mieście stosowane były **„Standardy Dostępności dla Miasta Poznania”**. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami prowadzili: Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Poznania ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Komisja Dialogu Obywatelskiego przy Pełnomocniczce Prezydenta

Miasta Poznania ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Miejski Zespół ds. Dostępności. Prowadzony był także portal „Niepełnosprawność”.

Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi polegała, przede wszystkim, na zapewnieniu funkcjonowania 9 środowiskowych domów samopomocy prowadzonych przez różne stowarzyszenia. Skorzystało z nich 348 osób, w tym co czwarta osoba z niepełnosprawnością sprzężoną. Ponadto 62 osobom zapewniono specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

W 2023 r. w Poznaniu zlokalizowano **131 miejsc przebywania osób w kryzysie bezdomności** (tzw. „koczowiska”), w których **przebywało 197 osób**.

Z 1,2 tys. do 1,4 tys. wzrosła liczba osób w kryzysie bezdomności, które zostały objęte różnymi dedykowanymi usługami, jak m.in.: wskazanie miejsca schronienia w placówce, skierowanie do ośrodka, opłacenie kosztów schronienia w placówce, przyjęcie do ogrzewalni, zapewnienie posiłku.

Instytucjonalne bezpieczeństwo osób w kryzysie bezdomności zapewniało 14 ośrodków i ogrzewalni (w tym 11 ośrodków znajdowało się w Poznaniu, a pozostałe w Gościemiewie, Rożnowicach, Błońsku). **Dysponowały one łącznie 753 miejscami** (w tym 553 miejsca znajdowały się w ośrodkach w Poznaniu), z których połowa była dofinansowana przez Miasto. **Na koniec 2023 r. w ośrodkach tych przebywało 737 osób, w tym 532 w ośrodkach w Poznaniu.**

Miasto realizowało oraz wspierało (poprzez np. dotacje) różne **projekty i działania na rzecz pomocy osobom w kryzysie bezdomności**, takie jak: zapewnienie posiłku przez 4 jadłodajnie (dziennie ponad 800 osobom), funkcjonowanie „Łaźni miejskiej i strefy pomocy doraźnej” (4,7 tys. przyjęć), projekt pn. „Mobilny punkt pomocy” (m.in. z pomocy przedmedycznej, socjalnej skorzystało ponad 200 osób), zapewnienie mieszkania treningowego (na koniec grudnia 2023 r. korzystało 7 osób), streetworking (Pogotowie Społeczne nawiązało kontakt z 446 osobami, a Caritas Archidiecezji Poznańskiej z 98 osobami), zorganizowanie śniadania wielkanocnego oraz paczek (dla 600 osób), zorganizowanie spotkań wigilijnych oraz paczek (dla 1,1 tys. osób), zaopatrzenie w ciepłą odzież, obuwie i śpiwory osób przebywających w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych w okresie zimowym (60 osób), zapewnienie kobietom w kryzysie bezdomności pomocy w utrzymaniu higieny w czasie menstruacji (50 kobiet), przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu.

Romowie, którzy zamieszkiwali teren przy ul. Lechickiej (obszar byłych ogrodów działkowych), otrzymali pomoc finansową (72 osoby) oraz objęto ich pracą socjalną (65 osób). Osoby te mogły skorzystać m.in. ze wsparcia asystenta rodziny, pomocy

socjalnej i administracyjnej. Mieszkańcy tego terenu mieli zapewniony dostęp do wody, toalet i energii elektrycznej oraz pomoc w utrzymaniu porządku.

Reintegracją zawodową i społeczną osób, które z różnych przyczyn miały trudności w odnalezieniu się na rynku pracy i były zagrożone wykluczeniem społecznym **zajmowało się 5 Centrów Integracji Społecznej (CIS)**. Skierowano do nich 471 osób, spośród których 250 rozpoczęło udział w zajęciach – 7 osób po ich zakończeniu podjęło zatrudnienie. Swoją ofertę CIS-y kierują m.in. do osób w kryzysie bezdomności realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych, chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, zwolnionych z zakładów karnych, uchodźców, osób z niepełnosprawnościami. Działania CIS-ów obejmowały m.in. opracowanie **Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego**, organizację warsztatów zawodowych, zajęć edukacyjnych, doradztwo zawodowe, rozwój osobisty, zajęcia planowania życia.

W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu spowodowanemu m.in. zadłużeniem, działalność kontynuowała **Spółdzielnia Socjalna „Poznanianka”**, która zatrudniała 21 osób. Spółdzielnia dawała możliwość odpracowania zadłużenia w opłatach za czynsz w mieszkaniach komunalnych oraz wspierała osoby pozostające długotrwale bez zatrudnienia bądź mające problemy z utrzymaniem pracy. Ponadto **MOPR w 2023 r. zaoferował wsparcie swoich klientów w zakresie edukacji finansowej oraz pomocy w problemach z zadłużeniem** (skorzystało 26 osób). Pomoc ta polegała m.in. na indywidualnych konsultacjach lub diagnozie sytuacji finansowej, opracowaniu i pomocy w realizacji Indywidualnego Planu Obsługi Zadłużenia, indywidualnym wsparciu ze strony prawników. Zorganizowano także warsztaty grupowe dotyczące m.in. metod racjonalnego gospodarowania posiadanymi zasobami.

W celu zmniejszenia skali zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym realizowane były projekty dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego pn. **„Feniks Trzeci”** (ponad 400 osób objętych projektem w latach 2021–2023, w tym 186 osób w 2023 r.) oraz **„Feniks i Spółka”** (ponad 300 osób objętych projektem w latach 2022–2023, w tym 212 osób w 2023 r.). Wśród działań podejmowanych w ramach obu projektów znajdowały się m.in. sporządzanie kontraktów socjalnych, wykonywanie pracy socjalnej, prowadzenie Klubu Integracji Społecznej, aktywizacja zawodowa, społeczna i edukacyjna mieszkańców poszczególnych osiedli, rozwijanie sieci współpracy pomiędzy mieszkańcami i podmiotami działającymi w ramach danych społeczności.

W celu pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównania ich szans w latach 2021–2024 Miasto realizowało zadanie publiczne pn. **„W kierunku samodzielności – Mieszkania Wspomagane-Treningowe w Mieście Poznań”**. Było ono realizowane w ramach otwartego konkursu ofert (nr 51/2021) dotyczącego prowadzenia mieszkań dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Zadanie było realizowane w ramach trwałości projektu pn. „Mieszkania wspomagane-treningowe w Mieście Poznań” (2018–2021). W efekcie tego zadania w 2023 r. prowadzono 9 mieszkań treningowych z 50 miejscami, które były wykorzystane w 80%.

W społecznościach, w szczególności marginalizowanych, MOPR świadczył „**Usługę organizowania społeczności lokalnej**”. Opierała się ona na długofalowym procesie wzmacniania potencjału zarówno społeczności jako całości, jak i poszczególnych osób, rodzin, grup, tworzenia sieci współpracy oraz budowania struktur wspierających rozwiązywanie lokalnych problemów.

W grudniu 2023 r. Miasto wraz z MOPR-em i DPS-em przy ul. Konarskiego wspólnie z Fundacją Sowelo rozpoczęło realizację nowego projektu pn. „**Pomoc po sąsiedzku – rozwój systemu usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej dla mieszkańców Poznania**”. Współfinansowany jest on przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027 (FEW 2021–2027). Projekt ma przyczynić się do utworzenia 188 miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej, z których w założeniu projektu ma skorzystać ponad 1 tys. osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność.

Celem Pracowni Ekonomii Społecznej „ładne rzeczy” było wzmacnianie lokalnych podmiotów ekonomii społecznej oraz promocja tematyki społecznej i społecznej odpowiedzialności biznesu. W 2023 r. zakończył się projekt pn. „**Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej**”, w ramach którego powstała Pracownia. Kontynuuje ona swoją działalność dzięki kolejnemu projektowi pod tą samą nazwą. Projekt, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z FEW 2021–2027, realizowany jest przez Miasto oraz Fundację Pomocy Wzajemnej Barka.

Kierunki miejskiej polityki w zakresie równego traktowania, w tym przeciwdziałania dyskryminacji, wyznaczał Zespół ds. Polityki Równości i Różnorodności. Istotną rolę w kształtowaniu postaw tolerancji odgrywała również **Komisja Dialogu Obywatelskiego przy Pełnomocnicze Prezydenta Miasta Poznania ds. polityki równościowej.**

Na zlecenie Miasta organizacje pozarządowe realizowały działania w ramach polityki równościowej. Wśród nich znalazły się:

- udzielanie specjalistycznego wsparcia dla osób narażonych na łamanie praw człowieka, zagrożonych dyskryminacją i dyskryminowanych – m.in. wsparcie grupowe i indywidualne osób LGBT+ oraz ich rodzin, zapewnienie doradztwa prawnego osobom transpłciowym, wsparcie psychologiczne i psychiatryczne dzieci i młodzieży dyskryminowanej i narażonej na dyskryminację;
- prowadzenie mieszkania interwencyjnego dla pełnoletnich osób LGBT+ w kryzysie bezdomności (w ciągu roku skorzystało 15 osób);
- upowszechnianie i ochrona praw kobiet – udzielono pomocy 175 kobietom poprzez m.in.: porady prawne, wsparcie psychologiczne, grupy wsparcia, przeszkolenie 40 wolontariuszy z procedur i form pomocy dla kobiet doświadczających przemocy;
- działania edukacyjne i zwiększające wiedzę w zakresie równości i różnorodności – wsparcie dzieci i młodzieży LGBT+, warsztaty podnoszące kompetencje

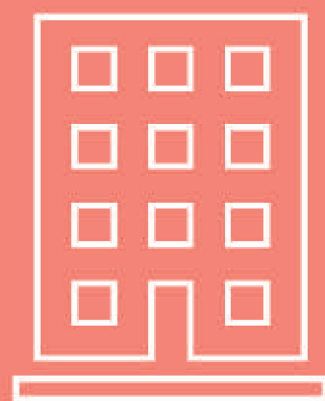
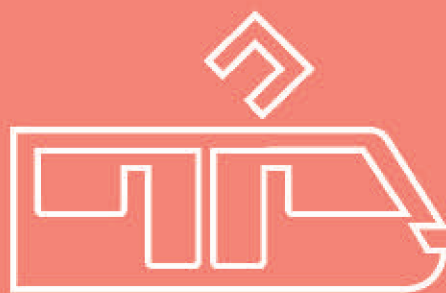
nauczycieli w zakresie wiedzy o pracy z dziećmi i młodzieżą LGBT+, spotkania kulturalno-edukacyjne mające na celu podniesienie poziomu akceptacji i zrozumienia dla grup wykluczonych, spoty radiowe oraz podcasty dla mieszkańców Poznania na temat nierównego traktowania ludzi, zwłaszcza kobiet, poruszających temat przemocy ekonomicznej oraz cyberprzemocy;

- wzmocnienie widoczności kobiet w życiu publicznym – budowanie aktywnej postawy kobiet w społecznościach lokalnych (cykle szkoleniowo-warsztatowe dla 126 kobiet wspierające budowanie postawy liderek, dobrostan psychiczny uczestniczek i wzrost ich samoświadomości);
- pilotażowe działania edukacyjne dla nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą w sferze właściwej komunikacji z młodymi osobami transpłciowymi – m.in. szkolenia dla nauczycieli, publikacja popularnonaukowa „Sytuacja prawna osób niecisłpłciowych w szkole”, webinar o właściwej komunikacji z młodymi osobami transpłciowymi, panel ekspercki i sesja Q&A dla nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą.

W Poznaniu odbył się **„Poznański Tydzień Równości”** propagujący równość i obejmujący prelekcje i panel dyskusyjny dotyczący filmów oraz literatury, warsztaty integracyjno-wzmacniające dla rodzin LGBT+, piknik równościowy, panel dyskusyjny pn. „Transpłciowy Pacjent”, warsztaty serwisowania rowerów oraz warsztaty pn. „Skutecznie aplikuj o pracę”.

W 2023 r. Miasto realizowało projekt pn. **„Poznanianki”**, który obejmował następujące działania:

- realizację akcji społecznej „Poznanianki 2023”, której zwyciężczyniami, wyłonionymi spośród 59 kandydatek, zostały: Agnieszka Kubicka, Aleksandra Sudolska, Fundacja Matecznik (Alicja Nowaczyk i Anna Furmaniuk), Maria Andruchiv oraz Wioletta Bogusz; akcja powstała, by uhonorować utalentowane, wrażliwe, aktywne, pracowite oraz inspirujące poznanianki i przybliżyć innym ich działalność;
- zorganizowanie **„Poznańskiego Tygodnia Kobiet”** (7–14.10.2023 r.), podczas którego poznanianki mogły uczestniczyć w 33 wydarzeniach zorganizowanych przez organizacje pozarządowe, takich jak m.in. warsztaty, spotkania, wykłady, **„Babska Sobota”** w POSUM (specjalna edycja „Białej Soboty” przygotowana z myślą umożliwienia kobietom przeprowadzenia bezpłatnych badań);
- zorganizowanie konferencji **„Women Talk”** z panelami dyskusyjnymi poświęconymi tematami: zdrowie, siostrzeństwo i inkluzja wraz z wydarzeniem „Rozmowy przy stole” (spotkanie ze zwyciężczyniami akcji „Poznanianki 2023”).

**Nasza
przestrzeń**

01 POWIERZCHNIA I POŁOŻENIE

Obszar i struktura

Powierzchnia geodezyjna Poznania wynosi 26 191 ha. Obszar Poznania podzielony był na 40 obrębów geodezyjnych, w ramach których wyodrębnionych było 118,0 tys. działek ewidencyjnych.

Na terenie miasta zlokalizowanych było 91,1 tys. budynków.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Poznania kształtowana jest przez takie elementy zagospodarowania, jak: klinowo-pierścieniowy układ zieleni, systematycznie uzupełniany i wzbogacany ramowy system komunikacyjny, a także obszar funkcjonalnego śródmieścia z wyodrębnionym centrum.

Uwarunkowania regionalne dla Poznania, jako stolicy województwa, określone zostały w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, według którego **miasto posiada rangę krajową**. Wiąże się z nią rozwój funkcji metropolitalnych i regionotwórczych oraz wyposażenie w usługi wyspecjalizowane.

Poznań stanowi również główny ośrodek logistyczny regionu. Plan województwa lokalizuje na terenie Poznania obiekty inwestycyjne związane z członkostwem Polski w NATO realizowane w ramach zadań rządowych.

Struktura użytkowania i własności gruntów

W 2023 r. **powierzchnia gruntów miejskich zwiększyła się o 140 działek skomunalizowanych o powierzchni 189 451 m² i 21 działek nabytych w trybie cywilnoprawnym o powierzchni 38 442 m²**. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa przekazał Miastu 9 działek gruntu o łącznej powierzchni 12 543 m² przeznaczonych pod drogi publiczne na terenie Poznania.

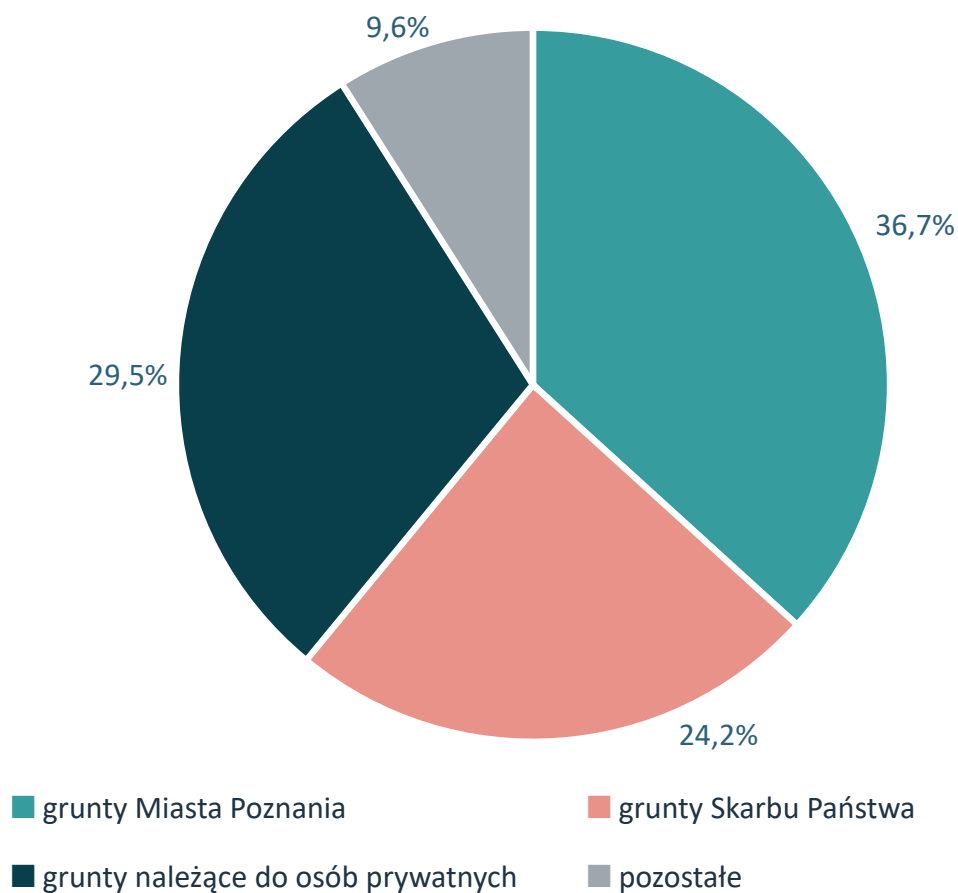
Tabela 7. Powierzchnia geodezyjna Poznania według kierunków wykorzystania w 2023 r.

Kierunek wykorzystania	Powierzchnia ogólna w %
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym m.in.:	47,6
a) tereny mieszkaniowe	14,6
b) tereny przemysłowe	4,0
c) tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	4,1
d) tereny komunikacyjne	14,0
Grunty rolne	30,9
Grunty leśne	15,7
Grunty pod wodami	2,8
Tereny różne	3,0

Źródło: Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ

W 2023 r. powierzchnia terenów mieszkaniowych zwiększyła się o 68 ha, rekreacyjno-wypoczynkowych o 85 ha, a komunikacyjnych o 61 ha.

Wykres 6. Struktura własności gruntów w Poznaniu w 2023 r.

Źródło: Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ

Typ gruntu	Procent powierzchni
grunty Miasta Poznania	36,7%
grunty Skarbu Państwa	24,2%
grunty należące do osób prywatnych	29,5%
pozostałe	9,6%

02 ŚRODOWISKO

Tereny zieleni i bioróżnorodność

W 2023 r. Miasto Poznań zarządzało m.in. 49 ogólnodostępnymi parkami o powierzchni 342 ha, 117 miejskimi zieleńcami o powierzchni 71 ha, lasami komunalnymi o powierzchni 2387 ha, zielenią przyuliczną o powierzchni 950 ha. W ramach bieżącego utrzymania miejskich terenów zieleni posadzono 9,4 tys. drzew, w tym 8,5 tys. w lasach komunalnych (m.in. na powierzchni 0,23 ha na terenie byłej szkółki roślin ozdobnych w Krzyżownikach) oraz 41,5 tys. krzewów i roślin rabatowych, a także 84,3 tys. kwiatów.

W ramach działań związanych z **rozwojem i ochroną terenów zielonych w mieście** zrealizowano m.in.:

- **przekształcenie zieleńca w nowy park** przy ul. Podkomorskiej;
- **rewaloryzację skwerów**, m.in. przy ul. Burszty, na skrzyżowaniu ul. Grochowskiej i Marcelińskiej oraz przy ul. Karpińskiej;
- **„Program ratowania starych, cennych drzew z przyrodniczego i społecznego punktu widzenia oraz nasadzenia nowych w aglomeracji poznańskiej”** – prace prowadzono m.in. na terenie 5 parków;
- **program pn. „Zasadzka na Fyrtle – zazielenienie skwerów w śródmieściu”** – w 2023 r. działaniami został objęty teren przy ul. Norwida, gdzie wprowadzono elementy małej retencji w postaci niecki bioretencyjnej;
- **przestrzeń zielonej rekreacji na os. Tysiąclecia** – z placem zabaw z materiałów naturalnych, streetworkoutem oraz boiskiem z nawierzchnią naturalną;
- **las kieszonkowy** u zbiegu ulic Hetmańskiej i 28 Czerwca 1956 r.;
- **sad miejski** na os. Jagiełły i w okolicy ul. Poradowskiego;
- **działania z zakresu kształtowania zieleni w pasie drogowym** – prace prowadzono m.in. przy ulicach: Jarochowskiego, Wyspiańskiego, Stablewskiego i Kolejowej.

W ramach działań proekologicznych związanych z akcją odbukowywania ulic w mieście posadzono nowe drzewa, m.in. na ulicach Wyspiańskiego, Grobla, Księcia Józefa i na pl. Międzymości. Przy młodych drzewach stawiane były specjalne worki do podlewania, tzw. „hydrobufory”.

Na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich zrealizowano **projekt pn. „Zielona Rzeka”**, tj. roślinną aranżację wraz ze ścieżką pieszo-rowerową biegnącą wzdłuż Poznań Congress Center, placu Powszechnej Wystawy Krajowej oraz pomiędzy pawilonami 1 i 2, z miejscami do rekreacji dla mieszkańców.

Na koniec 2023 r. na terenie Poznania znajdowało się 60 form ochrony przyrody: 10 użytków ekologicznych, 2 rezerваты przyrody, 1 obszar chronionego krajobrazu, 3 obszary „Natura 2000” oraz 44 pomniki przyrody.

W 2023 r. Rada Miasta Poznania uchwaliła ustanowienie **7 nowych pomników przyrody** w tym: jednej alei, dwóch grup drzew oraz 4 pojedynczych drzew. Do pomników przyrody włączono: **aleję im. Adama Mickiewicza** w Parku Adama Mickiewicza (21 platanów kulistych), tzw. **„Fifne wierzby”** (grupa 18 wierzb białych, przy ul. Wrońskiego/Krauthofera), **„Platany im. Karola Marcinkowskiego”** (grupa 4 drzew w parku Karola Marcinkowskiego), **pojedyncze drzewa z placu Wolności** („Platan im. prof. Aliny Hejnowicz”, „Platan im. prof. Konstantego Steckiego”, „Platan im. prof. Józefa K. Paczoskiego”, „Platan im. prof. Witolda Kuleszy”).

W 2023 r. w ramach porozumienia pomiędzy Zakładem Lasów Poznańskich, Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu i Nadleśnictwem Łopuchówko został zbudowany **„Sztuczny Barłóg dla Dzików”**. Ma on ułatwić obserwację koncentracji dzików w zaplanowanym miejscu, dać możliwość dokładniejszej ich inwentaryzacji, poznanie struktury ich populacji oraz zwiększenie efektywności i skuteczności w walce z Afrykańskim Pomorem Świń.

Podpisane zostało porozumienie pomiędzy Urzędem Miasta Poznania a Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu w sprawie współpracy na rzecz przygotowania opracowania pn.: „Standardy ochrony ptaków i nietoperzy w miejskiej przestrzeni architektonicznej. Planowanie i realizacja prac budowlanych. Odtwarzanie siedlisk” oraz opracowania merytorycznego pn.: „Standardy ochrony Płazów w Poznaniu”.

W fazę realizacji wszedł **Plan Urządzenia Lasów Komunalnych na lata 2023–2032**, który zawiera m.in. program ochrony przyrody, wykaz projektowanych cięć odnowieniowych, pielęgnacyjnych i projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu oraz prognozy oddziaływania planu na środowisko.

Zwiększyła się liczba zwiedzających **Palmiarnię Poznańską i Ogród Zoologiczny w Poznaniu**. Wspomniane jednostki w 2023 r. odwiedziło odpowiednio **257,8 tys. i 789,5 tys. osób**. Dużym zainteresowaniem w Palmiarni Poznańskiej cieszyły się nocne zwiedzania, które odbywały się także przy muzyce wykonywanej na żywo. Przy wejściu do Nowego ZOO pojawił się nowy obiekt – **Dom Papug**, w którym zamieszkały papugi patagońskie. Ogród Zoologiczny brał udział w programach reintrodukcji, które dotyczyły: susłów moregowanych, popielic, chomików europejskich, puszczyka uralskiego. Uruchomiono bazę gatunków zwierząt przebywających w Zoo: QR kod na etykiecie gatunkowej umożliwiał dostęp do pliku mp3 z audiodeskrypcją, pliku video oraz pliku tekstowego z dłuższym opisem gatunku.

W ramach umowy zawartej pomiędzy Miastem a Uniwersytetem Przyrodniczym prowadzony był **ośrodek leczenia i rehabilitacji ptaków fauny krajowej oraz drobnych, wolno żyjących ssaków** z terenu Poznania, do którego w 2023 r. przyjęto ponad 2,5 tys. ptaków oraz 188 małych ssaków.

W 2023 r. funkcjonowało **85 Rodzinnych Ogrodów Działkowych (ROD)** obejmujących 17,8 tys. działek o łącznej powierzchni 751,6 ha (o 0,5 ha więcej niż przed rokiem). Tereny te pełnią funkcję ekologiczną i społeczną.

Do ogólnodostępnych terenów zieleni zalicza się także **22 cmentarze** o łącznej powierzchni 252 ha. Największą powierzchnię (łącznie 191 ha) posiadają cmentarze komunalne: Junikowo i Miłostowo, na których w 2023 r. pochowano 3,8 tys. zmarłych, w tym 2,1 tys. w urnach.

W 2023 r. Miasto prowadziło liczne **przedsięwzięcia związane z ochroną bioróżnorodności**, m.in. akcję „**Poznań dla pszczół**”. W jej ramach w przyjaznych lokalizacjach pojawiały się miejsca schronienia i rozmnażania dla owadów zapylających (w tym łąki kwietne), opublikowano film edukacyjny pn. „Cztery pory roku w świecie zapylaczy” oraz otwarto ścieżkę przyrodniczo-dydaktyczną o tej samej nazwie w Lasku Dębińskim, postawiono także kolejne ule miejskie.

Realizowano projekt pn. „Ochrona siedlisk ptaków na budynkach oświatowych w Poznaniu” – zakupiono 71 budek dla jerzyków w celu zamontowania ich na budynkach placówek oświatowych. Powstała również nowa platforma lęgowa dla rybitw na Stawie Edy na Szachtach. Założono nowe łąki kwietne, m.in. na Chartowie oraz na skwerze im. Karola Hoffmanna.

Na terenie miasta funkcjonowały również tzw. „próchnowiska” np. na skwerze u zbiegu ulic Marcelińskiej i Grochowskiej. Są to miejsca, w których składowane jest martwe drzewo stanowiące bogactwo nisz ekologicznych i mikrosiedlisk.

Znacznie ograniczono w mieście częstotliwość koszenia trawników w okresie letnim oraz grabienia liści w okresie jesiennym.

W 2023 r. przeprowadzono waloryzację Strumienia Junikowskiego oraz sformułowano zalecenia ochronne z zakresu czynnej ochrony jego poszczególnych elementów przyrodniczych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania różnorodności biologicznej.

Poznańskie schronisko dla zwierząt w 2023 r. przyjęło 664 koty oraz 532 psy. W ciągu roku nowych właścicieli znalazło 248 psów oraz 346 kotów. W ramach Światowego Dnia Kota zorganizowano m.in. zbiórkę karmy dla kotów wolno żyjących, odbyły się też drzwi otwarte „kociarni” w schronisku w ramach promocji adopcji zwierząt. Zorganizowano także II edycję Marszu Kejtarka pod hasłem „Sercem za kejtrem! W Poznaniu krzywdzenie zwierząt nie przejdzie!”.

Stan środowiska

Według GUS-u Poznań znajdował się na 17. miejscu wśród polskich miast o dużej skali zagrożenia emisją zanieczyszczeń powietrza.

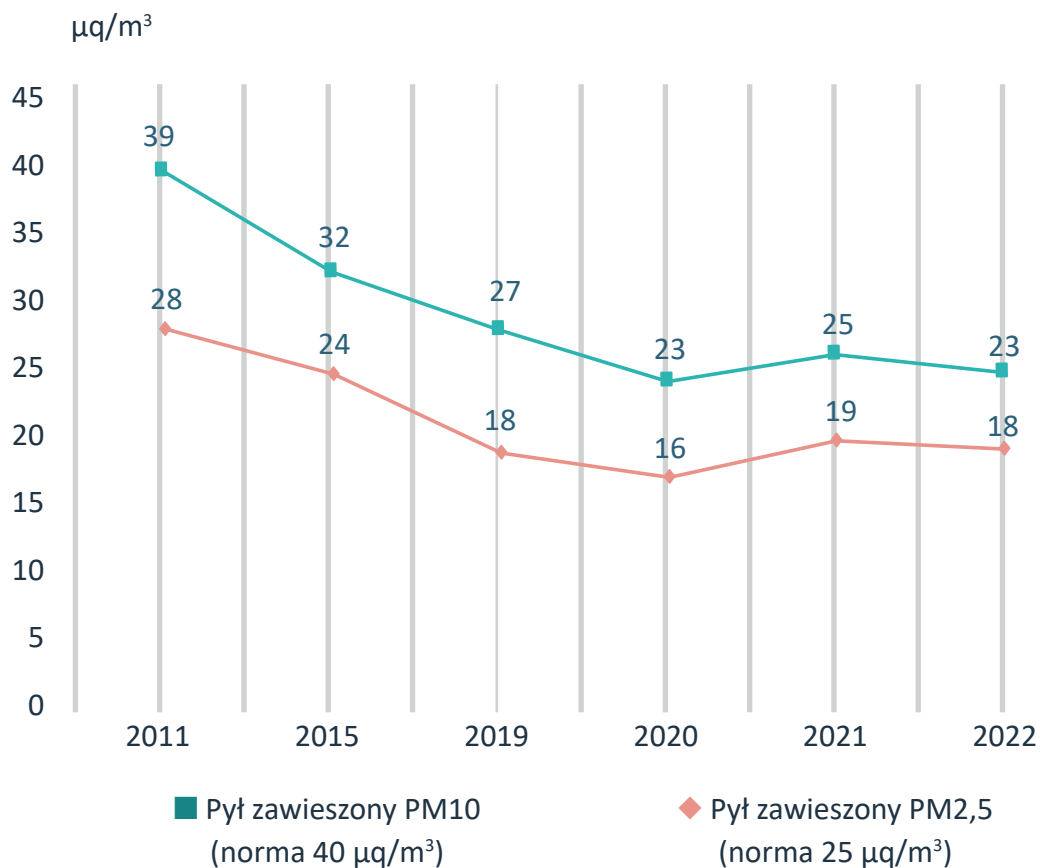
W 2022 r. (najnowsze dostępne dane) odnotowano **spadek emisji pyłów** (o 1/3) oraz **spadek emisji gazów** (o 15%) z poznańskich zakładów przemysłowych. Wśród gazów podlegających badaniom odnotowano spadek emisji dwutlenku węgla (o 15%), dwutlenku siarki (o 33%), tlenku węgla (o 11,5%) i tlenków azotu (o 18%).

W 2022 r. (najnowsze dostępne dane) **instalacje zatrzymały 99,8% pyłów oraz 66,7% substancji gazowych** (bez CO₂).

Roczne oceny jakości powietrza dla 2022 r. opublikowane przez GUS dla obszaru aglomeracji poznańskiej (obejmującej obszar Poznania) wskazywały, że normatywne stężenia poszczególnych rodzajów substancji, z wyjątkiem stężenia ozonu w pomiarze 8-godzinny oraz średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu, nie były w Poznaniu przekraczane.

Na podstawie wyników własnych badań za 2023 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska zaklasyfikował strefę aglomeracji poznańskiej do klasy „A” pod względem substancji, których stężenia nie przekroczyły dopuszczalnych norm oraz do klasy „D2” pod względem poziomu celu długoterminowego dla stężenia ozonu (pomiar 8-godzinny).

Wykres 7. Średnioroczne stężenie pyłów w Poznaniu

Źródło: GUS

Rok	Pył zawieszony PM10 (norma 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Pył zawieszony PM2,5 (norma 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
2011	39	28
2015	32	24
2019	27	18
2020	23	16
2021	25	19
2022	23	18

W ostatnich 20 latach na terenie miasta nie zostało przekroczone stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10, przekraczane były natomiast wartości zanieczyszczenia dobowego w okresie grzewczym. Jednak mieściły się one w limitach liczby przekroczeń dobowych, wyliczanych w skali całego roku.

Średnie stężenie roczne pyłu PM10 odnotowane w aglomeracji poznańskiej w 2022 r. wyniosło 23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ przy obowiązującej normie 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Substancją, która była uwzględniana w ocenach jakości powietrza, był **pył zawieszony PM2,5**, którego norma roczna wynosiła 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. W 2022 r. poziom ten nie został przekroczony, a średnie stężenie roczne wyniosło 17,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

W mieście obowiązywała, opracowana w 2022 r., **Strategiczna mapa hałasu miasta Poznania**. Obniżeniu, w porównaniu z poprzednimi edycjami mapy akustycznej Poznania, uległa liczba osób narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu, mimo że punktowo odnotowano przekroczenia przyjętych norm, szczególnie z powodu ruchu drogowego oraz lotniczego. W celu ograniczenia uciążliwości akustycznych, powodowanych funkcjonowaniem Portu Lotniczego Poznań – Ławica oraz jego rejonu, stosowano ustalenia wynikające z decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, m.in. ograniczenie lotów w nocy, zmiany procedur startowych czy polepszanie stanu technicznego urządzeń lotniskowych.

Kontynuowano realizację „**Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania**” – opis działań w Załączniku Nr 2 do niniejszego Raportu pn. „Raport z realizacji programów sektorowych za 2023 rok”.

Mitygacja i adaptacja do zmian klimatu

W 2023 r. w Poznaniu wdrażano m.in.: Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017–2020 z perspektywą do 2024 r., Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Poznania do roku 2030 oraz Uchwałę antysmogową Sejmiku Województwa Wielopolskiego.

W grudniu 2023 r. został przyjęty **Program Ochrony Środowiska dla miasta Poznania do 2030 roku** (Uchwała Nr XCIV/1817/VIII/2023 Rady Miasta Poznania). Podstawowymi założeniami Programu jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenie wpływu transportu na środowisko, racjonalne gospodarowanie wodami, gospodarka odpadami, ochrona zasobów przyrodniczych, rozwój edukacji ekologicznej. Dokument został poddany konsultacjom społecznym oraz uzgodnieniom z miejskimi jednostkami organizacyjnymi.

W Poznaniu prowadzone były także działania wynikające z rekomendacji **Poznańskiego Panelu Obywatelskiego (PPO)**.

W ramach działań Miasta związanych z poprawą jakości powietrza, w 2023 r. zrealizowano m.in.:

- **program pn. KAWKA BIS**, w ramach którego możliwe było pozyskanie środków na likwidację uciążliwych pieców i kotłów opalanych węglem i zastąpienie ich ekologicznym źródłem ciepła; łącznie zrealizowano 724 wnioski; uzyskane efekty to: zlikwidowanie 917 pieców opalanych drewnem lub węglem, zmodernizowanie 696 lokali, z czego 49 podłączono do miejskiej sieci ciepłej, 529 podłączono do instalacji gazowych, a w 40 lokalach zamontowano pompę ciepła – pozwoliło to zredukować ilość spalane opał o 3,3 tys. ton;
- **wsparcie dla mieszkańców w aplikowaniu do rządowego programu pn. „Czyste Powietrze”**, dzięki czemu mogli oni otrzymać dofinansowanie na wymianę pieca i termomodernizację budynku; w 2023 r. złożono 139 wniosków;
- **umowę dotacyjną w ramach realizacji rządowego programu pn. „Ciepłe Mieszkanie”**; w 2023 r. zrealizowano 3 umowy dotacyjne, zlikwidowano łącznie 6 źródeł na paliwo stałe;
- **projekt pn. „Skończmy ze smogiem w Poznaniu”** – Miasto kontynuowało usługę wyświetlania bieżących informacji o jakości powietrza na wybranych przystankach komunikacji miejskiej (ekrany LCD) w 22 lokalizacjach;
- **badania dronem** pod kątem wykrycia w powietrzu spalania niedozwolonych substancji z domowych palenisk;
- **program pn. „Trzymaj Ciepło”** polegający na bezpłatnych badaniach termowizyjnych budynków jednorodzinnych i kamienic; w 2023 r. w ramach 14. edycji programu, wykonano badania termowizyjne 380 domów jednorodzinnych i 10 kamienic;

- **program dotacji do wymiany okien lub drzwi zewnętrznych** (funkcjonujący od 2023 r.);
- **program dotacyjny dotyczący tworzenia zewnętrznych ogrodów wertykalnych i zielonych dachów** (program funkcjonuje od 2023 r.);
- **wykonanie w ramach PBO** w pięciu lokalizacjach na terenach szkół/przedszkoli tzw. „zielonych ścian” oraz posadzenie 538 drzew;
- **prace termomodernizacyjne w placówkach oświatowych** – prace wykonano w 3 szkołach podstawowych: na os. Oświecenia, a także przy ulicach: Dmowskiego oraz Sochaczewskiej oraz w dwóch przedszkolach;
- **EkoPatrole Straży Miejskiej Miasta Poznania**, które m.in. systematycznie prowadziły kontrole jakości opału używanego w domowych paleniskach;
- **rozbudowę pierwszego w Polsce systemu zielonych dachów wiat przystankowych** – zwiększenie o 6 liczby wiat porośniętych roślinnością;
- **utrzymanie mniejszej częstotliwości wykaszania miejskich trawników** – do koszenia przewidziano także mniejszą powierzchnię niż w latach poprzednich;
- **wykonanie w pięciu lokalizacjach na terenach szkół/przedszkoli tzw. „zielonych ścian”;**
- **trzydniowe ekoprognozy stężeń pyłów drobnych PM10 dla Poznania** oraz na tle województwa wielkopolskiego;
- **miejską usługę internetową „Atmosfera dla Poznania”**, która dostarczała informacji na temat rzeczywistego i prognozowanego stanu jakości powietrza w mieście;
- **usługę ekodoradcy** – przeprowadzono u mieszkańców 630 domowych wizyt poświęconych obowiązującej uchwale antysmogowej i wynikającym z niej terminów; informowano także o możliwości pozyskania dofinansowania na zmianę sposobu ogrzewania.

Miasto wdrażało działania mające na celu ograniczenie emisji ze środków transportu m.in. poprzez wprowadzenie organizacji sprzyjającej maksymalnej płynności ruchu oraz ograniczanie transportu samochodowego w centrum miasta (m.in. Projekt Centrum, rozszerzanie strefy Tempo 30, przebudowa dróg, rozbudowa sieci dróg rowerowych, budowa parkingów P&R – łącznie 337 miejsc postojowych). Ponadto **flota Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu sp. z o.o. (MPK) zwiększyła się m.in. o 25 niskopodłogowych autobusów miejskich o napędzie elektrycznym zasilanych wodorem**. Kontynuowano modernizację sieci tramwajowej, a spółka z udziałem Miasta Aquanet S.A., zakupiła 6 samochodów z napędem elektrycznym. W 2023 r. oddano do użytku 12 km dróg rowerowych (łącznie 345,3 km), a także kontynuowano wsparcie dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej.

Miasto zachęcało prywatne firmy do uruchomienia w Poznaniu **ekologicznej usługi współdzielenia pojazdów**. Usługi dotyczyły współdzielenia samochodów na minuty (w tym pojazdów z napędem hybrydowym) oraz współdzielenia skuterów czy hulajnóg elektrycznych.

Poznań zajmował 7. miejsce wśród 198 polskich miast pod względem zagrożenia środowiska **ściekami przemysłowymi i komunalnymi** oraz 15. miejsce wśród 96 miast pod względem zużycia wody na cele przemysłowe i komunalne.

Dla przywrócenia, utrzymania i stabilizacji istniejących układów wodnych, prowadzona była coroczna **konserwacja rowów, zbiorników wodnych oraz małej retencji i budowli hydrotechnicznych**. W ramach zadania zrealizowano m.in:

- roboty konserwacyjne na 9 urządzeniach wodnych – rowach na terenie miasta;
- renowację Stawów Strzeszyńskich i Stawów Sołackich;
- konserwację budowli hydrotechnicznych (m.in. Na Stawie Olszak, Stawie Młyńskim, Stawie Antoninek, Cybinie, Młynówce, Jeziorze Rusałka);
- utrzymanie i konserwację wałów przeciwpowodziowych;
- aktualizację potrzeb konserwacji na wybranych ciekach.

W ramach prac bieżących odbywało się czyszczenie wpustów ulicznych (28,2 tys. szt.) oraz czyszczenie kanalizacji deszczowej (8,1 tys. m).

Spółka Aquanet S.A. zakończyła rozbudowę i przebudowę wału przeciwpowodziowego przy Centralnej Oczyszczalni Ścieków na odcinku ok. 1,1 km. **Zakład Lasów Poznańskich** zakończył budowę dwóch progów piętrzących w dolinie Strumienia Junikowskiego – jednego kamiennego o stałym poziomie piętrzenia w rejonie ul. Witnickiej, drugiego drewnianego z możliwością regulacji wysokości piętrzenia w rejonie ul. Kiemliczów. Przeprowadzona inwestycja wspomaga działalność bobrów na tym obszarze.

Fundacja Nasza Ziemia we współpracy z Miastem zorganizowała **sprzątanie dna jeziora Kierskiego** oraz **plaży przy jeziorze** – łącznie uprzątnięto 260 kg odpadów.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła **regularne kontrole i nadzór nad kąpieliskami** – w granicach miasta w 2023 r. funkcjonowały 4 kąpieliska, które charakteryzowały się dobrymi lub doskonałymi parametrami czystości. Wyjątkiem było kąpielisko Rusałka, gdzie jakość wody została sklasyfikowana jako dostateczna.

Miasto w roku 2023 naliczało opłatę za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej w odniesieniu do 18 nieruchomości na terenie Poznania. Działanie to ma na celu zatrzymanie uszczelnienia terenu i ma przyczyniać się do zatrzymania wód w miejscu ich powstania.

W celu ochrony jakościowej i ilościowej **wód podziemnych** prowadzono **nadzór nad projektowaniem i dokumentowaniem** przy pracach związanych z:

- projektowaniem ujęć wód oraz wykonaniem nowych ujęć podziemnych (powstały 2 nowe studnie);
- likwidacją nieczynnych lub zużytych techniczne studni ujmujących wody podziemne (likwidacja 2 studni);
- wykonaniem sieci otworów obserwacyjnych w ramach systemu kontrolno-pomiarowego monitoringu lokalnego wód podziemnych na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Poznaniu przy ul. Wiśniowej;
- wykonywaniem monitoringu środowiska gruntowo-wodnego na terenie zakładów transportowych, produkcyjnych, oczyszczalni ścieków, stacji paliw (18 obiektów).

W 2023 r. **przyznano 154 dotacje** dla osób prywatnych, firm i wspólnot mieszkaniowych **w ramach programu pn. „Mała retencja”**, polegającego na dofinansowaniu przez Miasto rozwiązań, których celem jest zatrzymywanie i ponowne wykorzystywanie wody opadowej. W ramach rewaloryzacji płyty Starego Rynku powstały zbiorniki retencyjne (przy Wadze Miejskiej o pojemności ok. 420 m³ oraz zespół zbiorników przed Ratuszem o pojemności 624 m³) w celu gromadzenia i przetrzymywania nadmiaru wód opadowych.

W 2023 r. zrealizowano zadania inwestycyjne związane z **zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych** na obiektach Spółki Aquanet S.A. przy ul. Wiśniowej, a także na terenie Centralnej Oczyszczalni Ścieków oraz Lewobrzeżnej Oczyszczalni Ścieków. W ramach tych zadań wykonano m.in: ogrody deszczowe, suchy strumień oraz podziemne zbiorniki retencyjne.

Spółka Aquanet Retencja sp. z o.o. opracowała **„Strategię zarządzania wodami opadowymi i roztopowymi w Poznaniu** oraz przeprowadziła **analizę potencjału retencyjnego zlewni Bogdanka** – wytypowano potencjalne lokalizacje, w których możliwe byłoby wdrożenie rozwiązań odciążających istniejący system kanalizacji deszczowej oraz zmniejszających ryzyko wystąpienia podtopień w trakcie silnych opadów.

Wdrożono rozwiązania retencyjne podczas rewitalizacji skweru przy ul. Norwida, gdzie m.in. zbudowano nieckę retencyjną, umożliwiającą zagospodarowanie wód opadowych.

Spółka Aquanet Retencja sp. z o.o. prowadziła również **działania promocyjno-edukacyjne na rzecz retencji**, m.in. **kampanię edukacyjną skierowaną do dzieci pn. „Co zrobić z tym deszczem”**, zwiększającą wiedzę na temat wykorzystania wody deszczowej w domach i ogrodach.

Gospodarka odpadami

W 2023 r. Miasto kontynuowało umowy na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości położonych na terenie Poznania, zawarte w 2022 r. z wykonawcami wyłonionymi w ramach przetargu nieograniczonego.

Rok 2023 był drugim z rzędu, w którym Miasto samodzielnie prowadziło zadania związane z gospodarką odpadami komunalnymi.

W ramach umów odebrane odpady zmieszane przekazywane były do Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych, a bioodpady (w tym drzewka świąteczne) oraz odpady wystawkowe do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o. (ZZO). Prowadzono również odbiór odpadów zbieranych w sposób selektywny (papier, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło). Odpady te były przekazywane przez wykonawców do zagospodarowania w instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

W 2023 r. w miejskiej aplikacji **Smart City Poznań** uruchomiony został **moduł odpadowy** (tym samym zastąpiona została aplikacja „Wywozik”). Najważniejszą funkcjonalnością nowego modułu aplikacji są harmonogramy odbioru odpadów dla poszczególnych nieruchomości.

Poznań został laureatem konkursu Eco-Miasto zorganizowanego przez UNEP/GRID-Warszawa oraz Ambasadę Francji za system gospodarowania odpadami w kategorii miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców. Miasto zajęło I miejsce w kategorii „Odpady, gospodarka o obiegu zamkniętym”. Poznań otrzymał także tytuł Europejskiego Lidera Partnerstwa Publiczno-Prywatnego za modelowy projekt „System gospodarki odpadami dla Miasta Poznania” oraz zasługi na rzecz rozwoju partnerstwa publiczno-privatnego w Polsce.

W 2023 r. wytworzono łącznie 235,1 tys. ton odpadów, w tym 130,1 tys. ton niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. W zakresie surowców wtórnych z terenu miasta – także przy wykorzystaniu **Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)** – zebrano łącznie 49,2 tys. ton, w tym 17,8 tys. ton makulatury, 13,6 tys. ton szkła, 14,9 tys. ton tworzyw sztucznych oraz 0,8 tys. ton metali.

W 2023 r. do Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK), dostarczono 210,0 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych, z których wyprodukowano 563 650 GJ energii cieplnej. **Energia cieplna produkowana przez ITPOK była wykorzystywana,** za pośrednictwem miejskiej sieci ciepłowniczej, **do ogrzewania poznańskich osiedli mieszkaniowych.** W 2023 r. **spalarnia wytworzyła także 107 535 MWh energii elektrycznej.**

Dzięki ciepłu wyprodukowanemu w ITPOK-u, VEOLIA Energia Poznań S.A. zaoszczędziła 27 993 Mg węgla potrzebnego do zasilania kotłów produkujących energię, zmniejszając o 50 389 Mg emisję dwutlenku węgla do atmosfery.

Składowiskiem odpadów w Suchym Lesie zarządzała spółka miejska – **Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o. (ZZO).** Spółka zarządzała składowiskiem odpadów, rekultywacją terenów składowiska, oczyszczalnią odcieków składowiskowych, elektrociepłownią biogazową i Biokompostownią. W 2023 r. w trakcie rekultywacji znajdowała się kwatera S-1, natomiast od listopada 2020 r. eksploatowana jest kwatera S-2A. Wypełnienie składowiska w Suchym Lesie wynosiło 91,9%.

Na składowisku odpadów komunalnych w Suchym Lesie funkcjonowała **elektrociepłownia biogazowa,** w której wykorzystywany był biogaz powstający na kwaterach składowania odpadów. W 2023 r. w Biokompostowni wyprodukowano **2413 MW energii elektrycznej.** Masa bioodpadów (odpady kuchenne i odpady zielone) zagospodarowana w Biokompostowni wyniosła 39 876 Mg.

W 2023 r. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o. dokończył przebudowę i modernizację instalacji odgazowania, przesyłu i zagospodarowania biogazu składowiskowego. W rezultacie uruchomiono nową instalację biogazową o łącznej mocy elektrycznej 499 kW.

W ramach miejskiego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w 2023 r. w trzech PSZOK-ach zebrano **11 783 tony odpadów,** a do **Mobilnego PSZOK-u (tzw. „Gratowozu”)** przyjęto **6,6 ton odpadów problemowych.** Z terenu Poznania ZZO zebrał łącznie: 10,9 tys. ton odpadów wielkogabarytowych, 39,9 tys. ton odpadów biodegradowalnych, 2,9 tys. ton odpadów budowlanych, 478 ton opon, 774 tony zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, 40 ton przeterminowanych leków. We wszystkich PSZOK-ach uruchomiono **punkty „Drugie życie rzeczy”,** do których mieszkańcy mogli bezpłatnie dostarczać przedmioty, które są sprawne, nieuszkodzone, czyste oraz które nie stwarzają zagrożeń dla kolejnych użytkowników.

Realizowano „**Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta Poznania na lata 2021–2032**”, zawierający nową formułę wsparcia mieszkańców w bezpłatnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest, w 2023 r. usunięto 149,0 ton tego typu wyrobów.

W 2022 r. (najnowsze dostępne dane) **poznkańskie zakłady przemysłowe wytworzyły 425,9 tys. ton odpadów z sektora gospodarczego**. Oznacza to, że na 1 km² powierzchni miasta przypadało 1,6 tys. ton odpadów. Odpady te nie stanowią obecnie poważniejszego zagrożenia dla środowiska. Ponad 90% odpadów przemysłowych jest wywożonych i przetwarzanych poza Poznaniem, gdzie są poddawane procesom odzysku (materiałowego lub energetycznego) lub unieszkodliwieniu.

Projekty promocyjne i inicjatywy proekologiczne

Działania promocyjne Miasta dotyczące ekologii obejmowały w 2023 r., m.in. prowadzenie wortalu poświęconych środowisku i ekologii, np. wortal „**Środowisko**”, wortal „**Wszystko o odpadach**” (w 2023 r. została uruchomiona wyszukiwarka harmonogramu odbiorów odpadów). W telewizji WTK powstały kolejne odcinki cyklu programów telewizyjnych o ekologii pn. „**Zielony Serwis Poznania**”.

Funkcjonowała również miejska **aplikacja „Smart City Poznań”**, która umożliwiała zgłaszanie nieprawidłowości w zakresie czystości w mieście. Poszczególne zgłoszenia były na bieżąco monitorowane, a ich status uaktualniany.

W organizowanej przez Miasto akcji pn. „**Wiosenne Porządki**” wzięło udział 150 grup wolontariuszy (łącznie 3,4 tys. osób). Przystąpiły do niej również rady osiedli wraz z mieszkańcami, nieformalne grupy sąsiedzkie oraz liczne zespoły szkolne – **łącznie zebrano prawie 40 ton odpadów**. Z kolei w akcji „**Sprzątanie świata**” udział wzięło łącznie 130 grup wolontariuszy, w tym m.in. z 70 placówek oświatowych i 25 lokalnych firm – **zebrane zostało blisko 17,5 ton odpadów**.

Na ekranach LCD na przystankach wyświetlane były aktualne **komunikaty na temat jakości powietrza** w mieście. Prowadzona była również **kampania neutralności klimatycznej**, której celem było zachęcenie mieszkańców do zmiany nawyków na pomagające w zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych.

Działania prowadzone przez spółkę **Aquanet S.A.** w ramach **akcji pn. „Pij z Kranu”** zachęcały do picia wody kranowej.

Zorganizowana została druga edycja **konferencji pn. „Klimat i Środowisko”** dotyczącej zagadnień adaptacji do zmian klimatu w wymiarze zarządzania środowiskiem i wdrażania konkretnych rozwiązań proklimatycznych.

Realizowane były również działania edukacyjne o charakterze ciągłym, w tym: spotkania, pogadanki, ekolekcje, spacerzy przyrodnicze, warsztaty ekologiczne i konkursy na temat ochrony przyrody, segregacji odpadów, oszczędnego gospodarowania wodą. Wydawano także szereg **publikacji papierowych**, np. bezpłatne dodatki

do tygodnika „wpoznaniu.pl” pod tytułem „Wszystko o odpadach”, cykliczne materiały prasowe, które miały na celu przybliżenie tematyki odpadowej starszym mieszkańcom w miesięczniku „Senioralny Poznań” czy ulotki informacyjne określające zasady selektywnego zbierania odpadów. W ramach kampanii promocyjnej Google Ads ukazywały się także materiały promujące m.in. selektywne zbieranie odpadów komunalnych w podziale na 5 frakcji (akcja „5 kolorów segregacji”).

W 2023 r. na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o. otwarto pierwszy w Polsce ekologiczno-edukacyjny plac zabaw (wraz ze ścieżką edukacyjno-informacyjną), do budowy którego wykorzystano elementy i materiały pochodzące z recyklingu.

W 2023 r. zostały zakończone prace nad budową **cyfrowej bazy danych zieleni**, która stanowi integralną część Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania oraz Modelu 3D Miasta Poznania. Ponadto uruchomiono i oddano do użytkowania **portal „Baza danych o zieleni”**, który ma na celu gromadzenie danych o drzewach i krzewach oraz optymalizację zarządzania zielenią w mieście.

Realizowano projekt unijny pn. „Invest 4 Nature” dotyczący stosowania w miastach rozwiązań bazujących na przyrodzie.

W 2023 r. kontynuowano działania grup zakupowych:

- energii elektrycznej – łączny wolumen zakupionej energii wynosił ponad 176 123 MWh, a wartość umowy wyniosła 354,6 mln zł;
- gazu – łączny wolumen zakupionego paliwa gazowego wynosił 52 627 MWh, a całkowita wartość umów wyniosła ponad 23,1 mln zł.

W koordynowanych przez Miasto grupowych zakupach energii elektrycznej i paliwa gazowego **pozyskano wiążące oferty o ponad 50% niższe** niż w czasach kryzysu energetycznego i podpisano umowy, które zabezpieczyły dostawy na kolejne 2 lata.

Realizowane były działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej budynków i obiektów miejskich, likwidacji niskiej emisji, propagowania odnawialnych źródeł energii. **Nowo powołany Zespół Projektowy „Poznań z energią”**, w ramach interdyscyplinarnej współpracy, m.in. weryfikował projekty dekarbonizacyjne Miasta, brał udział w pracach nad przygotowaniem porozumień intencyjnych dotyczących realizacji inwestycji niskoemisyjnych, monitorował możliwość pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

W ramach działań proekologicznych podczas modernizacji **Stacji Uzdatniania Wody** przy ul. Wiśniowej, **spółka Aquanet S.A. zainstalowała pompy ciepła**, co uniezależnia

obiekt od miejskiej sieci ciepłowniczej. Na terenie H. CEGIELSKI-POZNAŃ S.A. Veolia Energia Poznań S.A. wspólnie z zakładem firmy Volkswagen Poznań sp. z o.o. wdrożyła dodatkową metodę **odzysku ciepła w instalacji powrotnej wody technologicznej**, która służy do wstępnego podgrzewu ciepłej wody użytkowej w centralnym węźle.

Infrastruktura techniczna

Zużycie wody z wodociągów miejskich w 2023 r. wyniosło 32,6 mln m³ (rok wcześniej 32,5 mln m³), w tym 23,2 mln m³ zużyły gospodarstwa domowe. Jakość wody dostarczanej przez system wodociągowy spółki Aquanet S.A. była po uzdatnieniu dobra i nie odbiegała od obowiązujących norm. Wszystkie ścieki były oczyszczane mechanicznie i biologicznie w dwóch podstawowych dla Poznania oczyszczalniach: Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Koziegłowach oraz Lewobrzeżnej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Serbskiej. **Łączna ilość ścieków oczyszczonych przez poznańskie oczyszczalnie wyniosła 53,1 mln m³/rok.**

W 2023 r. spółka Aquanet S.A. kontynuowała realizację projektu pn. **„Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla ochrony zasobów wodnych w Poznaniu i okolicach”** – etap VI, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Głównym celem projektu było przyłączenie do sieci kanalizacyjnej 14,2 tys. odbiorców. Do końca 2023 r. spółka zrealizowała 97% projektu, który ze względu na wydłużenie terminu realizacji, ma być zakończony do połowy 2024 r. W ramach prac inwestycyjno-remontowych realizowano m.in.: wymianę sieci wodociągowej na Starym Rynku, budowę kanalizacji sanitarnej dla Osiedla Kiekrz, modernizację Kolektora Prawobrzeżnego I. **Spółka wyprodukowała 22,0 GWh energii ze źródeł odnawialnych.**

W ramach inicjatyw lokalnych mieszkańcy przy udziale Miasta realizowali zadanie publiczne m.in. w zakresie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w kilku lokalnych ulicach o zabudowie jednorodzinnej. W wyniku współpracy wybudowano ok. 325 m sieci kanalizacji sanitarnej i 638 m sieci wodociągowej, co poprawiło komfort życia mieszkańców.

W 2022 r. (najnowsze dane GUS-u) do sieci elektrycznej podłączonych było 292,0 tys. poznańskich gospodarstw domowych, czyli o 8,2 tys. więcej niż rok wcześniej. Roczne zużycie energii elektrycznej dla gospodarstw domowych zmniejszyło się o 7,4 GWh, osiągając poziom 476,9 GWh. W 2023 r. spółka Enea Operator sp. z o.o. prowadziła prace nad stopniowym przekształcaniem sieci pasywnej (jednokierunkowej) w bardziej elastyczną aktywną (dwukierunkową), w celu umożliwienia rozwoju energetyki rozproszonej i popularyzacji energetyki prosumenckiej oraz instalowania punktów ładowania i magazynów energii. Zrealizowano m.in. projekt pn. **„Budowa elektroenergetycznej sieci inteligentnej na terenie miasta Poznania”**. Do końca 2023 r. **liczba przyłączonych mikroinstalacji w Poznaniu wzrosła do 8,6 tys.** Ich łączna moc wynosiła 72,8 MW, co stanowiło wzrost o 22% w ciągu roku.

Dostęp do sieci ciepłowniczej na terenie Poznania zapewniała spółka Veolia Energia Poznań S.A. Na koniec 2023 r. długość sieci ciepłowniczej wynosiła **605,5 km**. W 2023 r. spółka wyprodukowała **6761 GJ energii cieplnej**, tj. o **262 GJ mniej niż rok wcześniej**. W 2023 r. spółka dokonała m.in. modernizacji urządzeń produkcyjnych w źródle ECII Karolin, w tym zmodernizowano instalację odsiarczania spalin.

W 2022 r. (najnowsze dane GUS-u) **długość sieci gazowej wyniosła 1345 km**, czyli o 9,2 km więcej niż rok wcześniej. Sieć gazowa posiadała 44,9 tys. przyłączy oraz **200,6 tys. odbiorców**, zużywających rocznie 1160 GWh gazu. Z instalacji gazowej korzystało 75,7% mieszkańców Poznania.

03 ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Sposoby zagospodarowania i warunki zabudowy

Na koniec 2023 r. obowiązywało 318 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) uchwalonych po 1994 r. oraz 3 plany uchwalone, oczekujące na wejście w życie. Łącznie obejmowały one obszar 13,92 tys. ha (53,16 % powierzchni miasta). W trakcie opracowania pozostawało 136 mpzp obejmujących 5,88 tys. ha (22,46%), w tym 44 plany na terenach z obowiązującymi mpzp (1,42% powierzchni miasta).

W 2023 r. Rada Miasta Poznania podjęła uchwały o przystąpieniu do opracowania 7 nowych mpzp o łącznej powierzchni 141,46 ha (0,54% powierzchni miasta) dla rejonów: ulic Stefana Żeromskiego i Botanicznej, ul. Rataje, pomiędzy ul. Babimojską a Smardzewską, ulic Inflanckiej i Chartowo oraz al. Radziejewskiego, ulic Kaliskiej, Polanka i Sowiej, os. Rzeczypospolitej oraz ulic Obozowej i Słonecznej. Rozpoczęto prace nad 3 planami na terenach objętych planami obowiązującymi: mpzp „Park Gołęcin”, mpzp obszaru „Morasko – Radojewo – Umultowo” – rejon ulic Lubczykowej i Dziurawcowej – część A, mpzp obszaru „Morasko – Radojewo – Umultowo” – rejon ulic Lubczykowej i Dziurawcowej – część B.

457 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych obowiązujących i oczekujących na wejście w życie lub będących w opracowaniu na koniec 2023 r. obejmowało 74,2% powierzchni miasta.

W 2023 r. uchwalono 12 miejskich planów zagospodarowania przestrzennego:

- w rejonie ulic Żołnierzy Wyklętych i Elżbiety Zawackiej oraz Koszalińskiej i Hezjoda;
- „Cmentarz Miłostowo” – część A;
- „Podolany Południe” – część B;
- „Rejon ulicy Głuszyna”;
- „W rejonie ulic J. H. Dąbrowskiego, A. Szamarzewskiego i Polnej”;
- „W rejonie ulic R. Dmowskiego i Góreckiej”;
- „Osiedle Bolesława Chrobrego – część północna C”;
- obszaru Umultowo Wschód – rejon ulic Diamentowej, Rubież i Nadwarciańskiej;
- dla obszaru w rejonie ulicy Karpia – część wschodnia A;
- „Stare Miasto”;
- w rejonie ulicy Liliowej;
- „W rejonie alei Wielkopolskiej – część A”.

W dniu 11 lipca 2023 r. Rada Miasta Poznania podjęła Uchwałę Nr LXXXVIII/1670/VIII/2023 w sprawie **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania** (więcej w rozdziale pt. „Kierunki rozwoju miasta”).

W 2023 r. przeprowadzono **15 konsultacji społecznych, 18 wyłożeń do publicznego wglądu projektów mpzp** oraz **24 dyskusje publiczne nad rozwiązaniami** przyjętymi w projektach mpzp. Radni zapoznali się z opracowaną przez Miejską Pracownię Urbanistyczną „Koncepcją funkcjonalno-przestrzenną poznańskiego głównego dworca kolejowego”.

W 2023 r. kontynuowano bieżącą aktualizację Zbiorów Aktów Planowania Przestrzennego w zakresie mpzp oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Rozwijano komputerowy system wspomagania planowania przestrzennego pn. **Geobaza Miasta Poznania** oraz opublikowano aktualizację Vademecum Planistycznego – zbiorczą informację dotyczącą aktualnego stanu zagospodarowania Poznania i jego rozwoju przestrzennego.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego 27 marca 2023 r. uchwałą Nr LI/1000/23 przyjął **„Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego”**. Został w nim uszczegółowiony zapis dotyczący Poznania, wskazany w złożonych w 2022 r. zastrzeżeniach Prezydenta Miasta do projektu uchwały. Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego jest nowym narzędziem ochrony i kształtowania krajobrazu. Wnioski i rekomendacje sformułowane w tym dokumencie mają odzwierciedlenie w polityce przestrzennej miasta.

Ruch budowlany

W 2023 r. wydano łącznie 1775 pozytywnych decyzji o warunkach zabudowy, ustaleniu lokalizacji celu publicznego i pozwoleniu na budowę oraz 224 decyzje negatywne. Przyjęto 2649 zgłoszeń robót budowlanych.

W 2023 r. wydano 650 pozytywnych decyzji o warunkach zabudowy, w tym m.in.: 408 decyzji dotyczących budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego i wielorodzinnego, 250 dotyczących obiektów i urządzeń inżynierskich, 39 dla obiektów przemysłowych, 34 dla obiektów handlowych i usługowych i 25 decyzji dla obiektów kultury i sztuki. Ponadto wydano 220 pozytywnych decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, w tym 88% dotyczyło budowy urządzeń infrastruktury technicznej. Wydano także 1123 pozytywne decyzje o pozwoleniu na budowę, w tym 366 decyzji na podstawie wydanych wcześniej decyzji o warunkach zabudowy oraz 327 decyzji na podstawie uchwalonego mpzp. Prawie 29% decyzji dotyczyło budownictwa mieszkaniowego.

W 2023 r. po raz kolejny nastąpił spadek liczby złożonych wniosków o wydanie pozwolenia na budowę oraz wydanych decyzji w tym zakresie.

W 2023 r. wydano 3249 opinii urbanistycznych dotyczących zagospodarowania terenu pod określone inwestycje.

Zakończono budowę 44 budynków mieszkaniowych wielorodzinnych, 388 budynków jednorodzinnych, 76 budynków niemieszkalnych (obiektów przemysłowych, magazynowych, garażowych, użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego), 35 inwestycji drogowych oraz 231 obiektów sieci uzbrojenia terenu. Rozpoczęto budowę 45 budynków mieszkaniowych wielorodzinnych, 167 budynków jednorodzinnych, 63 budynków niemieszkalnych, 37 obiektów drogowych i 232 obiektów sieci uzbrojenia terenu. Utrzymał się trend spadkowy liczby rozpoczętych i zakończonych budów budynków i obiektów.

Przeprowadzono 40 kontroli stanu technicznego i sposobu utrzymania obiektów wielkopowierzchniowych. Zalecenia pokontrolne sformułowano dla 8 budynków. Ponad 3-krotnie zwiększyła się liczba przeprowadzonych kontroli nośników reklamowych (432 kontrole). Większość dotyczyła reklam wolno stojących (273 kontrole). Stwierdzono 163 samowole budowlane w tym zakresie.

Zasób nieruchomości Miasta Poznania

W 2023 r. **sprzedano: w trybie przetargowym 16 działek** o łącznej powierzchni 7788 m², **w trybie bezprzetargowym 36 działek** o łącznej powierzchni 36 287 m². Zawarto 334 umowy dzierżawy/najmu nieruchomości komunalnych oraz 7 umów użyczenia gruntu komunalnego. Rada Miasta Poznania podjęła Uchwałę Nr LXXXIV/1572/VIII/2023 w sprawie warunków udzielenia bonifikaty i wysokości stawki procentowej przy sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Miasta Poznania, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. W związku z tym w 2023 r. przygotowano 14 zarządzeń Prezydenta Miasta Poznania w sprawie sprzedaży z bonifikatą 50% osobom fizycznym nieruchomości miejskich (lub ich części) przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Miasto Poznań nabyło w trybie odpłatnym 21 działek o łącznej powierzchni 38 442 m² w celu realizacji zadań własnych i celów publicznych gminy, w tym m.in. budowy parkingu buforowego (Park&Ride) na Górczynie oraz zbiornika retencyjnego przy ul. Krajeneckiej, zieleni publicznej w rejonie ul. Kościerzyńskiej, uregulowania stanu własnościowego terenów przedszkola „Polne Kwiaty”, pozyskania terenów komunikacyjnych w rejonie ulic Unii Lubelskiej i Żołnierzy Wyklętych. **W trybie nieodpłatnym pozyskano działkę na os. Strzeszyn** pod budowę placówki oświatowej **oraz 9 działek** pod drogi publiczne. **W trybie komunalizacji/powiatyzacji nabyto 140 działek** o łącznej powierzchni 189 451 m².

Na koniec 2023 r. obowiązywały 6432 umowy dzierżawy gruntów miejskich.

Estetyka miasta

W ramach działań na rzecz ładu przestrzennego, porządku i estetyki miasta w 2023 r. wydano m.in.: 586 opinii w zakresie estetyki, w tym dotyczących sezonowych ogródków gastronomicznych, wydarzeń artystycznych i kulturalnych, realizacji murali oraz innych form tymczasowego wyposażenia przestrzeni publicznej (wystawy, imprezy, stoiska handlowe, stragany z pamiątkami), 43 opinie w zakresie dostępności przestrzeni publicznej, 714 opinii w zakresie projektów zagospodarowania pasów drogowych ulic, w tym elementów ich wyposażenia, estetyki oraz dostępności przestrzeni publicznej.

5 sierpnia 2023 r. weszła w życie, podjęta 11 lipca 2023 r. Uchwała Rady Miasta Nr LXXXVIII/1671/VIII/2023 w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń na terenie Poznania (tzw. „uchwała krajobrazowa”). **Dzieli ona Poznań na cztery obszary: staromiejski** (Stary Rynek i okolice oraz Chwaliszewo i Śródkę), **obszar centrum i historycznych dzielnic** (centrum miasta, Łazarz, Jeżyce, Wilda, Grunwald, a także część Starych Winograd, Sołacza, Łęgów Dębińskich i osiedla Główna), **zurbanizowany** (osiedla mieszkaniowe oraz tereny usługowe i przemysłowe), a także **obszar przyrodniczy** (klinowo-pierścieniowy system zieleni). Dla każdego z tych obszarów wyznaczono różne zasady sytuowania reklam, małej architektury i ogrodzeń oraz 12-miesięczny okres dostosowawczy.

W 2023 r. wykonano m.in. foto-inwentaryzację tablic i urządzeń reklamowych zlokalizowanych przy drogach. Uruchomiono: dedykowanego chatbota, a w aplikacji miejskiej „Smart City” funkcjonalność pn. „Społeczna inwentaryzacja reklam”. Przygotowano również graficzne narzędzie „Wyszukiwarka, sprawdź swoją reklamę, ogrodzenie, obiekt małej architektury” (www.poznan.pl/krajobrazowa).

W 2023 r. laureatem konkursu dla architektów o **nagrodę Prezydenta Miasta Poznania im. Jana Baptisty Quadro** została pracownia Ultra Architects za projekt domu jednorodzinnego „**Złamany Dom**”. Z kolei zwycięzcą plebiscytu mieszkańców na architektoniczną wizytówkę miasta została odtworzona, neorenesansowa kamienica „Żelazko” według projektu biura CDF Architekci. W konkursie na koncepcję urbanistyczną zagospodarowania stadionu im. Edmunda Szyca i terenów przyległych pierwsze miejsce zajął projekt autorstwa Studia Fikus Michał Fikus z Gliwic.

04 REWITALIZACJA

Śródmieście

W 2023 r. kontynuowano wdrażanie **„Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Poznania” (GPR)**, który określa kierunki działań rewitalizacyjnych i umożliwia składanie wniosków o środki unijne. **Największym projektem realizowanym w ramach GPR był Program Centrum (etap I i II).**

W ramach etapu I w sierpniu 2023 r. zakończyły się prace budowlane przy rozbudowie ul. Święty Marcin na odcinku pomiędzy ul. Ratajczaka i Al. Marcinkowskiego wraz z przebudową fragmentu Al. Marcinkowskiego na odcinku od ul. Święty Marcin do pl. Wolności. Oprócz prac drogowych i związanych z torowiskami tramwajowymi, realizowano także prace na sieci wodno-kanalizacyjnej i gazowej, a także nasadzenia drzew i krzewów. W 2023 r. prowadzono ostatnie prace budowlane na ulicy Święty Marcin na odcinku od mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości oraz ul. Towarową, a także na ulicy Święty Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej. Trwała rozbudowa drogi wzdłuż pl. Wolności, przebudowa fragmentu ul. 27 Grudnia, przebudowa ul. Ratajczaka na odcinku od ul. 27 Grudnia do ul. Święty Marcin oraz rozbudowa ulic: 27 Grudnia i Kantaka, a także przebudowa ul. Gwarnej.

Dla etapu II realizowana była faza I projektu, obejmująca odcinek ul. Ratajczaka od ul. 27 Grudnia do skrzyżowania z ul. Święty Marcin. W grudniu 2023 r. podpisano Protokół Odbioru Robót dla tego zakresu. Na koniec 2023 r. ogłoszono postępowanie przetargowe na opracowanie wniosku o dofinansowanie, w tym aktualizację studium wykonalności dla projektu pn. „Program Centrum – etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicy Ratajczaka – faza II”. Faza II obejmuje odcinek ul. Ratajczaka od skrzyżowania z ul. Święty Marcin poprzez ul. Niezłomnych do skrzyżowania z ulicami Matyi i Wierzbicice i będzie realizowana w kolejnej perspektywie unijnej.

W 2023 r. zakończono realizację projektu pn. **„Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptisty Quadro) w pasaż kultury”**. W ramach prac, poprzedzonych badaniami archeologicznymi, prowadzono wymianę lub przebudowę infrastruktury podziemnej (wodnej, gazowej, elektrycznej, ciepłowniczej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej) oraz nawierzchni brukowej. Powstały także duże zbiorniki retencyjne, których zadaniem jest gromadzenie i przetrzymywanie nadmiaru wód opadowych. Zbiornik przy Wadze Miejskiej zamontowany został na głębokości około sześciu metrów, a jego pojemność to około 420 m³. Z kolei zespół zbiorników przed Ratuszem pomieści 624 m³ wody.

Mniejsze zbiorniki będą gromadziły deszczówkę służącą do podlewania roślin. Na terenie rynku dosadzono także drzewa oraz zielen niską.

W 2023 r. Rada Miasta Poznania zatwierdziła tzw. **„uchwałę krajobrazową” (LXXXVIII/1671/VIII/2023)** dotyczącą zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń na terenie Poznania (więcej w rozdziale pt. „Kierunki rozwoju miasta”).

W ramach działań rewitalizacyjnych związanych z rozwojem zieleni miejskiej, m.in.: realizowano program tworzenia lokalnych skwerów z elementami małej retencji w śródmieściu pn. „Zasadzka na Fyrtle”. Jego celem jest zmiana zaniedbanych terenów, tak by służyły mieszkańcom, tworząc miejsca spotkań, rekreacji i wypoczynku. W 2023 r. na terenie przy ul. Norwida wprowadzono elementy małej retencji w postaci niecki bioretencyjnej.

Ponadto, w gęstej zabudowie miasta w 2023 r. utworzony został m.in. las kieszonkowy u zbiegu ulic Hetmańskiej i 28 Czerwca 1956 r.

W ramach prac rewitalizacyjnych związanych z akcją odbrukowywania śródmiejskich ulic, w centrum miasta posadzono nowe drzewa, m.in. na ul. Wyspiańskiego, Grobla, Księcia Józefa i na pl. Międzymoście.

W celu uatrakcyjniania przestrzeni publicznej Miasto Poznań realizowało m.in. **akcję choinkową** – na lokalne place, a także do przedsiębiorców z terenu Śródmieścia trafiło 286 ozdobionych świątecznych drzewek oraz lampek choinkowych. Ponadto, w sezonie świątecznym 2023–2024, w obrębie śródmieścia i na rynkach: Wildeckim, Jeżyckim, Bernardyńskim i Wielkopolskim zamontowano iluminacje świąteczne.

Dla upiększenia przestrzeni publicznej zagospodarowano 2 podwórka komunalne przy ul. Nowowiejskiego oraz ul. Heweliusza w ramach programu pn. **„Przyjazne podwórko”**.

W 2023 r. wykonano dokumentację projektową i kosztorysową inwestycji polegającej na zagospodarowaniu terenu przy ul. Gdańskiej z elementami małej retencji. Wyłoniono wykonawcę prac związanych z zagospodarowaniem tej przestrzeni.

W grudniu 2023 r. wykonano 4 neony, których projekty zostały wybrane w ramach konkursu **neoNOWE CENTRUM POZNANIA**. Ideą konkursu było przywrócenie neonów w śródmieściu. Ich montaż nastąpi po uzyskaniu przez laureatów niezbędnych zgód.

W centrum miasta sukcesywnie wprowadzane były zmiany służące **optymalizacji ruchu oraz bezpieczeństwu pieszych i rowerzystów**, m.in. w 2023 r. zrealizowano **projekt pn. „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie Miasta Poznania”**. W Poznaniu **funkcjonowały 4 parkingi Park&Ride (P&R)**, których celem było zachęcenie do korzystania z transportu publicznego oraz zmniejszenie liczby samochodów wjeżdżających do śródmieścia. Poznański system P&R oferował łącznie 337 miejsc postojowych. Miasto zachęcało także prywatne firmy do uruchomienia ekologicznej usługi car-sharingu.

Tereny nadwarciańskie

W sezonie 2023 r. nad Wartą funkcjonowały 4 plaże miejskie: Wilda, Rataje, Chwaliszewo i Szeląg. Na terenie plaż oraz innych zorganizowanych nadrzecznych miejsc do relaksu odbywały się imprezy edukacyjne, proekologiczne i kulturalne, np. cykl kulturalno-przyrodniczy pn. „**Rzeka Żywa**”. Po Warcie kursował tramwaj wodny, a na jej brzegach funkcjonowały także strefy biwakowe, wypożyczalnia motorówek, łodzi wioślarskich i kajaków.

W 2023 r. w partnerstwie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym oraz Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu **zakończono realizację projektu pn. „Rewitalizacja ubezpieczeń betonowych brzegów rzeki Warty na odcinku od mostu Przemysła I do rozwidlenia rzeki Warty w Poznaniu”**. Prace objęły wymianę umocnień na odcinku 2,5 km oraz remont istniejących schodów, slipów, tarasów oraz wylotów kanalizacyjnych, a także wykonanie ścieżki szutrowej wzdłuż linii brzegowej po obu stronach rzeki. Celem projektu było zabezpieczenie brzegów rzeki przed erozją. Z obecnego ekosystemu zostały wyeliminowane płyty betonowe, które ograniczały wchłanianie wody do gruntu. Działanie to miało na celu uelastycznienie brzegów rzeki oraz zwiększenie jej retencji. W rezultacie podjętych działań na wskazanym odcinku rzeki nastąpił wzrost objętości retencjonowanej wody o 255 tys. m³.

Zakończono „Budowę Wartostrady pieszo-rowerowej”, czyli ciągu pieszo-rowerowego po obu stronach rzeki Warty. W 2023 r. **zbudowano łącznik z drogą rowerową** w ul. Hetmańskiej po południowej stronie Mostu Przemysła I o długości 0,3 km (droga pieszo-rowerowa, monitoring, oświetlenie efektywne energetycznie).

Zrealizowano także projekt pn. „Rozbudowa systemu dróg pieszo-rowerowych w Owińskach wraz z budową kładki pieszo-rowerowej przez rzekę Wartę”.

Kontynuowano realizację projektu pn. „**Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu**”. W okolicach Bramy Poznania funkcjonował **Eksperymentalny Ogród Dziedzictwa** (w którym zorganizowano 35 spotkań z mieszkańcami) oraz **Edukacyjna Ścieżka Ekologiczna** o długości ok. 1,5 km prowadząca przez 12 oznakowanych przystanków, z których każdy prezentuje inne zagadnienie związane z nadrzecznym ekosystemem.

Otwarty w 2023 r. Rzeczny Ogród EkoEdukacji przy Bramie Poznania stał się nową przestrzenią dla edukacji oraz miejscem wypoczynku i wspólnego spędzania czasu dla mieszkańców.

We wrześniu 2023 r. odbyła się druga edycja akcji „**Warta warta posprzątania**”. W czasie 2 dni 750 uczestników zebrało ponad tonę odpadów na brzegach Warty. Z kolei w ramach akcji „**Wiosenne Porządki**”, zorganizowanej przez Miasto przy współpracy z Fundacją Ratuj Ryby, wolontariusze sprząтали zarówno brzegi, jak i wody rzeki Warty – łącznie zebrano około 5 ton odpadów.

W 2023 r. **trwały roboty ziemne związane z budową tzw. mostów Berdychowskich przez rzeki Wartę i Cybinę**, obejmujące m.in. budowę fundamentów podpór obiektów, a także prace związane z infrastrukturą podziemną (np. przebudowa sieci uzbrojenia terenu). Mosty Berdychowskie to inwestycja, która ułatwi komunikację okolic kampusu Politechniki Poznańskiej z południowym rejonem Ostrowa Tumskiego i lewobrzeżną częścią miasta, w tym ze Starym Rynkiem.

Rewitalizacja jako forma integracji społecznej

Rewitalizacja obejmuje również działania Miasta związane z integracją i aktywizacją mieszkańców. W 2023 r. realizowane były m.in.:

- **„Odmień swoje podwórko”** – w ramach 14. edycji programu do udziału w przedsięwzięciu zakwalifikowanych zostało 7 podwórek zlokalizowanych przy: ul. Święty Marcin, ul. Ratajczaka, ul. Staszica, ul. Poznańskiej, pl. Wolności, ul. Chłapowskiego, Al. Marcinkowskiego; celem akcji była aktywizacja i integracja mieszkańców wokół procesu poprawy jakości życia w mieście (zazielenianie, ożywanie i zagospodarowanie lokalnych przestrzeni);
- **„Lato na Madalinie 2023”** – od lipca do września, w dawnej zajezdni tramwajowej na Wildzie przy ul. Madalińskiego odbywał się cykl weekendowych imprez kulturalnych, sportowych i edukacyjnych, których celem była integracja i aktywizacja mieszkańców, jak również realizowanie wspólnych aktywności i projektów;
- **„Betlejem Poznańskie”** – dwa jarmarki świąteczne zorganizowano na pl. Wolności oraz na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, gdzie funkcjonowało lodowisko oraz dom Świętego Mikołaja;
- **„Dzień Sąsiada” na ul. Święty Marcin** – w ramach wydarzenia odbyły się koncerty, animacje dla dzieci, pokazy artystyczne oraz zorganizowana została strefa handlowo-gastronomiczna;

- **„Święty Marcin otwarty”** – działania w ramach projektu objęły warsztaty edukacyjne skierowane do młodzieży i dorosłych, a ich celem było rozbudzenie zainteresowania architekturą, w tym architekturą zieleni, kształtowanie poczucia własnej tożsamości (moja mała ojczyzna) oraz szacunku dla dorobku historycznego;
- **„Łazarskie lato 2023”** – od maja do października odbywał się cykl wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowo-rekreacyjnym w tymczasowej strefie letniej zorganizowanej w zrewitalizowanej przestrzeni rynku Łazarskiego; w ramach „Łazarskiego lata” miały miejsce, m.in.: wystawy, przedstawienia, pokazy artystyczne oraz warsztaty tematyczne;
- **Bajkowy Jarmark Świąteczny na Wildzie** – w ramach lokalnego jarmarku świątecznego, który odbył się na pl. Marii Skłodowskiej-Curie, zorganizowano występy teatralne dla dzieci i koncerty; na jarmarku można było zakupić wyroby lokalnych rękodzielników i wystawców oraz wildeckiej gastronomii;
- **„Rynek Jeżyckich Rozmaitości”** – w czerwcu i grudniu odbyły się jarmarki na rynku Jeżyckim; w wydarzeniach wzięło udział łącznie 100 wystawców, w tym 30 lokalnych restauratorów; miały miejsce także koncerty, pokazy tańca i warsztaty dla dzieci;
- **„Święto Fyrtla Garbary” i „Ocieplamy Garbary”** – prowadzone były działania społeczne i kulturalne integrujące społeczność Fyrtla Garbary, w tym parada z udziałem artystów, koncerty, cykl warsztatów okołoswiątecznych zakończony festynem i kiermaszem świątecznym na pl. Bernardyńskim;
- **„Gwiazdkowe spotkania na Gołębiej”** – w grudniu odbyły się spotkania z francuską kulturą na dziedzińcu szkoły baletowej; działania objęły wspólne uczestnictwo w tańcach ludowych, wspólny udział w kolędach oraz degustację tradycyjnych potraw;
- **XI Dni Twierdzy Poznań** – udostępniono do zwiedzania forty, schrony i atrakcje związane z historią Poznania; w programie 11. edycji znalazło się ponad 28 propozycji zwiedzania;
- **inne, stałe wydarzenia kulturalne na terenie śródmieścia**, np.: Festiwal Rzeźby Lodowej, przechadzki z cyklu „Kino, kawiarnia i spacer”, „Majówka na Bernardynach”, wigilie, Targ Śródecki, Spotkanie wigilijne na Śródcie, „Złota Niedziela” na rynku Łazarskim, Dni Świętomarcińskie, Jarmark Świąteczny, Dni Łazarza, Dni Jeżyc, spacer po osiedlach, piknik rodzinny z okazji imienin Piotra i Pawła na pl. Kolegiackim.

05 MIESZKALNICTWO

Zasoby mieszkaniowe

Według szacunków Urzędu Miasta Poznania **zasób mieszkaniowy Poznania na koniec 2023 r. liczył 301,9 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 19,1 mln m², czyli na 1000 mieszkańców przypadało 549 mieszkań.**

Przeciętna powierzchnia mieszkania wynosiła 63 m². Na jedno mieszkanie przypadało mniej niż dwie osoby. 97,7% mieszkańców posiadało w mieszkaniach dostęp do sieci wodociągowej, 97,0% do łazienki, 90,8% do sieci centralnego ogrzewania, a 75,8% do sieci gazowej (dane za 2022 r.).

W 2023 r. w Poznaniu oddano do użytkowania 4626 mieszkań (o 13% mniej niż przed rokiem), w tym 4329 mieszkań na sprzedaż lub wynajem. Większość nowych mieszkań (4172) znajdowała się w budynkach wielorodzinnych. **Rozpoczęto budowę 3182 mieszkań**, najwięcej (90,5%) na sprzedaż lub wynajem. Wydano decyzje o pozwoleniu na budowę lub przyjęto zgłoszenia z projektem budowlanym dla 6438 mieszkań (o 18,5% mniej niż przed rokiem).

Miasto Poznań posiadało 12 612 lokali mieszkalnych zarządzanych przez spółkę z udziałem Miasta – Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. (ZKZL), w tym 5458 w budynkach komunalnych oraz 7103 mieszkania w budynkach wspólnot mieszkaniowych. W zasobie znajdowało się 836 zwolnionych lokali, które w przeszłości były wykorzystywane na cele mieszkaniowe, z czego 393 zostały zakwalifikowane do ponownego wykorzystania na cele mieszkaniowe, zaś pozostałe, z uwagi m. in. na ich stan techniczny – do rozbiórki, sprzedaży albo zagospodarowania na cele niemieszkalne. **Lokale komunalne wynajmowało 8959 najemców** (mieszkało w nich 28,3 tys. osób). **W ramach najmu socjalnego wynajmowanych było 1635 lokali** przez 895 najemców (mieszkało w nich 4,4 tys. osób).

Budynkami o nieuregulowanym stanie prawnym i częściami wspólnymi w części budynków z udziałem wspólnot mieszkaniowych, w tym z udziałem Miasta Poznania, administrowała spółka z udziałem Miasta Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.

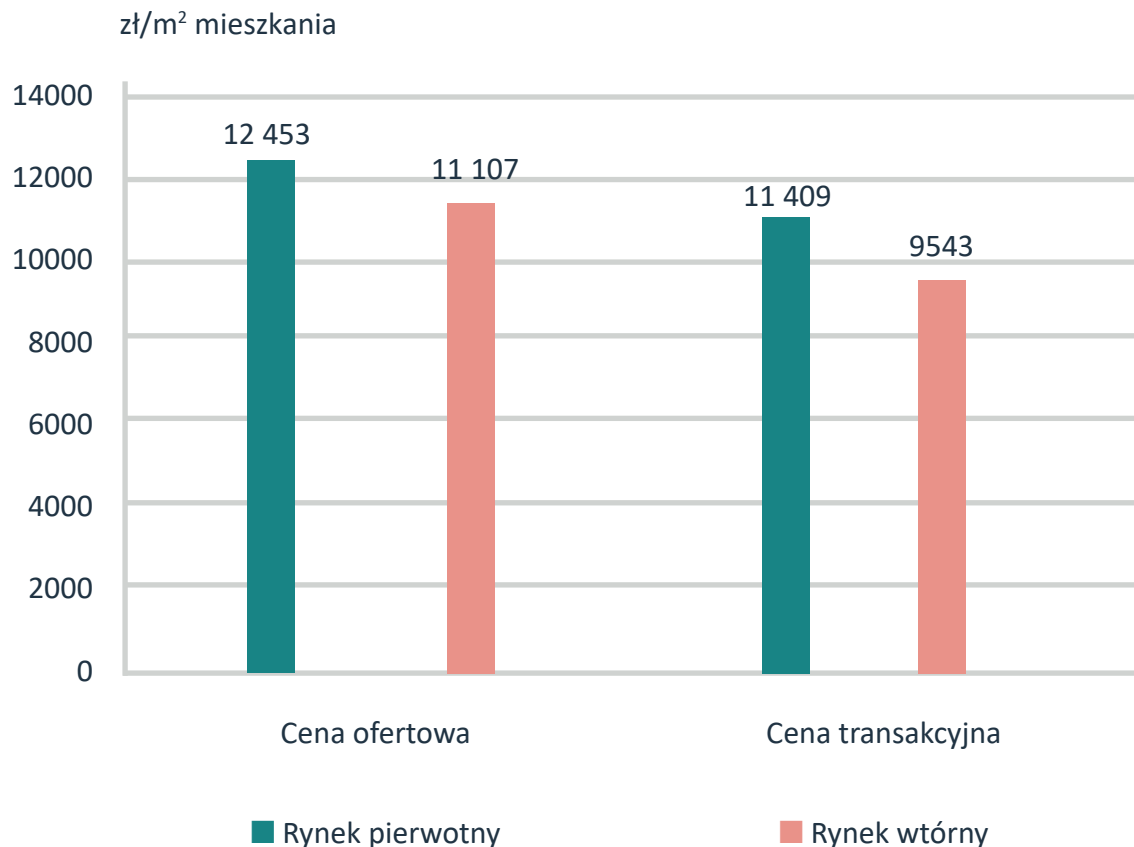
W 2023 r. Rada Miasta Poznania przyjęła Uchwałą Nr XCI/1754/VIII/2023 **Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Poznania na lata 2024–2028.**

Spółka z udziałem Miasta Poznania – Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. (PTBS) posiadała 3538 lokali mieszkalnych wynajmowanych przez 7332 najemców, w tym 393 mieszkania, za które Miasto Poznań wniosło opłatę partycypacyjną (dla osób w wieku senioralnym oraz niekwalifikujących się do przedłużenia umowy najmu lokalu komunalnego ze względu na osiągnięte dochody).

Sytuacja na rynku nieruchomości

Według danych Narodowego Banku Polskiego w 2023 r. w Poznaniu średnie ceny transakcyjne mieszkań w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 14,0% na rynku pierwotnym oraz o 9,0% na rynku wtórnym. Łączna wartość, zarejestrowanych przez ZGiKM GEOPOZ, 412 transakcji kupna/sprzedaży budynków mieszkalnych wyniosła 378,2 mln zł.

Wykres 8. Średnia cena mieszkania w Poznaniu w IV kwartale 2023 r.

Źródło: NBP

Cena w zł/m ² mieszkania	Rynek pierwotny	Rynek wtórny
Cena ofertowa	12 453	11 409
Cena transakcyjna	11 107	9 543

Wskaźnik szacowanej dostępności mieszkania w Poznaniu w 2023 r. zmniejszył się z 0,77 do 0,75. Oznacza to, że za przeciętne wynagrodzenie miesięczne w sektorze przedsiębiorstw można było zakupić 0,75 m² mieszkania.

Programy mieszkaniowe

W 2023 r. kontynuowano miejskie programy mieszkaniowe realizowane, we współpracy z Miastem, przez spółki PTBS i ZKZL, skierowane do mieszkańców:

- **o średnich dochodach:**
 - » **„POZnań – i zamieszkaj”** (552 mieszkania PTBS w II edycji) – kontynuowano budowę mieszkań przy ulicach: J. Wiencka, E. Zawackiej, A. Poszwińskiego (199 mieszkań) oraz przy ulicach: E. Zawadzkiej i M. Ceglowskiej (353 mieszkania); w przygotowaniu były nowe inwestycje przy ulicach Bielicowej i Żelaznej (łącznie 2320 mieszkań); dokapitalizowano PTBS kwotą 38,2 mln zł pozyskaną z bezzwrotnych środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK); do II edycji programu wskazano 250 gospodarstw domowych;
 - » **„Najem z dojściem do własności”** – 491 lokali PTBS objętych Programem: ul. Suwalska (20), ul. Żołnierzy Wyklętych/Zawackiej (291), ul. Ceglowskiej (180 lokali) – zawarto 3 nowe umowy najmu i sprzedano 4 lokale mieszkalne przy ul. Suwalskiej; na koniec 2023 r. w Programie zostało łącznie 487 lokali mieszkalnych;
 - » **„Mieszkanie dla Seniora”** (249 lokali PTBS w ramach mieszkań z partycypacją Miasta) – do zasobu włączono 46 lokali przy ulicach: Grabowej, A. Hercena, Murawa, Naramowickiej, Piaskowej i Roboczej; zasiedlono 18 lokali;
 - » **„Mieszkanie studyjne dla Seniora”** (9 lokali ZKZL) – kontynuowano prace nad włączeniem do Programu lokali przy pl. Bernardyńskim oraz przy ul. Garbary (łącznie 17 lokali);
 - » **„Mieszkanie dla Absolwenta”** (143 lokale PTBS) – zawarto 11 nowych umów najmu;
 - » **„Mieszkania z partycypacją Miasta – zasób niesenioralny”** (144 lokale PTBS) – wskazano 3 gospodarstwa domowe do zawarcia umowy najmu;
 - » **„Mieszkanie do remontu (ZKZL)”** – zawarto 38 porozumień z przyszłymi najemcami o udostępnieniu komunalnych lokali mieszkalnych do remontu (roboty ogólnobudowlane i instalacyjne); z 50 najemcami podpisano (na czas nieokreślony) umowy najmu wyremontowanych lokali;
 - » **„Społeczna Agencja Najmu (ZKZL)”** – do programu zakwalifikowano 188 gospodarstw domowych; rozpoczęto przyjmowanie zgłoszeń od właścicieli lokali zainteresowanych umową z Społeczną Agencją Najmu (SAN); zawarto 30 umów najmu (dane na styczeń 2024 r.); trwały prace nad przystąpieniem Miasta do rządowego programu pn. „Mieszkanie na Start”, co pozwoli najemcom SAN-u na korzystanie z dopłat do czynszu ze środków Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK);

- o niskich dochodach:

- » „**Najem socjalny lokali ze wsparciem**” (162 lokale ZKZL) – pozyskano 54 beneficjentów z 31 środowisk; przekazano 7 organizacjom pozarządowym (NGOs) dotację na udzielanie wsparcia najemcom (ogółem 292 beneficjentów z 167 środowisk);
- » „**Zagospodarowanie pustostanów**” – zakończono modernizację 145 lokali; w trakcie ponownego zagospodarowania było 267 zwolnionych lokali;
- » „**Mieszkalnictwo wspomagane i treningowe**” – zapewniono wsparcie i ochronę 113 osobom; wydano 196 decyzji o skierowaniu do mieszkania chronionego.

Najemcy komunalnych lokali mieszkalnych uzyskali korzystne warunki w zakresie: nabycia z bonifikatą swoich mieszkań (podpisano 64 akty notarialne) oraz prawa pierwszeństwa w nabyciu komunalnych nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednolokalowymi (podpisano 4 akty notarialne). Pozostali najemcy korzystali z możliwości uzyskania bonifikaty opłaty jednorazowej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności (udzielono 2522 bonifikaty).

Sprzedano 16 komunalnych działek budowlanych pod budownictwo jednorodzinne. Przeprowadzono 63 zamiany mieszkań komunalnych, pozyskując 52 lokale do dalszego wynajmu.

Rozpoczęto prace budowlane, finansowane m.in. z kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz bezzwrotnych środków z Funduszu Dopłat BGK, łącznie 382 mieszkań komunalnych przy ulicach Darzyborskiej i Nadolnik. W celu umożliwienia realizacji inwestycji Rada Miasta Poznania wyraziła zgodę na wniesienie przez Miasto Poznań aportu do spółki ZKZL w postaci prawa własności nieruchomości w rejonie ul. Darzyborskiej (Uchwała Nr LXXXIII/1521/VIII/2023).

W przygotowaniu była budowa 431 mieszkań komunalnych przy ulicach: Jarzębowej, Kopanina i T. Kotarbińskiego.

W ramach programów poprawy stanu technicznego istniejącego zasobu mieszkaniowego Miasta prowadzono prace termomodernizacyjne i izolacyjne oraz remonty i modernizacje wielobranżowe w 16 budynkach komunalnych na łączną kwotę 74,7 mln zł, w tym 39 mln zł (także na modernizację pustostanów) pozyskano z bezzwrotnego wsparcia z Funduszu Dopłat BGK.

Pomoc mieszkaniowa

W 2023 r. do zawarcia umowy najmu mieszkania komunalnego uprawnionych było 506 gospodarstw domowych, z tego 153 do najmu socjalnego lokalu i 353 do najmu na czas nieokreślony.

Uprawnionym do otrzymania lokalu na podstawie tzw. „listy prezydenckiej” przekazano klucze do 240 mieszkań, w tym 40 mieszkań wynajęto w ramach najmu socjalnego.

Przedłużono 730 umów najmu lokalu socjalnego. Rada Miasta Poznania przyjęła Uchwałę Nr XCI/1753/VIII/2023 zmieniającą uchwałę Nr XIX/322/VIII/2019 Rady Miasta Poznania z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Poznania.

Tabela 8. Stawki czynszu w mieszkaniowym zasobie komunalnym i PTBS na 31.12.2023 r.

Stawka czynszu	Kwota w zł/ m² w zasobie komunalnym	Kwota w zł/m² w zasobie PTBS
Najniższa miesięczna stawka czynszu w lokalach mieszkalnych	7,40	13,92
Najwyższa miesięczna stawka czynszu w lokalach mieszkalnych	14,90	37,75
Wysokość ustalonej stawki czynszu lokalu wynajmowanego w ramach najmu socjalnego	2,45	x

Źródło: UMP, PTBS

W 2023 r. 31 najemcom lokali komunalnych przyznano obniżkę czynszu.

Na koniec 2023 r. kwota zaległości w opłatach za komunalne lokale mieszkalne, wynajmowane przez 4932 gospodarstwa domowe, wyniosła 73,8 mln zł. Dłużnicy mieli możliwość wnioskowania o rozłożenie zadłużenia na raty (zawarto 800 porozumień ratalnych), a także odpracowania zadłużenia w ramach programu pn. „Gospodarz Domu” (87 osób odpracowujących zadłużenie). Wobec 58 uporczywych dłużników uruchomiono sądową procedurę eksmisyjną.

W 2023 r. w ramach pomocy mieszkaniowej wypłacono m.in.:

- 45,8 tys. ustawowych dodatków mieszkaniowych w kwocie 19,1 mln zł (dla 7632 gospodarstw domowych);
- 26,2 tys. ryczałtów na zakup opału w kwocie 1,6 mln zł;
- 5,9 tys. zryczałtowanych dodatków energetycznych w kwocie 90,6 tys. zł;
- 849 refundacji podatku VAT dla gospodarstw domowych wykorzystujących paliwo gazowe jako główne źródło ogrzewania, w kwocie 177,6 tys. zł.

Osobom, wobec których zapadły wyroki eksmisyjne z lokali stanowiących własność prywatną, wskazano do zasiedlenia 207 lokali socjalnych i 65 tymczasowych pomieszczeń. Z tytułu niedostarczenia 231 lokali socjalnych Miasto Poznań w 2023 r. wypłaciło odszkodowania w kwocie 5,1 mln zł.

Działania podejmowane przez **Pełnomocniczkę Prezydenta Miasta Poznania ds. Ochrony Praw Lokatorów i Projektów Mieszkaniowych** obejmowały m.in.: udzielanie pomocy lokatorom w dochodzeniu swoich praw wynikających z umowy najmu lokalu, uczestniczenie w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy najemcami lokali a wynajmującymi, podejmowanie uzasadnionych interwencji w obronie praw lokatorów, rozpatrywanie i analizowanie spraw związanych m.in. z: podwyżkami czynszu za najem lokalu, procedurą eksmisyjną, a także działania edukacyjne.

06 MOBILNOŚĆ MIEJSKA

Infrastruktura drogowa i bezpieczeństwo

W 2023 r. wdrażano Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta Poznania realizowany w ramach **Polityki Mobilności Transportowej Miasta Poznania**.

W 2023 r. długość ulic o nawierzchni twardej w Poznaniu wynosiła 957 km. Blisko 65% z nich utrzymanych było w stanie bardzo dobrym lub dobrym. **Poznańska infrastruktura drogowa obejmowała także 21 mostów i 76 wiaduktów.** W mieście znajdowało się 335 sygnalizacji świetlnych i 45,9 tys. punktów oświetleniowych. W 2023 r. **doświetlono 14 przejść dla pieszych** w celu poprawy ich bezpieczeństwa oraz **wyremontowano 15,5 tys. m² chodników.** **Wyremontowano ulice o łącznej powierzchni 77 tys. m².** Prowadzone były także prace utrzymaniowe, dorażne, związane z punktowymi naprawami zniszczonej nawierzchni jezdni.

Ważniejsze inwestycje i remonty drogowe prowadzone w 2023 r. obejmowały:

- **Program Centrum** – obejmujący zmianę torowisk i infrastruktury podziemnej, a także przebudowę ulic i chodników w śródmieściu, realizowany w dwóch etapach;
 - » **Program Centrum – etap I** – przebudowa torowisk tramwajowych i uspokojenie układu komunikacyjnego w ulicach: Święty Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, Pl. Wolności, Towarowa;
 - » **Program Centrum – etap II** – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka;
- budowę zintegrowanego węzła transportowego „Grunwaldzka” w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20;
- przebudowę ul. Kolejowej;
- przebudowę ul. Pokrzywno;
- przebudowę ul. Hodowlanej;
- wymianę nawierzchni, m.in. na ulicach: Umultowskiej, Obozowej, Roboczej, Inflanckiej, Kobylepole, Strzeszyńskiej, Serbskiej, Reymonta;
- realizację programu pn. „Bezpieczne przejścia dla pieszych na terenie Miasta Poznania”.

W ramach działań mających na celu uspokojenie ruchu, **strefa Tempo 30** o łącznej długości 2,5 km, wprowadzona została na ulicach os. Winogrody Wschód: Czarna Rola, Karbowska, Kargowska, Kłosowa, Pasterska, Skotarska, Słomiana, Włodarska. **Tym samym strefa Tempo 30 objęła 328,9 km dróg w Poznaniu.** Przeprowadzono także **demontaż urządzeń sygnalizacji świetlnej** na skrzyżowaniach: Garbary/Wodna, Polna/Jackowskiego, Dąbrowskiego/Kościelna oraz Poznańska/Mickiewicza.

Tabela 9. Wypadki i kolizje drogowe w Poznaniu

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba kolizji drogowych	6 652	7 250	6 646	7010
Liczba wypadków drogowych	624	477	555	537
Ranni w wypadkach drogowych	723	562	629	589
Zabici w wypadkach drogowych	16	14	17	9

Źródło: GUS

W 2023 r. liczba wypadków drogowych była niższa o 3,2%, liczba rannych w wypadkach obniżyła się o 6,4%, a liczba zabitych w wypadkach spadła o blisko połowę. O 5,5%, porównując do roku poprzedniego, wzrosła natomiast liczba kolizji (czyli zdarzeń drogowych, w których nikt nie ucierpiał).

Motoryzacja i rowery

W 2023 r. w Poznaniu **zarejestrowanych było 561,0 tys. pojazdów**, z tego:

- samochodów osobowych: 441,3 tys.;
- samochodów ciężarowych: 66,6 tys.;
- motocykli: 22,1 tys.

Według GUS-u na koniec **2022 r.** (najnowsze dostępne dane) **na 1000 mieszkańców Poznania przypadało 797 samochodów osobowych** (najwięcej w Polsce, po Warszawie).

W 2023 r. wydano **90,0 tys. dowodów rejestracyjnych** – o 3,8 tys. więcej niż w 2022 r. W 2023 r. wydano także **12,7 tys. praw jazdy**. W Poznaniu działało **60 ośrodków szkolenia kierowców** i **52 stacje kontroli pojazdów**.

Tabela 10. Liczba samochodów osobowych zarejestrowanych w Poznaniu

Liczba pojazdów	2010	2015	2021	2022	2022/2010 (%)
Ogółem	285 411	338 984	424 183	431 181	151,1
Na 1000 mieszkańców	514	625	778	797	X

Źródło: GUS

W celu zwiększenia bezpieczeństwa i usprawnienia ruchu drogowego oraz dostosowania infrastruktury drogowej do obowiązujących przepisów, a także uporządkowania zasad parkowania i poprawy jakości podróżowania mieszkańców, podczas prac inwestycyjno-remontowych **wprowadzono 478 nowych stałych organizacji ruchu i 1322 tymczasowe organizacje ruchu**. Miasto Poznań konsekwentnie wspierało alternatywne formy transportu, jak rower czy komunikacja publiczna.

W 2023 r. kontynuowano wdrażanie „**Strategii rozwoju elektromobilności dla miasta Poznania do roku 2035**”. Na podstawie raportu udostępnionego przez Ministerstwo Cyfryzacji z Centralnej Ewidencji Pojazdów na koniec 2023 r. w Poznaniu zarejestrowanych było **2645 samochodów osobowych o napędzie elektrycznym**, które były **zwolnione z opłat za postój w Strefie Płatnego Parkowania**. Według danych pochodzących z Urzędu Dozoru Technicznego na dzień 31.12.2023 r. w Poznaniu funkcjonowało **105 stacji i 190 punktów ładowania pojazdów elektrycznych** (55 punktów powstało w 2023 r.). **Pojazdy o napędzie elektrycznym stanowiły 37% floty** znajdującej się w posiadaniu Urzędu Miasta Poznania. **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. (MPK)** dysponowało **58 autobusami elektrycznymi oraz 25 autobusami o napędzie elektrycznym zasilanymi wodorem i 79 punktami ładowania**.

Działaniem usprawniającym komunikację w przestrzeni publicznej oraz wprowadzającym ład na miejskich chodnikach było wprowadzenie punktów mikromobilności „Hop&Go”. Na terenie miasta powstały 273 miejsca, w których można było zaparkować swój rower, współdzieloną hulajnogę elektryczną czy inne urządzenie – np. unicykl.

Kontynuowano wprowadzanie nowych rozwiązań, np. wyznaczano koperty przy szpitalach (ul. Poznańska i ul. Jarochowskiego), na których można było parkować za darmo do 15 minut.

W 2023 r. w ramach **Strefy Płatnego Parkowania (SPP)** funkcjonowały **422 automaty parkingowe**. Dla terenów Osiedla Św. Łazarz oraz dzielnicy Wilda opracowane zostały projekty uzupełniające dla stałej organizacji ruchu na obszarze SPP. Zrealizowano także dostawę 2 samochodów elektrycznych z przeznaczeniem do systemu e-kontroli SPP oraz zakupiono moduł informatyczny obsługujący szybkie płatności internetowe, a także moduł informatyczny przetwarzający dane w zakresie e-kontroli pojazdów.

Tabela 11. Miejski system parkowania

Liczba miejsc postojowych	2022	2023
Liczba miejsc postojowych w Strefie Płatnego Parkowania	14 201	14 221
Liczba miejsc postojowych na parkingach buforowych	1174	1238
Liczba miejsc postojowych w systemie Park&Ride	337	337
Łączna liczba miejskich miejsc parkingowych	15 712	15 796

Źródło: UMP

W 2023 r. trwały prace nad uruchomieniem strony internetowej z e-usługami – tym samym nad rozszerzeniem e-identyfikatora mieszkańca. Wprowadzono e-abonamenty, e-płatności za „wezwania raporty” (w przypadku nieopłaconego lub przedłużonego postoju) oraz rozpoczęto prace nad wdrożeniem możliwości zakupu zastrzeżonego miejsca parkingowego (e-koperty). Kontynuowano prace przygotowawcze do wdrożenia w 2024 r. e-kontroli w Strefie Płatnego Parkowania.

Uzupełnieniem funkcjonowania SPP było **10 parkingów buforowych na obrzeżach strefy oraz parkingi Park & Ride (P&R) przy ciągach komunikacyjnych prowadzących do centrum miasta**. W 2023 r. średnia zajętość dzienna (procentowy stosunek dziennej liczby wjazdów do pojemności obiektu) parkingów P&R wynosiła odpowiednio: 72,6% przy ul. Świętego Michała, 21,0% przy ul. Szymanowskiego, 35,4% na rondzie Starołęka i 6,4% przy ul. Biskupińskiej. Do bezpłatnego pozostawienia auta na parkingach (w godzinach otwarcia) uprawniała Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna (PEKA), Elektroniczna Legitymacja Studencka lub Elektroniczna Legitymacja Doktorancka z ważnym biletym okresowym na strefę „A”.

W 2023 r. długość dróg rowerowych w Poznaniu wynosiła 345,3 km, czyli o 12 km więcej niż rok wcześniej.

Na podstawie danych z 35 automatycznych liczników rowerowych można określić, że udział ruchu rowerowego wyniósł ponad 10% wszystkich podróży po mieście.

W 2023 r. ważniejsze inwestycje w infrastrukturę rowerową obejmowały m.in.:

- budowę drogi rowerowej wzdłuż ulic Wyszyńskiego, Estkowskiego, Wolnica, Solna;
- budowę Wartostrady pieszo-rowerowej po obu stronach rzeki Warty; w 2023 r. zbudowano łącznik z drogą rowerową w ul. Hetmańskiej po południowej stronie Mostu Przemysła I o długości 0,3 km (droga pieszo-rowerowa, monitoring, oświetlenie efektywne energetycznie);
- budowę drogi rowerowej w ciągu ul. Grochowskiej na odcinku ul. Pogodna – Chociszewskiego;
- budowę drogi rowerowej na ul. Literackiej w ramach zadania Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego (PBO) pn. „Drogi rowerowe dla Strzeszyna i Smochowic”;
- budowę kładki pieszo-rowerowej na ul. Grunwaldzkiej, przy skrzyżowaniu z trasą kolejową E20;
- wymianę nawierzchni ścieżki rowerowej na ul. Kurpińskiego, ul. Księcia Mieszka I;
- wymianę nawierzchni drogi rowerowej w ul. Dolna Wilda w ramach zadania PBO pn. „Wilda-Dębiec-Świerczewo: rowerem na Wartostradę”;
- montaż nowych liczników rowerowych (łączna liczba 35).

W partnerstwie z Gminą Czerwonak, Suchym Lasem i powiatem poznańskim zbudowana została **kładka pieszo-rowerowa przez rzekę Wartę** na wysokości Owińsk.

Trwały także prace ziemne związane z budową pieszo-rowerowych tzw. **mostów Berdychowskich** przez rzeki Wartę i Cybinę. Połączą one Stare Miasto z Ostrowem Tumskim i dalej z terenami po wschodniej stronie Warty, w tym szczególnie wokół Mały. Z uwagi m.in. na Program Rowerowy Miasta Poznania i prognozowane intensywne wykorzystywanie przepraw w codziennych podróżach zaplanowano podział przestrzeni na część pieszą i rowerową, by cykliści sprawnie przejeżdżali na drugą stronę Warty, a piesi mogli swobodnie spacerować.

Ukazała się **nowa, bezpłatna wersja mapy rowerowej Poznania**, która była dostępna w wersji papierowej i elektronicznej.

Transport publiczny

Długość sieci transportowej transportu publicznego wynosiła:

- sieć autobusowa: 356,0 km;
- sieć tramwajowa: 72,7 km.

W 2023 r. 36% podróży miejskich realizowanych było przez transport publiczny.

W Poznaniu funkcjonowało **20 linii tramwajowych i 68 linii autobusowych transportu publicznego**. Mieszkańcy Poznania mogli również korzystać z autobusowych linii gminnych funkcjonujących na terenie Poznania. **Tabor miejski liczył 229 składów tramwajowych i 346 autobusów**. Wszystkie przystanki tramwajowe dostosowane były do pojazdów niskopodłogowych, a po ulicach Poznania jeździło **79% niskopodłogowych tramwajów i 100% niskopodłogowych autobusów**. Ponad 70% przystanków wyposażonych było we wiaty. **Przybyło 29 tablic informacji pasażerskiej**, zwiększając ich liczbę do 245 sztuk. **Współczynnik punktualności tramwajów** wynosił 93%, a autobusów 92%.

Z eksploatacji wycofano 33 najstarsze autobusy, spełniające najniższe normy emisji spalin.

Wprowadzono do eksploatacji 25 niskopodłogowych autobusów elektrycznych zasilanych wodorem marki Solaris Urbino 12 Hydrogen.

Do floty poznańskiego przewoźnika dołączyło też **20 przegubowych autobusów Mercedes-Benz Conecto G** z napędem konwencjonalnym spełniających normę emisji spalin EURO 6. **Udział autobusów zeroemisyjnych na koniec 2023 r. wyniósł 24%**

W trakcie realizacji były naprawy główne tramwajów **Siemens Combino** – pilotażowo na dachu jednego pojazdu zamontowano panele fotowoltaiczne.

Ważniejsze inwestycje prowadzone w 2023 r. obejmowały m.in. takie projekty, jak:

- „Budowa trasy tramwajowej od pętli Wilczak do Naramowic w Poznaniu”;
- „Korekta funkcjonowania układu komunikacyjnego w rejonie ronda Rataje”;
- „Odnowa infrastruktury publicznego transportu zbiorowego” – w 2023 r. prowadzono prace polegające m.in. na przebudowie tras tramwajowych w ul. Fredry i ul. Mielżyńskiego, przebudowano torowisko tramwajowe w ul. Głogowskiej (od Hetmańskiej do Dalekiej), przejazd tramwajowy

na skrzyżowaniu Hetmańska/Dmowskiego, a także węzeł rozjazdowy pętli na pl. Wielkopolskim, wymieniono zwrotnice oraz układ torowy węzła rozjazdowego Kórnicka od strony os. Lecha, zmodernizowano estakadę Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) nad doliną Bogdanki, przebudowano torowisko pomiędzy przystankami Szymanowskiego i pętlą Sobieskiego, a także przystanki autobusowe: Dziedzicka, Robocza, Prąszniczki i Gospodarska;

- „Odnowa infrastruktury publicznego transportu zbiorowego – modernizacja trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju”;
- „Przebudowa torowisk w ulicach: Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 roku”;
- „Przebudowa trasy tramwajowej: Kórnicka – os. Lecha – rondo Żegrze wraz z budową odcinka od ronda Żegrze do ul. Unii Lubelskiej”.

Zbudowano także nowoczesną **halę warsztatową w zajezdni przy ul. Warszawskiej**, przystosowaną do obsługi autobusów, ze szczególnym uwzględnieniem pojazdów zeroemisyjnych (wodorowych i bateryjnych).

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. (MPK) prowadziło przewóz osób kolejką wąskotorową **Maltanka**. Od wiosny do jesieni w weekendy i święta uruchamiano także linie turystyczne: tramwajowe linie nr 0, 20 i H oraz autobusowe linie nr 100 i 102.

W ramach rozwoju sieci transportowej od września 2023 r. uruchomiono nowe **linie minibusowe nr 416, 122 i 123**.

Dla poprawy płynności ruchu komunikacji miejskiej zmodyfikowano sterowanie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach: Święty Marcin/Niepodległości/Towarowa, Grunwaldzka/Ostroroga, Jana Pawła II/Kórnicka, na rondzie Starołęka, wzdłuż trasy tramwajowej Wilczak–Błazeja. Dodatkowo **wyznaczono buspasy** w ciągu al. Niepodległości (na odcinku od ul. Libelta do przystanku Zamek). W 2023 r., łączna długość buspasów wynosiła 23 km.

W Poznaniu działało 309 punktów sprzedaży biletów, 131 biletomatów w przestrzeni publicznej oraz 608 w pojazdach transportu publicznego. Na koniec 2023 r. liczba wydanych kart PEKA będących nośnikiem opłat za przejazdy wyniosła 976,0 tys.

W 2023 r. **kompleksowo zmodernizowano System PEKA** przechodząc na **system opierający się na koncie użytkownika. Udostępniono bezpłatną mobilną Aplikację PEKA**, w której m.in. można było kupić i natychmiast okazać bilet okresowy bez konieczności posiadania plastikowej karty PEKA. Modernizacja zwiększyła także możliwości zdalnego załatwienia spraw związanych z biletami, a także rejestracji w systemie PEKA online, bez konieczności osobistej wizyty w Punkcie Obsługi Klienta

Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu. Ponadto posiadając tzw. „profil zaufany” można było skorzystać z **autoryzacji przez login.gov.pl**. Nowym rozwiązaniem była również **integracja systemów PEKA i ID Poznań**, która umożliwiała skorzystanie ze zniżki metropolitalnej przy zakupie biletów okresowych. Aplikację można było pobrać na smartfony z systemami Android oraz iOS.

Zmodernizowany system PEKA otrzymał nagrodę w kategorii „Transport” podczas branżowych targów Smart City Expo Poland 2023 w Łodzi.

Podział stref biletowych oraz cennik opłat w ciągu całego roku nie uległ zmianie. Nadal funkcjonował zniżkowy **Bilet Metropolitalny** dla osób, które mieszkały i rozliczały podatek dochodowy w Poznaniu lub w jednej z 19 jednostek samorządu terytorialnego objętych transportowym porozumieniem międzygminnym. W 2023 r. ze zniżki wynikającej z tego uprawnienia skorzystano **204,1 tys. razy**. Pasażerowie posiadający na karcie PEKA bilet sieciowy strefy „A” mogli korzystać z bezpłatnych przejazdów kolejowych w granicach Poznania.

W 2023 r. w pojazdach MPK kontynuowano montaż terminali do sprzedaży biletów za pomocą zbliżeniowych kart płatniczych. Uruchomiono System OPS (Open Payment System) umożliwiającym podróżującym zakup jednorazowego biletu czasowego lub 24-godzinnego przy użyciu zbliżeniowej karty płatniczej lub smartfonu posiadającego tego typu funkcjonalność.

Dostępność transportowa miasta

Według danych Urzędu Transportu Kolejowego w 2022 r. (najnowsze dostępne dane) **dworzec Poznań Główny obsłużył 22,1 mln podróżnych** i był drugą w Polsce największą stacją wymiany pasażerskiej.

Z dworca korzystali przede wszystkim krajowi przewoźnicy kolejowi obsługujący połączenia regionalne i dalekobieżne: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (PLK), Polregio S.A. i Koleje Wielkopolskie sp. z o.o. (KW). W 2023 r. Miasto zabezpieczyło środki finansowe na zadanie pn. **„Integracja węzłów na północnej obwodnicy towarowej m. Poznania z miejskim transportem zbiorowym”**. Kontynuowano prace projektowe i kompletowanie niezbędnej dokumentacji w zakresie budowy skrzyżowań z linią kolejową nr 354 w ciągu ulic Lutyckiej i Gołęcińskiej.

W 2023 r. w ramach **Poznańskiej Kolei Metropolitalnej** (PKM), której operatorem jest spółka samorządu województwa wielkopolskiego – Koleje Wielkopolskie sp. z o.o., funkcjonowały połączenia w 9 kierunkach: Wągrowiec, Grodzisk Wielkopolski, Nowy Tomyśl, Środa Wielkopolska, Gniezno, Rogoźno, Września, Kościan i Wronki. W ramach rozwoju PKM planowane było uruchomienie nowych połączeń na kierunku Poznań–Śrem oraz Poznań–Międzychód. Z okazji 5-lecia istnienia Poznańskiej Kolei Metropolitalnej w 2023 r. podpisano porozumienie na uruchomienie od 1 stycznia 2024 r. dodatkowych pociągów kursujących w obu kierunkach w ramach PKM (głównie na najkrótszych trasach).

W sierpniu na Dworcu Letnim w Poznaniu odbyła się prezentacja pierwszego **Hybrydowego Zespołu Trakcyjnego Impuls 2 typu 36WEh**, który Spółka Koleje Wielkopolskie sp. z o.o. włączyła do eksploatacji w 2023 r. Pojazd ten, wyposażony w dwusystemowy (hybrydowy) napęd, pozwala na jazdę zarówno pod trakcją elektryczną, jak i na trasach niezelektryfikowanych, dzięki silnikowi spalinowemu.

W 2023 r. Koleje Wielkopolskie przeprowadziły **modernizację bazy dla serwisowania pojazdów w Poznaniu**. Zelektryfikowano tor prowadzący do hali serwisowej, co umożliwiło obsługę pojazdów elektrycznych. Hala została również wyposażona w najnowocześniejszy sprzęt diagnostyczny. Dzięki temu **Punkt Utrzymania Taboru w Poznaniu**, stał się miejscem kompleksowego serwisu dla pojazdów zarówno spalinowych, jak i elektrycznych.

Mieszkańcy Poznania mogli korzystać ze **Wspólnego Biletu Samorządowego**, który w ciągu doby uprawniał do nieograniczonej liczby przejazdów pociągami wybranych przewoźników i zniżek w wybranych instytucjach kultury (w Poznaniu w: Wielkopolskim Muzeum Niepodległości, Centrum Szyfrów Enigma, Bramie Poznania, Teatrze Wielkim i Polskim Teatrze Tańca).

W 2023 r. Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o. obsłużył łącznie 2,8 mln pasażerów, o blisko 1/4 więcej w porównaniu do 2022 r.

Aż 93,4% ruchu pasażerskiego obejmowało loty zagraniczne (46 regularnych kierunków), a 6,6% loty krajowe (2 regularne kierunki). Na lotnisku działało 14 linii czarterowych, 2 przewoźników typu „low cost” oraz 5 tradycyjnych przewoźników typu „Legacy”.

Ruch regularny obejmował połączenia w 48 kierunkach: Warszawa, Frankfurt, Monachium, Londyn–Stansted, Londyn–Luton, Dublin, Amsterdam, Kopenhaga, Paryż–Beauvais, Budapeszt, Zadar, Oslo–Torp, Kraków, Liverpool, Edynburg, Bristol, Alicante, Malta, Mediolan–Bergamo, Rzym–Ciampino, Sztokholm–Arlanda, Amman, Bruksela–Charleroi, Helsinki, Wenecja–Treviso, Manchester, Split, Burgas, Tel Aviv,

Leeds/Bradford, Cork, Birmingham, Eindhoven, Korfu, Pula, Barcelona–Girona, Cagliari, Chania, Dubaj, Kutaisi, Lizbona, Werona, Bari, Tirana, Majorka, Pafos.

W 2023 r. dokonano 35 tys. operacji lotniczych, z tego odprawiono: 9,1 tys. samolotów rejsowych, 5,2 tys. czarterowych i 14,4 tys. General Aviation.

Najwięcej pasażerów korzystało z:

- połączeń regularnych do: Londynu (lotniska Stansted – 157,0 tys. i Luton – 129,6 tys.), Warszawy (134,7 tys.), Monachium (97,0 tys.), Dublinu (75,8 tys.), Frankfurtu (117,9 tys.);
- połączeń czarterowych do: Antalyi (232,5 tys.), Hurghady (51,8 tys.), Marsa Alam (53,8 tys.).

Najwięcej lotów na kierunkach regularnych dotyczyło: Warszawy (2,2 tys.), Frankfurtu (1,8 tys.) oraz Monachium (1,3 tys.).

Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o. wszedł w skład konsorcjum i wraz z partnerami zagranicznymi ubiega się o dofinansowanie unijne planowanego projektu pn. „BSR Hydrogen Air Transport-Preparation of Baltic Sea Region Airports for Green Hydrogen”. W pierwszym etapie planuje się budowę na terenie lotniska farmy fotowoltaicznej, która w przyszłości stanie się odnawialnym źródłem energii dla elektrolizerów do produkcji ekologicznego wodoru do samolotów.

07 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Stan bezpieczeństwa

W 2023 r. liczba przestępstw stwierdzonych w Poznaniu zmniejszyła się o 2,8%. Większość z nich stanowiły przestępstwa kryminalne (81,2%). Udział przestępstw o charakterze gospodarczym wyniósł 12,5%, a przestępstwa drogowe stanowiły 3,3%. Nastąpił wzrost liczby przestępstw kryminalnych o 3,1% oraz spadek przestępstw gospodarczych o 32,5%.

Według danych GUS-u w Poznaniu w 2023 r. stwierdzono 14,9 tys. przestępstw.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w Poznaniu wyniósł według danych GUS-u 47,9%. W przypadku przestępstw kryminalnych wskaźnik był niższy i ukształtował się na poziomie 39,2%, podczas gdy wykrywalność sprawców przestępstw gospodarczych osiągnęła 85,3%, a drogowych 96,4%.

Policja podjęła 78,1 tys. interwencji na terenie miasta – nieznacznie mniej niż w 2022 r., nałożono 12,1 tys. mandatów karnych (dane Policji).

W 2023 r. według GUS-u odnotowano 7 tys. kolizji, tj. o 5,5% więcej niż przed rokiem. W 537 wypadkach drogowych, rannych zostało 589 osób, a 9 poniosło śmierć. W porównaniu do 2022 r. liczba wypadków spadła o 3,2%, a liczba rannych zmniejszyła się o 6,4%.

Średni czas dojazdu policji do zdarzeń pilnych wyniósł 10 minut 20 sekund, a do zdarzeń zwykłych 43 minuty 45 sekund.

Najczęściej zgłaszanymi zagrożeniami do Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa na terenie Poznania w 2023 r. były:

- przekraczanie dozwolonej prędkości – 734 zagrożenia;
- nieprawidłowe parkowanie – 964 zagrożenia;
- spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych – 618 zagrożeń.

W 2023 r. na terenie Poznania potwierdzono 418 zagrożeń, a wyeliminowano 304 zgłoszone zagrożenia.

Działania na rzecz bezpieczeństwa

W 2023 r. zaktualizowano „Plan Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Poznania” i został on zatwierdzony przez Wojewodę Wielkopolskiego.

Do Centrum Zarządzania Kryzysowego (CKZ) wpłynęło 3,9 tys. zgłoszeń dotyczących zdarzeń z zakresu bezpieczeństwa i sytuacji niebezpiecznych w mieście.

Zgłoszenia dotyczyły m.in. awarii (363), zgromadzeń (341), ostrzeżeń meteorologicznych (256), imprez masowych (203), pojawienia się dzikich zwierząt w przestrzeni miasta (186) oraz cyberbezpieczeństwa (20).

W 2023 r. odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Poznania dotyczące zagrożeń w dostawach energii i paliw.

Straż Miejska Miasta Poznania (SMMP) przyjęła do realizacji 72,6 tys. zgłoszeń – 1,2% mniej niż w 2022 r. – najwięcej w formie głosowej (37,7 tys.) i elektronicznej (23,3 tys.). Większość zgłoszeń dotyczyła ruchu drogowego (57%).

Strażnicy SMMP w czasie rutynowych działań, m.in.:

- ukarali mandatami 46,9 tys. osób;
- skierowali 2,6 tys. wniosków o ukaranie do sądu;
- wylegitymowali 53 tys. osób w związku z popełnionymi wykroczeniami;
- ujawnili 873 wykroczenia popełnione przez pieszych – nałożyli 825 mandatów, pouczyli 43 osoby oraz skierowali 5 wniosków o ukaranie do sądu;
- przewieźli do Ośrodka dla Osób Nietrzeźwych 1,5 tys. osób, które znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażających życiu lub zdrowiu innych osób;
- wydali 6,2 tys. zaleceń odpowiedzialnym podmiotom w zakresie zaniedbań wymagających podjęcia działań (dotyczących m.in. utrzymania czystości i porządku, zniszczeń i awarii urządzeń infrastruktury miejskiej oraz bezpieczeństwa komunikacyjnego i architektonicznego);
- skierowali do zarządców dróg blisko 2 tys. uwag lub wniosków dotyczących stwierdzonych awarii i uszkodzeń urządzeń drogowych, czytelności oznakowania lub innych czynników mających znaczący wpływ na płynność i drożność ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo jego uczestników;
- podejmowali działania pomocowe wobec osób w kryzysie bezdomności – przeprowadzili 1,8 tys. interwencji na skutek zgłoszeń do Dyżurnego SMMP; przeprowadzili 4,5 tys. kontroli znanych miejsc bytowania osób w kryzysie bezdomności umożliwiając 61 osobom kontakt z właściwymi służbami medycznymi, a kolejnym 55 z ośrodkami pomocy socjalnej;
- podejmowali działania w zakresie porządku w ruchu drogowym – założyli 13,2 tys. blokad na koła pojazdów, nałożyli 37,6 tys. mandatów karnych, zastosowali 3,7 tys. pouczeń oraz skierowali 2,4 tys. wniosków o ukaranie do sądu;

- wystawili 1 tys. dyspozycji usunięcia pojazdów pozostawionych w miejscach zabronionych;
- kontrolowali punkty i stanowiska handlowe – przeprowadzili 768 kontroli targowisk – strażnicy miejscy stwierdzili 9 wykroczeń w zakresie używania przez sprzedających wag bądź odważników z nieaktualną legalizacją; nałożyli 92 mandaty i 2 pouczenia za prowadzenie handlu w miejscach zabronionych; na nieposiadających wymaganego zezwolenia na sprzedaż nałożyli 289 mandatów karnych oraz zastosowali 2 pouczenia;
- kontrolowali punkty i stanowiska usługowe – przeprowadzili również blisko 2 tys. kontroli taksówek osobowych, świadczących usługi na terenie miasta; podczas podjętych działań ujawnili 698 nieprawidłowości dotyczących oznaczenia pojazdów, z czego 79 dotyczyło nieoznakowania pojazdu naklejką z kodem QR, za co strażnicy nałożyli 77 mandatów karnych i pouczyli 2 przewoźników.

Działania SMMP zakresie czystości i ochrony środowiska obejmowały m.in.:

- przeprowadzenie 1,2 tys. kontroli lub interwencji w zakresie spalania w domowych instalacjach grzewczych substancji zabronionych bądź palenia ognisk – z czego 317 interwencji zakończyło się zastosowaniem środków prawnych (294 mandaty karne, 20 pouczeń oraz 3 wnioski do sądu o ukaranie);
- przeprowadzenie kontroli rodzaju i jakości spalanych paliw – stwierdzono 42 nieprawidłowości zakończone nałożeniem 30 mandatów karnych oraz zastosowaniem 12 pouczeń;
- ujawnienie i usunięcie 801 nielegalnych wysypisk odpadów i doprowadzenie do usunięcia 71 z nich przez sprawców; na sprawców nałożono 91 mandatów karnych i zastosowano 1 pouczenie;
- przekazanie 180 spraw do Zarządu Zieleni Miejskiej;
- przeprowadzenie 5 interwencji dotyczących zanieczyszczeń cieków wodnych i akwenów;
- podjęcie 2,4 tys. działań wobec osób niszczących roślinność – nałożenie 2,3 tys. mandatów, zastosowanie 113 pouczeń oraz skierowanie 34 wniosków o ukaranie do sądu;
- doprowadzenie do usunięcia 612 pojazdów, których stan wskazywał na nieużywanie – największa ich liczba została usunięta z rejonów działania Referatu Nowe Miasto (177), Referatu Jeżyce (139), Referatu Grunwald (128) oraz Referatu Północ (94);
- przeprowadzenie 5,3 tys. kontroli (w 203 lokalizacjach) placów budów i terenów do nich przylegających pod kątem czystości ulic oraz stosowania zabezpieczeń przeciwko roznoszeniu nieczystości i odpadów z terenów inwestycji – nałożono 205 grzywien na osoby odpowiedzialne lub kierowników budów oraz zastosowano 3 pouczenia;

- przekazanie 1075 ptaków i innych małych zwierząt do Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej;
- skontrolowanie ponad 3,5 tys. nieruchomości pod kątem wykonania obowiązku deratyzacji – ujawniono 97 nieprawidłowości, nałożono 86 mandatów, zastosowano 2 pouczenia i skierowano 1 wniosek do sądu o ukaranie;
- nałożenie 89 mandatów na osoby uchylające się od obowiązku ochronnego szczepienia psów przeciw wściekliznie i zastosowanie 10 pouczeń;
- nałożenie 228 mandatów, zastosowanie 34 pouczeń i skierowanie 5 wniosków o ukaranie za niezachowanie środków bezpieczeństwa przy trzymaniu zwierzęcia;
- przekazanie do schroniska 268 bezdomnych psów, 138 kotów oraz innych zwierząt;
- przyjęcie 108 zgłoszeń o pojawieniu się dzików na terenie miasta (11 interwencji) i 174 zgłoszeń dotyczących lisów (19 interwencji) i powiadomień do Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- przeprowadzenie wspólnie z pracownikami Wydziału Gospodarki Komunalnej UMP 528 kontroli posesji w zakresie zbierania, gromadzenia i pozbywania się nieczystości ciekłych oraz posiadanej dokumentacji – ujawnienie 136 nieprawidłowości, nałożenie 125 mandatów karnych, zastosowanie 6 pouczeń oraz skierowanie 5 wniosków o ukaranie do sądu.

SMMP zabezpieczała porządek publiczny i bezpieczeństwo 166 zgromadzeń, uroczystości, imprez oraz festynów, często w ścisłej współpracy z Komendą Miejskiej Policji w Poznaniu. SMMP prowadziła zajęcia profilaktyczne i informacyjne, w tym m.in.: „Ekopoznaniak”, „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Bezpieczeństwo na drodze”, „Obcy, nieznajomy”, „Bezpieczny wypoczynek”, „Nie dla smogu!”, „POŻywniaczy”, „Bezpieczny senior”, „Wiem. Wybieram dobrze”. Ponadto w ścisłej współpracy z Komendą Miejską Policji w Poznaniu oraz jednostkami pomocniczymi Miasta (osiedlami) realizowano działania w ramach programu pn. **„Bezpieczna dzielnica – bezpieczny mieszkaniec”** oraz **„Miejskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”** – w 2023 r. odbyło się 47 spotkań Dzielnicowych Zespołów Koordynacyjnych.

W 2023 r. Komenda Miejska Policji w Poznaniu kontynuowała projekt pn. **„Dopalacze niszczą życie – wczesna interwencja uzależnień”** – policjanci przeprowadzili 100 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 7235 osób. Ponadto w 2023 r. w ramach programu pn. **„Poznań uzależniony od profilaktyki”** policjanci przeprowadzili dla 3036 uczniów 61 inicjatyw z zakresu problematyki związanej z uzależnieniami od narkotyków, dopalaczy alkoholu oraz wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

Komenda Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu (KMP SP w Poznaniu) w 2023 r. odnotowała 1155 pożarów, 2947 miejscowych zagrożeń oraz 1243 fałszywe

alarmy. W ciągu roku liczba pożarów zmniejszyła się o 8,6%, liczba miejscowych zagrożeń spadła o 20,1%, a liczba fałszywych alarmów zmalała o 0,7%.

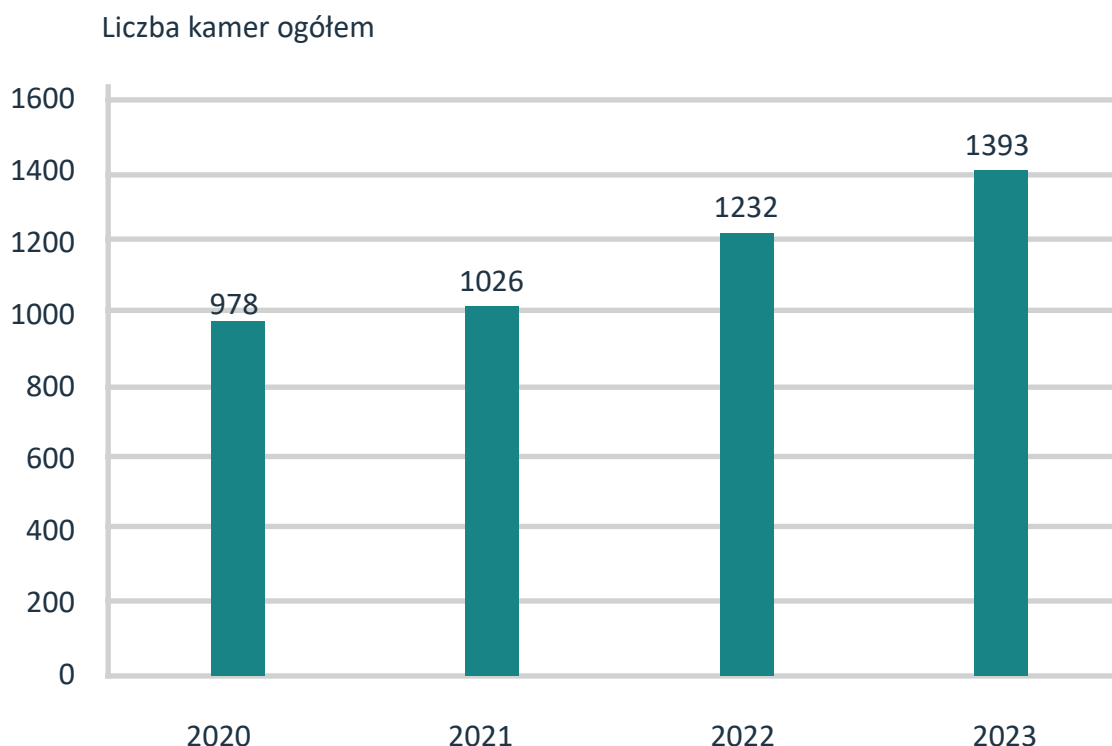
Prawie wszystkie pożary (99,0%) zakwalifikowane były jako pożary małe. Podczas pożarów i miejscowych zagrożeń w Poznaniu zostały poszkodowane 502 osoby, a 146 poniosło śmierć (w tym w wyniku samych pożarów ucierpiało 20 osób, a 4 zmarły).

System Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania

System Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania w 2023 r. został rozbudowany o kolejne 216 nowych strumieni wizyjnych (obrazów z kamer monitoringu) w tym 118 strumieni dołączono w ramach projektu pn. „Infrastruktura Technicznych Systemów Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego oraz Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania”, a 98 w ramach zadań inwestycyjnych innych jednostek i spółek miejskich.

Na koniec grudnia 2023 r. w Systemie Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania funkcjonowały 1393 kamery.

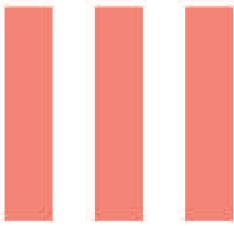
Wykres 9. Liczba kamer w Systemie Monitoringu Wizyjnego w Poznaniu w latach 2020–2023

Źródło: UMP

Lata	Liczba kamer ogółem
2020	978
2021	1026
2022	1232
2023	1393

Zintegrowane Centrum Oglądu Monitoringu i Zarządzania Kryzysowego całodobowo monitorowało bezpieczeństwo na ulicach Poznania. Ujawniono 9,3 tys. zdarzeń wymagających podjęcia interwencji, z tego 8,5 tys. zgłoszono na stanowisko Dyżurnego SMMP, a pozostałe 721 właściwym komisariatom Policji. Największą liczbę niepożądanych zdarzeń (3658) odnotowano na Starym Mieście. Na podstawie zgłoszeń zatrzymano 144 osoby, w tym posiadające substancje narkotyczne (64), zakłócające porządek publiczny (28), sprawców rozbojów, kradzieży i pobić (20), sprawców dewastacji (14), uczestników bójek ulicznych (9) oraz poszukiwanych przez wymiar sprawiedliwości (9).

**Nasz rozwój
i gospodarka**

01 KIERUNKI ROZWOJU MIASTA

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+

W 2023 r. kontynuowano wdrażanie „Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+” – dokumentu wskazującego podstawowe kierunki rozwoju Poznania w perspektywie wieloletniej i wyznaczającego pięć priorytetów strategicznych:

- Silna Metropolia;
- Nowoczesna przedsiębiorczość;
- Zielone, mobilne miasto;
- Przyjazne osiedla;
- Wspólnotowość i dialog społeczny.

Wizja zawarta w Strategii definiuje Poznań w 2030 r. jako: „wielopokoleniową wspólnotę ludzi zamieszkujących zielone, przyjazne i dobrze skomunikowane osiedla. Jego mieszkańcy – przedsiębiorczy i zaangażowani społecznie, realizujący swoje marzenia i aspiracje – są zadowoleni z warunków życia, jakie stwarza im miasto, oraz dumni z tego, że jest ono rozpoznawane w kraju i za granicą dzięki swojemu dziedzictwu historycznemu, kulturowemu i akademickości oraz współczesnym, wyjątkowym osiągnięciom. Sprzyjający klimat biznesowy oraz polityka społecznej spójności umożliwiają wszystkim mieszkańcom pełne włączenie się w życie miasta”.

Celem Strategii jest „Podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców i znaczenia Poznania na arenie międzynarodowej”.

Szczegółowy opis realizacji w 2023 r. priorytetów strategicznych znajduje się w Załączniku Nr 2 do niniejszego Raportu pn. **„Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ za 2023 rok”**.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania

W dniu 11 lipca 2023 r. Rada Miasta Poznania podjęła Uchwałę Nr LXXXVIII/1670/VIII/2023 w sprawie **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania** (Studium). Jest ono dostępne na stronie **Miejskiej Pracowni Urbanistycznej** (zakładka: „Obowiązujące Studium”) oraz w poznańskim Biuletynie Informacji Publicznej (BIP).

Biorąc pod uwagę główne wytyczne dla rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Poznania wynikające z analiz, uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz konsultacji społecznych, sformułowano sześć zasadniczych założeń, na których opierają się kierunki rozwoju przestrzennego Poznania w perspektywie najbliższych lat:

- **miasto zielono-błękitnej sieci** – jest odpowiedzią polityki przestrzennej Poznania na wyzwania polityki adaptacji do zmian klimatu, która łączy potrzebę zachowania struktur systemu przyrodniczego z wyzwaniem kreacji nowych jego elementów w lokalnej skali poszczególnych osiedli oraz rozbudowy systemu naturalnej i sztucznej retencji wody; wyspy ciepła, opady nawalne czy deficyty zaopatrzenia w wodę wymagają podjęcia zdecydowanych zmian w dotychczasowych celach rozwoju, opartych na założeniu trwałych i niezmiennych uwarunkowań środowiskowych; Studium, uwzględniając położone w obrębie Poznania korytarze ekologiczne o istotnym znaczeniu w skali kraju i regionu, wskazuje działania sprzyjające zachowaniu, ochronie i wzbogacaniu walorów przyrodniczych terenów współtworzących klinowo-pierścieniowy system zieleni miasta; wyznacza złożoną sieć powiązań, które łączyć będą ze sobą obszary zieleni, w szczególności obszary klinowo-pierścieniowego systemu zieleni miasta; rozwijając dotychczasową politykę przestrzenną miasta zakłada ochronę, poza systemem klinowo-pierścieniowym, lokalnych terenów zieleni o powierzchni powyżej 5 000 m² jako osiedlowych form zieleni (ich podstawową rolę, wynikającą z rozproszenia i niewielkich powierzchni, jest wzmacnianie odporności na zmiany klimatu lokalnych struktur urbanistycznych terenów zurbanizowanych); w Studium wprowadzono sieć łączników zieleni (stanowiących ważniejsze połączenia piesze lub rowerowe pomiędzy klinami zieleni miasta a większymi obszarami wyłączonymi z zabudowy), prowadzących wzdłuż różnych form zieleni, co zwiększa dostępność do terenów zieleni, które obok funkcji przyrodniczych stanowią przestrzeń rekreacji i wypoczynku mieszkańców; Studium, wskazując granice pomiędzy ochroną walorów przyrodniczych a ofertą sportowo-rekreacyjną, uwzględnia przenikanie się obu tych celów i umożliwia takie formy zagospodarowania, które umożliwiają realizację obu celów polityki przestrzennej, szczególnie w dolinie rzeki Warty oraz 4 największych miejskich jezior; miasto zielono-błękitnej sieci to miasto budujące odporność na ewoluujące uwarunkowania środowiskowe oraz ograniczające wpływ struktur urbanistycznych na negatywne konsekwencje nadchodzących zmian klimatu;
- **miasto mozaika** – rozumiane jako miasto wielu funkcji, które łączą się i mieszają ze sobą, minimalizując wzajemne kolizje; wzbogacając przestrzeń zabudowy mieszkaniowej o tereny zieleni czy kreując lokalne centra usługowe, Studium wzmacnia trend powrotu do centrum

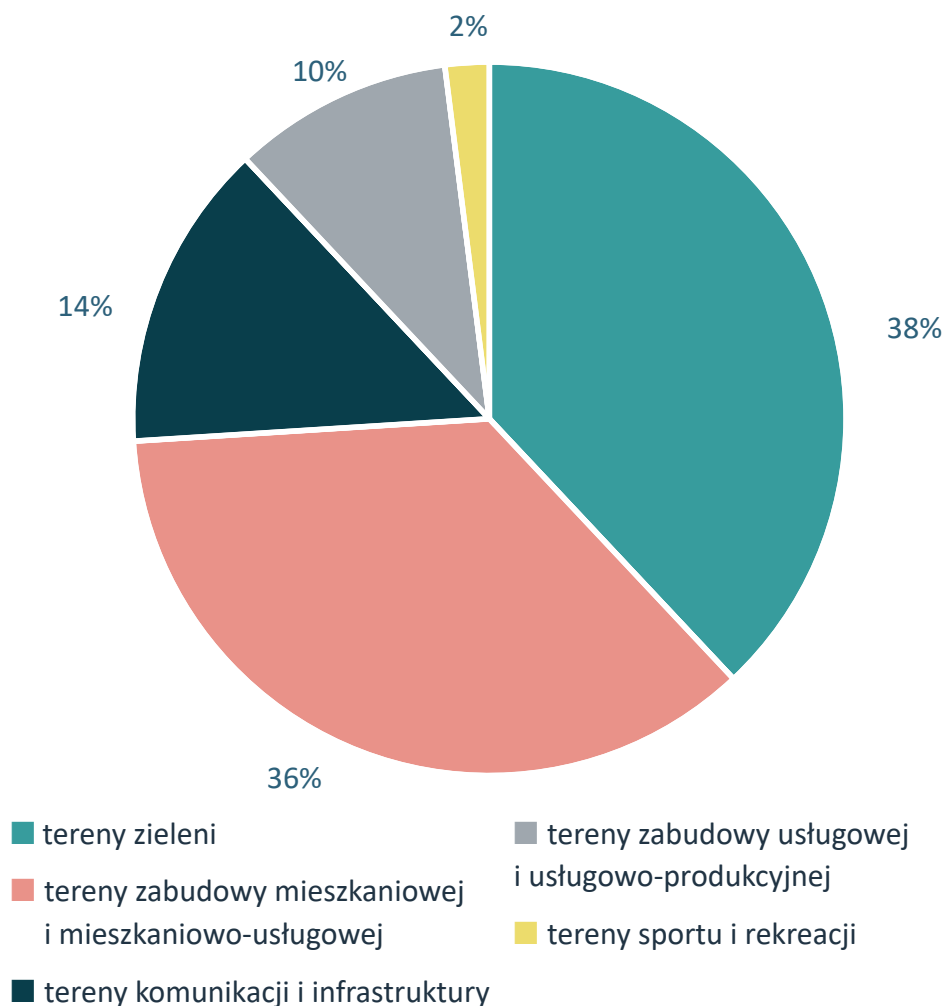
miasta rzemiosła i powiązanej z wysokim poziomem technologicznym kreatywnej produkcji (będzie to jednocześnie czynnik ograniczający potrzeby transportowe i infrastrukturalne nowych inwestycji); w efekcie wzrośnie atrakcyjność przestrzeni śródmiejskiej oraz rola innowacyjności w rozwoju gospodarczym Poznania; w Studium wskazano przestrzeń dla produkcji i usług, w tym również o charakterze metropolitalnym i wyróżniającym Poznań w skali kraju, będących generatorami rozwoju miasta i gwarantujących miejsca pracy; idea miasta mozaiki to również struktury urbanistyczne miasta przygotowane na trend przeobrażania monofunkcyjnych, wielkopowierzchniowych centrów handlowych; Studium umożliwia ich przekształcenie w nowoczesne centra usług i zamieszkania lub tereny usługowo-produkcyjne, gdzie harmonijnie i efektywnie wykorzystana zostanie przestrzeń dla budowy nowych, wielofunkcyjnych kwartałów miejskich;

- **miasto dogodnego transportu** – określone w Studium poprzez model układu transportowego, będący realizacją idei opartej na zasadzie ograniczania dostępności śródmieścia dla ruchu samochodowego na rzecz transportu zbiorowego oraz kreowania zasad preferowanej formy dostępności komunikacyjnej poszczególnych fragmentów miasta, w zależności od ich charakteru; model wyznacza podstawowy system dróg oparty o ramy komunikacyjne, a także trasy tramwajowe prowadzone przede wszystkim do terenów zabudowy mieszkaniowej; elementy te wspierane są przez trasy rowerowe, w których „Wartostrada” i rowerowy szlak jezior łączą ciągi radialne i dzielnicowe; nowe trasy tramwajowe, dworce i stacje kolejowe, dworce komunikacji miejskiej i podmiejskiej oraz parkingi „Park & Ride” (P&R) tworzą integralną sieć, która wzmocni w mieście konkurencyjność transportu zbiorowego wobec transportu indywidualnego;
- **miasto krótkich odległości** – czyli miasto zielono-błękitnej sieci oraz wielofunkcyjnego wykorzystania przestrzeni, budowane na efektywnym systemie transportowym; miasto, gdzie zaspokajanie codziennych potrzeb mieszkańców, w tym dostęp do terenów zieleni czy usług publicznych, możliwe jest w ich bliskim otoczeniu, bez konieczności przemieszczania się komunikacją indywidualną; w Studium wskazano dla każdego osiedla lokalne centra usługowe – miejsca koncentracji usług tworzące zwartą przestrzeń, realizowaną w formie targowisk, samodzielnej zabudowy usługowej bądź jako lokale usługowe sytuowane w parterach budynków mieszkalnych; lokalne centra usługowe zostaną urozmaicone wykreowaną w ich bezpośrednim sąsiedztwie wysokiej jakości ogólnodostępną przestrzenią placów, zieleńców, parków kieszonkowych – miejsc spotkań, wypoczynku i rekreacji, wzbogaconych o elementy małej architektury, przystosowanych do potrzeb różnych grup wiekowych;
- **miasto synergii** – to miasto, gdzie działania poszczególnych uczestników procesów rozwojowych są wartością dodaną, która buduje konkurencyjność

Poznania, kształtując jego strukturę urbanistyczną i społeczną odporną na zmiany zachodzące w przestrzeni zewnętrznej; zmiany otoczenia gospodarczego lub geopolitycznego nie będą eliminować czy też ograniczać jego potencjału rozwojowego, jeśli zachowana zostanie zasada współodpowiedzialności za miasto; wskazana w Studium polityka przestrzenna odpowiada na potrzebę synchronizacji działań publicznych i prywatnych, dając podstawy do budowania miasta wysokiej jakości i zwiększania poziomu życia jego mieszkańców; miasto synergii to miasto włączające mieszkańców w proces partycypacji w podejmowaniu decyzji planistycznych, gdzie system konsultacji społecznych umożliwia współpracę wielu uczestników procesu zmian w przestrzeni miasta i projektowanie deliberatywne, realizujące ideę miasta wspólnego;

- **„powrót do miasta”** – to reurbanizacja i koncentrowanie procesów odnowy i rewitalizacji, przyjmując jako priorytet wykorzystanie terenów zurbanizowanych i zagospodarowanych, szczególnie tych, gdzie zapewniony jest dostęp do istniejącej infrastruktury transportowej i technicznej oraz aktywizujący przestrzeń niewykorzystanego potencjału terenów poprzemysłowych; realizacja różnych form nowej zabudowy mieszkaniowej, w szczególności wielorodzinnej, następować będzie w zasięgu bliskiej dostępności do transportu publicznego, a także przy założeniu optymalnego dostępu do terenów zieleni oraz lokalnych centrów usług; oznacza to zarówno rozwój nowych dzielnic peryferyjnych, jak i inwestycje w strefie centralnej, szczególnie w sąsiedztwie zintegrowanych z komunikacją zbiorową trzech dworców kolejowych: Poznań Główny, Poznań Garbary i Poznań Wschód.

W Studium, poza wskazaniem głównych kierunków zagospodarowania, wyznacza się także obszar śródmieścia, tworzący zgrupowanie historycznej, intensywnej zabudowy obejmujący Ostrów Tumski, Śródkę, strefę centralną, w tym Stare Miasto, historycznie ukształtowane dzielnice: Jeżyce, Łazarz, Wilda oraz wskazane tereny prawobrzeżnej Warty, w tym obszar tzw. Łaciny i Głównej.

Wykres 10. Tereny Poznania według kierunków przeznaczenia (brutto)

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna

Zagregowany kierunek przeznaczenia terenów	Procent powierzchni
tereny zieleni	38%
tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej	36%
tereny komunikacji i infrastruktury	14%
tereny zabudowy usługowej i usługowo-produkcyjnej	10%
tereny sportu i rekreacji	2%

Dla zabezpieczenia priorytetów Miasta w polityce przestrzennej, Studium umożliwia sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu uczynienia Poznania miastem: w „zielono-błękitnej sieci”, „dogodnego transportu” i „krótkich odległości”, a także stworzenia warunków zachęcających do mieszkania w mieście oraz rozwijania miasta metropolitalnego wielu funkcji.

02 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Stan gospodarki

Poznań jest jednym z najsilniejszych gospodarczo ośrodków w kraju, którego Produkt Krajowy Brutto (PKB) za rok 2021 (najnowsze dostępne dane) wyniósł 75,9 mld zł, tj. o 14,2% więcej niż rok wcześniej.

Poznań był miastem z najwyższą w kraju, po Warszawie, wartością PKB per capita. W 2021 r. (najnowsze dostępne dane) wskaźnik ten wyniósł 139 tys. zł na mieszkańca i był dwukrotnie wyższy niż średnia dla Polski. Wypracowana Wartość Dodana Brutto ogółem wyniosła 66,1 mld zł, tj. o 12,8% więcej niż rok wcześniej.

Według danych GUS-u na koniec 2022 r. przychody przedsiębiorstw niefinansowych zwiększyły się o 20,9%. W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. przychody ogółem były o 19,3% wyższe niż rok wcześniej, a koszty ogółem zwiększyły się o 20,3%. Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł z 93,7% do 94,5%.

Na koniec grudnia 2023 r. w rejestrze REGON ujętych było 130,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Poznaniu. W ciągu roku liczba podmiotów zwiększyła się o 3,6 tys., tj. o 2,9%.

Przeważały mikroprzedsiębiorstwa, tj. o liczbie pracujących do 9 osób (96,9% ogółu podmiotów ujętych w rejestrze). Udział podmiotów małych (od 10 do 49 pracujących) wyniósł 2,5%. Podmioty średnie i duże (powyżej 49 pracujących) stanowiły 0,6% wszystkich podmiotów wpisanych do rejestru REGON.

Wśród podmiotów przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (80,0 tys., tj. 61,3% ogółu podmiotów). Liczne były także spółki handlowe (31,1 tys., tj. 23,8%) oraz spółki cywilne (9,3 tys. tj. 7,1%). Najczęściej prowadzona była działalność w zakresie: handlu i naprawy pojazdów samochodowych (18,0%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (16,4%), budownictwa (9,7%), informacji i komunikacji (9,1%), ochrony zdrowotnej i pomocy społecznej (7,0%) oraz obsługi rynku nieruchomości (6,1%).

W 2023 r. do rejestru REGON wpisano 10,1 tys. nowych podmiotów (tj. o 3,2% więcej niż przed rokiem), w tym najwięcej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (68,4%). Wykreślono 5,7 tys. podmiotów (tj. o 19,7% więcej niż rok wcześniej), w tym 60,2% to działalności osób fizycznych. W 2023 r. 15,6 tys. podmiotów zawiesiło działalność (tj. o 11,5% więcej niż przed rokiem).

W 2023 r. liczba podmiotów migrujących z Poznania wyniosła 2302, tj. o 152 mniej niż przed rokiem. **Do Poznania przeniosło działalność 1614 podmiotów**. Największy ruch migracyjny podmiotów gospodarczych odnotowano z gminami sąsiednimi znajdującymi się w strefie dojazdów do Poznania.

Z Poznania podmioty migrowały najczęściej do gmin: Tarnowo Podgórne (11,6%), Dopiewo (11,5%), Kórnik (10,1 %), Suchy Las i Swarzędz (po 8,7%) i Komorniki (8,3%). Do Poznania najwięcej podmiotów migrowało z gmin: Dopiewo (14,6%), Swarzędz (11,6%) i Tarnowo Podgórne (10,2%). Poza województwo wielkopolskie przeniosły się z Poznania 744 podmioty (32,3% podmiotów, migrujących z miasta). Do Poznania migrowało 706 podmiotów z terenów innych województw, 588 z innych gmin tworzących strefę dojazdów do Poznania i 320 spoza strefy obszaru funkcjonalnego – innych terenów województwa wielkopolskiego. W rezultacie odnotowano ujemne saldo migracji, które wyniosło łącznie 688 podmiotów. Ten ubytek rekompensowany był przez dodatnie saldo podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych w Poznaniu (4429 nowych podmiotów).

W najnowszym rankingu firm o najwyższych przychodach w Polsce („Lista 2000” dziennika „Rzeczpospolita”) znalazło się 55 przedsiębiorstw z Poznania. W pierwszej setce rankingu ujęto poznańskie firmy: ENEA S.A. (11. pozycja), Volkswagen Poznań sp. z o.o. (16. pozycja), Żabka Polska sp. z o.o. (22. pozycja), Volkswagen Group Polska sp. z o.o. (24. pozycja), Pepco Poland sp. z o.o. (45. pozycja), Grupa Allegro sp. z o.o. (68. pozycja). W grupie 55 poznańskich największych przedsiębiorstw przeważający udział miały spółki prywatne. W grupie tej znalazły się również: spółka ENEA S.A. z większościowym udziałem Skarbu Państwa i dwie spółki z udziałem Miasta: Aquanet S.A. (1344. pozycja) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. (1619. pozycja).

Łączne przychody ze sprzedaży największych firm poznańskich ujętych na „Liście 2000” wyniosły 161,8 mld zł i wzrosły w ciągu roku o 27,9%.

Wsparcie przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej

Kluczowymi czynnikami wyboru Miasta Poznania na miejsce prowadzenia biznesu były potencjał ludzki, lokalizacja oraz wsparcie Miasta.

Zachęty inwestycyjne w Poznaniu obejmowały zróżnicowane działania, m.in. wsparcie w uzyskaniu decyzji administracyjnych, employer branding (budowanie marki pracodawcy). Ponadto działania dotyczyły m.in.: indywidualnej obsługi projektów, wyznaczenia „project managera”, przygotowania inwestycji, przygotowania do rozpoczęcia działalności, wsparcia w zakresie poszukiwania pracowników i współpracy z inwestorami w zakresie realizacji projektu.

W 2023 r. w ramach Ośrodka Poznań Biznes Partner prowadzone były dla mieszkańców Poznania planujących założenie własnego biznesu oraz przedsiębiorców, bezpłatne szkolenia i warsztaty, doradztwo prawne, podatkowe, spotkania promujące poznański mały biznes. Ośrodek organizował także

warsztaty doskonalące m.in. umiejętności miękkie, szkolenia prawne, podatkowe, marketingowe oraz dotyczące wszystkich aspektów zakładania działalności gospodarczej.

Do najważniejszych form wsparcia przedsiębiorców należały m.in.:

- **usługi szkoleniowo-doradcze Ośrodka Poznań Biznes Partner** – łącznie zorganizowano 284 wydarzenia (10,6 tys. uczestników);
- **poręczenia dla przedsiębiorców z Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o.** – dla 401 firm;
- **wsparcie firm w Poznańskim Parku Technologiczno-Przemysłowym** – dla 96 firm;
- **poznański program promocji i wsparcia rzemiosł unikatowych pn. „Zaułek Rzemiosła”** – rozpoczęło działalność 17 nowych pracowni, na koniec 2023 r. w Programie uczestniczyło 35 pracowni rzemieślniczych;
- **program wsparcia dla startupów, freelancerów, przedsiębiorców oraz osób aktywnych w obszarze sektorów kreatywnych pn. „Startup Poznań”,** w ramach którego funkcjonowała miejska Przestrzeń Pracy Wspólnej „+ jeden” (skorzystało z niej 5 tys. osób) oraz organizowane były warsztaty i szkolenia (zorganizowano 45 warsztatów, wzięło w nich udział 1,3 tys. osób);
- **działalność informacyjno-doradczo-szkoleniowa Poznańskiego Ośrodka Wsparcia Przedsiębiorczości** – skorzystało ponad 6,2 tys. osób, zorganizowano 80 warsztatów/prelekcji;
- **dotacje na rozpoczęcie działalności przez bezrobotnych** udzielane przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu – dla 535 osób;
- **prowadzenie portali informacyjnych dla przedsiębiorców** (94,6 tys. odwiedzających) i stron w mediach społecznościowych (Facebook, LinkedIn, Instagram, Poznań Biznes Partner, Plus Jeden Poznań, Zaułek Rzemiosła – 16,9 tys. obserwujących);
- **organizowanie szkoleń dla migrantów z Ukrainy** z zakładania działalności gospodarczej, doradztwo podatkowe oraz dwie konferencje biznesowe, których celem było wsparcie aktywizacji zawodowej i gospodarczej tej grupy.

W formule hybrydowej zorganizowano 13. edycję wydarzenia pn. „Dni Przedsiębiorczości Poznań”, będącego cykliczną imprezą, której celem jest promowanie lokalnych przedsiębiorstw oraz zwiększanie świadomości biznesowej.

Odbyła się także kolejna edycja konkursu Prezydenta Miasta Poznania o tytuł „Poznańskiego Taksówkarza Roku”.

Przemysł i budownictwo

Poznań jest dużym ośrodkiem przemysłu: motoryzacyjnego, spożywczego, farmaceutycznego, chemicznego i maszynowego.

W sekcji „Przemysł” zarejestrowanych było 8,1 tys. firm, z których większość (89,4%) stanowiła firmy z sektora przetwórstwa przemysłowego.

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu wyniosła 62,4 mld zł (w cenach bieżących), tj. o 2,3% mniej (w cenach stałych) niż przed rokiem.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w 2023 r. wyniosła 1,3 mln zł (w cenach bieżących) i była o 0,7% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. Wskaźnik wydajności w przemyśle był jednym z najwyższych w kraju.

W sekcji „Budownictwo” zarejestrowanych było 12,7 tys. firm, większość (96,4%) to mikrofirmy zatrudniające do 9 osób.

Produkcja sprzedana budownictwa osiągnęła wartość 10,7 mld zł i była o 27,9% większa niż rok wcześniej. Prawie 1/3 (32,5%) produkcji sprzedanej budownictwa pochodziła ze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (rok wcześniej 36,2%).

Wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w 2023 r. wyniosła 1,2 mln zł, tj. o 19,6% więcej niż przed rokiem.

Działalność wystawiennicza i targowa

W 2023 r. Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o. o. (MTP), będące spółką z większościowym udziałem Miasta Poznania, **zarządzały największym terenem wystawienniczo-konferencyjnym w Polsce o powierzchni prawie 23 ha**, zlokalizowanym w centrum Poznania. Łącznie powierzchnia nieruchomości będących własnością MTP wynosiła 153,08 ha.

Tabela 12. Planowane i zrealizowane założenia dotyczące imprez wystawienniczych w 2023 r.

Parametry	Plan	Realizacja
Powierzchnia (m ²)	354 042	296 367
Liczba odwiedzających	679 982	630 062
Liczba wystawców	7 712	6 430

Źródło: Opracowanie własne MTP na podstawie danych po audycie przeprowadzonym przez CENTREX

W 2023 r. odbyło się 70 wydarzeń targowych (w tym 55 audytowanych), w których uczestniczyło ponad 6 tys. wystawców i ponad 630 tys. odwiedzających.

Tabela 13. Ważniejsze imprezy targowe według wielkości sprzedanej powierzchni wystawowej w 2023 r.

Wydarzenie	Powierzchnia (m ²)	Liczba zwiedzających	Liczba wystawców
Poznań Motor Show	24 578	89 796	139
Meble Polska	21 834	12 047	214
Caravans Salon Poland	19 592	27 671	125
Retro Motor Show	18 099	24 111	114
DREMA	16 669	7 140	382
BUDMA	14 553	19 664	611
ITM Industry Europe	14 446	12 541	438

Źródło: Opracowanie własne MTP na podstawie danych po audycie przeprowadzonym przez CENTREX

Nakłady inwestycyjne ze środków własnych MTP obejmowały m.in.:

- zagospodarowanie terenu (m.in. projekt pn. „Zielona Rzeką” wschód-zachód wraz z ogrodzeniem) z przebudową bramy 1;
- przebudowę podpiwniczenia w pawilonie 5A oraz zagospodarowanie terenów przyległych;
- modernizację Sali BASILICO BISTRO i pomieszczeń po Wydziale Ochrony;

- zakup i montaż 47 nowych wiat przystankowych na terenie Poznania oraz modernizację już istniejących;
- dokończenie inwestycji budowy parkingu wielopoziomowego na terenie MTP wraz z aranżacją placu;
- kontynuację modernizacji dystrybucji audio i video oraz projekcji video w pawilonie PCC.

W 2023 r. Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp.z o.o. otrzymały po raz trzeci tytuł „Top Marka” w kategorii TARGI.

Jest to prestiżowa nagroda w plebiscybie magazynu Press oraz PSMM Monitoring & More, który obejmuje 500 marek w 50 branżach. Ranking jest efektem analizy blisko 47 mln informacji z prasy, Internetu i mediów społecznościowych. Nagroda przyznana w branży TARGI oznacza, że tworzone przez MTP wydarzenia cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem nie tylko odwiedzających, ale także ogólnopolskich mediów i twórców internetowych.

Handel

Według raportu Colliers International Polska i PKO Bank Polski S.A. na koniec III kwartału 2023 r. **zasoby nowoczesnej powierzchni handlowej w Poznaniu wynosiły 642 300 m², czyli 630 m² na 1000 mieszkańców** i z powodu zamknięcia centrum handlowego Galeria Malta oraz dawnych centrów handlowych Tesco zmniejszyły się o 76 595 m² w porównaniu z rokiem poprzednim.

W Poznaniu największą powierzchnią handlową dysponowały trzy centra handlowe: Pośnania, Avenida Poznań i Stary Browar.

W mieście działały **duże obiekty i centra handlowe** należące do największych sieci handlowych, takich jak: Castorama, Carrefour, Decathlon, IKEA, Intermarche, Jula, Kaufland, Media Markt, Media Expert, OBI, Praktiker, Auchan, Leroy Merlin. Największymi wielkopowierzchniowymi obiektami handlu hurtowego były Makro Cash&Carry, Eurocash Cash&Carry i Selgros.

Spółka z udziałem Miasta – **Targowiska sp. z o.o.** – zarządzała 8 miejskimi targowiskami o powierzchni **20,7 tys. m² z 839 miejscami sprzedaży**, znajdującymi się na rynkach: Jeżyckim, Wildeckim, Łazarskim, na placach: Bernardyńskim, Wielkopolskim oraz przy ulicach: Świt, Racjonalizatorów i Bukowskiej. W porównaniu z poprzednim rokiem **ubyło 38 punktów sprzedaży**, a powierzchnia sprzedażowa zmniejszyła się o 3%.

Na placach targowych oprócz działalności handlowej odbyło się łącznie **25 wydarzeń** w następujących obszarach:

- **promocja producentów żywności** – Livecooking z udziałem Bartosza Nowaka, finalisty popularnego programu kulinarnego Masterchef, który przygotował zróżnicowane menu oparte na produktach zakupionych na targowiskach: na pl. Bernardyńskim, Wielkopolskim, rynku Łazarskim i Jeżyckim;
- **promocja rzemiosła i rękodzielnictwa** – pokazy rzemieślników, m.in. szewców na pl. Bernardyńskim, rękodzielników na rynku Łazarskim, modystek na pl. Wielkopolskim, złotnika czy hafciarek na rynku Jeżyckim, warsztaty z: plecionkarstwa (makramy), ogrodnictwa (porady i sadzenie roślin), tworzenia bransoletek, lepienia z gliny na rynku Wildeckim;
- **wprowadzenie usług gastronomicznych** – m.in. Food Truck Party na rynku Łazarskim, Jeżyckim i Wildeckim;
- **współpraca z lokalnymi społecznościami** – m.in. Święto Fyrtla Garbary, Hawajska Majówka na rynku Łazarskim, powakacyjny sąsiedzki kiermasz wymiany odzieży dziecięcej i drobnego sprzętu dziecięcego na pl. Wielkopolskim, Rynek Różnorodności Jeżyckich z udziałem 30 wystawców gastronomicznych i ponad 50 rękodzielników, Kino letnie na rynku Wildeckim;
- **promocja indywidualnego charakteru i historii danego miejsca** – m.in. Majówka na Bernardynach, Dzień z Duchami Przeszłości na rynku Łazarskim, Malowanie na straganie na pl. Wielkopolskim i rynku Wildeckim;
- **kulturalno-handlowe** m.in. Targi Sztuk Pięknych – otwarte, cykliczne wydarzenia umożliwiające obcowanie ze sztuką, rzemiosłem i muzyką w przestrzeni publicznej.

Odbyły się tradycyjne jarmarki: **Jarmark Wielkanocny** na pl. Wolności i **Jarmark Bożonarodzeniowy „Betlejem Poznańskie 2023”**, który miał miejsce w dwóch lokalizacjach – na pl. Wolności i na pl. Powszechnej Wystawy Krajowej w przestrzeni Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Jarmark świąteczny na Międzynarodowych Targach Poznańskich, jako jedyny w Polsce, został nominowany w prestiżowym konkursie „Best Christmas Markets” – międzynarodowej organizacji European Best Destinations. Zdobył 6. miejsce spośród 20 jarmarków z całej Europy.

Rolnictwo

Według danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii **powierzchnia użytków rolnych w Poznaniu na koniec 2023 r. wyniosła 7637 ha**, z czego: 81% stanowiły grunty orne (6 185 ha), 9% łąki (713 ha), 5% pastwiska (369 ha), a niemal 3% sady (191 ha).

Prawie 30% ogólnej powierzchni Poznania stanowiły użytki rolne.

Tabela 14. Liczba i struktura gospodarstw rolnych

Powierzchnia w ha	2020	2021	2022	2023
od 1 do 2 ha	312	313	308	302
od 2 ha do 5 ha	244	243	237	235
od 5 ha do 15 ha	112	111	110	109
powyżej 15 ha	49	51	49	48

Źródło: UMP

Powierzchnia zasiewów wynosiła (najnowsze dostępne dane za 2021 r.): zbożowe 4780 ha, przemysłowe 1000 ha, ziemniaki 140 ha, pastewne 60 ha, pozostałe uprawy 7,5 ha, a plony podstawowych upraw: zbożowe 51,3 q/ha, ziemniaki 140 q/ha, rzepak 20 q/ha, buraki cukrowe 120 q/ha.

W 2023 r. przeprowadzono prace konserwacyjne i modernizacyjne urządzeń melioracyjnych m.in. w rejonach ulic: Wołczyńskiej, Frezjowej, Hiacyntowej i Piastowskiej.

Wśród wydarzeń i programów realizowanych w 2023 r. przez Miasto Poznań znalazły się m.in.:

- **XXX edycja Konkursu „Zielony Poznań”**, w której zgłoszono 2700 obiektów w 5 kategoriach; przyznano 14 tytułów laureata oraz 3 wyróżnienia; na przestrzeni 30 lat konkurs wyłonił 373 laureatów wpływając na kształtowanie postaw proekologicznych oraz dbałość o estetykę zielonego miasta; z okazji jubileuszu Prezydent Miasta Poznania nagrodził dodatkowo 6 wielokrotnych laureatów tego konkursu;
- **Akademia „Zielony Poznań”** – zielone warsztaty, których celem było pogłębianie wiedzy przyrodniczej oraz zainteresowanie ekologią;
- **Program „Poznań dla pszczół”** – m. in. otwarto ścieżkę przyrodniczo-dydaktyczną pn. „Cztery pory roku w świecie zapylaczy” w Lasku Dębińskim oraz zorganizowano konkurs plastyczny dla dzieci o tym samym tytule (zgłoszono 235 prac); odbyło się 120 warsztatów, w których udział wzięło 2597 uczniów;

- **Przedsięwzięcie „Zieloni od 30 lat – jubileusz z klimatem”**, na realizację którego Miasto Poznań podpisało umowę dotacji; dofinansowaniem zostały objęte: warsztaty „Grajmy w zielone” oraz rodzinne warsztaty o zapylaczach, film edukacyjny „Cztery pory roku w świecie zapylaczy” i cykl 12 broszur pn. „Klimat na miejskie ogrodnictwo”, czyli porady jak uczynić swoje otoczenie bardziej zielonym.

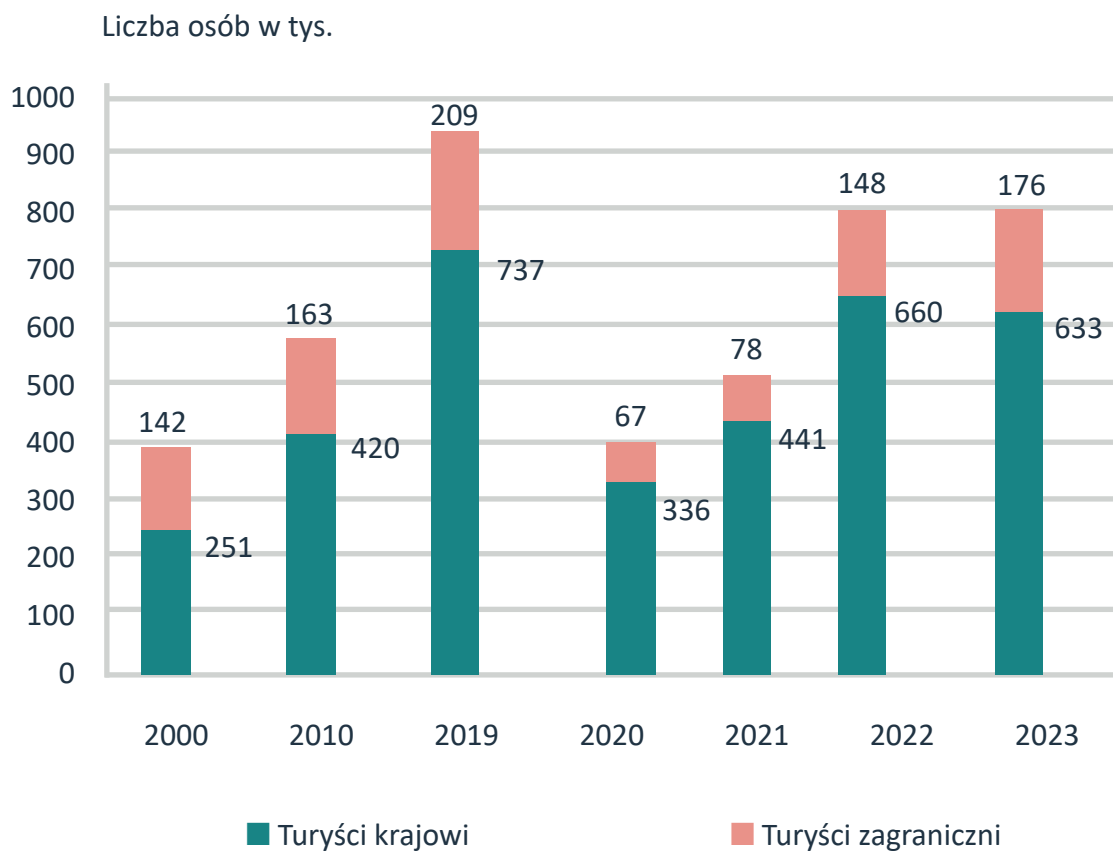
We wrześniu w parku Wilsona miały miejsce **Dożynki Miejskie 2023** z mszą świętą, przemarszem korowodu dożynkowego i programem artystycznym. Z uwagi na fakt, że odbywały się one razem z XXV Świętem Chleba w Wielkopolsce, zorganizowano także konkursy z wiedzy rolniczej i wiedzy o piekarstwie.

Turystyka

Według danych GUS-u w 2023 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Poznaniu, podobnie jak rok wcześniej, wyniósł nieco ponad 40%, a stopień wykorzystania pokoi prawie 60%. W porównaniu do 2022 r. liczba turystów korzystających z noclegów pozostała na niezmiennym poziomie, przy czym **prawie o 1/5 zwiększyła się liczba turystów zagranicznych, a o 6% zmniejszyła się liczba turystów krajowych.**

Poznańska oferta turystyczna powiększyła się o Muzeum Lecha Poznań, znajdujące się na stadionie przy ul. Bułgarskiej – na ekspozycji można m.in. obejrzeć puchary zdobyte przez klub KKS Lech oraz inne pamiątki związane z wydarzeniami historycznymi dla klubu.

Z noclegów w poznańskich obiektach turystycznych skorzystało 808,5 tys. osób, w tym co piąta z zagranicy (175,6 tys.). **Łączna liczba udzielonych noclegów w Poznaniu w 2023 r. wyniosła 1,4 mln**, z czego turystom zagranicznym udzielono ok. 0,4 mln noclegów. Wśród turystów zagranicznych korzystających z noclegów ponad połowę stanowiły osoby z: Niemiec (25%), Wielkiej Brytanii (11%), USA (9%) i Ukrainy i (8%). Na koniec lipca 2023 r. turystyczna **baza noclegowa** Poznania obejmowała **9,5 tys. miejsc noclegowych w 80 obiektach**. Przeważały miejsca w hotelach 3– i 4-gwiazdkowych, stanowiąc 68% ogółu dostępnych miejsc.

Wykres 11. Korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w Poznaniu

Źródło: GUS

Rok	Turyści krajowi w tys.	Turyści zagraniczni w tys.
2000	251	142
2010	420	163
2019	737	209
2020	336	67
2021	441	78
2022	660	148
2023	633	176

Najnowsze dostępne dane dotyczące przemysłu spotkań i wydarzeń w Poznaniu (obejmujące 2022 r.) zostały opublikowane w raporcie Poland Convention Bureau. Liczba zorganizowanych w Poznaniu wydarzeń komercyjnych (liczących 50 i więcej osób) zwiększyła się o 182% w porównaniu z rokiem poprzednim, a liczba ich uczestników wzrosła o 124%. W Poznaniu **większość spotkań stanowiły wydarzenia korporacyjne i motywacyjne**. Odbýwały się również **konferencje i kongresy oraz targi i wystawy**. Były to w 96% spotkania stacjonarne. Ponad połowa wydarzeń dotyczyła branży handlowo-usługowej (58%), a pozostałe dotyczyły branż – humanistycznej (16%), medycznej (11%), ekonomiczno-politycznej (6%), technicznej (6%), informatyczno-komunikacyjnej (3%).

Tabela 15. Przemysł spotkań w Poznaniu

Kategorie	2019	2020	2021	2022
Liczba wydarzeń	3077	753	696	1965
Liczba uczestników	1 408 700	135 942	424 201	951 677
Średnia liczba uczestników wydarzenia	458	180	609	484

Źródło: Raporty „Przemysł spotkań i wydarzeń w Polsce” Polskiej Organizacji Turystycznej

Organizatorzy spotkań mieli do dyspozycji blisko 120 obiektów z powierzchniami konferencyjno-kongresowymi dysponującymi ok. 100 tys. miejsc. Do największych należały: Poznań Congress Center (Grupa MTP) – ponad 4 tys. **miejsc konferencyjnych**, **hotele** (Novotel Poznań Centrum, IBB Andersia, Hotel Instytutu Ochrony Roślin, Hotel Restauracja Brovaria), **uczelnie** (Aula Uniwersytecka UAM oraz Centrum Kongresowo-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego), **obiekty kulturalne** (Cinema City Kinopolis, Centrum Kultury Zamek, Teatr Wielki i Teatr Muzyczny), **obiekty sportowe** (Termy Maltańskie, Enea Stadion przy ul. Bułgarskiej).

Poznań Convention Bureau otrzymało tytuł „Rekomendowanego Convention Bureau na lata 2023–2024” przyznany przez Prezesa Polskiej Organizacji Turystycznej.

Do większych wydarzeń kongresowych i konferencyjnych, które odbyły się w Poznaniu w 2023 r. należały:

- **Impact’23** – jedno z najbardziej prestiżowych wydarzeń gospodarczo-technologicznych w Europie Środkowo-Wschodniej, podczas którego spotykają się wybitni naukowcy, przedsiębiorcy, ludzie kultury i politycy; w 2023 r.

podjęto 21 tematów związanych z najważniejszymi wyzwaniami światowej polityki i gospodarki, w tym rozmawiano o odbudowie Ukrainy, wsparciu dla jej mieszkańców i o wyzwaniach, jakie się z tym wiąże; szacuje się, że w wydarzeniu uczestniczyło 5 tys. osób;

- **XXVII Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego** – najważniejsze spotkanie naukowe i edukacyjne środowiska kardiologów w Polsce, które zgromadziło 4,3 tys. uczestników; wydarzenie miało charakter edukacyjny, a także stanowiło miejsce wymiany opinii na temat nowych technik, leków czy stosowanych terapii w leczeniu chorych;
- **19. Międzynarodowy Kongres Naukowy European Federation for the Science and Technology of Lipids** – skupiał się na szerokim spektrum zagadnień związanych z tłuszczami, olejami i lipidami – od surowców do oczekiwań konsumentów („Fats, Oils and Lipids – From Raw Materials to Consumer Expectations”); w wydarzeniu uczestniczyło 600 osób, w tym ponad 500 naukowców z 49 krajów z całego świata;
- **Światowy Kongres ARMO 2023 Association of Rotational Moulding Organizations**, który zgromadził 500 uczestników; tematem przewodnim wydarzenia było „Zrównoważone formowanie rotacyjne”.

Inwestycje

Szacuje się, że na koniec 2023 r. **skumulowana wielkość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Poznaniu wyniosła 8,5 mld EUR**, czyli 15,6 tys. EUR na mieszkańca. W mieście **zainwestowało ponad 280 dużych inwestorów zagranicznych**.

Dwie trzecie kapitału zagranicznego pochodziło z Francji, Japonii, Niemiec, USA i Wielkiej Brytanii, a do największych inwestorów należeli: Asahi, Beiersdorf, Bridgestone, Delpharm, Exide Technologies, Kronospan, Mars, Unilever, Veolia, Volkswagen.

Największy kapitał zagraniczny został zainwestowany w produkcję przemysłową, przede wszystkim motoryzacyjną, spożywczą i farmaceutyczną, handel i rynek nieruchomości (m.in.: biurowych, handlowych, hotelowych i mieszkaniowych). W tym zakresie dużą aktywność inwestycyjną prowadzili m.in.: BPI Real Estate, Budimex, REF Eastern Opportunities, Ronson Development, Skanska, Vastint.

Osobną grupę inwestorów zagranicznych stanowiły **fundusze inwestycyjne oraz osoby prywatne**, które obejmowały udziały w już działających spółkach. Część inwestorów lokowała swoje przedsięwzięcia w bezpośrednim sąsiedztwie granic Poznania, na obszarze Metropolii Poznań, korzystając z bogatych zasobów miasta, w tym poznańskiego rynku pracy i kadry naukowej.

W 2023 r. kontynuowano duże projekty komercyjne realizowane przez inwestorów polskich i zagranicznych.

**Do największych efektów inwestycyjnych należały:
Budynek D w kompleksie biurowo-usługowym Nowy
Rynek o powierzchni 28,5 tys. m² oraz magazyn
opon firmy Bridgestone o powierzchni 50 tys. m²
zlokalizowany w Paczkowie koło Poznania.**

W trakcie realizacji były m.in.:

- rozbudowa zakładów produkcyjnych firm Beiersdorf i Unilever;
- kompleksy biurowe AND2 firmy Von der Heyden Group, Nowy Rynek firmy Skanska, Industrial firmy TMT S.A.;
- parki magazynowo-logistyczne firmy Panattoni oraz GLP;
- osiedla mieszkaniowe deweloperów: BPI Real Estate (Cavallia (wspólnie z firmą Revive), Panoramique), Cordia (Modena), Monday Development (Fama Jeżyce), Novaform Poland (Nowe Oleandry, Kolejowa1), Ronson Development (Grunwald Między Drzewami), Vastint (prace przygotowawcze: Portowo nad Wartą, rewitalizacja budynków Starej Rzeźni z przekształceniem w kompleks wielofunkcyjny);
- modernizacja hoteli należących do firm: Jantex Polska (zmiana aranżacji wnętrza Hotelu Blow Up Hall), Grupy Polski Holding Hotelowy (przebudowa budynku Hotelu Ikar do standardu należącej do sieci Marriot formuły Four Points by Sheraton) oraz budowa apartotelu Malta View przez firmę ArtBud Group.

Trwały przygotowania do rozbiórki istniejącej zabudowy i zmiany funkcji m.in. nieruchomości zakupionych przez spółkę Beichum sp. z o.o. (Galeria Malta) oraz Develia S.A. (Multikino 51).

Izraelska firma fintechowa Rapyd zakupiła udziały w integratorze płatności online PayU, którego polski oddział znajduje się w Poznaniu, przejmując część działalności globalnej. Amerykańska firma General Dynamics Land System wraz z Wojskowymi Zakładami Motoryzacyjnymi S.A. (WZM) utworzyła w Poznaniu w WZM Regionalne Centrum Kompetencyjne Abrams, serwisujące amerykańskie czołgi Abrams (otwarcie nastąpiło w lutym 2024). Południowokoreańska firma Hyundai Rotem Company (HRC) podjęła współpracę z WZM w zakresie przygotowania serwisowania, napraw i remontów oraz produkcji południowokoreańskich czołgów K2. Jednocześnie HRC wraz z WZM i Polską Grupą Zbrojeniową S.A. podpisały umowę o utworzeniu konsorcjum celem oferowania Wojsku Polskiemu spolonizowanych czołgów K2PL oraz sprzętu towarzyszącego.

Dynamicznie rozwijał się rynek nieruchomości magazynowo-logistycznych, w tym logistyki „ostatniej mili”. Według firmy Newmark Polska **zasoby nowoczesnej powierzchni magazynowej w Poznaniu wynosiły w III kwartale 2023 r. 673 tys. m², a w graniczących z Poznaniem Gądkach i Komornikach ponad 944 tys. m².**

Do największych inwestycji magazynowych w granicach Poznania należała budowa przez firmę Panattoni nowych parków magazynowych City Logistics Poznań II oraz City

Logistics Poznań III i zakończenie budowy Poznań Airport Logistics Centre przez firmę GLP. W Robakowie koło Poznania trwała rozbudowa parku magazynowego P3 Poznań należącego do firmy P3 Logistics Parks. Inwestor ten zakupił także teren pod budowę kolejnego parku magazynowego P3 Poznań III w Dachowej k. Poznania.

Według agencji Knight Frank zasoby powierzchni biurowej w Poznaniu na koniec III kwartału 2023 r. wyniosły 661,3 tys. m² – najwięcej (297,6 tys. m²) znajdowało się w centrum miasta. W budowie było 69,1 tys. m² nowoczesnej powierzchni biurowej, w tym najwięcej w biurowcu AND2 (40 tys. m²).

W sektorze nowoczesnych usług biznesowych działali inwestorzy z ponad 20 krajów, m.in. z USA, Polski, Niemiec, Wielkiej Brytanii i krajów skandynawskich, m.in. firmy: Bridgestone, Duni, Franklin Templeton Investments, GSK, IKEA, Jeronimo Martins, Lidl, MAN, Mars, McKinsey&Company, Owens Illinois, Roche, Volkswagen, z których część inwestowało w Poznaniu także w przedsięwzięcia produkcyjne.

Na koniec 2023 r. w Poznaniu funkcjonowało 156 centrów nowoczesnych usług dla biznesu, najwięcej z zakresu SSC/GBS oraz IT, świadczących usługi w różnych językach i zatrudniających łącznie około 30 tys. osób. Najwięcej osób pracowało w centrach SSC/GBS, IT, ITO.

W 2023 r. w sektorze nowoczesnych usług dla biznesu:

- uruchomiono 10 nowych projektów polskich i zagranicznych firm, m. in. w sektorze nowoczesnych usług dla biznesu:
 - » Adamietz sp. z o.o. (Polska) – firma budowlana, otwarcie oddziału w Poznaniu;
 - » Atotech an MKS Brand (Niemcy) – centrum SSC z procesami HR i księgowymi na rynek europejski;
 - » Cellnex (Hiszpania) – usługi zarządzania wewnątrzbudynkową infrastrukturą telekomunikacyjną;
 - » COLT (Wielka Brytania) – outsourcing IT;
 - » W.R. Grace & Co. (USA) – obsługa klientów, zakupów i sprzedaży;
 - » Promwad (Białoruś) – firma IT;
 - » Revalize Global Business Services (USA) – światowy lider w zakresie rozwiązań programowych CAD, CPQ, PLM dla producentów.;
 - » Symphony AI Netreveal Poland (USA/Wielka Brytania) – dostawca rozwiązań technologicznych do wykrywania i zapobiegania przestępstwom finansowym;
 - » Teleperformance (Francja) – Business Process Outsourcing;
 - » Viseven (USA/Ukraina) – dostawca usług MarTech dla branży farmaceutycznej i nauk przyrodniczych;
- rozwijano projekty zagranicznych firm: GSK, OLX, SOFTSWISS oraz logistyczny ośrodek B&R polskiej firmy Protim.

Według GUS-u w 2023 r. w Poznaniu w rejestrze REGON było zarejestrowanych 3,5 tys. spółek z udziałem kapitału zagranicznego, w tym prawie 3,3 tys. spółek prawa handlowego z ograniczoną odpowiedzialnością.

Kapitał badanych przez GUS 913 spółek z udziałem kapitału zagranicznego wynosił 1,7 mld EUR (dane za 2022 r.), czyli 5,2 tys. EUR na 1 mieszkańca w wieku produkcyjnym.

Najwięcej spółek z udziałem kapitału zagranicznego posiadało kapitał ukraiński i niemiecki. Łącznie stanowiły one 49% firm zagranicznych funkcjonujących w Poznaniu.

Tabela 16. Spółki z udziałem kapitału zagranicznego w Poznaniu według kraju pochodzenia kapitału w 2023 r. (liczba powyżej 70 zarejestrowanych spółek)

Kraj pochodzenia kapitału	Liczba zarejestrowanych spółek z udziałem kapitału zagranicznego
Ukraina	1130
Niemcy	520
Niderlandy	192
Białoruś	182
Wielka Brytania	136
Francja	105
Luksemburg	99
Dania	73

Źródło: COIG

Firmy inwestujące w Poznaniu mogły uzyskać status firmy strefowej w Polskiej Strefie Inwestycji Wielkopolska pozwalający na uzyskanie zwolnienia z podatku dochodowego w kwocie 45% wartości kosztów kwalifikowanych planowanej inwestycji. W 2023 r. przedstawiciele Miasta uczestniczyli w pracach Rady Rozwoju Obszaru Gospodarczego Polskiej Strefy Inwestycji Wielkopolska.

W 2023 r. Miasto Poznań:

- **zajął 7. miejsce** (w kategorii dużych miast) w kolejnej edycji rankingu European Cities and Regions of the Future 2024 publikowanego przez fDi Magazine –

oddział The Financial Times oraz **2. miejsce** wśród dużych miast w kategorii „Miasto przyjazne dla biznesu”, **3. miejsce** w kategorii „Kapitał ludzki i styl życia”, **10. miejsce** w kategorii „Strategia FDI”;

- **zajęło 2. miejsce w rankingu Związku Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL w kategoriach:**
 - » dostępność miasta drogą lądową;
 - » jakość transportu publicznego;
 - » jakość lokalnego środowiska naturalnego;
 - » lokalizacja biura względem centrum miasta (atrakcyjna lokalizacja w centrum miasta);
 - » współpraca z lokalnym biurem obsługi inwestora;
- **zajęło 3. miejsce w rankingu ABSL w kategorii poziom wynagrodzeń;**
- **zostało nominowane w kategorii „Miasto Przyjazne Inwestorom” w konkursie Prime Property Prize 2023.**

Poznań zajął 4. miejsce pod względem atrakcyjności dla lokowania inwestycji w raporcie Business Environment Assessment Study opracowanym przez agencje Antal i Cushman & Wakefield.

03 WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I KRAJOWA

Współpraca międzynarodowa

Miasto Poznań było w 2023 r. członkiem następujących organizacji i platform współpracy międzynarodowej zrzeszających miasta i regiony:

- **EUROCITIES;**
 - » w 2023 r. w Brukseli odbyło się Walne Zebranie Członków EUROCITIES, w którym udział wziął Prezydent Miasta Poznania; odbyła się również Doroczna Konferencja EUROCITIES, w trakcie której przedstawiciele europejskich miast dyskutowali na tematy takie jak: zmiana klimatu, migracja, rozwój miast i nierówność; dzielono się również doświadczeniami w zakresie innowacyjnych rozwiązań, jakie wprowadzają miasta, by budować bardziej ekologiczne i włączające społeczności;
- **City Destinations Alliance;**
 - » przedstawiciele Miasta wzięli udział w międzynarodowej konferencji City DNA International Conference&General Assembly 2023 w Sofii oraz w spotkaniu City DNA podczas targów turystyki biznesowej IMEX we Frankfurcie, a także w walnym zebraniu i konferencji GDS Forum & CityDNA Autumn Conference 2023 w Walencji;
- **International Congress and Convention Association (ICCA);**
 - » uczestniczono w spotkaniu członków ICCA podczas targów turystyki biznesowej IMEX we Frankfurcie;
- Mayors for Peace;
- Oder Partnerschaft;
- Poznań – Ille-et-Vilaine Foundation;
- WHO Global Network for Age-friendly Cities;
- Open&Agile Smart Cities;
- Cities and Regions for Cyclists.

W 2023 r. Prezydent Miasta Poznania i jego zastępcy odbyli **13 spotkań dyplomatycznych** z przedstawicielami z takich krajów, jak: Ukraina, Republika Rwandy, Królestwo Arabii Saudyjskiej, Republika Armenii, Australia, Szwajcaria, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Meksyk, Belgia, Niemcy, Republika Korei Południowej, Francja. Więcej informacji na ten temat znajduje się w Załączniku Nr 4 do niniejszego raportu pn. „Sprawozdanie Prezydenta Miasta Poznania z działalności za 2023 rok”.

W ramach współpracy z partnerami zagranicznymi w 2023 r. Prezydent Miasta Poznania, m.in. spotkał się z delegacją z japońskiego miasta Takasaki, aby omówić dalsze kierunki współpracy między miastami. Z kolei w trakcie oficjalnej wizyty Burmistrza Miasta Changwon oraz południowokoreańskiej delegacji podpisano Memorandum dotyczące ustanowienia współpracy miast Poznań – Changwon, w którym zobowiązano się do współdziałania, m.in. w dziedzinie kultury, turystyki, edukacji, a także do wzajemnego promowania i wspierania inwestycji.

Koordynatorzy Oder Partnerschaft uczestniczyli w Berlinie w spotkaniu poświęconym m.in. strukturom integracji uchodźców w edukacji i pracy, a także koncepcji „Domu Polsko-Niemieckiego” w Berlinie, wspólnym koncepcjom przyszłości dla niemiecko-polskiego obszaru powiązań w ramach programu pn. „Rozwój Przestrzenny Europy”, turystycznemu zagospodarowaniu regionu (ruch rowerowy w partnerstwie Odry) oraz przygotowaniu szczytu politycznego w 2024 r.

Reprezentanci Miasta Poznania spotkali się z przedstawicielami Referatu ds. Integracji, Nauczania Przedmiotowo-Językowego oraz Referatu ds. Oświaty Senatu Miasta Berlin, a także Biura Edukacji Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy. Celem spotkania było przygotowanie projektu pilotażowego transferu wiedzy w obszarze szkolnictwa zawodowego z uwzględnieniem migrantów.

W trakcie obchodów Jubileuszu 20-lecia Muzeum Bambrów Poznańskich oraz obchodów Imienin Ulicy Święty Marcin goszczono delegację z Bambergu.

Miasto Poznań kontynuowało współpracę z 14 miastami partnerskimi, do których należą:

- Assen (Holandia);
- Bolonia (Włochy);
- Brno (Czechy);
- Charków (Ukraina);
- Győr (Węgry);
- Hanower (Niemcy);
- Jyväskylä (Finlandia);
- Kutaisi (Gruzja);
- Nablus (Autonomia Palestyńska);
- Pozuelo de Alarcón (Hiszpania);
- Ra'ananna (Izrael);
- Rennes (Francja);

- Shenzhen (Chiny);
- Toledo (Stany Zjednoczone Ameryki Północnej);

oraz z Hrabstwem Nottinghamshire. W 2023 r. przedstawiciele Miasta Poznania uczestniczyli w Dniach Kultury Polskiej w Brnie i Dniach Kultury Czeskiej w Poznaniu. Wzięli również udział w obchodach Dnia Miasta Kutaishi, a także w Targach Książki w węgierskim Győr, spotkali się z Samorządem Narodowości Polskiej w Győr oraz przedstawicielami miasta i instytucjami miejskimi Győr.

Podczas uroczystych obchodów 30-lecia Domu Bretanii oraz konferencji „Bretania–Polska–Ukraina” goszczono przedstawicielkę miasta Rennes.

W Hanowerze uczniowie z poznańskich szkół ponadpodstawowych uczestniczyli w „Międzynarodowej Konferencji Młodzieży na rzecz pokoju w przyszłości”. Z kolei w ramach projektu pn. „Pimp Your Twin Town” („Odpicuj swoje miasto partnerskie”) poznańscy i hanowerscy uczniowie dyskutowali w Poznaniu o demokracji i zaangażowaniu obywatelskim, a także wzięli udział w warsztatach i obradach zakończonych symulacją posiedzenia rady miasta.

Współpraca krajowa

Miasto Poznań było członkiem 16 krajowych organizacji i sieci skupiających m.in. polskie samorządy, do których należały:

- Związek Miast Polskich;
- Unia Metropolii Polskich;
- Metropolia Poznań;
- Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski;
- Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych;
- Fundacja POMOST;
- Fundacja Rozwoju Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej;
- PLOT – Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna;
- Klaster Turystyczny „Szlak Piastowski w Wielkopolsce”;
- Stowarzyszenie „Forum Rewitalizacji”;
- Stowarzyszenie gmin, powiatów i województw „Droga S 11”;
- Stowarzyszenie Jednostek Samorządu Terytorialnego „Komunikacja”;
- Stowarzyszenie Producentów Energii z Odpadów;
- Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich;
- Wielkopolski Klaster Teleinformatyczny;
- Związek Stowarzyszeń Wielkopolski Bank Żywności.

W ramach współpracy ze **Stowarzyszeniem Metropolia Poznań**, w 2023 r. m.in. kontynuowano działania w grupie zakupowej paliwa gazowego, prowadzono

projekt pn. „WłączaMY ZERO WASTE!” promujący dążenie do ograniczenia produkcji śmieci i innych odpadów. Stowarzyszone samorządy zrealizowały 139 projektów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) na łączną kwotę blisko 1,4 mld zł, przy ponad 800 mln zł dotacji ze środków unijnych. Kontynuowano współpracę w zakresie promocji konsultacji społecznych i szkolnych budżetów obywatelskich.

W 2023 r. minęło też 5 lat funkcjonowania **Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)** – wspólnego projektu, w który zaangażowanych jest 48 samorządów – Województwo Wielkopolskie, Miasto Poznań i Powiat Poznański, które współfinansują każdą z linii PKM, a także 9 powiatów i 36 gmin. Innym ważnym działaniem było przegłosowanie przez samorządy stowarzyszone w Metropolii Poznań rozwiązania dla wyzwania zwiększonego naboru do szkół średnich w roku szkolnym 2023/2024. W szkołach Poznania i powiatu poznańskiego powstały dodatkowe klasy, żeby zaspokoić zapotrzebowanie blisko dwukrotnie wyższej liczby uczniów kończących w tym roku naukę na poziomie podstawowym (możliwość nauki dla 14 025 uczniów) dzięki dodatkowej składce, jaką za pośrednictwem Stowarzyszenia samorządy przekazały Miastu Poznaniowi.

W ramach członkostwa w **Związku Miast Polskich (ZMP)** Miasto Poznań w 2023 r. uczestniczyło we współtworzeniu największego w Polsce projektu szkoleniowo-doradczego dla samorządów pn. „**Rozwój lokalny**”. Ponadto zorganizowano wiele konferencji, spotkań, webinarów przeznaczonych dla pracowników samorządowych.

W ramach członkostwa Poznania w **Unii Metropolii Polskich w 2023 r.** przygotowano dwa poradniki dla miast w zakresie doręczeń elektronicznych, przeprowadzono 4 szkolenia z tego zakresu (ponad 2 tys. uczestników). Współorganizowano kampanię promującą udział w wyborach parlamentarnych pn. „Nie Śpij, bo Cię przegłosują”. W Pracowni Doskonalenia Kompetencji UMP zorganizowano 60 szkoleń (przeszkolono 7233 osoby). Realizowano działania w ramach projektu pn. „Polskie Miasta Ukrainie” – jednym z ważniejszych wydarzeń projektu była konferencja: „Mariupol – Reborn – cztery koncepcje odbudowy miasta”.

Forum Rozwoju Miast

W dniach 17–18 października 2023 r. na Międzynarodowych Targach Poznańskich odbyła się VII edycja Forum Rozwoju Miast, pod hasłem „**Miasto Dobrostanu**”. Skupiono się na trzech obszarach: międzygatunkowości, równowadze psychicznej oraz zaangażowaniu obywatelskim. Prelekcje, debaty i rozmowy wygłosili eksperci, praktycy, naukowcy, samorządowcy i aktywiści z Polski, m.in. Tomasz Stawiszyński i Igor Tuleja oraz z zagranicy, m.in. z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji i Mołdawii. W Forum udział wzięło około 200 osób.

04 PROMOCJA

Promocja inwestycyjna

Miasto oferowało podmiotom inwestującym w Poznaniu wsparcie dopasowane do potrzeb konkretnej firmy i projektu. Do najczęściej stosowanych instrumentów i zachęt należały:

- indywidualna obsługa projektów, w tym wyznaczenie kierownika projektu na czas przygotowania i realizacji inwestycji;
- udostępnienie niezbędnych informacji i danych;
- organizowanie wizyt i spotkań;
- pomoc w uzyskaniu niezbędnych decyzji administracyjnych oraz w promowaniu projektu;
- udzielanie wsparcia w poszukiwaniu osób gotowych do podjęcia pracy (employer branding),
- współpraca z inwestorem po uruchomieniu projektu.

Miasto wzięło udział w krajowych i międzynarodowych imprezach promujących potencjał inwestycyjny i przedsiębiorczość miast, m.in.: Targach MIPIM, BSS Forum oraz Gali Outsourcing Stars by Pro Progressio 2023, CEE Business Services Summit & Awards, Open Forum Local, ABSL LGBT+ Diamond Forum, Appreciation Gala ABSL Poland, Kyiv Investment Forum, Europejskim Forum Samorządowym Local Trends, konferencji ABSL European Forum Berlin, konferencji Impact'23 CEE, konferencji Digital Dragons, konferencji Smart City Poznań, konferencji „Poland Days” (która odbyła się w Stanford University). **Miasto było głównym organizatorem 5. edycji konferencji POZITIVE TECHNOLOGIES 2023**, w której uczestniczyło 339 osób stacjonarnie i 1169 osób online. Konferencja odbywała się w ramach 7 ścieżek tematycznych: AI/DATA (BY GSK), ARCHITECTURE (BY GLS), ANALYTICS / BIG DATA (BY PCSS), DEVOPS, SECURITY, AGILE, SCRUM, + SCENA GŁÓWNA.

Promowanie potencjału inwestycyjnego Poznania odbywało się poprzez współpracę z samorządami gospodarczymi, m.in. z: Amerykańską Izbą Handlową w Polsce, Belgijską Izbą Handlową (BBC), Polsko-Brytyjską Izbą Handlową (BPCC), Polsko-Niemieckim Kołem Gospodarczym w Poznaniu (DWK), Polsko-Niemiecką Izbą Przemysłowo-Handlową (AHK), Skandynawsko-Polską Izbą Gospodarczą, Związkiem Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL, Wielkopolskim Klubem Kapitału, Polską Strefą Inwestycji Wielkopolska, Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową.

Prowadzono działania promocyjne i reklamowe, mające na celu wzmocnienie wizerunku Poznania w kraju i za granicą. Przy współpracy Miasta z firmami Cpl Polska i Colliers powstał raport „**The Poznań experience! Business services sector**”

in Poznań – analysis, challenges, and trends”. Publikacja stanowi pogłębioną analizę atrakcyjności inwestycyjnej Poznania dla firm z sektora nowoczesnych usług dla biznesu, z uwzględnieniem trendów i wynagrodzeń w branży. Na stronach portalu FOCUS ON Business zamieszczano informacje o konferencjach, warsztatach, szkoleniach i innych wydarzeniach realizowanych przez Miasto. **Wydano 6 artykułów** (w języku polskim i angielskim) **promujących miasto dla czasopisma FOCUS ON Business** oraz zaktualizowaną wersję katalogu gamingowego „Let’s play in Poznań”. Współpracowano również przy przygotowaniu danych do raportu „Knight Frank o Poznaniu 2023”.

Promowane były także oferty nieruchomościowe, inwestorzy, ich oferty pracy oraz ważne wydarzenia organizowane przez inwestorów. Przedstawiciele Miasta brali udział, m.in. w Gali Diamenty Forbesa, w konferencji polskich, francuskich i ukraińskich miast w Rzeszowie, w uroczystości 30-lecia Wielkopolskiego Klubu Kapitału, w obchodach 30-lecia Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego, w otwarciu nowego budynku kompleksu „Nowy Rynek Skanska”. Przedstawiciele Miasta wzięli również udział w podpisaniu porozumienia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz firmy Beyond.pl w zakresie **współpracy Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej** – jeden z pierwszych projektów będzie koncentrował się na nowo utworzonym kierunku studiów na UAM-ie (informatyka kwantowa). Odbyło się także spotkanie z przedstawicielami koreańskiej „Changwon Industry Promotional Agency”.

Aktualności dla inwestorów przekazywane były na bieżąco w miejskim serwisie „Inwestuj w Poznaniu”, w mediach społecznościowych: w języku polskim na Facebooku oraz w języku angielskim na portalu LinkedIn (fanpage „Invest in Poznań”) oraz poprzez newsletter pn. „Inwestuj w Poznaniu”.

Promocja turystyczna

Głównymi markami i produktami turystycznymi Poznania zarządzanymi przez miejską instytucję kultury – **Poznańskie Centrum Dziedzictwa (PCD)** lub stowarzyszenie – **Poznańską Lokalną Organizację Turystyczną (PLOT)** były:

- **obiekty:** **Brama Poznania ICHOT** – interaktywne centrum historii Ostrowa Tumskiego opowiadające o początkach państwa polskiego (71,1 tys. odwiedzających); **Trakt Królewsko-Cesarski** – główny szlak turystyczny Poznania, ukazujący najciekawsze, historyczne miejsca w Poznaniu wzdłuż ok. 3-kilometrowej trasy turystycznej (1,7 tys. uczestników wydarzeń); **Galeria Śluza** – przestrzeń wystaw czasowych opowiadających o współczesnym i historycznym Poznaniu (25,3 tys. odwiedzających); **Centrum Szyfrów ENIGMA** – placówka wystawienniczo-edukacyjna prezentująca dokonania polskich matematyków związane ze złamaniem szyfru „Enigmy” (50,6 tys. zwiedzających);
- **wydarzenie:** **Dni Twierdzy Poznań** – w programie 11. edycji, m.in. można było obejrzeć forty, schrony i miejsca związane z historią Poznania, a także wziąć

udział w rekonstrukcjach historycznych i wycieczkach tematycznych; liczbę uczestników szacuje się na ok. 12 tys. osób;

- **produkty: Poznańska Karta Turystyczna** – znalazło się w niej 178 atrakcji, wiele z nich po raz pierwszy (np. HistoryLand, Centrum Kultury Zamek); ze względu na duże zainteresowanie zwiększono nakład do 3 tys. kart; **Fest Fyrtel** – ma na celu popularyzację dziedzictwa i historii lokalnej społeczności śródmiejskich dzielnic, tj. Łazarza, Jeźyc i Wildy; marka rozwijana była poprzez: zorganizowanie 6 spacerów z przewodnikami oraz międzypokoleniowego projektu pn. „Opowieści z Fyrtla: Fajrant na Łazarzu”, rozdobystruowanie bezpłatnych map i widokówek z dawnymi widokami, utworzenie nowej strony internetowej, kontynuowanie współpracy z przedstawicielami rad osiedli oraz organizacjami pozarządowymi; **miejskie gry turystyczne**, pokazujące atrakcje turystyczne i przybliżające historię miasta oraz ważne wydarzenia i postaci w atrakcyjnej formie, tj.: „Czas patriotów”, „Poznań poza czasem”, „Pierwsze Iskry”, „Rowerem po Poznaniu”, „Rowerem wokół Poznania”, „Zaklęte w kamieniu”, „Pierwszy stopień poznania”, „Poznań QR Code”, „Statystyka w historii Stołecznego Miasta Poznania” oraz „Uciekające koziołki”.

W 2023 r. PLOT uruchomił nowy portal internetowy www.visitpoznan.pl.

Portal powstał w ramach projektu pn. „Nowoczesny portal turystyczny marki Poznań (Polskiej Marki Turystycznej): aktualizacja, modernizacja i popularyzacja narzędzia online służącego promocji i informacji turystycznej”, na który PLOT otrzymał dofinansowanie ze środków Ministerstwa Sportu i Rekreacji. Ponadto w ramach projektu zostały przygotowane **3 spoty promocyjne przedstawiające ofertę turystyczną Poznania i aglomeracji poznańskiej**.

Po raz pierwszy w historii polskiej edycji renomowanego przewodnika kulinarnego, wydanego przez Michelin, polecanych było 11 restauracji z Poznania, a Poznań obok Warszawy i Krakowa stał się trzecim polskim miastem ujętym w zestawieniu słynnych inspektorów. Wyjątkowe wyróżnienie, jakim jest gwiazdka Michelin, zostało przyznane Restauracji Muga. Z kolei 2 lokale: „Fromażeria” i TU. otrzymały prestiżowe wyróżnienie Bib Gourmand.

Miejska oferta turystyczna była promowana:

- **w mediach i Internecie**
 - » „W zgodzie z Naturą” – artykuły prezentujące ofertę turystyczną Poznania i okolic w czasopiśmie dystrybuowanym w sieci piekarni „Natura”;
- **w materiałach drukowanych:**
 - » „Poznań i okolice dla dzieci” – przewodnik skierowany do rodzin z dziećmi w wersji polskiej i angielskiej;

- » „Poznań najkrócej” – ulotka z najważniejszymi atrakcjami w wersji polskiej, niemieckiej, angielskiej, czeskiej, francuskiej, hiszpańskiej, hebrajskiej (łącznie 90 tys. sztuk);
- » mapa Poznania w wersji polskiej, angielskiej i niemieckiej (40 tys. sztuk);
- » „Wizytówki Atrakcji Turystycznych Poznania” w wersji polskiej (80 tys. sztuk);
- » Legenda o poznańskich koziołkach oraz Legenda o świętym Marcinie – ulotki w wersji polskiej, angielskiej, niemieckiej (po 5 tys. sztuk);
- **na tematycznym Poznańskim Szlaku Kulinarnym:**
 - » **Szlakiem Poznańskiej Pyry** – kulinarny szlak tworzyły restauracje serwujące dania z ziemniaka według regionalnych receptur lub autorsko do nich nawiązujące.

Oferta turystyczna oraz konferencyjna Poznania była promowana m.in. na 13 międzynarodowych wydarzeniach targowych w: Poznaniu, Madrycie, Berlinie, Warszawie, Zurichu, Paryżu, Londynie, Frankfurt nad Menem, Barcelonie, Dubaju, Helsinkach, Sztokholmie. Zorganizowano także 30 podróży studyjnych i prasowych, w których łącznie wzięło udział blisko 150 osób z Polski, Niemiec, Czech, Włoch, Chin, Izraela, Holandii, USA i Kanady. Nastąpiło bardzo duże ożywienie na rynkach czeskim i amerykańskim – to ostatnie związane było między innymi z obecnością w Poznaniu stałego garnizonu wojsk amerykańskich.

Ponadto w rozdziale pt. „Środowisko” znajduje się sekcja poświęcona projektom promocyjnym i inicjatywom proekologicznym prowadzonym przez Miasto.

Promocja społeczna i medialna

Miasto Poznań prowadziło aktywną komunikację z mieszkańcami na kilku najpopularniejszych **platformach mediów społecznościowych: Facebook, Instagram, Tik Tok oraz YouTube**. Najchętniej wykorzystywanym kanałem komunikacji w mediach społecznościowych był **Facebook**. Na koniec 2023 r. oficjalny profil „Miasto Poznań” na Facebooku obserwowało **279 tys. osób**. Łączny zasięg postów na tym profilu opublikowanych w 2023 r. wyniósł **5,5 mln osób**. Facebookowy profil Miasta „**Portal Poznan.pl**” zanotował wzrost liczby obserwujących oraz zasięgu publikowanych treści – liczba polubień profilu wzrosła w 2023 r. do **47,1 tys.**

Profil miastopoznan_ w serwisie Instagram pod koniec 2023 r. miał ok. **86 tys.** obserwujących, a **profil miasto_poznan na platformie TikTok 63,5 tys.** obserwujących. Publikowane na tych profilach materiały promowały miasto i miejskie usługi (np. promocja Betlejem Poznańskiego, Imieniny ul. Święty Marcin, Poznański Budżet Obywatelski, „Zaułek Rzemiosła”) oraz treści edukacyjne (np. „Szacun dla zawodowców”, „Poznań przyciąga”). Ponadto Miasto zamieszczało materiały wideo na oficjalnym kanale **serwisu YouTube „Miasto Poznań”** oraz prowadziło transmisje live z wybranych miejskich wydarzeń.

Miasto koordynowało wiele płatnych **kampanii w systemie Facebook Ads oraz Google Ads** dotyczących miejskich inwestycji. Poprzez kampanie w mediach społecznościowych, prasie drukowanej oraz reklamie zewnętrznej informowano m.in. o wznowieniu komunikacji tramwajowej w centrum oraz pracach na Starym Rynku. Prowadzono kampanie wspierające lokalnych przedsiębiorców i rzemieślników, których lokale i zakłady znalazły się w strefach objętych remontami.

Miejski portal internetowy (www.poznan.pl) w 2023 r. został odwiedzony przez **14,3 mln osób**. Publikowane tam materiały informowały m.in. o najważniejszych inwestycjach w Poznaniu, działaniach Miasta na rzecz seniorów, rodziców czy dzieci. Znalazły się tam również artykuły dotyczące ochrony środowiska i najważniejszych miejskich programów (m.in. „Kawka Bis”, „OK Poznań”, „Mała retencja”) oraz zagadnienia dotyczące profilaktyki zdrowotnej i ochrony zdrowia.

Miasto Poznań realizowało wiele kampanii informacyjnych, edukacyjnych i społecznych, należały do nich m.in.:

- **„Neuroróżnorodność w pracy”** – kampania społeczno-edukacyjna pn. „Zmień perspektywę na neuroróżnorodność” promująca otwarty rynek pracy oraz zachęcająca poznańskich pracodawców do zatrudniania osób neuroatypowych; kampania prowadzona była w sieci (dedykowany landing page, emisja spotu edukacyjnego, reklamy w mediach społecznościowych) oraz w przestrzeni miejskiej (m.in. Citylighty);
- **Kongres POZAP – Poznań o Zamówieniach Publicznych** – na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich (MTP) odbyła się 3. edycja kongresu o zamówieniach publicznych zorganizowana przez Miasto we współpracy z partnerem zewnętrznym; podczas wydarzenia można było zapoznać się z najnowszymi zmianami w przepisach wraz z ich interpretacją oraz poznać najlepsze praktyki stosowane przez ekspertów; prelekcje można było posłuchać również w wersji online; łącznie w imprezie wzięło udział ponad 1 tys. osób;
- **kampania promująca Poznański Budżet Obywatelski (PBO) 2024** – m.in. przygotowano nową grafikę z wykorzystaniem nowej kolorystyki i istniejącego znaku oraz prowadzono kampanię w mediach społecznościowych i Google Ads, w formie banerowej (Internet), na portalu epoznan.pl, a także w telewizji WTK;
- **promocja Imienin ul. Święty Marcin** – w związku z zakończeniem remontu nawierzchni ul. Święty Marcin w pięciu miastach tj. Szczecinie, Wrocławiu, Warszawie, Bydgoszczy oraz Łodzi przeprowadzono kampanię promującą obchody imienin ulicy i Narodowego Święta Niepodległości; 11 listopada certyfikowane rogate świętomarcińskie, będące motywem przewodnim kampanii, zostały wysłane do prezydentów innych miast oraz wielu instytucji biznesu i kultury czy przedstawicieli mediów w całym kraju;

- **„Szacun dla zawodowców”** – poprzez kampanię informacyjno-promocyjną na temat zawodów i kształcenia zawodowego, a także poprzez wydarzenie pn. „Arena Zawodów” Miasto zachęcało uczniów szkół podstawowych do wyboru szkoły zawodowej lub technikum na dalszym etapie kształcenia;
- **„Na Falach”** – Miasto wspólnie z Poznańskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji współpracowało przy promowaniu cyklu bezpłatnych, letnich koncertów #NaFalach, które odbywały się nad jeziorem Malta oraz jeziorem Strzeszyńskim; w ramach działań promocyjnych pojawiły się reklamy informacyjne na nośnikach typu Citylight, animacje w środkach transportu publicznego oraz reklamy w tygodniku wpoznaniu.pl;
- **Betlejem Poznańskie 2023** – zaprojektowano nową identyfikację wizualną na stronę internetową, którą stosowano także przy wszelkich działaniach informacyjnych; w ramach strategii promocyjnej wykupiono reklamy zewnętrzne na nośnikach typu digital citylight oraz citylight w Krakowie; z kolei w Szczecinie, Łodzi, Bydgoszczy, Lesznie oraz Koninie zdecydowano się na animację reklamową w środkach transportu publicznego; komunikat prezentowano również w Kolejach Wielkopolskich; jarmarki świąteczne odbywały się w czterech lokalizacjach: na pl. Kolegiackim, pl. Wolności, rynku Łazarskim oraz na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich; ważnym elementem były imprezy towarzyszące, takie jak: Poznań Ice Festival, rozświetlenie choinki miejskiej czy odwiedziny Świętego Mikołaja z Laponii.

05 RYNEK PRACY

Pracujący

Na dzień 31.12.2022 r. (najnowsze dostępne dane) **w Poznaniu pracowało 372,4 tys. osób**. Oznacza to, że w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w Poznaniu pracowało 688 osób, co plasuje Poznań na 2. miejscu wśród największych miast w kraju (za Warszawą).

Struktura pracujących obejmowała: 79,3% pracujących w usługach, 20,2% pracujących w przemyśle i budownictwie, 0,4% pracujących w rolnictwie.

Największą grupę stanowili pracujący w firmach działających m.in. w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe, handel i naprawa pojazdów samochodowych, edukacja.

W 2023 r. w Poznaniu i powiecie poznańskim zarejestrowano **27,9 tys. oświadczeń pracodawców o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom** (o 32,9 tys. mniej niż rok wcześniej), w tym najwięcej dla osób z Białorusi (43%), Ukrainy (28%), i Gruzji (20%). Zatrudnianie cudzoziemców na zasadach uproszczonych dotyczy obywateli 5 państw: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Na podstawie oświadczenia cudzoziemiec może być zatrudniony do 24 miesięcy bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.

Najczęściej cudzoziemcy byli zatrudniani przy wykonywaniu prac prostych w zakresie: przetwórstwa przemysłowego, budownictwa, handlu detalicznego, transportu i gospodarki magazynowej. Większość cudzoziemców była zatrudniona na umowie-zleceniu (62% zarejestrowanych oświadczeń) oraz na umowie o pracę (37% oświadczeń). Tylko 1% cudzoziemców zastało zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło.

W 2023 r. Powiatowy Urząd Pracy (PUP) w Poznaniu wydał **162 zezwolenia na pracę sezonową**, dotyczących wykonywania przez cudzoziemców prac w rolnictwie, ogrodnictwie i turystyce – z czego 36% dotyczyło obywateli Ukrainy, a pozostałe zezwolenia dotyczyły obywateli: Bangladeszu, Filipin, Białorusi, Mołdawii, Gruzji, Indii, Indonezji, Kirgistanu, Meksyku, Nepalu, Nigerii, Rwandy, Tadżykistanu, Turcji, Uzbekistanu, Turkmenistanu, Kirgistanu, Kazachstanu.

Na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, uchodźcy z Ukrainy mogli podejmować pracę na podstawie powiadomienia o podjęciu pracy przez cudzoziemca. W oparciu o te przepisy zgłoszono **73,1 tys. powiadomień o podjęciu pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim**.

Najwięksi pracodawcy

W rejestrze REGON na koniec grudnia 2023 r. **w grupie przedsiębiorstw zatrudniających ponad 1000 osób w Poznaniu znajdowało się 29 firm.** Do sektora publicznego należało 14 firm, a pozostałe reprezentowały sektor prywatny. **Do największych pracodawców w Poznaniu należały m.in.:** ENEA S.A., Volkswagen Poznań sp. z o.o., GSK Services sp. z o.o., Lisner Poznań sp. z o.o., Kompania Piwowarska S.A., Pepco Poland sp. z o.o., Transgouermet Poland sp. z o.o., Poznalec sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o., NEW YORKER POLSKA sp. z o.o., Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

Dochody mieszkańców

Najwyższy poziom wynagrodzeń miesięcznych brutto odnotowano w sekcjach: informacja i komunikacja (12 tys. zł), przemysł (8,9 tys. zł), handel i naprawa pojazdów samochodowych (7,6 tys. zł). Najmniej zarabiali osoby zatrudnione w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (5,1 tys. zł) oraz administracja i działalność wspierająca (5,9 tys. zł).

Według danych GUS-u w 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Poznaniu wyniosło 8,2 tys. zł i było o 11% wyższe niż rok wcześniej.

Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw Poznań uplasował się na 5. miejscu wśród 18 miast wojewódzkich (za Krakowem, Katowicami, Warszawą i Gdańskiem).

Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu w 2023 r. średnia wysokość miesięcznego świadczenia emerytalno-rentowego pobieranego przez uprawnionych mieszkańców Poznania wyniosła 3,7 tys. zł. Średnia wysokość najczęściej pobieranego świadczenia, tj. emerytury, wyniosła 3,9 tys. zł, następnie renty rodzinnej – 3,3 tys. zł i renty z tytułu niezdolności do pracy – 2,1 tys. zł. **W Poznaniu świadczenia emerytalno-rentowe pobierało 129 tys. osób**, w tym 101,1 tys. to emeryci, 17,4 tys. osoby pobierające renty rodzinne i 5,1 tys. osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2023 r. średni wzrost miesięcznego świadczenia emerytalno-rentowego wyniósł 16,4%. Wysokość przeciętnego świadczenia emerytalno-rentowego stanowiła 45% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w Poznaniu.

Bezrobocie

Na koniec grudnia 2023 r. liczba osób poszukujących zatrudnienia, w porównaniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się nieznacznie z 3,6 tys. osób do 3,5 tys. osób.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w Poznaniu wyniosła, podobnie jak przed rokiem, 1,0% i była najniższa zarówno w województwie wielkopolskim, jak i w kraju.

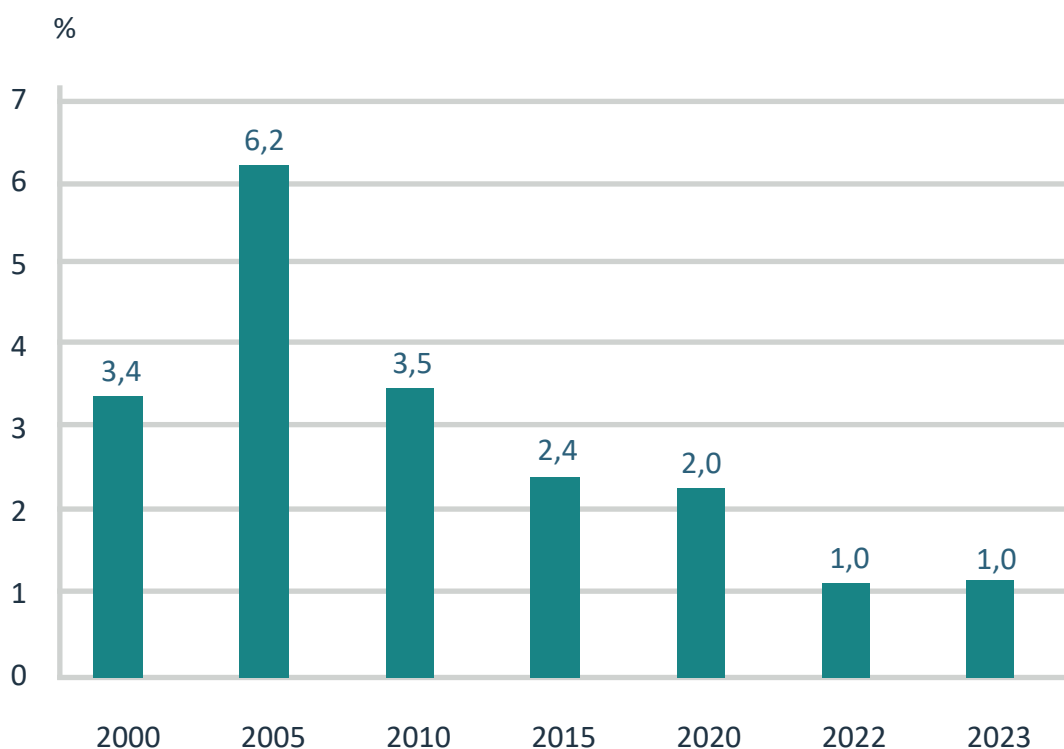
W ciągu roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 57 osób, czyli o 1,6%. W tym samym czasie liczba dostępnych ofert pracy zmniejszyła się o blisko połowę.

W 2023 r. 8,9 tys. osób zostało wykreślonych z ewidencji PUP w Poznaniu, w tym 4,5 tys. osób podjęło pracę, 0,5 tys. osób rozpoczęło staż lub szkolenie zawodowe, 0,3 tys. osób podjęło własną działalność gospodarczą.

Na koniec 2023 r. **36% osób bezrobotnych posiadało wykształcenie wyższe**, a 21% co najwyżej wykształcenie gimnazjalne/podstawowe.

Ponad połowa bezrobotnych posiadała staż pracy nie dłuższy niż 5 lat, połowa osób zarejestrowanych w PUP w Poznaniu była w wieku najwyższej aktywności zawodowej (25–44 lat), natomiast 23% ogółu bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lat.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w Poznaniu

Źródło: GUS

Rok	W %
2000	3,4
2005	6,2
2010	3,5
2015	2,4
2020	2,0
2022	1,0
2023	1,0

Na koniec 2023 r. pracy w Poznaniu poszukiwały 332 osoby z niepełnosprawnościami oraz 143 cudzoziemców. Na koniec roku PUP w Poznaniu dysponował 384 propozycjami pracy w Poznaniu – czyli **na 1 ofertę przypadało 9 osób poszukujących zatrudnienia.**

Uprawnienia do pobierania zasiłku posiadała co piąta osoba bez pracy, a 32% zarejestrowanych zaliczanych było do kategorii długotrwale bezrobotnych.

PUP w Poznaniu realizował wiele **działań w zakresie pomocy bezrobotnym**, m.in.:

- **kursy i szkolenia zawodowe** – łączna liczba uczestników szkoleń wyniosła 0,7 tys. osób;
- **stypendia szkoleniowe, stażowe** – pomoc w postaci stypendium szkoleniowego otrzymało 385 osób, a stypendia stażowe – 193 osoby;
- **poradnictwo zawodowe** – 0,7 tys. osób skorzystało z indywidualnych porad zawodowych, a 1,7 tys. osób – z indywidualnych informacji zawodowych; z grupowych informacji zawodowych skorzystało 0,8 tys. osób (dotyczy aglomeracji poznańskiej);
- **jednorazowe środki finansowe na podjęcie działalności gospodarczej** – otrzymały je 282 osoby;
- **prace interwencyjne oraz roboty publiczne** – organizowano zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych dla 85 osób oraz robót publicznych (w oparciu o umowy z Urzędem Miejskim w Kostrzynie oraz Urzędem Miasta Poznania) dla 2 osób;
- **refundacje kosztów opieki nad dzieckiem do lat 6 lub osobą zależną** – skorzystało z nich 21 osób (dotyczy aglomeracji poznańskiej);
- **zwrot kosztów dojazdu do pracodawców** – 67 osób z aglomeracji poznańskiej;
- **refundacja świadczeń dla uczestników Centrów Integracji Społecznej** – udzielono jej 429 osobom (dotyczy aglomeracji poznańskiej);

- **pośrednictwo pracy** – udzielano pomocy w poszukiwaniu pracy, również za granicą, za pośrednictwem systemu wsparcia europejskich służb zatrudnienia, w ramach sieci EURES, w zakresie przekazywania informacji o ofertach zatrudnienia na terenie Unii Europejskiej (UE) i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG); prowadzono działania informacyjne dotyczące ofert pracy za granicą, warunków życia i pracy w państwach UE/EOG.

Projekty na rzecz zatrudnienia realizowane przez PUP w Poznaniu, w tym finansowane ze środków UE, ukierunkowane były na pomoc najbardziej zagrożonym grupom bezrobotnych. Mogli oni uczestniczyć w takich projektach, jak:

- **„Własna firma szansą na pracę i rozwój”** – program aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych kobiet;
- **„Nowe perspektywy – aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie poznańskim”;**
- **„Stop! Młodzież bez pracy”.**

W ramach wsparcia uchodźców wojennych z Ukrainy poszukujących pracy w Poznaniu PUP w Poznaniu podjął działania wspierające tę grupę na lokalnym rynku pracy, m.in. prowadzono punkty informacyjne, infolinię w języku ukraińskim, organizowano warsztaty z tematyki dotyczącej możliwości i metod poszukiwania pracy w Polsce, a także przygotowania do rozmów z pracodawcami. Przedstawiciele PUP w Poznaniu brali także udział w targach pracy organizowanych dla obywateli Ukrainy. Zarejestrowani bezrobotni uchodźcy zostali objęci pośrednictwem pracy, poradnictwem zawodowym, a osoby wymagające szerszego wsparcia były kierowane na szkolenia oraz stosowano instrumenty rynku pracy.

06 SZKOLNICTWO WYŻSZE

Szkoły wyższe

Poznań należy do największych ośrodków szkolnictwa wyższego w kraju. W 2023 r. swoją siedzibę posiadały tu **24 szkoły wyższe**, z tego 8 uczelni publicznych i 16 niepublicznych (w tym Zamiejscowy Wydział Uniwersytetu SWPS oraz filia Collegium Humanum).

W roku akademickim 2022/2023 w mieście studiowało 101,1 tys. osób, w tym ponad 64 tys. (blisko 2/3) na studiach dziennych. Ponad 69 tys. studentów pobierało naukę w szkołach publicznych. W szkołach niepublicznych studiowało prawie 32 tys. osób. Blisko 80% studentów to osoby spoza Poznania, a ok. 35% pochodziło spoza województwa wielkopolskiego.

Poznańskie uczelnie oferowały ok. **300 kierunków studiów**, także o profilu Master of Business Administration (MBA).

Największą liczbę studentów gromadziły profile: biznesu i administracji, medyczne, językowe, społeczne, pedagogiczne, inżynieryjno-techniczne oraz technologii teleinformatycznych.

Uczelnie poznańskie dokonywały zmian w ofercie kształcenia otwierając nowe specjalności i kierunki nauczania. Prowadzonych było ok. 80 kierunków w językach obcych.

W 2023 r. uruchomione zostały m.in. takie **nowe kierunki**, jak:

- Archeometria, Chemia medyczna z projektowaniem leków, Geoslawistyka, Informatyka kwantowa (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza);
- Protetyka słuchu (Uniwersytet Medyczny);
- Master in International Business (Uniwersytet Ekonomiczny);
- Energetyka jądrowa, Mechatronika (Politechnika Poznańska);
- Inżynieria hydrotechniczna (Uniwersytet Przyrodniczy).

Największą uczelnią był Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM), w którym kształciło się blisko 30% poznańskich studentów. Poznańscy studenci mieli do dyspozycji **35 domów studenckich**, w których przebywać mogło ponad **9,5 tys. osób**.

Szkoły wyższe prowadziły nauczanie także w **filiach i oddziałach zamiejscowych**, gdzie kształciło się około **16 tys. osób**.

Poznańskie uczelnie należały do największych pracodawców w regionie zatrudniając ponad **8 tys. nauczycieli akademickich**, z których 0,9 tys. posiadało tytuł profesora.

Na poznańskich uczelniach uczyły się osoby z ok. **120 krajów świata**. Studiowały one głównie na UAM-ie, Uniwersytecie WSB Merito, Uniwersytecie Medycznym oraz Politechnice Poznańskiej. W roku akademickim 2023/2024 w Poznaniu na pełnych programach studiów kształci się **6,6 tys. studentów z zagranicy**, w tym najwięcej z: Ukrainy (2,5 tys.), Białorusi (1,3 tys.), Turcji (0,3 tys.), Tajwanu i Chin (po 0,2 tys.), Nigerii, Azerbejdżanu i Indii (po ok. 150 osób).

Ponad **1,2 tys.** osób z zagranicy studiowało **w ramach okresowych wymian typu „Erasmus+”**, najwięcej z Turcji (240 osób) Hiszpanii (230 osób), Kazachstanu i Francji (po ok. 90 osób).

Ok. 1,2 tys. poznańskich studentów odbywało część nauki na uczelniach zagranicznych w ramach czasowej wymiany, głównie w Hiszpanii, Portugalii, Niemczech i we Włoszech.

Poznańskie szkoły wyższe w 2022 r. (najnowsze dostępne dane) ukończyło **24,5 tys. absolwentów** z tytułem zawodowym licencjata lub magistra, w tym 72% pobierało naukę w szkołach publicznych, a ponad 63% kończyło studia stacjonarne.

Studia podyplomowe ukończyło około 7,5 tys. osób, około 2,1 tys. osób kontynuowało naukę na **studiach doktoranckich**.

Pozycję Poznania jako silnego ośrodka akademickiego potwierdzają coroczne rankingi, nagrody oraz przyznane akredytacje. **Według Rankingu Szkół Wyższych „Perspektywy 2022”**:

- UAM był 4. najlepszą uczelnią w Polsce, 3. wśród uniwersytetów akademickich;
- Uniwersytet Przyrodniczy – zajął 2. miejsce w kategorii uczelni rolniczych;
- Uniwersytet Ekonomiczny – zajął 3. miejsce w kategorii uczelni ekonomicznych;
- SWPS Uniwersytet Humanistyczno-Społeczny z siedzibą w Warszawie (posiadający wydział zamiejscowy w Poznaniu) – zajął 2. miejsce w kategorii szkół niepublicznych nauczających na poziomie magisterskim.

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu otrzymał od Europejskiej Fundacji Rozwoju Zarządzania międzynarodowy certyfikat Business School Impact System (BSIS IMPACT). Uczelnia tym samym znalazła się w elitarnym gronie 63 szkół wyższych z całego świata mających znaczący wpływ na swoje otoczenie społeczno-gospodarcze oraz kreujących wartości społecznej odpowiedzialności.

Wyższa Szkoła Bankowa uzyskała **status uniwersytetu**, nowa nazwa istniejącej od blisko 30 lat szkoły wyższej to: **Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu**.

Poznańskie szkoły wyższe kontynuowały inwestycje w bazę dydaktyczno-naukową:

- Politechnika Poznańska rozpoczęła **budowę nowego rektoratu** na terenie Kampusu „Warta”; pięciokondygnacyjny budynek będzie miał 6 tys. m² powierzchni użytkowej z głównym wejściem przy ul. J. Rychlewskiego;
- Uniwersytet Medyczny **zakończył budowę Collegium Pharmaceuticum** przy ul. Rokietnickiej, nowej siedziby Wydziału Farmaceutycznego; trzy połączone ze sobą budynki mają 16 tys. m² powierzchni; dwa pierwsze budynki oddano do użytku w 2021 r.; Uniwersytet Medyczny **kontynuował także budowę Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego** pomiędzy ulicami Grunwaldzką, Marcelesińską i Przybyszewskiego; zakończenie inwestycji planowane jest na koniec 2025 r., jednak poszczególne moduły będą oddawane etapami – dwa pierwsze moduły nowego szpitala otwarto w kwietniu 2024 r.;
- **UAM** zakończył budowę **Domu Studenckiego „Meteor”** na Kampusie Morasko, z 400 miejscami noclegowymi, o łącznej powierzchni użytkowej 11,4 tys. m² i kubaturze 50.1 tys. m³; w ramach Wydziału Prawa i Administracji zakończono **przebudowę powojkowego „Koszarowca”** przy al. Niepodległości na obiekt naukowo-badawczy oraz na siedzibę **Wielkopolskiej Biblioteki Prawniczej**;
- **Uniwersytet Przyrodniczy** oddał do użytku kliniczne **Centrum Dobrostanu i Zdrowia Zwierząt**; jest to nowoczesna siedziba Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach o łącznej powierzchni 1,9 tys. m² i kubaturze 9 tys. m³; prowadzone były także prace projektowe **Infocentrum** przy Collegium Maximum przy ul. Wojska Polskiego.

Współpraca ze środowiskiem akademickim

Podejmowane przez Miasto działania miały na celu wzmocnienie pozytywnego wizerunku poznańskiego ośrodka akademickiego w kraju i za granicą oraz włączanie środowiska akademickiego i naukowego w działania na rzecz rozwoju i rozwiązywania bieżących problemów miasta.

W ramach wspierania talentów przyznano stypendia i nagrody:

- **27 stypendiów** dla laureatów i finalistów ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych rozpoczynających studia w Poznaniu;
- **12 stypendiów** dla młodych badaczy z poznańskiego środowiska naukowego;
- **Nagrodę Naukową Miasta Poznania**;
- **13 nagród i wyróżnień** w konkursie „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską” i „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską”;

- wspólnie z UAM-em przyznano **Poznańską Nagrodę Literacką**, na którą składają się Nagroda im. Adama Mickiewicza oraz Stypendium im. Stanisława Barańczaka.

W ramach wspierania młodych talentów, Miasto wsparło organizację konkursu tłumaczeniowego dla studentów UAM-u pn. „Poznań na językach”, a także udział Akademickiego Klubu Lotniczego Aero Design przy Politechnice Poznańskiej (PP) w międzynarodowych zawodach lotniczych. Ponadto, Miasto wspierało udział studentów Politechniki w zawodach rakietowych European Rocketry Challenge 2023.

W trakcie **Targów Edukacyjnych w Poznaniu**, będących największym tego typu wydarzeniem w Polsce, Miasto we współpracy z uczelniami zorganizowało **przestrzeń „Akademicki Poznań”**, gdzie zwiedzający mogli zapoznać się z ofertą Poznania dla młodych ludzi oraz ofertą poznańskich uczelni publicznych. Zorganizowano także stoiska na terenie Politechniki Poznańskiej w ramach **Poznańskiego Salonu Maturzystów 2023**. Na bieżąco realizowano działania edukacyjno-informacyjne pod hasłem **„Poznań Przyciąga”**, kierowane przede wszystkim do uczniów szkół ponadpodstawowych i maturzystów, w celu udzielenia pomocy przy wyborze dalszej ścieżki edukacji. W miejskich mediach społecznościowych przedstawiano bogatą ofertę akademicką miasta, a na stronie – **poznanzprzyciaga.pl** – dodatkowo dostępny był test predyspozycji i poradnik maturzysty, ułatwiający przygotowania do egzaminu dojrzałości. Ponadto **Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu (CDZdM)** zorganizowało cykl spotkań online z młodzieżą pod hasłem **„Kierunek studia”**, dotyczących studiowania w Poznaniu.

W ramach popularyzacji nauki realizowano program dofinansowania **wykładów otwartych** wybitnych naukowców, artystów i specjalistów na poznańskich uczelniach. Dzięki wsparciu Miasta **odbyło się 18 wykładów**, w których uczestniczyło **1,3 tys. słuchaczy**. Ponadto Miasto, poprzez działania **Poznań Convention Bureau**, wspierało uczelnie i instytucje naukowe, m.in. w pozyskiwaniu i organizowaniu krajowych i międzynarodowych kongresów i konferencji oraz realizowaniu projektu pn. **„Poznański Klub Ambasadora Kongresów”**. Współpracowano także ze środowiskiem akademickim w ramach obchodów roku Pawła Edmunda Strzeleckiego w Poznaniu, w tym wraz z Uniwersytetem Artystycznym im. M. Abakanowicz w Poznaniu (UAP), zorganizowano spektakl dźwiękowo-wizualny pn. **„Co widział Paweł Edmund Strzelecki?”**.

W ramach współpracy z poznańskimi uczelniami w zakresie **zwiększania umiędzynarodowienia studiów**, realizowano następujące działania:

- wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Poznaniu i Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego przekazano uczelniom poznańskim środki finansowe w formie dotacji z przeznaczeniem na stypendia dla studentów z Białorusi (Miasto przekazało środki na stypendium dla 22 osób w I półroczu i 23 osób w II półroczu);
- przekazano Politechnice Poznańskiej środki finansowe w formie dotacji, z przeznaczeniem na wsparcie socjalne dla 4 studentów z Syrii;

- uczestniczono w spotkaniach powitalnych studentów zagranicznych na poznańskich uczelniach (tzw. „**Orientation Days**”);
- współpracowano z UAM-em przy realizacji działań dla studentów zagranicznych wszystkich poznańskich uczelni;
- przy udziale organizacji pozarządowych zorganizowano międzynarodowe wydarzenia, w których uczestniczyła społeczność akademicka, tj. **EUROASMUS AND FRIEND CUP** oraz „**Poznań Silent Night**”;
- wspólnie z przedstawicielami UAM-u, Politechniki Poznańskiej i Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym (PCSS) promowano ofertę akademicką miasta podczas konferencji „Poland Days”, organizowanej przez US-Polish Trade Council w Stanford University;
- prowadzono miejską stronę internetową „**Study in Poznań**” (studyin.poznan.pl) oraz profil „Study in Poznan” na Facebooku w języku angielskim.

W zakresie **wsparcia studentów i absolwentów w zdobywaniu doświadczenia zawodowego i planowania ścieżki kariery**, w 2023 r.:

- w Urzędzie Miasta Poznania (UMP) i miejskich jednostkach organizacyjnych kontynuowano **programy stażowe dla studentów** (przyjęto 249 osób, a 30 osób znalazło po stażu zatrudnienie w UMP) oraz **staże dla absolwentów** (przyjęto 10 osób, a 4 osoby zatrudniono po stażu w UMP);
- wraz z poznańskimi uczelniami prowadzono działania przyciągające inwestorów do miasta (potencjalnych pracodawców dla studentów i absolwentów poznańskich uczelni) zainteresowanych nowoczesnymi technologiami, w tym centrami usług nowoczesnych, IT i R&D;
- prowadzono bieżącą wymianę informacji i współpracę z biurami karier na uczelniach w zakresie promocji ofert pracy poznańskich pracodawców;
- współpracowano przy realizacji programów studiów dualnych;
- w poznańskich szkołach prowadzono klasy akademickie i współpracę dydaktyczną z uczelniami;
- realizowano wizyty studyjne dla studentów w jednostkach i spółkach miejskich;
- w placówkach oświatowych i jednostkach miejskich organizowano praktyki studenckie oraz wolontariat dla studentów.

W ramach **wspierania przedsiębiorczości akademickiej**:

- zorganizowano **13. edycję Dni Przedsiębiorczości Poznań**;
- Ośrodek **Poznań Biznes Partner** organizował szkolenia dla studentów i absolwentów poznańskich uczelni planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej (studenci brali także udział w szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu w ramach programu pn. „**Stop! Młodzieży bez pracy**”);

- kontynuowano program pn. „**Startup Poznań**”;
- prowadzono **Przestrzeń Pracy Wspólnej „Plus Jeden”**;
- współpracowano z Poznańskim Parkiem Naukowo-Technologicznym Fundacji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz z Wielkopolskim Klastrem Teleinformatycznym.

W ramach **współpracy z uczelniami, miejskimi instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju i rozwiązywania bieżących problemów miasta**, realizowano liczne projekty badawcze, wydarzenia edukacyjne i kulturalne, a także konferencje i wydarzenia popularnonaukowe oraz projektowano usługi i udogodnienia dla mieszkańców. W 2023 r. podjęto m.in. takie działania, jak:

- **prace analityczne i badawcze oraz opracowania**, m.in. w zakresie: potrzeb rynku pracy aglomeracji poznańskiej, planów edukacyjno-zawodowych uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych, standardów ochrony ptaków, nietoperzy i płazów w Poznaniu oraz bezpieczeństwa w publicznym transporcie zbiorowym;
- **podpisanie listu intencyjnego z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu** w sprawie prowadzenia badań oraz edukacji i promocji działań w zakresie ochrony środowiska;
- **prace nad Polityką Oświatową Miasta Poznania**;
- **projekty w zakresie aktywizacji i integracji młodzieży**, w tym środowiska studenckiego poznańskich uczelni (wsparto m.in. Festiwal Studencki Juwenalia);
- **przedsięwzięcia upowszechniające wielojęzyczność**, w tym realizacja eksperymentu pedagogicznego pn. „Primus Bilinguis Inter Pares” pod opieką Oddziału Bilingualism Matters@Poznań przy Wydziale Anglistyki UAM, dotyczącego nauczania dwujęzycznego w języku angielskim w klasach I–VI szkoły podstawowej;
- **współpraca Poznańskiego Centrum Dziedzictwa z uczelniami** w zakresie organizacji wystawy „Jak robić szkołę?”, konferencji „Interpretacja dla ochrony dziedzictwa. Turystyka zrównoważona” oraz przywrócenia pamięci o wybitnych kobietach, prekursorkach w dziedzinie nauk matematycznych, filozoficznych i informatycznych, w tym przy realizacji projektów „Szyfrodziewczyny” oraz „Pikselowa rewolucja”;
- **30. edycja konkursu dla mieszkańców pn. „Zielony Poznań”** na najpiękniejsze balkony, tarasy, ogrody przydomowe, działki na terenach Rodzinnych Ogródków Działkowych, pasy zieleni i zielone dachy przy współpracy z Ogrodem Botanicznym UAM-u, Uniwersytetem Przyrodniczym i Uniwersytetem Artystycznym im. M. Abakanowicz;
- **współpraca pomiędzy Zakładem Lasów Poznańskich, Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu i Nadleśnictwem Łopuchówko** w ramach zadania „Sztuczny barłóg dla dzików”;

- **podpisanie listu intencyjnego** z UAM-em, Politechniką Poznańską, Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym (PCSS), Siecią Badawczą Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny oraz Fundacją In_Spire w sprawie współpracy w dziedzinie sztucznej inteligencji i cyberbezpieczeństwa;
- **projekt pn. „Cyfrowy plan Poznania”** przy współpracy z UAM-em i PCSS-em;
- **system „Internetowy Asystent Radnego Osiedlowego”** przy współpracy z PCSS-em;
- **bieżąca współpraca z PCSS-em w ramach dostarczania e-usług** i Miejskiego Informatora Multimedialnego;
- **projekt „Prosty język w Urzędzie Miasta Poznania”** przy współpracy z UAM-em i PCSS-em;
- **projekt „Poznań Miasto Mediacji”**, przy współpracy z UAM-em;
- **współpraca z UAM-em przy publikacji pokonkursowej „Czym jest dla Ciebie miasto Poznań?”**;
- **współpraca z UAP-em przy organizacji wystawy „BEE LOCAL”** w ramach Wielkiego Dnia Pszczół 2023;
- **działania związane z poszerzeniem współpracy klubów seniora ze środowiskiem akademickim**;
- **udział przedstawicieli Miasta w konferencjach i debatach oraz zajęciach dla studentów** różnych kierunków studiów w celu przybliżenia problematyki miejskiej z danego obszaru;
- **wsparcie sportu akademickiego** – współpraca z AZS Poznań;
- **kontynuacja programu PTBS-u pn. „Mieszkanie dla Absolwenta”** (143 lokale); w 2023 r. w związku z rotacją najemców zawarto 11 nowych umów najmu;
- **realizacja wspólnych projektów i wydarzeń kulturalnych**, projektów popularnonaukowych i edukacyjnych, wystaw, publikacji oraz badań społecznych.

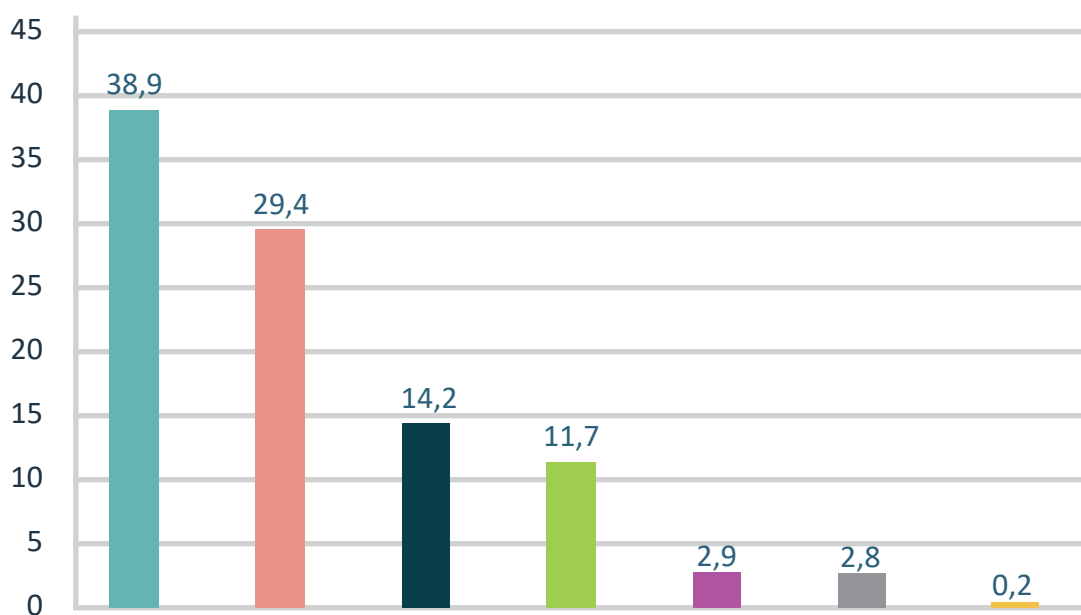
07 INNOWACJE I NAUKA

Innowacyjna gospodarka

Działalność badawczo-rozwojową (B+R) ukierunkowaną na innowacje w przetwórstwie przemysłowym prowadziło 67 firm zatrudniających 1 tys. osób (najnowsze dane za 2022 r.). **Działalność B+R z zakresu usług prowadziło 159 podmiotów**, które zatrudniały ponad 12,3 tys. osób. Nakłady na działalność B+R we wszystkich sektorach gospodarki wyniosły 1,9 mld zł.

Według danych GUS-u wśród firm prowadzących działalność w obszarach inteligentnych specjalizacji regionalnych **ponad 70% stanowiły firmy przemysłu jutra oraz IT**.

Wykres 13. Struktura podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą w obszarach inteligentnych specjalizacji regionalnych w Poznaniu w 2023 r.

Udział % podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON (razem=100)

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

Inteligentne specjalizacje regionalne	Udział % podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON (razem=100)
ICT	38,9%
Energetyka OZE	29,4%
Budownictwo energooszczędne	14,2%
Przemysł meblarski	11,7%
Logistyka	2,9%
Rozwój oparty na kulturze	2,8%
Ekonomia wody	0,2%

W ciągu roku w Poznaniu **zgłoszono 187 wynalazków oraz 13 wzorów użytkowych** (najnowsze dane za 2022 r.). **Uzyskano 121 praw patentowych oraz 13 praw ochronnych na wzory użytkowe.** Co roku najwięcej wynalazków i wzorów użytkowych zgłaszają poznańskie instytuty naukowo-badawcze i szkoły wyższe.

Wielkopolska z Poznaniem była czwartym krajowym centrum startupowym. Szacuje się, że w regionie działało ponad 200 startupów, czyli więcej niż co czwarty w Polsce. Dwie trzecie polskich startupów skupiało działalność na produktach i usługach związanych ze sztuczną inteligencją, uczeniem maszynowym, e-commerce, med-tech, edukacją, business intelligence oraz narzędziami badawczymi.

W 2023 r. Poznań został ujęty w międzynarodowym rankingu Global Startup Ecosystem prowadzonym przez StartupBlink, zajmując 4. miejsce w Polsce i 280. na świecie.

Poznańskie startupy mogły korzystać z miejskich instrumentów wsparcia, w tym m.in. z bezpłatnej oferty Miasta obejmującej: przestrzeń do pracy Strefa Pracy Wspólnej „+jeden” oraz organizowanych konferencji, wykładów, szkoleń i webinarów adresowanych do obecnych i przyszłych właścicieli startupów. Firmy te mogły także korzystać z pomocy publicznej w ramach zasady „de minimis”. W 2023 r. w Poznaniu ogółem 505 firm MSP (małe i średnie przedsiębiorstwa) uzyskało tę pomoc.

W 2023 r. w Poznaniu w rejestrze REGON było zarejestrowanych 11,9 tys. firm sektora kreatywnego, który zgodnie z klasyfikacją GUS-u, obejmuje działalność profesjonalną, naukową i techniczną, a także związaną z informacją i komunikacją, kulturą i rozrywką. W ciągu roku zarejestrowano ponad 860 nowych firm tego sektora.

Działające w Poznaniu **firmy sektorów kreatywnych stanowiły 9% podmiotów zarejestrowanych w Poznaniu**. Najwięcej firm sektorów kreatywnych prowadziło działalność w zakresie architektury i inżynierii, badań i analiz technicznych, designu i działalności fotograficznej, a także reklamy i badań opinii publicznej.

W 2023 r. działalność wybranych branż sektorów kreatywnych obejmowała m.in. firmy fintechowe, przemysł gier, firmy IT, design, a także projekty wodorowe.

W Poznaniu działały firmy fintechowe i firmy płatności online. Według raportu „Polska Mapa Fintechu” portalu cashless.pl, **Poznań jest drugim po Warszawie ośrodkiem firm fintechowych i firm płatności** (9% polskich firm fintechowych). W mieście mają siedzibę najwięksi integratorzy płatności online, czyli firmy obsługujące szybkie przelewy za pośrednictwem bankowości elektronicznej: PayU, Przelewy24, PayPro czy Krajowy Integrator Płatności.

W Poznaniu działalność prowadziło ponad 20 studiów produkcji gier komputerowych. Specjalistów z zakresu technologii, grafiki i projektowania aplikacji i gier komputerowych kształcą: UAM, Politechnika Poznańska oraz Collegium da Vinci. W mieście działało: stowarzyszenie graczy gier wideo **Poznańska Gildia Graczy i Pyramida Hub**, która m.in. prowadzi cykliczne spotkania środowiska graczy i pracowników gamedev w ramach cyklu „Pog(r)adajmy w Poznaniu”, a także **Polskie Towarzystwo Badania Gier** – pierwsze w Polsce naukowe towarzystwo ludologiczne zajmujące się problematyką gier. W ramach cyfrowej ekonomii gier usługi oferowała poznańska firma internetowa GamerHash. W 2023 r. odbyła się **kolejna edycja największych w Europie Środkowo-Wschodniej targów gier komputerowych i rozrywki multimedialnej PGA Poznań Game Arena** ze strefą niezależnych twórców gier Indie Games Arena, PGA Awards, PGA Genesis Cosplay Show!, Game Industry Conference z prelekcjami i warsztatami prowadzonymi przez ekspertów gamingu oraz galą konkursu Central & Eastern European Game Awards adresowanego do producentów gier Indie.

W Poznaniu w rejestrze REGON zarejestrowanych było 10,9 tys. firm z sektora IT, przede wszystkim z branży usług informatycznych.

Działalność IT prowadziło także 65 centrów IT oraz ITO. Szacuje się, że firmy i centra zatrudniały łącznie około 20 tys. osób. Na kierunkach IT studiowało 6,4 tys. osób, w tym około 0,3 tys. na kierunkach z zakresu sztucznej inteligencji, informatyki kwantowej i Internetu Rzeczy. **Trwały prace nad utworzeniem w Poznaniu hubu technologii kwantowych** (w ramach inicjatywy EuroHPC) **oraz kwantowego hubu kompetencyjnego**. Miasto Poznań, we współpracy z lokalnymi firmami IT, zorganizowało **5. edycję Konferencji Positive Technologies** oraz **4. edycję konferencji Smart City Poznań – CEE Congress & Metropolitan IT Summit** z hackathonem

programistycznym. Odbływały się cykliczne wydarzenia dla środowiska IT, jak m.in.: Agile Open Space, Code for Poznań, DevOps Days, GDG Cloud Poznań, Geek Girls Carrots, JUG Poznań, meet.js Poznań, meet.ml Poznań, PyRa, a także warsztaty dla kobiet z programowania w języku Java Script. W ramach programu pn. **„Plus Jeden do programowania”** zorganizowano hackathon programistyczny na temat opracowania aplikacji ułatwiającej segregację odpadów.

Specjalistów projektowania i wzornictwa kształciły 4 poznańskie szkoły wyższe: Uniwersytet Artystyczny, Uniwersytet SWPS, Politechnika Poznańska i Uniwersytet Przyrodniczy. **Pierwsze w Polsce centrum designu i kreatywności Concordia Design** zorganizowało dla osób z różnych grup wiekowych warsztaty, festiwale i konferencje związane ze wzornictwem, w tym **szkolenia Creativity+Thinking**. W ramach **modernizacji strefy biurowej** zrealizowano m.in.: 30 biur serwisowanych dla startupów i MSP, strefę wspólną, budki akustyczne, sale spotkań i chillout rooms oraz biura coworkingowe (Hot Desk i biurka dedykowane). **Odbłyły się kolejne edycje:** Art Week Poznań 2023 z międzynarodową wystawą „SYNTEZA – architecture, graphics, design”, Poznań Design Festiwal z hasłem „Komunikacja” oraz biznesowych targów wnętrz Home Decor.

Miasto Poznań uczestniczyło w pracach, powołanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, rady doradczej pn. Wielkopolska Platforma Wodorowa – unikalnej w skali kraju platformy wymiany wiedzy w obszarze technologii wodorowych, integrującej środowiska uczestników rynku wodoru w Wielkopolsce. Trwały prace nad powołaniem Wielkopolskiej Doliny Wodorowej.

W ramach zakończonego projektu unijnego pn. **„Budowa systemu wsparcia wysokiej jakości projektów B+R+I, w szczególności rozwijających technologie nisko i zeroemisyjne, ze szczególnym uwzględnieniem wodoru”**: opracowano dokumenty „Strategia rozwoju Wielkopolski wodorowej do 2030 z perspektywą do 2040 roku” (przyjętą przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w kwietniu 2023 r.), „Światowy łańcuch dostaw i wartości gospodarki wodorowej” oraz „Szanse dla wielkopolskiej gospodarki w realizacji strategii „Czysta planeta dla wszystkich”. Ponadto realizowano projekt pn. **„Szkoła Wodorowa”** dla uczniów i studentów (w 2023 r. uczestniczyło w nim 12 poznańskich szkół ponadpodstawowych) z konkursem pn. **„Z wodorem w przyszłość”** (nabór w styczniu 2024 r.), a także cykl wydarzeń edukacyjnych dla mieszkańców (konferencje o tematyce wodorowej, Startup Day, Roadshow, mobilny punkt edukacyjny H2Wielkopolska Showroom). W Poznaniu **zorganizowano II Środkowoeuropejskie Forum Technologii Wodorowych H2Poland**. Zorganizowano konkurs dla studentów pn. „Studencki pomysł na start-up wodorowy”. Województwo

Wielkopolskie przystąpiło do koalicji Powering Past Coal Alliance, działającej na rzecz przyspieszenia przejścia od produkcji energii węglowej do czystej energii oraz międzynarodowego stowarzyszenia non-profit Hydrogen Europe (w styczniu 2024 r.).

Do największych projektów wodorowych w Poznaniu należały te realizowane przez:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. (MPK): **wprowadzenie do taboru komunikacji miejskiej 25 autobusów miejskich Solaris Urbino 12 hydrogen o napędzie elektrycznym zasilanych wodorem** (model ten uzyskał tytuł „Miejski Bus Roku” w konkursie „Polski Bus Roku 2023”) – zakup autobusów został dofinansowany z programu Zielony Transport Publiczny prowadzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- PKN Orlen: **otwarcie przy ul. Warszawskiej największej w Polsce ogólnodostępnej stacji tankowania wodoru** (dla autobusów MPK i samochodów osobowych);
- Port Lotniczy Poznań – Ławica sp. z o.o.: projekt pn. **„System produkujący zielony wodór z farmy fotowoltaicznej, magazynujący go i wykorzystujący w lokalnej stacji tankowania wodorem na terenie Portu Lotniczego Poznań-Ławica”** w ramach projektu unijnego pn. „Poprawa efektywności energetycznej Portu Lotniczego Poznań-Ławica w oparciu o własną zieloną energię”; udział w unijnym projekcie „BSR HyAirport”, którego celem jest opracowaniu wstępnych warunków wykonywania lotów przez statki powietrzne napędzane wodorem;
- Sieć Badawczą Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny: projekt pn. **„Kompletny system sterowania pojazdem wodorowym”**.

Innowacyjność w Poznaniu jest wspierana przez klastry i inicjatywy klastrowe znajdujące się na różnym poziomie organizacji. **W Poznaniu ma siedzibę stowarzyszenie Wielkopolskie Centrum Klasteringu** – platforma klastrowa skupiająca liderów oraz partnerów porozumień klastrowych w regionie. Aktywnie działające porozumienia klastrowe, które mają siedzibę w Poznaniu, to klastry w sektorach usługowych. Są to: Akademia Architekta, Poznański Klaster Energii, Waste Klaster, Wielkopolski Klaster Teleinformatyczny oraz Klaster Turystyczny Szlak Piastowski w Wielkopolsce (ma dwie siedziby: w Poznaniu i Gnieźnie). Działalność innowacyjna w organizacjach klastrowych najczęściej obejmuje uzyskanie wzorów użytkowych i znaków towarowych.

Inteligentne rozwiązania dla mieszkańców

W 2023 r. kontynuowano realizację **miejskiego program zniżek i usług pn. „OK Poznań – Osobista Karta Poznańska”**, którego głównym założeniem jest zachęcenie osób mieszkających w Poznaniu do rozliczania podatków w mieście. Wśród benefitów były m.in. tańsze i darmowe bilety do miejskich instytucji, zniżki w restauracjach i kawiarniach, a także w gabinetach kosmetycznych i medycznych. Warunkiem koniecznym do przystąpienia do programu było potwierdzenie statusu podatnika na stronie **id.poznan.pl**. Z programu można było korzystać za pośrednictwem aplikacji mobilnej lub przez stronę internetową **www.okpoznan.pl**, mając do dyspozycji **wirtualną kartę mieszkańca**. Istniała również możliwość osobistej rejestracji w jednym z Punktów Obsługi Klienta (POK) i uzyskania **imiennej plastikowej karty użytkownika programu OK Poznań**.

Na koniec 2023 r. w programie „OK Poznań” było **45 tys. użytkowników i 77 partnerów** (16 partnerów miejskich i 61 partnerów komercyjnych).

W marcu 2023 r. w „OK Poznań” została uruchomiona **nowa funkcjonalność**, która umożliwia **potwierdzenie statusu podatnika w trakcie naboru do poznańskich przedszkoli** (poprzez pobranie „Potwierdzenia aktywnego uczestnika Programu OK Poznań”). Do końca 2023 r. z możliwości tej skorzystało 4435 osób. Ponadto od września 2023 r. **seniorzy mogli otrzymać „OK Poznań Poznańską Złotą Kartę”** (OK Poznań PZK) w Poznańskim Centrum Świadczeń (PCS). Dało to seniorom dostęp do wszystkich zniżek programu „OK Poznań”, a dodatkowo do specjalnych zniżek dostępnych tylko dla osób, które ukończyły 60. rok życia i potwierdziły status podatnika zamieszkałego w Poznaniu. **W 2023 r. w PCS wydano 2734 karty „OK Poznań PZK”**. Ponadto na koniec 2023 r. były 4402 konta z aktywnym statusem seniora.

W 2023 r. stronę programu OK Poznań odwiedziło 98,7 tys. osób, a aplikację pobrało blisko 22 tys. osób. Największym zainteresowaniem cieszyła się oferta benefitów przygotowana przez Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji (POSiR), z której skorzystano 22 814 razy, co obejmuje całość oferty POSiR-u dostępnej w tym okresie, tj.: bilet za złotówkę (10 sztuk na rok), rabat na bilet na Memoriał C. Cybulskiego, rabat na wpisowe na Poznań Maraton oraz oferta OK Poznań – Poznańska Złota Karta.

W 2023 r. uruchomiono nowe inteligentne rozwiązania dla mieszkańców, a w już działających wdrożono nowe funkcjonalności (szczegółowo opisane w rozdziale „Organizacja i zarządzanie Miastem” w podrozdziale „Obsługa mieszkańców”). Część z nich była rozwijana w oparciu o sztuczną inteligencję (AI). Należały do nich m.in.:

- nowe terminale do płatności zbliżeniowych w pojazdach transportu miejskiego;
- nowy system wideokontroli w Strefie Płatnego Parkowania;
- mobilny system mapowania (reklam, tablic rejestracyjnych samochodów);
- ekrany LED z bieżącymi informacjami o jakości powietrza na wybranych przystankach komunikacji miejskiej (22 lokalizacje);

- nowy cyfrowy system tworzenia bazy gatunków zwierząt przebywających w Ogrodzie Zoologicznym w Poznaniu;
- funkcja ePłatności dla podatku od nieruchomości oraz opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w aplikacji i serwisie mObywatel 2.0.;
- nowe aplikacje: PEKA i Przyjazne Deklaracje oraz rozbudowa aplikacji Smart City Poznań i systemu ID.Poznań;
- platforma internetowych konsultacji społecznych Voxly;
- trzy chatboty: dla klientów Urzędu Miasta Poznania na portalu poznan.pl/kontakt, osób zainteresowanych zapisami uchwały krajobrazowej na portalu poznan.pl/krajobrazowa oraz projektem UNICEF-u skierowanym do społeczności ukraińskojęzycznej na portalu poznan.pl/unicef;
- dwa voiceboty: wirtualna asystentka, której zadaniem było łączenie klientów do właściwego konsultanta oraz udzielanie informacji dotyczących terminów wypłat świadczeń realizowanych przez Poznańskie Centrum Świadczeń oraz voicebot do rezerwacji wizyt w Wydziale Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych;
- Wirtualny Urzędnik przypominający telefonicznie lub sms-em o konieczności uregulowania należności podatkowych czy opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (usługa uruchomiona w 2024 r.);
- Platforma Otwartych Danych miejskich;
- Urzędomat do odbioru dowodów rejestracyjnych (w ramach pilotażu);
- rozbudowa miejskich serwisów informacyjnych;
- rozbudowa bazy projektu pn. „Proste Pismo”;
- rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania z integracją z Metropolitalnym Systemem Informacji Przestrzennej.

Wdrożono pilotażowy projekt wykorzystujący technologię OCR/ICR

do automatycznego odczytu danych z papierowych deklaracji odpadowych, a także uzupełnianych odręcznie.

Kontynuowano (we współpracy z Fundacją In-Spire) **prace nad uruchomieniem stacjonarnego Poznań CityLab z miejskim laboratorium innowacji**, w którym rozwijane będą projekty oparte o AI i uczenie maszynowe, big data, Internet Rzeczy i Blockchain. Miasto Poznań, Centrum Sztucznej Inteligencji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Centrum Sztucznej Inteligencji i Cyberbezpieczeństwa Politechniki Poznańskiej, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny oraz Fundacja In_Spire podpisali **list intencyjny w sprawie współpracy w dziedzinie AI i cyberbezpieczeństwa**, w tym rozwoju CityLab (w styczniu 2024 r.).

W 2023 r. **w ramach wirtualnego Poznań CityLab** realizowano m.in.: projekt pn. „**Uniwersytet Sukcesu**” (we współpracy z Fundacją Digital University), trwały również przygotowania do uruchomienia projektu pn. „**RozwijAI się – Laboratorium kompetencji cyfrowych**” (we współpracy z firmą Capgemini) oraz projektu pn.

„Cyfrowy Skaut” (we współpracy ze Stowarzyszeniem ISSA). Miasto uczestniczyło w kolejnej edycji Inicjatywa 100 Intelligent Cities Challenge.

W 2023 r. Miasto otrzymało: pierwszą nagrodę w kategorii inteligentnych miast powyżej 300 tys. mieszkańców za sukcesywnie wdrażany poznański model Smart City, nagrodę w konkursie „Skrzydła IT w Administracji” za projekt „Voiceboty w służbie mieszkańców Poznania” oraz wyróżnienie w konkursie „Innowacyjny Samorząd” za wdrożenie narzędzia „Internetowy Asystent Radnego Osiedlowego”.

Instytucje innowacyjne i naukowe

Działalność poznańskich placówek Polskiej Akademii Nauk (PAN) ukierunkowana jest na prowadzenie prac badawczych i wdrożeniowych. W ramach poznańskiego oddziału PAN-u w 2023 r. funkcjonowało: 7 instytutów naukowych, 4 zakłady, 2 pracownie, 3 inne jednostki, m.in. Obserwatorium Astrogeodynamiczne Centrum Badań Kosmicznych. Placówki te pełniły funkcję proinnowacyjną, tworząc nowe rozwiązania techniczne i technologiczne.

W Poznaniu działało blisko 40 placówek naukowo-badawczych, w tym 16 placówek PAN-u.

Od 1 stycznia 2022 r. działała Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny – drugi największy Instytut Łukasiewicza w Polsce. Łukasiewicz-Poznański Instytut Technologiczny łączy wszystkie obszary, które do tej pory reprezentowane były przez indywidualne instytuty.

W Poznaniu funkcjonowało ok. 270 jednostek, które zostały zaliczone przez GUS do jednostek prowadzących **działalność badawczo-rozwojową (B+R)**. W 2022 r. (najnowsze dostępne dane) wydatkowały one na działalność B+R 1,9 mld zł (tj. ponad dwukrotnie więcej niż w 2017 r.), w tym 256 mln zł na nakłady inwestycyjne.

Działalność B+R wspierał m.in. **Poznański Park Naukowo-Technologiczny (PPNT)**, działający przy UAM-e. PPNT posiada – jako pierwszy park technologiczny w Polsce – status jednostki naukowej kategorii „A” oraz jest akredytowanym ośrodkiem innowacji. W Parku działało ok. 60 firm, a dorobek naukowo-techniczny obejmował m.in. 47 patentów, a także kilkadziesiąt wdrożonych technologii.

Na terenie Kampusu UAM-u na Morasku funkcjonowało **Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii**. Inwestycja była wspólnym przedsięwzięciem: 5 poznańskich uczelni, 4 instytutów PAN-u, Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin

Zielarskich oraz PPNT. Partnerem wspierającym przedsięwzięcie jest **Miasto Poznań**. Celem projektu, koordynowanego przez UAM jest prowadzenie multidyscyplinarnego ośrodka badawczo-technologicznego, który skupiałby w jednym miejscu najlepszych specjalistów nauk technicznych, ścisłych oraz przyrodniczych.

Miasto Poznań poprzez spółkę z udziałem Miasta – Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o. – prowadziło Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy (PPTP) z Inkubatorem Przedsiębiorczości. Park realizował funkcję Instytucji Otoczenia Biznesu, poprzez świadczenie usług inkubacji dla ok. 15 innowacyjnych firm (w większości z branży IT). W ramach PPTP funkcjonowała przestrzeń biurowa: inkubatorowa i technologiczna. W latach 2012–2023 w inkubatorze PPTP funkcjonowały łącznie 144 młode przedsiębiorstwa, w dużej mierze należące do branży ICT. W budynku przy ul. Za Bramką 1, będącym częścią PPTP, zlokalizowano **Przestrzeń Pracy Wspólnej „+jeden”**. W 2023 r. odbyło się tam 45 wydarzeń/szkoleń/kursów, w których wzięło udział 1,3 tys. osób. W najbliższych latach na terenie PPTP ma powstać ostatni segment „C” o powierzchni ponad 5 tys. m².

W Poznaniu działały także inne placówki ze sfery naukowo-badawczej, np.:

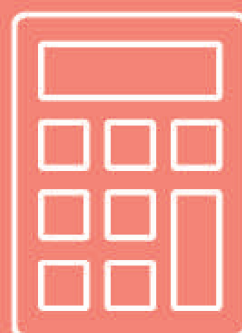
- Centrum NanoBioMedyczne;
- Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego;
- prywatne parki technologiczne (np. Centrum Badań Technologii Informatycznych Beyond.pl; Inkubator Biznes i Nauka).

W 2023 r. Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS), afiliowane przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN, podpisało umowę hostingową z European HIGH Performance Computing Joint Undertaking na udostępnianie przestrzeni (tzw. hosting) i obsługę komputerów kwantowych EuroHPC.

Jedna z instalacji – EuroQCS-Poland, będzie zlokalizowana w PCSS i dostępna zdalnie, za pośrednictwem Sieci PIONIER.

Europejski Hub Innowacji Cyfrowych, którego liderem jest PCSS, otrzymał **nagrodę BDVA i-Space Gold**, przyznaną za jakość i wysoki poziom zaawansowania badań i innowacji na terenie całej Europy. Nagrodę BDVA i-Space Gold otrzymują środowiska, które spełniają niezbędne wymogi wspierania innowacji opartych na danych i sztucznej inteligencji.

IV

**Nasz budżet
i zarządzanie**

01 ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE MIASTEM

Struktura organizacyjna

Miasto Poznań jest gminą o statusie miasta w rozumieniu ustawy o samorządzie gminnym i miastem na prawach powiatu w rozumieniu ustawy o samorządzie powiatowym. Celem działania Miasta jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty oraz umożliwienie pełnego uczestnictwa mieszkańców w jej życiu.

Zgodnie ze Statutem Miasta Poznania organem stanowiącym i kontrolnym jest **Rada Miasta Poznania**, a organem wykonawczym **Prezydent Miasta Poznania**. Statut Miasta Poznania dostępny jest w **Biuletynie Informacji Publicznej (BIP)** na oficjalnej stronie Miasta.

Rada Miasta Poznania jest reprezentantem zbiorowych interesów wspólnoty mieszkańców Miasta. Jej głównym zadaniem jest określanie polityki rozwoju miasta oraz, poprzez uchwalanie budżetu Miasta, ustalanie bieżących priorytetów realizacyjnych w jego funkcjonowaniu.

Rada Miasta Poznania VIII kadencji (2018–2024) liczyła 34 radnych, z tego 14 kobiet i 20 mężczyzn (dane na 31.12.2023 r.). Przewodniczącym Rady Miasta Poznania był **Grzegorz Ganowicz**. Funkcję wiceprzewodniczących Rady Miasta Poznania pełnili: **Agnieszka Lewandowska, Halina Owsiana, Przemysław Alexandrowicz**. W pierwszej połowie 2023 r. funkcję wiceprzewodniczącej Rady Miasta Poznania pełniła również Dominika Urszula Król, której mandat wygaś 13.07.2023 r.

W strukturze Rady Miasta Poznania w 2023 r. funkcjonowało 15 komisji tematycznych i jedna podkomisja. Radni Miasta Poznania skupieni byli w 3 klubach radnych: Koalicji Obywatelskiej, Prawa i Sprawiedliwości oraz Wspólny Poznań.

W 2023 r. odbyło się 19 sesji Rady Miasta Poznania, na których podjęto 442 uchwały. Komisje tematyczne odbyły 196 posiedzeń. Radni zgłosili 239 interpelacji i 23 zapytania. Rada podjęła 4 stanowiska oraz rozpatrzyła 51 wniesionych skarg.

W 2023 r. funkcję **Prezydenta Miasta Poznania pełnił Jacek Jaśkowiak**, który sprawował jednocześnie funkcję starosty (jako prezydent miasta na prawach powiatu). Funkcje Zastępców Prezydenta Miasta Poznania pełnili: Mariusz Wiśniewski, Jędrzej Solarski i Bartosz Guss. Funkcję Skarbnika Miasta Poznania pełnił Piotr Husejko, a Sekretarza Miasta Poznania Stanisław Tamm.

Realizując swoje funkcje, w 2023 r. Prezydent Miasta Poznania wydał 1048 zarządzeń.

Z uwagi na potrzebę grupowania obszarów ważnych dla rozwoju miasta, których realizacja wybiega poza zakres zadań jednej jednostki, Prezydent Miasta Poznania działał poprzez powołanych **14 Pełnomocników**. Utworzono także 10 stanowisk specjalistycznych, wyodrębnionych w oparciu o przepisy prawa.

Miasto Poznań w pełnieniu swoich zadań wspierane jest przez rady i zespoły konsultacyjne, do których należą:

- Młodzieżowa Rada Miasta Poznania;
- Miejska Rada Seniorów – IV kadencja;
- Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego.

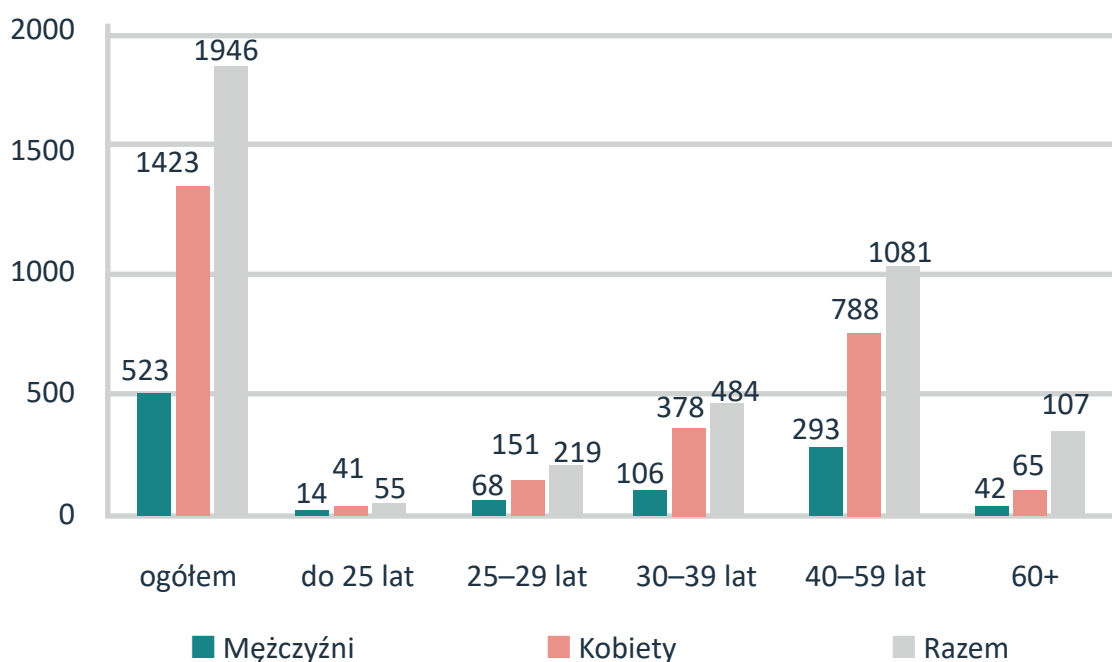
Miasto wspierane jest także przez **Komisje Dialogu Obywatelskiego (KDO)** – działające przy właściwych komórkach organizacyjnych Urzędu. KDO tworzą organizacje pozarządowe oraz Miasto Poznań.

Prezydent Miasta Poznania jako organ wykonawczy Miasta, realizuje zadania przy pomocy **Urzędu Miasta Poznania (UMP)**.

Na koniec 2023 r. w UMP funkcjonowały **34 wydziały** (w tym jednostki organizacyjne UMP na prawach oddziałów), w których łącznie **zatrudnionych było 1946 osób**.

W strukturze Urzędu z dniem 1 lutego 2023 r. utworzono nową jednostkę – Biuro Miejskiego Inżyniera Ruchu (MIR).

Wykres 14. Stan zatrudnienia w Urzędzie Miasta Poznania na 31 grudnia 2023 r.

Źródło: UMP

Liczba pracowników Urzędu Miasta Poznania	Mężczyźni	Kobiety	Razem
Ogółem	523	1423	1946
do 25 lat	14	41	55
25–29 lat	68	151	219
30–39 lat	106	378	484
40–59 lat	293	788	1081
60 +	42	65	107

Wśród ogółu osób zatrudnionych w 2023 r. w UMP:

- 90,6% legitymowało się wykształceniem wyższym;
- 73% stanowiły kobiety;
- najliczniejszą grupę pracowników (55,5%) stanowiły osoby w wieku 40–59 lat;
- blisko 25% to osoby w wieku 30–39 lat;
- 14% stanowiły osoby w wieku 20–29 lat.

Wśród biur i wydziałów najliczniejszą kadrą w 2023 r. dysponowały: Wydział Gospodarki Nieruchomościami (180 zatrudnionych osób), Wydział Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych (175 zatrudnionych osób) oraz Wydział Podatków i Opłat (143 zatrudnione osoby).

Komórki organizacyjne UMP działają w oparciu o Regulamin Organizacyjny nadany zarządzeniem Prezydenta Miasta Poznania.

System zarządzania zgodny z normami PN-EN ISO 9001:2015 (jakość) oraz PN-EN ISO 14001:2015 (środowisko) obejmował swoim zakresem wszystkie wydziały UMP (34), 11 miejskich jednostek organizacyjnych (MJO) oraz 1 spółkę – Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o. (ZZO), które w 2023 r. podlegały weryfikacji i opiniowaniu. W dniach 17–19 kwietnia 2023 r. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A. z Warszawy przeprowadziło audyt nadzoru II systemu zarządzania na zgodność z wymaganiami norm PN-EN ISO 9001:2015 oraz PN-EN ISO 14001:2015 w UMP, w niektórych MJO oraz w ZZO. W wyniku audytu potwierdzono zdolność systemu zarządzania do spełniania wymagań oraz potwierdzono jego zgodność i skuteczność. Przyznane w 2021 r. certyfikaty są ważne do 7 maja 2024 r.

W 2023 r. kontynuowano działania doskonalące **System Zarządzania w Mieście Poznaniu**. UMP korzystał z różnych metod i narzędzi wspierania zarządzania, do których należały: zarządzanie ryzykiem w Mieście Poznaniu, samoocena funkcjonowania kontroli zarządczej w Mieście Poznaniu, audyty systemu zarządzania, przeglądy zarządzania, badanie satysfakcji klienta w Mieście Poznaniu, ocena przestrzegania zasad etycznych w UMP, szkolenia i podnoszenie umiejętności

pracowników UMP. Główne obszary merytoryczne podnoszenia kwalifikacji kadry kierowniczej i pracowników UMP w 2023 r. to: e-archiwizacja, udzielanie dotacji, zamówienia publiczne, gospodarka komunalna, gospodarka mieszkaniowa, podatki i opłaty lokalne, rachunkowość budżetowa, ochrona środowiska i egzekucja administracyjna. W celu podnoszenie świadomości w zakresie ochrony danych osobowych w MJO dostępny był pakiet 6 szkoleń online, w których łącznie wzięło udział blisko 20 tys. pracowników.

W 2023 r. w Poznaniu funkcjonowały łącznie 333 MJO, spółki prawa handlowego i spółdzielnie z udziałem Miasta oraz stowarzyszenia, związki międzygminne, związki powiatowo-gminne, fundacje, których Miasto jest członkiem bądź fundatorem, w tym:

- **294 MJO:**
 - » działających w formie:
 - » miejskich jednostek budżetowych (270, w tym UMP);
 - » samorządowych zakładów budżetowych (3);
 - » samorządowych instytucji kultury (14);
 - » miejskich publicznych zakładów opieki zdrowotnej (4);
 - » działających jako jednostki administracji zespolonej (3);
- **17 spółek prawa handlowego z udziałem Miasta;**
- **22 spółdzielnie z udziałem Miasta oraz stowarzyszenia, związki międzygminne, związki powiatowo-gminne i fundacje,** których Miasto jest członkiem bądź fundatorem.

Wydziały i biura UMP oraz MJO w 2023 r. wydały łącznie 476 250 decyzji administracyjnych.

Tabela 17. Wydziały/Biura UMP, które w 2023 r. wydawały decyzje administracyjne

Wydział/Biuro UMP	Liczba wydanych decyzji
Wydział Podatków i Opłat	178 567
Wydział Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych	178 149
Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa	13 724
Wydział Urbanistyki i Architektury	3074
Wydział Finansowy	1899
Miejski Konserwator Zabytków	1862
Wydział Klimatu i Środowiska	1140

Wydział/Biurow UMP	Liczba wydanych decyzji
Wydział Oświaty	801
Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	644
Urząd Stanu Cywilnego	296
Wydział Gospodarki Komunalnej	150
Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	108
Wydział Gospodarki Nieruchomościami	47
Wydział Sportu	42
Wydział Kultury	2
Ogółem	380 505

Źródło: UMP

Tabela 18. MJO, które w 2023 r. wydawały decyzje administracyjne

Miejska jednostka organizacyjna	Liczba wydanych decyzji
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	54 226
Poznańskie Centrum Świadczeń	32 047
Zarząd Dróg Miejskich	8557
Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ	873
Zarząd Transportu Miejskiego	42
Ogółem	95 745

Źródło: UMP

W 2023 r. wydanych zostało 10 decyzji w sprawie odmowy udostępnienia informacji publicznej.

Obsługa mieszkańców

W 2023 r. za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP) do wewnętrznego systemu Mdok UMP wpłynęło **177 382 dokumentów**. Korespondencja wychodząca liczyła **84 498 dokumenty** – adres skrytki UMP – /UMPOznan/SkrytkaESP. W systemie Mdok UMP korespondencja przychodząca liczyła **552 013** pism, a wychodząca **628 030** pism. W ramach e-urzędu UMP udostępniał szeroki katalog miejskich e-usług (dostępny pod adresem: <https://www.poznan.pl/eurzad/>).

W 2023 r. zarejestrowano 950 687 klientów miejskich e-usług.

Pakiet e-usług był sukcesywnie wzbogacany – w 2023 r. uruchomiono lub udostępniono m.in.:

- **kalkulator online** do obliczania opłaty za korzystanie z zezwoleń alkoholowych (dostępny w BIP-ie);
- **wyszukiwarkę rejestrów** ułatwiającą mieszkańcom odnalezienie potrzebnych informacji, w tym m.in. modernizacja wyszukiwarki uchwał w BIP-e;
- **wyszukiwarkę harmonogramów odbioru odpadów**;
- **nowe wzory formularzy deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi** składanej przez Platformę Przyjazne Deklaracje;
- **formularz ePUAP** do składania wniosków w programie pn. „POZnań i zamieszkaj”;
- **formularze online dla mieszkańców do zgłaszania rekomendacji** na Poznanianki Roku, Wolontariusza Roku oraz do głosowania na nominowane osoby oraz wydarzenia;
- **mechanizm zgłaszania, głosowania i prezentacji wyników Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego 2024**;
- **usługę „Gdzie mogę głosować”** – dzięki której mieszkańcy mogli znaleźć właściwy lokal wyborczy.

Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ (ZGiKM GEOPOZ) realizował e-usługi dla obywateli i przedsiębiorców obejmujące 6 portali adresowanych do: klientów korzystających z zasobu do potrzeb własnych, geodetów, projektantów, rzeczoznawców, komorników i branżystów. Portale zapewniały dostęp do państwowego zasobu kartograficznego i geodezyjnego obejmującego obszar Poznania.

W 2023 r. z e-usług ZGiKM GEOPOZ skorzystało 12,4 tys. użytkowników – pobrano 221 893 dokumenty.

Uzupełnieniem 6 portali były **zbiory danych przestrzennych – Web Map Service i Web Feature Service** – które można pobrać i wyświetlić w portalach mapowych – dla zbiorów danych: **Ewidencja Gruntów i Budynków (EGiB)** oraz **Geodezyjna Ewidencja Sieci Uzbrojenia Terenu (GESUT)**. Dodatkowo w 2023 r. zostały udostępnione usługi dla **Bazy Danych Szczegółowych Osnów Geodezyjnych (BDSOG)**.

W ramach **Systemu Informacji Przestrzennej Miasta Poznania (SIP)** wdrożono **zmodernizowaną wersję tego systemu** w zakresie usług ogólnodostępnych, w tym m.in. **aplikację do zarządzania utrudnieniami w przestrzeni miejskiej**. Prowadzono bieżącą aktualizację danych SIP-u, w tym dotyczącą modelu 3D w oparciu o budynki projektowane oraz wybudowane na podstawie zmian uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Rozpoczęto także prace koncepcyjne dotyczące migracji danych do nowych struktur 3D. Ponadto w 2023 r. **zakończono prace nad budową cyfrowej bazy danych zieleni** (która stanowi integralną część SIP-u oraz Modelu 3D Miasta Poznania) oraz uruchomiono portal „**Baza danych o zieleni**”.

W 2023 r. **Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Poznaniu wdrożył Metropolitalny System Informacji Przestrzennej (MeSIP) dla Metropolii Poznań**. ZGiKM GEOPOZ udostępnił dane umożliwiające integrację SIP-u Miasta Poznania z portalem MeSIP oraz przekazał posiadany model 3D. Weryfikacja jakości prezentacji danych dotyczących Miasta Poznania na portalu MeSIP odbywała się na bieżąco.

Kontynuowano prace związane z rozwojem **Zintegrowanego Systemu Wspomagającego Zarządzanie Miastem (ZSIWZM)** oraz **dostępnością cyfrową e-usług**, w tym wprowadzono lub wdrożono m.in.:

- **nową wersję modułu „Podatki” w systemie KSAT**, usprawniającą działanie modułów podatkowych ZSIWZM w zakresie obsługi deklaracji podatkowych;
- **nową funkcjonalność modułu „Gospodarka Odpadami”**, usprawniającą obsługę deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- **nowe funkcjonalności w „Systemie Obsługi Zgłoszeń”**;
- **nową wersję sprawozdawczości budżetowej i finansowej**, w ramach której system KSAT został dostosowany do obowiązku składania sprawozdań budżetowych i finansowych drogą elektroniczną, podpisanych podpisem kwalifikowanym;
- **funkcjonalność umożliwiającą wczytywanie do systemu KSAT danych o nieruchomościach**, pobieranych z Ewidencji Gruntów i Budynków w formacie GML;

- **integrację systemu KSAT z „Platformą e-Płatności”**, dzięki której mieszkańcy Poznania od stycznia 2024 r. mogą korzystać z usługi ePłatności w aplikacji i serwisie mObywatel 2.0; na platformie można zapłacić podatek od nieruchomości oraz wnieść opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi – docelowo system ma objąć pozostałe należności publicznoprawne;
- **integrację z centralną usługą doręczeń elektronicznych**, zgodnie z ustawą o doręczeniach elektronicznych.

W 2023 r. analizowano aktualność **Polityki Bezpieczeństwa Urzędu**, doskonalono obowiązujące w UMP procedury i instrukcje tworzące System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, w tym dotyczące ochrony danych osobowych oraz cyberbezpieczeństwa, m.in.: kontynuowano przeprowadzanie wewnętrznych audytów bezpieczeństwa, prowadzono cykliczne szkolenia i e-learning pracowników. Doskonalone były usługi świadczone przez Security Operations Center, które zabezpiecza infrastrukturę IT Miasta.

Kontynuowano prace nad wdrożeniem elektronicznego prowadzenia i dokumentowania spraw w oparciu o system **Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD)**, w tym m.in. kontynuowano rozwój EZD w Urzędzie (17 nowych klas z wykazu akt dla spraw prowadzonych wyłącznie elektronicznie). Uruchomiono oprogramowanie **mArchiwum** we wszystkich wydziałach i biurach UMP, umożliwiające archiwizację dokumentacji papierowej w systemie Mdok, który został przeniesiony do zewnętrznego **Centrum Przetwarzania Danych**.

Na stronie głównej Miasta (poznan.pl) oprócz Miejskiego Informatora Multimedialnego (MIM) i Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) funkcjonowało 48 wortalu tematycznych.

W 2023 r. liczba wyświetleń strony poznan.pl wyniosła 181,5 mln, liczba wizyt na stronie MIM-u wyniosła ponad 14 mln, a BIP-u blisko 4 mln.

W 2023 r. strona poznan.pl obchodziła 25. rocznicę powstania. Rozpoczęto prace nad nową wersją strony, która została udostępniona w maju 2024 r. W porównaniu do roku poprzedniego, w 2023 r. nastąpił wzrost liczby opublikowanych artykułów w sekcji „Aktualności” (4500) oraz informacji o wydarzeniach (7152).

W 2023 r. działały nowo uruchomione strony, takie jak m.in.: „Wybory Parlamentarne 2023”, „Uchwała Krajobrazowa”, „Cmentarze”, „Rzeczniczka Praw Uczniowskich w Poznaniu”, „Rok Pawła Edmunda Strzeleckiego”, „Poznański Wolontariusz Roku”, „Zostań rodziną zastępczą” oraz „Zielony Poznań”. Część portali miejskich (19) wzbogacono o moduł wideo. Opublikowano cykl artykułów informacyjnych pn. „Cyber Piątek” oraz upowszechniono stosowanie zasad prostej komunikacji oraz dostępności cyfrowej.

W 2023 r. na BIP-ie opublikowano ponad 140 artykułów na tematy ważne dla mieszkańców (wzrost o 100% w stosunku do 2022 r.) Utworzono także **nowe działy** informacyjne: „Cyberbezpieczeństwo”, „Konsultacje Społeczne”, które zapewniały lepszy dostęp do ważnych informacji dla mieszkańców oraz „Planowanie Przestrzenne”. **Usprawniona została wyszukiwarka uchwał, nawigacja oraz dostępność cyfrowa** komunikowanych treści.

W 2023 r. platforma filmowa **video.poznan.pl** wzbogaciła się o 234 nowe filmy, poruszające szeroką tematykę – od wydarzeń kulturalnych i historycznych, po informacje o inwestycjach i remontach w mieście. **Łącznie biblioteka serwisu obejmuje już 606 filmów.**

Zmodernizowano system PEKA zmieniając go na **system opierający się na koncie użytkownika**, a także udostępniono bezpłatną **mobilną Aplikację PEKA**. Ponadto posiadając tzw. „profil zaufany” można było skorzystać z **autoryzacji przez login.gov.pl**. Nowym rozwiązaniem była również **integracja systemów PEKA i ID Poznań**.

W 2023 r. w pojazdach Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego (MPK) kontynuowano montaż terminali do sprzedaży biletów za pomocą zbliżeniowych kart płatniczych – uruchomiono System OPS (Open Payment System).

W ramach Strefy Płatnego Parkowania (SPP) w 2023 r. trwały prace nad uruchomieniem strony internetowej z e-usługami – tym samym nad rozszerzeniem e-identyfikatora mieszkańca. Wprowadzono e-abonamenty, e-płatności za „wezwania raporty” oraz rozpoczęto prace nad wdrożeniem możliwości zakupu zastrzeżonego miejsca parkingowego (e-koperty). Ponadto kontynuowano prace przygotowawcze do wdrożenia w 2024 r. e-kontroli w Strefie Płatnego Parkowania.

Pilotażowo przy Wydziale Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych na ul. Gronowej uruchomiony został „Urzędomat”. Mieszkańcy mogli z niego odbierać zamówione wcześniej dowody rejestracyjne (na podany numer telefonu wysyłany był SMS z kodem PIN do otwarcia skrytki).

W ramach rozwoju miejskich aplikacji i internetowych systemów rozwijano i doskonalono **system usług dla mieszkańców, tj. program pn. „OK Poznań”** z programem benefitowym dla mieszkańców rozliczających podatki w Poznaniu. Nową funkcjonalnością było generowane z systemu OK Poznań potwierdzenie aktywnego statusu podatnika rodziców/opiekunów podczas II etapu rekrutacji do przedszkola prowadzonego w systemie Nabór, a także integracja OK Poznań z dotychczasową Złotą Kartą Seniora oraz uruchomienie **OK Poznań – Poznańskiej Złotej Karty**. Więcej na temat „OK Poznań” w rozdziale pt. „Innowacje i nauka”.

Rozwijano aplikację **Smart City Poznań**, w której wprowadzono **nowe funkcjonalności**, **nową szatę graficzną** oraz **nowe moduły** (Odpady, Infoteka, Wyszukiwarka Cmentarna). Dodano także **nowe kategorie** (Zgromadzenia i imprezy oraz Społeczna Inwentaryzacja Reklam). Uaktualnieniu uległy dotychczasowe kategorie powiadomień – Biznes zamieniono na **Finanse**, kategorie Seniorzy, Osiedla i Ankiety na **Społeczność**, a kategorie Powietrze i Bezpieczeństwo połączono w **Bezpieczeństwo**.

W 2023 r. 23,3 tys. osób przekazało poprzez aplikację Smart City Poznań ponad 19 tys. zgłoszeń o problemach w przestrzeni miejskiej – najczęściej o nieprawidłowym parkowaniu (33%), uszkodzonym chodniku/ulicy (22%), uszkodzonym znaku/sygnalizacji (10%) i drobnych odpadach (9%). Z wszystkich zgłoszeń 80,5% zostało obsłużonych, 9,5% pozostaje jako obsługiwane, odrzuconych zostało 8%. Pozostałe 2% to zgłoszenia, które zostaną przez służby miejskie obsłużone w 2024 r. Najwięcej zgłoszeń pochodziło z: Jeźyc (2151) – 11%, Świętego Łazarza (1931) – 10% oraz Starego Miasta (1697) – 9%.

Internetową **platformę Voxly** wykorzystano do przeprowadzenia konsultacji społecznych online dotyczących: sposobu zagospodarowania obszaru pomiędzy ulicami Kurpińskiego i Gieburowskiego w Poznaniu, Zielonego Placu Miejskiego na Łacinie, zmiany organizacji ruchu na terenie Osiedla Grunwald Południe „Strefa 30” oraz na terenie Osiedla Szczepankowo-Spławie-Kzesinki.

W 2023 r. Infolinia Miasta Poznań Kontakt obsługiwała indywidualnie klientów, udzielała informacji ogólnych lub przełączała dzwoniące osoby do właściwych merytorycznie wydziałów oraz miejskich jednostek organizacyjnych. W 2023 r. poszerzono zakres obsługiwanych spraw o zagadnienia związane ze szczepieniami sezonowymi, umawianiem wizyt do lekarzy specjalistów, jak również pomoc dla uchodźców z Ukrainy.

Pracownicy obsługujący infolinię Miasta Poznań Kontakt w 2023 r. przeprowadzili blisko 1 mln rozmów z mieszkańcami, a wskaźnik efektywności obsługi wyniósł 92,3%.

Działalność Infolinii Miasta Poznań Kontakt w 2023 r. obejmowała:

- ponad 100 tys. umówionych wizyt w UMP za pośrednictwem Biura Poznań Kontakt;
- 42 zleczone telefoniczne badania ankietowe – z wykorzystaniem Webankiety;
- 79 przeprowadzonych akcji informacyjnych;
- 11 akcji wychodzących (telefonicznych i e-mailowych);
- **01:24** – średni czas oczekiwania na połączenie przychodzące; **4:05** – średni czas obsługi połączeń przychodzących od klientów.

W ramach wykorzystania nowych technologii funkcjonował **Voicebot** – komputerowy program głosowy, pełniący rolę automatycznego asystenta, obsługujący rezerwację wizyt w Wydziale Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych, który umówił **50,6 tys. wizyt** oraz **Wirtualna Asystentka** wspomagająca pracę Infolinii Miasta, która dokonała **146,6 tys. przekierowań połączeń**. Dodatkowo funkcjonowały **tekstowe Chatboty** dostępne dla mieszkańców, m.in: chatbot zamieszczony na portalu poznan.pl/kontakt i chatbot dedykowany uchwale krajobrazowej, zamieszczony na portalu poznan.pl/krajobrazowa. Za pomocą Chatbotów obsłużonych zostało blisko 9 tys. zapytań.

W 2023 r. do UMP **wpłynęło ogółem 1078 wniosków** z żądaniem **udostępnienia informacji w trybie dostępu do informacji publicznej**.

Tabela 19. Udostępnianie informacji w trybie dostępu do informacji publicznej w Urzędzie Miasta Poznania w 2023 r.

Zakres tematyczny	Liczba udostępnionych informacji w trybie dostępu do informacji publicznej (powyżej 40 rocznie)
Decyzje architektoniczne, budowlane, urbanistyczne	285
Gospodarka gruntami	107
Organizacja pracy UMP i Rady Miasta Poznania	69
Obiekty zabytkowe	58
Gospodarka komunalna (w tym odpadami)	51
Placówki oświatowe	50

Źródło: UMP

W 2023 r. funkcjonowało 15 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej (npp) oraz 7 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (npo) – w tym 11 punktów npp/npo prowadzonych było przez organizacje pozarządowe wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert (Fundację Taurus, Stowarzyszenie „Ovum”). Dodatkowo 3 z nich wskazano jako punkty porad prawnych dla osób przybywających z terenu Ukrainy.

Z pomocy prawnej w punktach npp/npo skorzystało 9507 osób, w tym 18 osób w swoim miejscu zamieszkania oraz 123 cudzoziemców.

Klienci punktów npp/npo, niezależnie od obywatelstwa, najczęściej zasięgaliby porad w zakresie prawa cywilnego, prawa rodzinnego i prawa karnego, a także prawa pracy, prawa administracyjnego, ubezpieczeń społecznych, prawa do opieki zdrowotnej oraz prawa podatkowego.

Z dotacji Miasta zostały opracowane dla mieszkańców, w tym m.in. dla osób przybywających z terenu Ukrainy publikacje w języku polskim, ukraińskim i angielskim (brozury, nagrania, audycje i podkasty) takie jak np.: „Świadczenie Wychowawcze dla Obywateli Ukrainy w Polsce: Wyzwania, Zasady i Wskazówki”, „Emerytury dla Obywateli Ukrainy w Polsce: Zasady, Ułatwienia i Nowości Prawne”.

W 2023 r. Miasto Poznań **uczestniczyło w organizacji wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum ogólnokrajowego** zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. zapewniając obsługę: 227 stałych obwodowych komisji wyborczych, 33 obwodów odrębnych, 132 lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do obsługi wyborców z niepełnosprawnością (58%).

W obsługę wyborów zaangażowanych było 420 osób z Urzędu Miasta Poznania i miejskich jednostek organizacyjnych, a frekwencja w Poznaniu wyniosła 82,98%.

02 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Jednostki pomocnicze

W 2023 r. w ramach pięcioletniej kadencji 2019–2024 działały **42 jednostki pomocnicze Miasta – osiedla**, obejmujące obszar całego miasta.

Tabela 20. Jednostki pomocnicze Miasta – osiedla

Jednostki pomocnicze – stan na 31.12.2023 r.*	Nowe Miasto	Południe	Północ	Śródmieście
Liczba jednostek pomocniczych	10	10	16	6
Powierzchnia objęta jednostkami pomocniczymi w km ²	102,39	46,25	91,46	21,80
Liczba mieszkańców zamieszkujących obszar objęty jednostkami pomocniczymi**	110 635	96 925	155 475	105 897

*podział według Oddziałów Obsługi Wydziału

Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta

**zameldowani na pobyt stały i czasowy według danych Wydziału Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych na 31.12.2023 r.

Źródło: UMP

Organizację i zakres funkcjonowania osiedli określają ich statuty nadane uchwałami Rady Miasta Poznania.

Organy osiedli, w ramach przyznanych kompetencji i zadań, które realizują, podejmują uchwały.

W 2023 r. odbyło się 326 sesji rad osiedli, na których podjęto 1449 uchwał. Zarządy osiedli odbyły 265 posiedzeń i podjęły 270 uchwał.

Uchwały organów osiedli dotyczyły najczęściej:

- **wydawania opinii** w sprawach przekazanych przez wydziały Urzędu Miasta Poznania (UMP), miejskie jednostki organizacyjne, Radę Miasta Poznania i Prezydenta Miasta Poznania – 556 uchwał;
- **kierowania wniosków w ważnych sprawach dotyczących osiedli**, wymagających rozstrzygnięć Rady Miasta Poznania, Prezydenta Miasta Poznania – 213 uchwał;
- **planowania finansowego** (projekty planów wydatków osiedli, zmiany w planach, przeznaczanie środków celowych, planowanie wieloletnie) – 337 uchwał;
- **rozdysponowania diet** – 182 uchwały.

W budżecie Miasta nalicza się środki finansowe na realizację statutowych zadań jednostek pomocniczych Miasta – osiedli.

Osiedla w przygotowanych planach oraz podejmowanych uchwałach proponują właściwym merytorycznie wydziałom i miejskim jednostkom organizacyjnym zadania do realizacji.

Tabela 21. Środki finansowe przekazane jednostkom pomocniczym – osiedlom w 2023 r.

Środki finansowe przekazane osiedlom	Kwota w zł*
Środki wolne naliczone zgodnie z uchwałą Rady Miasta Poznania**	23 309 156
Środki z programu budowy dróg lokalnych na lata 2020–2023	12 879 177
Środki z programu budowy, przebudowy, modernizacji oraz oświetlenia dróg 2016-2019	3 296 838
Środki celowe na zadania powierzone osiedlom w zakresie prac remontowych w miejskich szkołach podstawowych i przedszkolach w Wydziale Oświaty	6 111 728
Wpływy ze Strefy Płatnego Parkowania dla osiedli zlokalizowanych w Śródmieściu, środki w Zarządzie Dróg Miejskich	4 660 000
Środki celowe na zadania powierzone osiedlom w zakresie prac remontowych dróg publicznych gminnych w Zarządzie Dróg Miejskich	3 000 000
Środki celowe na zadania powierzone osiedlom w zakresie konserwacji miejskich zieleńców wraz z małą architekturą w Zarządzie Zieleni Miejskiej	1 294 395

Środki finansowe przekazane osiedlom	Kwota w zł*
Konkurs na zadania inwestycyjne tzw. „granty”	7 357 383
Wpłaty od sponsorów zasilające budżet grantowy	168 355
Dochody z mienia komunalnego	88 122
Inne (np. z tytułu kar umownych, odszkodowań)	12 549

*Środki, które nie zostały wykorzystane w 2022 r. przeniesiono do realizacji w 2023 r.

Środki na zadania niewykorzystane w 2023 r. przeniesiono do realizacji na 2024 r.

**Uchwała Nr IX/126/VIII/2019 z 2 kwietnia 2019 r. ze zmianami, Uchwała Nr LXV/1219/VIII/2022 Rady Miasta Poznania z 7 czerwca 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad naliczania środków budżetowych dla osiedli.

Źródło: UMP

Tabela 22. Wydatki jednostek pomocniczych – osiedli w 2023 r. według dziedzin

Dziedzina	Kwota w zł	%
Drogi oraz komunikacja zbiorowa	9 118 181	41,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 170 063	19,1
Oświata	4 144 696	19,0
Kultura i ochrona dóbr kultury	1 115 198	5,1
Administracja	1 085 118	5,0
Bezpieczeństwo mieszkańców	737 747	3,4
Polityka społeczna i zdrowotna	686 214	3,2
Kultura fizyczna i turystyka	678 341	3,1
Inne dziedziny	70 000	0,3
Ogółem	21 805 558	100,00

Źródło: UMP

Jednostki pomocnicze komunikowały się z mieszkańcami osiedli poprzez bezpośrednie spotkania, dyżury telefoniczne, gazetki osiedlowe (wydawane przez Miasto Poznań dla 20 rad osiedli), gabloty informacyjne, strony internetowe i komunikatory społeczne.

Na stronie Miasta (www.poznan.pl/osiedla) funkcjonował także **Portal Osiedlowy** z zakładkami dla wszystkich 42 jednostek pomocniczych z aktualnymi informacjami dotyczącymi funkcjonowania osiedli, aktami prawnymi, protokołami i uchwałami rad i zarządów osiedli. Osiedla miały również możliwość redagowania załadek

dotyczących swojego osiedla na miejskiej stronie **fyrtele.pl**, w tym publikowania aktualnych informacji na temat swojej działalności, najważniejszych wydarzeń, a także przeprowadzanych czy planowanych remontów na osiedlach oraz konsultacji społecznych.

Dialog społeczny

W 2023 r. przeprowadzono **39 procesów konsultacji społecznych**, w tym:

- **15 konsultacji** dotyczących **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp)**;
- **24 dyskusje publiczne** na temat wyłożonych do publicznego wglądu projektów mpzp;
- **8 konsultacji dotyczących tworzonych miejskich dokumentów programowych i porządkowych**, jak: Poznański Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023–2025, Poznański Program Rozwoju Wolontariatu Miejskiego na lata 2024–2026, Polityka Miasta Poznania na rzecz Równości i Różnorodności Społecznej w Poznaniu, kierunki działań w zakresie wyrównywania szans kobiet i mężczyzn w Równościowym Planie Działania, Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta oraz systemu gospodarki odpadami komunalnymi, **a także inwestycji miejskich**, jak m.in.: ścieżka pieszo-rowerowa od mostu Lecha do kładki w Owińskach na zachodnim brzegu rzeki Warty czy zagospodarowanie placu miejskiego na Łacinie.

W ramach **konsultacji z organizacjami pozarządowymi** przeprowadzono **14 konsultacji dotyczących projektów uchwał Rady Miasta Poznania** w następujących sprawach:

- wykazu kąpielisk na terenie miasta Poznania oraz sezonu kąpielowego w roku 2023;
- programu ostonowego pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 rok;
- uzgodnienia zakresu prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody, dotyczących pomnika przyrody – dębu szypułkowego o imieniu „Krzysztof”;
- ustanowienia pomników przyrody: grupy 18 wierzb białych przy ul. Wrońskiego/Krauthofera w Poznaniu; 4 pomników przyrody na pl. Wolności w Poznaniu, 1 pomnika przyrody w parku Adama Mickiewicza w Poznaniu, 1 pomnika przyrody w parku Karola Marcinkowskiego w Poznaniu;
- Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Poznaniu na rok 2023;
- przyjęcia „Poznańskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2023–2025”.
- zasad i trybu udzielania dotacji celowej na zadania służące tworzeniu zewnętrznych ogrodów wertykalnych i zielonych dachów na terenie Poznania;

- zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące poprawie efektywności energetycznej polegającej na wymianie okien zewnętrznych i/lub drzwi zewnętrznych;
- przyjęcia „Wieloletniego programu współpracy Miasta Poznania z organizacjami pozarządowymi na lata 2024–2026”;
- przyjęcia „Programu współpracy Miasta Poznania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024”;
- ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez jednostki organizacyjne Miasta Poznania lub działających na jego zlecenie.

Uwagi zgłaszały pojedyncze organizacje pozarządowe, Komisje Dialogu Obywatelskiego (KDO) w imieniu zrzeszonych w nich organizacji oraz Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego.

W 2023 r. Prezydent Miasta Poznania spotkał się z mieszkańcami oraz radami osiedli: Podolany, Grunwald Południe, Ławica, Ogrody, Umultowo. W trakcie spotkań Prezydent Miasta zapoznał się z potrzebami, problemami, postulatami, wnioskami i inicjatywami mieszkańców oraz oceną działania służb miejskich na terenie osiedli.

Odbywały się również **spotkania indywidualne Prezydenta Miasta Poznania z mieszkańcami**. Spotkania indywidualne jest to forma i możliwość bezpośredniej rozmowy z Prezydentem Miasta Poznania na tematy istotne i ważne z punktu widzenia poszczególnych mieszkańców, z pominięciem drogi służbowej.

Rada Miasta Poznania uchwaliła zasady i tryb **Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego 2024 (PBO24)** – Uchwała Nr LXXXI/1477/VIII/2023 Rady Miasta Poznania z dnia 28 marca 2023 r.

Na realizację projektów w ramach PBO24 została przeznaczona kwota 26,6 mln zł (o 1,6 mln zł więcej niż w poprzedniej edycji), z tego 6,2 mln zł na projekty ogólnomiejskie oraz 20,4 mln zł na projekty rejonowe.

W ramach 12. edycji PBO24, **po raz pierwszy projekty zostały podzielone na 5 kategorii**: rejonowe małe, rejonowe duże, ogólnomiejskie małe, ogólnomiejskie duże, ogólnomiejskie duże w ramach Zielonego Budżetu. Zgłoszonych zostało łącznie 190 projektów – 40 projektów ogólnomiejskich (13 projektów ogólnomiejskich małych, 17 projektów ogólnomiejskich dużych oraz 10 w ramach Zielonego Budżetu) oraz 150 projektów rejonowych (50 rejonowych małych, 100 rejonowych dużych).

Na projekty rejonowe przeznaczono 20,4 mln zł, w tym 1,3 mln zł na małe i 19,1 mln zł na duże. Każdemu rejonowi zagwarantowano 100 tys. zł na projekty rejonowe małe. Środki na projekty duże przydzielono na podstawie algorytmu bazującego na podziale procentowym opartym w 60% na liczbie mieszkańców danego rejonu i w 40% na powierzchni danego rejonu liczonej w km². Maksymalna kwota realizacji projektu rejonowego małego wynosiła 50 tys. zł, a rejonowego dużego 800 tys. zł. **Na projekty ogólnomiejskie zaplanowano 6,2 mln zł**, w tym 200 tys. zł na małe, 2 mln zł na projekty duże i 4 mln zł na projekty w ramach Zielonego Budżetu. Maksymalna kwota realizacji projektu ogólnomiejskiego małego wynosiła 200 tys. zł, ogólnomiejskiego dużego 2 mln zł, ogólnomiejskiego dużego w ramach Zielonego Budżetu 2 mln zł.

Zaopiniowanych pozytywnie i **poddanych głosowaniu zostało 135 projektów**. Głosowanie trwało od 2 do 23 października 2023 r. Na projekty można było głosować drogą elektroniczną w serwisie PBO. Głosujący mieli do dyspozycji maksymalnie **5 głosów** – 3 na projekty ogólnomiejskie (w tym jeden w ramach Zielonego Budżetu) i 2 na projekty rejonowe. W głosowaniu **oddano 60 817 ważnych zgłoszeń elektronicznych**.

Do realizacji w ramach PBO24 **wybrano 57 projektów**: 4 projekty ogólnomiejskie (1 ogólnomiejski duży, 1 ogólnomiejski mały oraz 2 z Zielonego Budżetu) oraz 53 rejonowe (26 projektów rejonowych małych i 27 projektów dużych).

Szczegółowe informacje dotyczące PBO24 znajdują się w **Załączniku Nr 3 do niniejszego Raportu pn. „Wyciąg z raportu ewaluacji Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego 2024”** oraz na stronie <https://budzet.um.poznan.pl/>.

W 2023 r. w Poznaniu działało 15 Centrów Inicjatyw Lokalnych (CIL), w których diagnozowane są lokalne zasoby i potencjały, badane problemy i potrzeby społeczności i w których mieszkańcy mają możliwość aktywnego uczestniczenia w życiu miasta.

Program Centrum Inicjatyw Lokalnych jest finansowany przez Miasto Poznań, a organizacje prowadzące CIL-e wspólnie tworzą **Kolektyw Aktywne Miasto**.

20 marca 2023 r. nastąpiło rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert nr 45/2023 na realizatorów CIL w 2023 r.

W wyniku rozstrzygnięć konkursu dotacje z budżetu Miasta na swoją działalność uzyskało 13 CIL-ów kontynuujących swoją działalność z lat ubiegłych oraz 1 nowy. Łączna pula środków rozdysponowana pośród 14 realizatorów wyniosła 818 000 zł.

Tabela 23. Sąsiedzkie Centra Inicjatyw Lokalnych (SCIL), które uzyskały dotacje z budżetu Miasta Poznania w 2023 r.

SCIL/osiedle	Organizacja	Kwota dofinansowania w zł
CIL Podolany	FUNDACJA NA FYRTLU	85 000
CIL Naramowice	Fundacja dzielnic	70 000
Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych – Górczyn	Stowarzyszenie FiberArt	67 000
Centrum Inicjatyw Lokalnych Stare Winogrody	Stowarzyszenie „Akademia Myśli”	65 000
CIL Strzeszyn 2023	Stowarzyszenie Strzeszyn dla dzieci	62 000
Centrum Inicjatyw Lokalnych Sąsiedzkie Jeżyce	Stowarzyszenie Jeżyckie Centrum Kultury i Inicjatyw Społecznych	61 500
Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych Piątkowo Północ 2023	Stowarzyszenie Centrum Promocji Ekorozwoju	60 000
CIL Fabianowo-Kotowo	Stowarzyszenie FABKOWO	59 000
SCIL Kopernika	Fundacja Poznańczycy	55 000
Sąsiedzkie Centrum inicjatyw Lokalnych – CIL Piątkowo-Wschód – kontynuacja	Stowarzyszenie Dziewczyny w Naturze	55 000
Centrum Inicjatyw Lokalnych na Grunwaldzie Północ	Stowarzyszenie „Akademia Myśli”	55 000
CIL SOŁACZ	Fundacja ARS BONITAS	52 000
Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych OGRODÓWKA	Fundacja Projektowania Zmiany Edukacyjnej WYOBRAŹNIEJ	49 500
SCIL – Starołyta (nowy)	Stowarzyszenie Koło Gospodyń Miejskich	22 000

Źródło: UMP

Wielkopolska Sieć Organizacji Pozarządowych „Działamy Razem” realizuje na terenie Miasta Poznania projekt pn. **„Regrantingowe Centrum Inicjatyw Lokalnych 2022–2024” (RCIL)**, finansowany z budżetu Miasta Poznania środkami w wysokości 279 000 zł.

W 2023 r. ogłoszony został **Konkurs Mikrograntów na projekty wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz ich aktywizowanie**. W ramach Konkursu, prowadzonego przez CIL Regrantingowy, zostało zrealizowanych 50 inicjatyw, na które wydatkowano łącznie 197 838 zł. Dofinansowanie uzyskały projekty, które wspierały wspólne działania wzmacniające i pobudzające aktywność społeczną, w tym działania na rzecz wspólnej przestrzeni (ulicy, osiedla, dzielnicy), wynikające z potrzeby danej społeczności i realizowane wspólnie z nią, mieszczące się w sferze pożytku publicznego.

Od 2022 r. CIL Regrantingowy odpowiedzialny jest również za tworzenie i wzmacnianie sieci współpracy między SCIL-ami. W 2023 r. kolejny raz odbyło się wydarzenie **CIL&GRILL**, będące spotkaniem Realizatorów SCIL oraz mieszkańców z różnych osiedli Poznania.

Ponadto Realizatorzy CIL w 2023 r. opracowywali i aktualizowali **diagnozy społeczności lokalnych poznańskich osiedli**. Powstały opracowania m.in. dla osiedli: Fabianowo-Kotowo (aktualizacja diagnozy), Górczyn (diagnoza) oraz Piątkowo Północ (aktualizacja diagnozy).

Organizacje pozarządowe

W ramach „Rocznego Programu Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi” Miasto Poznań wspierało finansowo i organizacyjnie działalność organizacji pozarządowych (NGOs) w zakresie zadań publicznych mających na celu zaspokajanie potrzeb mieszkańców. W 2023 r. aktywnie działało blisko 4 tys. NGOs-ów (portal ngo.pl).

W 2023 r. łączna kwota dotacji celowych udzielonych z budżetu Miasta w ramach „Programu Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pożytku Publicznego” wyniosła 159 mln zł.

Zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe obejmowały różne sfery pożytku publicznego. Najwięcej środków przeznaczono na: pomoc społeczną, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Najmniej środków przeznaczono na: działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między

społeczeństwami, działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości.

Tabela 24. Dotacje celowe udzielone w 2023 r. w ramach „Programu Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pożytku Publicznego”

Nazwa sfery pożytku publicznego	Wykonanie za 2023 r. w zł	% wykonania planu
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	83 620 670,00	98,9
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	21 084 248,70	99,6
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	17 098 631,90	98,6
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	12 433 896,97	99,5
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	6 722 841,11	99,6
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	5 215 764,77	93,7
Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym	4 218 398,56	99,3
Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	2 301 818,00	99,6
Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej	2 234 785,14	100,0
Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	1 332 837,47	99,1
Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenie świadomości prawnej społeczeństwa	704 220,00	100,0
Upowszechnienie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji	637 674,55	98,1
Działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy, w zakresie określonym w pkt. 1–32a	400 000,00	100,0

Nazwa sfery pożytku publicznego	Wykonanie za 2023 r. w zł	% wykonania planu
Promocja i organizacja wolontariatu	310 000,00	100,0
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	242 356,20	83,6
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	110 000,00	100,0
Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży	90 000,00	100,0
Turystyka i krajoznawstwo	70 000,00	100,0
Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	59 036,99	98,4
Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	47 960,00	99,9
Razem	158 935 140,36	98,9

Źródło: UMP

W 2023 r. działała Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego (PRDPP) VII kadencji (2022–2025) będąca organem konsultacyjnym i doradczym Prezydenta Miasta Poznania. Większość jej członków stanowią przedstawiciele organizacji pozarządowych (11 osób). W 2023 r. odbyło się 6 posiedzeń i 3 spotkania PRDPP, podczas których podjęto 12 uchwał.

W 2023 r. przy Urzędzie Miasta Poznania funkcjonowało **6 Komisji Dialogu Obywatelskiego (KDO)** przy: Wydziale Kultury, Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydziale Oświaty, Pełnomocniku Prezydenta Miasta Poznania ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Wydziale Klimatu i Środowiska, Pełnomocnicze Prezydenta Miasta Poznania ds. polityki równościowej. Celem prac KDO jest stworzenie warunków do efektywniejszego współdziałania organizacji pozarządowych z organami administracji publicznej. Działalność KDO miała charakter inicjatywno-doradczo-opiniujący, w tym opiniowano dokumenty prawne przygotowywane przez Miasto. Obejmowała także współpracę z Poznańską Radą Działalności Pożytku Publicznego. W pracach KDO uczestniczyło 144 przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Działalność organizacji pozarządowych była także wspierana przez **Poznańskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu (PCWOPiW)** prowadzone przez dwie organizacje: **Centrum Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „PISOP”** oraz **Fundację NIWA Edukacji i Rozwoju**. Działania Centrum skupiały się na wspieraniu

procesu powstawania nowych organizacji pozarządowych, wzmacnianiu potencjału NGOs-ów funkcjonujących w Poznaniu oraz zwiększeniu zakresu współpracy pomiędzy organizacjami, w tym m.in.: zapewnieniu miejsca do pracy i spotkań, organizacji spotkań doradczych, szkoleń i porad, inicjatywach sieciujących oraz wsparciu akcji wolontariatu i działań charytatywnych. W 2023 r. mikrodotacje (w łącznej kwocie 35 tys. zł) uzyskało 8 projektów. Wsparciem merytorycznym objęto ponad 40 organizacji pozarządowych. W ramach procesu inkubacji – powstało 6 nowych NGOs-ów.

Ważnym wydarzeniem dla poznańskiego środowiska organizacji pozarządowych był **Poznański Targ Dobra 2023**, zorganizowany przez Miasto Poznań wspólnie z ponad 100 poznańskimi NGOs-ami. Podczas 13. edycji **Dnia Organizacji Pozarządowych** promowano ich działalność, a także ideę wolontariatu, zorganizowano kiermasz społeczny promujący zakupy rzeczy i usług podmiotów społecznie zaangażowanych (spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej).

Podczas Poznańskiego Targu Dobra **odbył się finał 8. edycji konkursu pn. „Inicjatory 2022”**. Ideą konkursu było uhonorowanie najlepszych inicjatyw pozarządowych organizowanych na rzecz Miasta i promowanie działań obywatelskich skierowanych do społeczności lokalnych. Nominowane mogły być poznańskie organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, osoby fizyczne i inne podmioty, które realizowały inicjatywy obywatelskie w ramach nieodpłatnych działań społecznych lub społecznej odpowiedzialności biznesu.

Nagrody w poszczególnych kategoriach otrzymali:

- **Inicjator Roku** – Stowarzyszenie Centrum PISOP oraz Fundacja Niwa Edukacji i Rozwoju za inicjatywę: „Stowarzyszenie Centrum PISOP i Fundacja Niwa dla Ukrainy”;
- **Inicjator Wspierający** – Fundacja Ochrony Praw Zwierząt Kejtersi, za inicjatywę: „Kejterski patrol – pomoc zwierzętom właścicielskim z Ukrainy”;
- **Inicjator Aktywizujący** – mieszkańcy osiedla przy wsparciu CIL Strzeszyn – „Stowarzyszenie Strzeszyn dla Dzieci” oraz Stowarzyszenie MiastoHolizm, za inicjatywę: „Mobilny Instytut Kultury na Strzeszynie (Kontener na Strzeszynie)”;
- **Inicjator Nowatorski** – Stowarzyszenie Farma Miejska, za inicjatywę „Poznańska Farma Miejska”;
- **Inicjator Mieszkańców im. Andrzeja Białasa** – nagroda przyznawana przez mieszkańców Poznania: Fundacja Ratuj Ryby za inicjatywę „Powrót Dinozaura do Warty. Międzynarodowa Restytucja Jesiotra, zarybienie i śledzenie z udziałem NGO z Poznania”.

W 2023 r. odbyła się **23. edycja konkursu pn. „Poznański Wolontariusz Roku”**.

Do konkursu zgłoszono blisko 80 kandydatur osób, organizacji i grup nieformalnych, które rywalizowały w 6 kategoriach głównych.

Nagrody otrzymali:

- w kategorii **Indywidualnej im. dr Wandy Błęńskiej** – **Maria Andruchiw**, wolontariuszka wywodząca się ze środowiska polonijnego w Ukrainie;
- w kategorii **Wolontariat Pracowniczy** – **Wunderman Thompson Technology**;
- w kategorii **Wolontariat Szkolny** – **Wolontariusze Kasprowiczówki**;
- w kategorii **Wolontariat Zespołowy** – **Wolontariusze Fundacji Sieć Przyjaciół Zdrowia Psychicznego**;
- w kategorii **Wolontariat Młodzieżowy** – **Apolonia Boczek**, wolontariuszka w Fundacji Wózkowicze;
- w kategorii **Wolontariat Senioralny** – **Lidia Sufinowicz**, wolontariuszka w Poznańskim Towarzystwie Amazonki.

Po raz czwarty została przyznana również **Nagroda Mieszkańców**, której laureatem została grupa „**Kanapkowicze ze Swarzędza**”. Zwycięzcy w każdej kategorii, oprócz tytułu i statuetki, otrzymali także nagrody finansowe, których łączna kwota wynosiła blisko 25 tys. zł.

W 2023 r. kontynuowano prace nad przygotowaniem założeń do **Poznańskiego Programu Rozwoju Wolontariatu Miejskiego na lata 2024–2027**, m.in. zorganizowano wydarzenie pn. „Poznańskie spotkania z Wolontariatem”, trwały również konsultacje społeczne dotyczące Programu (udział wzięło 488 osób).

W 2023 r. Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Edukacji Obywatelskiej CREO oraz Miasto Poznań po raz pierwszy zorganizowały Poznańskie Targi Wolontariatu. W trzech strefach można się było zapoznać z doświadczeniami i ofertą wolontariatu poszczególnych NGO-sów, a także przetestować nową aplikację „Volontario”, stworzoną przez studentów Wydziału Matematyki i Informatyki UAM.

W 2023 r. funkcjonowała miejska platforma wolontariatu www.poznan.pl/mim/wolontariat, a także skrzynka mailowa: wolontariat@um.poznan.pl, których celem było ułatwienie kontaktu i współpracy wolontariuszy z przedstawicielami poznańskich NGO-sów, a także organizacjami, instytucjami czy podmiotami poszukującymi wolontariuszy.

W 2023 r. Miasto Poznań w dziedzinie promocji i organizacji wolontariatu przekazało na realizację zadań publicznych w tej sferze pożytku publicznego 310 tys. zł. Dotacje uzyskało Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Edukacji Obywatelskiej CREO na takie projekty jak: „Wolontariat łączy pokolenia w Poznaniu”, „Wolontariat z Klasą”, „Wolontariat do Poznania III”, „Poznańska Akademia Wolontariatu II”.

03 BUDŻET I FINANSE MIASTA

Wykonanie budżetu Miasta Poznania

Budżet Miasta na 2023 r. został przyjęty uchwałą Rady Miasta Poznania Nr LXXVI/1399/VIII/2022 z 22 grudnia 2022 r.

Wykonanie budżetu za rok 2023 wyniosło:

- dochody: 5 093 854 792,91 zł (98,8% planu);
- wydatki: 5 575 447 824,52 zł (95,7% planu);
- wynik budżetu (deficyt): 481 593 031,61 zł.

Dochody budżetu Miasta Poznania w przeliczeniu na mieszkańca wyniosły 9431 zł, wydatki – 10 322 zł, z czego na zadania inwestycyjne przeznaczono 1783 zł.

Dochody bieżące zostały zrealizowane w wysokości 4841,4 mln zł (102% planu), dochody majątkowe w kwocie 252,4 mln zł (61,9% planu).

Główne źródła dochodów budżetu Miasta w 2023 r. stanowiły:

- subwencja ogólna i dotacje celowe – 1435,6 mln zł;
- udziały we wpływach z podatku dochodowego – 1427,4 mln zł;
- wpływy z podatków i opłat – 1195,5 mln zł;
- środki na realizację programów i projektów finansowanych (dofinansowanych) ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej – 191,6 mln zł;
- pozostałe dochody – 843,8 mln zł.

Subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa stanowiły 28,2% ogólnej kwoty pozyskanych dochodów. Dochody Miasta z udziału we wpływach z podatków PIT i CIT stanowiły 28% dochodów ogółem. Wpływy z podatków i opłat lokalnych stanowiły 23,5% dochodów ogółem.

Główne źródła dochodów majątkowych Miasta stanowiły przede wszystkim:

- środki na realizację programów i projektów finansowanych (dofinansowanych) ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej – 173,6 mln zł;
- środki na dofinansowanie zadań własnych pozyskane z innych źródeł – 39,1 mln zł;
- dochody jednostek budżetowych oraz inne dochody – 36,3 mln zł.

Wydatki bieżące zostały zrealizowane w wysokości 4612,2 mln zł (96% planu), wydatki majątkowe w kwocie 963,2 mln zł (94,4% planu).

Tabela 25. Wydatki ogółem według dziedzin w 2023 r.

Dziedzina	Wartość w zł
Oświata	1 857 429 912
Drogi oraz komunikacja zbiorowa	1 473 232 915
Polityka społeczna, zdrowotna i rodzina	665 449 183
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	404 824 981
Administracja	396 898 617
Gospodarka przestrzenna, gospodarka nieruchomościami oraz rewitalizacja	180 712 538
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	156 818 387
Bezpieczeństwo publiczne	129 018 014
Obsługa długu publicznego	120 127 730
Różne rozliczenia	102 340 427
Kultura fizyczna i turystyka	80 183 073
Pozostałe	8 412 047
Razem	5 575 447 824

Źródło: UMP

W strukturze wydatków bieżących dominowały wydatki na oświatę – 1800,6 mln zł (39% ogółu wydatków bieżących), a w ramach wydatków majątkowych wydatki na drogi oraz transport publiczny – 589,7 mln zł (61,2% ogółu wydatków majątkowych).

Założono maksymalną ochronę przyjętego programu inwestycyjnego i utrzymania kluczowych inwestycji. W ramach wydatków majątkowych wprowadzono dodatkowe środki na zadania w celu uzupełnienia o kwoty niezbędne do rozstrzygnięcia przetargów oraz zapisów waloryzacyjnych w umowach z wykonawcami. Wprowadzono również zadania, które uzyskały dofinansowanie zewnętrzne. Ponadto z powodu zaktualizowania harmonogramów realizacji niektórych inwestycji, wydatki przesunięto na lata następne i w efekcie zmniejszono wydatki majątkowe o 450 mln zł.

Tabela 26. Ważniejsze inwestycje realizowane w 2023 r.

Nazwa zadania	Wykonanie za 2023 r. w zł
Program Centrum – etap I – przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach: Święty Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, Pl. Wolności, Towarowa	85 426 985
Budowa zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka, w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20	83 722 720
Przebudowa trasy tramwajowej ul. Kórnicka – os. Lecha – rondo Żegrze wraz z budową odcinka nowej trasy od ronda Żegrze do ul. Unii Lubelskiej	74 921 424
Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródmiejowego (ul. Jana Baptysty Quadro) w pasaż kultury	68 309 831
Budowa trasy tramwajowej od pętli Wilczak do Naramowic w Poznaniu	42 854 069
Budowa węzła Nowa Naramowicka	30 446 499
Odnowa infrastruktury publicznego transportu zbiorowego – modernizacja trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju	27 655 718
Przebudowa ul. Kolejowej	12 547 813

Źródło: UMP

Przychody budżetu w 2023 r. zrealizowano z tytułu:

- zaciągnięcia kredytów oraz wyemitowania obligacji – 540 mln zł;
- spłaty udzielonych w latach wcześniejszych pożyczek – 7,3 mln zł.

Ponadto Miasto dysponowało **przychodami z tytułu wolnych środków** oraz **niewykorzystanych środków pieniężnych** na rachunku budżetu w wysokości **523,3 mln zł**.

Rozchody budżetu zrealizowano łącznie na kwotę 177,1 mln zł, z tego:

- spłata kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych – 175 mln zł;
- udzielone pożyczki z budżetu dla miejskich instytucji kultury oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – 2,1 mln zł.

Rok budżetowy 2023 zamknął się deficytem w wysokości 481,6 mln zł.

Saldo operacyjne budżetu art. 242 (dochody bieżące – wydatki bieżące) **osiągnęło wartość dodatnią i wyniosło 229,2 mln zł i było wyższe od planowanego o 288,9 mln zł.**

Należności wymagalne Miasta na koniec 2023 r. wyniosły 364,4 mln zł, a należności wymagalne osób prawnych, dla których organem założycielskim jest Miasto Poznań, na koniec 2023 r. wyniosły 4,3 mln zł i dotyczyły samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz instytucji kultury.

Zobowiązania Miasta na koniec 2023 r. wyniosły 2 111 mln zł i były wyższe o 365,1 mln zł, tj. o 20,9% w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego. Na 31 grudnia 2023 r. Miasto posiadało zadłużenie z następujących tytułów:

- kredytów zaciągniętych w Europejskim Banku Inwestycyjnym – 1031 mln zł;
- pozostałych kredytów zaciągniętych na rynku krajowym – 54,5 mln zł;
- wyemitowanych obligacji – 975 mln zł;
- pożyczek zaciągniętych w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – 50,8 mln zł.

Zobowiązania wymagalne osób prawnych, dla których organem założycielskim jest Miasto Poznań, na koniec 2023 r. wyniosły 1,5 mln zł i dotyczyły w głównej mierze samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Szczegółowe informacje na temat dochodów i wydatków Miasta Poznania znajdują się w „**Opisowym sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Poznania za 2023 rok**” dostępnym w Biuletynie Informacji Publicznej.

Środki unijne

Od 2004 r. Miasto Poznań oraz spółki z większościovym udziałem Miasta pozyskały dofinansowanie z funduszy unijnych w kwocie ok. 5,6 mld zł.

Miasto Poznań i spółki z większościovym udziałem Miasta z okresu programowania 2014–2020 **pozyskały ponad 1,6 mld zł z funduszy unijnych**, w tym m.in.:

- 60,1% z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko;
- 36,1% z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020;
- 2,0% z Inicjatyw Wspólnotowych;
- 0,7% z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój;
- 0,6% z EOG i Funduszy Norweskich.

Przeznaczono je przede wszystkim na przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury drogowej, rewitalizacji, transportu publicznego i oświaty.

Do większych inwestycji Miasta i spółek z większościowym udziałem Miasta realizowanych w 2023 r. z dofinansowaniem unijnym należały m.in.:

- „Program Centrum – etap I – przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach: Święty Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, Pl. Wolności, Towarowa” – całkowita wartość projektu: 292,5 mln zł, w tym dofinansowanie: 97,0 mln zł; okres realizacji: 2014–2023;
- „Program Centrum – etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka” – całkowita wartość projektu: 29,9 mln zł, w tym dofinansowanie: 6,7 mln zł; okres realizacji: 2016–2023;
- „Rewitalizacja ubezpieczeń betonowych brzegów rzeki Warty na odcinku od mostu Przemysła I (246,00 km) do rozwidlenia rzeki Warty w Poznaniu (243,50 km)” – całkowita wartość projektu: 21,7 mln zł, w tym dofinansowanie: 17,9 mln zł; okres realizacji: 2020–2023;
- „Kompleksowa modernizacja energetyczna placówek oświatowych na terenie Miasta Poznania” – całkowita wartość projektu: 11,9 mln zł, w tym dofinansowanie: 5,5 mln zł; okres realizacji: 2023;
- „Brama otwarta na rzekę – edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu” – całkowita wartość projektu: 1,3 mln zł, w tym dofinansowanie: 0,8 mln zł; okres realizacji: 2020–2023.

Pełen wykaz inwestycji Miasta i spółek z większościowym udziałem Miasta realizowanych z dofinansowaniem unijnym znajduje się na portalu Baza Danych Miasta Poznania (www.badam.poznan.pl) w zakładce „Statystyki miejskie/Rok 2023/Roczne/Środki unijne dla Miasta Poznania”.

W 2023 r. Miasto i spółki z udziałem Miasta złożyły wnioski o dofinansowanie unijne, m.in. następujących projektów:

- „Pomoc po sąsiedzku – rozwój systemu usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej dla mieszkańców Poznania” – wartość projektu 20,2 mln zł; wnioskowane dofinansowanie 19,2 mln zł; okres realizacji: 2023–2026;
- „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie poznańskim” – wartość projektu 30,8 mln zł; wnioskowane dofinansowanie 29,3 mln zł; okres realizacji: 2023–2029;
- „Rozbudowa oraz zakup niezbędnego wyposażenia Przedszkola nr 112 *Mali Przyrodnicy* w Poznaniu” – wartość projektu: 3,9 mln zł; wnioskowane dofinansowanie: 2,6 mln zł; okres realizacji: 2024–2025;
- „Wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy w Poznaniu w latach 2024–2027” – wartość projektu: 3,9 mln zł, wnioskowane dofinansowanie: 3,7 mln zł; okres realizacji: 2024–2027

Mienie komunalne

Całkowita wartość mienia Miasta Poznania według stanu na 31 grudnia 2023 r. wynosiła 23,3 mld zł i była sumą:

- aktywów (trwałych i obrotowych) wszystkich jednostek budżetowych (w tym Urzędu Miasta Poznania), zakładów budżetowych, zakładów opieki zdrowotnej i instytucji kultury należących do Miasta Poznania – 11 099 mln zł; w tym:
 - » realizowanych inwestycji – 1,4 mld zł;
 - » wartości nominalnej udziałów i akcji w spółkach, spółdzielniach oraz dopłat – 2,6 mld zł;
- całkowitej wartości księgowej gruntów – 12 209 mln zł.

Procentowo udział aktywów miejskich jednostek organizacyjnych przedstawiał się następująco:

- Urząd Miasta Poznania – 67%;
- pozostałe jednostki budżetowe – 25,8%;
- zakłady budżetowe – 4,1%;
- zakłady opieki zdrowotnej – 2,1%;
- instytucje kultury – 0,9%.

Do miejskich jednostek budżetowych tworzonych w trybie przewidzianym ustawą o finansach publicznych (bez Urzędu Miasta Poznania) zalicza się jednostki budżetowe: planowania przestrzennego, ewidencji nieruchomości i gospodarki komunalnej, porządku publicznego i bezpieczeństwa, oświaty, pomocy społecznej oraz Centrum Usług Wspólnych, Poznańskie Centrum Świadczeń, Centrum Inicjatyw Senioralnych.

Miejskie jednostki budżetowe posiadały na koniec 2023 r. aktywa trwałe o łącznej wartości 6 024,7 mln zł. W porównaniu do 2022 r. ich stan zmniejszył o 1,2%.

Samorządowe zakłady budżetowe realizujące zadania z zakresu gospodarki komunalnej (Zakład Lasów Poznańskich, Zakład Robót Drogowych), kultury fizycznej (Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji) na koniec 2023 r. **dysponowały aktywami trwałymi i obrotowymi o łącznej wartości 967 mln zł.** W porównaniu do 2022 r. ich stan zmniejszył o 1%.

Na koniec 2023 r. **miejskie publiczne zakłady opieki zdrowotnej posiadały aktywa trwałe i obrotowe w wysokości 498 mln zł.** W porównaniu do 2022 r. ich stan zwiększył się o 10,76%.

Do miejskich publicznych zakładów opieki zdrowotnej zalicza się:

- Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. Józefa Strusia z Zakładem Opiekuńczo-Lecznicznym Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Szpital Miejski im. Franciszka Raszei;

- Poznański Ośrodek Specjalistycznych Usług Medycznych;
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy i Rehabilitacji Medycznej Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

W 2023 r. funkcjonowało 14 samorządowych instytucji kultury:

- Biblioteka Raczyńskich;
- Centrum Kultury Zamek;
- Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu;
- Poznańskie Centrum Dziedzictwa;
- Dom Kultury „Stokrotka”;
- Estrada Poznańska;
- Galeria Miejska ARSENAŁ;
- Filharmonia Poznańska im. Tadeusza Szeligowskiego;
- Poznański Chór Chłopięcy;
- Teatr Animacji w Poznaniu;
- Teatr Muzyczny w Poznaniu;
- Teatr Ósmego Dnia;
- Teatr Polski;
- Wydawnictwo Miejskie Poznań.

W 2023 r. **samorządowe instytucje kultury zarządzały aktywami trwałymi i obrotowymi o łącznej wartości 205 mln zł.** W porównaniu do 2022 r. wartość aktywów trwałych i obrotowych Miasta Poznania, będących w posiadaniu samorządowych instytucji kultury zmniejszyła się o 4,03%.

Miasto Poznań jest właścicielem i współwłaścicielem gruntów w obrębie granic administracyjnych oraz poza granicami administracyjnymi miasta.

Powierzchnia gruntów stanowiących własność i współwłasność Miasta Poznania znajdujących się w granicach administracyjnych wynosiła 96,1 km² (36,7% ogólnej powierzchni miasta).

Wartość księgowa tych gruntów to 12,3 mld zł. Całkowita wartość księgowa brutto gruntów w odniesieniu do 2022 r. zwiększyła się o 0,21%.

Grunty stanowiące własność i współwłasność Miasta Poznania, znajdujące się poza granicami administracyjnymi, obejmowały powierzchnię 0,6 km². Ich wartość księgowa wynosiła 18 mln zł.

Struktura własności gruntów Miasta Poznania na 31.12.2023 r. według form władania przedstawiała się następująco:

- grunty stanowiące własność Miasta Poznania – 75,46%;
- grunty Miasta oddane w użytkowanie wieczyste – 4,68%;
- grunty Miasta oddane w trwały zarząd – 13,19%;
- grunty Miasta oddane w użytkowanie i zwykły zarząd – 5,36%;
- grunty własne łącznie z prawem użytkowania wieczystego – 0,38%;
- grunty obce w użytkowaniu wieczystym – 0,93%.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Miasto Poznań posiadało udziały/akcje w 17 spółkach prawa handlowego (w tym 8 jednoosobowych spółkach Miasta i 9 spółkach z udziałem Miasta), 4 spółdzielniach mieszkaniowych i 1 spółdzielni socjalnej. Wartość nominalna udziałów/akcji Miasta Poznania w spółkach ogółem, według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 2,6 mld zł.

Miasto Poznań posiadało udziały/akcje o najwyższej łącznej wartości nominalnej w spółkach: Aquanet S.A. (867,7 mln zł), Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. (459,4 mln zł), Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. (409,5 mln zł), Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o. (406,1 mln zł), Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. (199,8 mln zł) oraz Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o. (124,8 mln zł).

W 2023 r. Miasto Poznań przestało być udziałowcem spółek: Leszczyńska Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa sp. z o.o. oraz Centrum Wyszkozenia Jeździeckiego-Hipodrom Wola sp. z o.o. (Hipodrom Wola).

Miasto przeniosło własność udziałów w spółce Hipodrom Wola na rzecz Międzynarodowych Targów Poznańskich sp. z o.o., co miało na celu stworzenie warunków do dalszego rozwoju spółki, a tym samym zapewnienie mieszkańcom Poznania terenów do rekreacji, uprawiania sportów, w szczególności sportu jeździeckiego oraz turystyki pieszej i rowerowej.

Ponadto w wyniku przeprowadzonej przez sąd w odniesieniu do spółek: Przedsiębiorstwo Unipol-Projekt sp. z o.o. oraz Spółka Usług Gospodarczych sp. z o.o. procedury rozwiązania spółki bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego

zakończonych wykreśleniem z Krajowego Rejestru Sądowego, udziały Miasta Poznania w tych spółkach (nabyte w wyniku ustawowego spadkobrania) przestały istnieć.

W 2023 r. prowadzone były działania na rzecz **przystąpienia Miasta Poznań do spółki Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza S.A.**, które sfinalizowane zostały w 2024 r.

W 2023 r. zarejestrowano podwyższenia kapitałów zakładowych następujących spółek z udziałem Miasta Poznania:

- **Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu sp. z o.o.** – poprzez wniesienie przez Miasto Poznań wkładu pieniężnego w wysokości 1 800 000 zł;
- **Międzynarodowych Targów Poznańskich sp. z o.o.** – trzykrotnie: dwukrotnie poprzez wniesienie przez Miasto Poznań wkładu pieniężnego w łącznej wysokości 31 972 000 zł z przeznaczeniem na cele inwestycyjne związane z modernizacją i przebudową pawilonów nr 1, 2, 6 i terenu macierzystego MTP oraz poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci prawa własności 100% udziałów Miasta Poznania w spółce Centrum Wyszkozenia Jeździeckiego – Hipodrom Wola sp. z o. o. o wartości 22 966 500 zł;
- **Poznańskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego sp. z o.o.** – dwukrotnie poprzez wniesienie przez Miasto Poznań wkładu pieniężnego w łącznej wysokości 38 473 490 zł m.in. z przeznaczeniem na dofinansowanie inwestycji realizowanych przez Spółkę w rejonie ulic J. Wiencka/E. Zawackiej/A. Poszwińskiego – pole inwestycyjne 6MW (13 764 843 zł) oraz ulic E. Zawackiej/M. Ceglowskiej – pole inwestycyjne 7MW (24 458 647 zł);
- **Wielkopolskiego Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o.** – dwukrotnie poprzez wniesienie przez Miasto wkładu pieniężnego w łącznej wysokości 1 068 000 zł z przeznaczeniem na realizację projektu Smart City;
- **Zarządu Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o.** – poprzez wniesienie przez Miasto wkładu niepieniężnego w postaci prawa własności nieruchomości położonej w Poznaniu (składającej się z 2 działek o łącznej powierzchni 0,3794 ha na os. Kobylepole) o wartości 2 188 618 zł z przeznaczeniem na budowę budynku wielorodzinnego oraz poprzez wniesienie przez Miasto Poznań wkładu pieniężnego w wysokości 5 000 000 zł, z przeznaczeniem na modernizację budynków komunalnych należących do zasobu dzierżawionego przez Spółkę;
- **Targowiska sp. z o.o.** – dwukrotnie poprzez wniesienie przez Miasto wkładu pieniężnego w łącznej wysokości 1 100 000 zł z przeznaczeniem na realizację zadania własnego gminy obejmującego zarządzanie targowiskami położonymi na nieruchomościach stanowiących własność Miasta Poznania, zlokalizowanych w granicach administracyjnych Poznania.

Dywidendy wypłacone przez spółki Miastu Poznań wyniosły łącznie 12 mln zł.

Najwyższą kwotę – 10,6 mln zł, wypłaciła spółka Remondis Sanitech Poznań sp. z o.o.

Zdecydowana większość spółek z udziałem Miasta Poznania **odnotowała wzrost przychodów netto ze sprzedaży w porównaniu do 2022 r.**, który był spowodowany głównie:

- dalszą poprawą sytuacji rynkowej po zniesieniu obostrzeń wprowadzonych w związku z pandemią COVID-19, wzrostem opłat lotniskowych, czynszów i prowizji oraz liczby klientów (Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o., Termy Maltańskie sp. z o.o.);
- zwiększeniem wolumenu przewozów w związku z funkcjonowaniem, otwartej w 2022 r., nowej linii tramwajowej i przywróceniem siatki połączeń w komunikacji tramwajowej po zakończeniu większych remontów, tj. remont: trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST), Trasy Kórnickiej, czy Projekt Centrum (Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o.);
- regulacją (wzrostem) czynszów mieszkaniowych przeznaczonych na wynajem oraz oddaniem do użytku nowych zasobów mieszkaniowych (Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o.);
- podpisaniem i realizacją kontraktów na modernizację lub dostawę taboru szynowego (Modertrans Poznań sp. z o.o.);
- zwiększonymi przychodami z działalności wodociągowej i kanalizacyjnej oraz z tytułu odprowadzania wód opadowych i roztopowych – głównie w wyniku wzrostu stawek za świadczenie usług, a także w wyniku dokonanej zmiany planu kont, zgodnie z którą część działalności, traktowana dotychczas jako pozostałe przychody operacyjne, była księgowana obecnie w podstawowej działalności operacyjnej (Aquanet S.A.).

Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami przez Miasto Poznań wyniosły 122,4 mln zł i były niższe w stosunku do 2022 r. o 22,5 mln zł. Największy spadek odnotowano w zakresie dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (-31 mln zł).

Wierzytelności, które przysługiwały Miastu Poznaniowi w 2023 r. wynikały z podatków i opłat lokalnych oraz opłat dotyczących gospodarki nieruchomościami. Łączna kwota wierzytelności w tytułu podatków i opłat lokalnych wyniosła 62,6 mln zł, w tym podatek od nieruchomości 52,4 mln zł, opłata za gospodarowanie odpadami 6,4 mln zł, podatek od środków transportu 3 mln zł. Natomiast łączna kwota wierzytelności w zakresie opłat dotyczących gospodarki nieruchomościami wyniosła 90,4 mln zł i była wyższa o 3,3% w porównaniu do 2022 r.

Szczegółowa „Informacja o stanie mienia komunalnego Miasta Poznania na dzień 31 grudnia 2023 r.” dostępna jest w poznańskim Biuletynie Informacji Publicznej (BIP).

Wieloletnia Prognoza Finansowa

Wieloletnia Prognoza Finansowa (WPF) stanowi instrument wieloletniego planowania finansowego w jednostkach samorządu terytorialnego. Opracowywana jest przynajmniej na rok budżetowy i 3 lata następne, gdzie w zakresie pierwszego roku prognozy jest zgodna z budżetem. Wieloletnia prognoza finansowa Miasta Poznania została opracowana do 2045 r. w związku z tym, że jest to okres prognozy kwoty długu.

W ramach wieloletniej prognozy finansowej ujmuje się planowanie dochodów i wydatków bieżących oraz dochodów i wydatków majątkowych. Jedną z jej części jest opracowywany pięcioletni program inwestycyjny.

Pięcioletni program inwestycyjny na lata 2023–2027, zawiera zadania i projekty inwestycyjne o łącznej wartości ponad 3,3 mld zł. Są to przede wszystkim zadania kluczowe służące realizacji 5 priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+.

Miasto finansuje inwestycje środkami własnymi, ale również korzysta z kredytów oraz ze środków zagranicznych, w tym środków UE i innych źródeł zewnętrznych.

W ramach programu inwestycyjnego środkami zagranicznymi finansowane są kluczowe zadania Miasta, w tym m.in. takie projekty, jak:

- „Program Centrum – etap I – przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach: Święty Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, Pl. Wolności, Towarowa”;
- „Budowa zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka, w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20”;
- „Przebudowa trasy tramwajowej: Kórnicka–os. Lecha–rondo Żegrze wraz z budową odcinka od ronda Żegrze do ul. Unii Lubelskiej”;
- „Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródmiejskiego (ul. Jana Baptisty Quadro) w pasaż kultury”;
- „Budowa trasy tramwajowej od Pętli Wilczak do Naramowic w Poznaniu” oraz „Budowa węzła Nowa Naramowicka”.

Na finansowanie inwestycji w 2023 r. Miasto wyemitowało obligacje na łączną kwotę 540 mln zł. W ramach rozchodów zaplanowano środki na spłatę zadłużenia zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia w okresie wieloletniej prognozy finansowej. Zobowiązania z tego tytułu sięgają 2045 r.

W całym okresie prognozy saldo operacyjne z art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych spełnia ustawowe wymagania (przy zastosowaniu przepisów

poluzowujących reguły zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. oraz art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw).

Szczegółowe informacje na temat Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Poznania dostępne są w poznańskim Biuletynie Informacji Publicznej (BIP).

Rating

W 2023 r. agencja ratingowa Fitch Ratings potwierdziła międzynarodową ocenę wiarygodności kredytowej Miasta Poznania na poziomie „A–” z prognozą stabilną ratingu.

Poznań posiada najwyższą ocenę ratingową jaką samorząd w Polsce może uzyskać od agencji Fitch Ratings, równą ocenie wiarygodności kredytowej kraju.

Tak wysoka ocena oznacza, że Miasto Poznań posiada bardzo wysoką zdolność wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań finansowych, pomimo zmian w systemie dochodowym polskich samorządów.

V

-
-
-
-
-

-
-
-
-
-

**Wykaz
załączników**

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik Nr 1

Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Miasta 2020+ za 2023 rok

Załącznik Nr 2

Raport z realizacji programów sektorowych za 2023 rok

Załącznik Nr 3

Wyciąg z raportu ewaluacji Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego 2024

Załącznik Nr 4

Sprawozdanie Prezydenta Miasta Poznania z działalności w 2023 roku

Załącznik Nr 5

Informacja o wykonaniu uchwał Rady Miasta Poznania w 2023 roku